

ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΕΚΛΟΓΑΙ

Α' - Γ' ΡΑΨΩΔΙΩΝ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ
ΤΗΣ Ε' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΣΤΑΤΕΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ **ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ Ο.Ε.Σ.Β.**

ΚΕΙΜΕΝΟΝ — ΜΕΤΡΟΝ ΚΑΤΑ ΣΤΙΧΟΝ — ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ —
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ — ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ — ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ — ΑΙΣΘΗ-
ΤΙΚΑ — ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ — ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ — ΧΑΡΑΚΤΗ-
ΡΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ — ΝΟΗΜΑ — ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ — ΕΠΙΓΡΑΦΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Σ. ΔΙΩΝΙΤΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΕΩΤΑΤΗ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 76 • ΤΗΛΕΦ. 632.894

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Αρ. ερω. 45055

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΕΚΛΟΓΑΙ

Α' - Γ' ΡΑΨΩΔΙΩΝ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ
ΤΗΣ Ε' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ Ο.Ε.Σ.Β.

ΚΕΙΜΕΝΟΝ — ΜΕΤΡΟΝ ΚΑΤΑ ΣΤΙΧΟΝ — ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ —
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ — ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ — ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ — ΑΙΣΘΗ-
ΤΙΚΑ — ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ — ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ — ΧΑΡΑΚΤΗ-
ΡΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ — ΝΟΗΜΑ — ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ — ΕΠΙΓΡΑΦΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Σ. ΑΣΩΝΙΤΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΕΩΤΑΤΗ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 76—ΤΗΛ. 632.894
ΑΘΗΝΑΙ

Πάν γνήσιον αντίτυπον φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκδότου καὶ τὴν ὑπογραφήν του.

E. Christopoulos

Copyright by E. Christopoulos, ATHENS 1964

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις ἢ ἡ ἀνατύπωσις ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τοῦ περιεχομένου τοῦ παρόντος βιβλίου ἄνευ τῆς προγενεστέρως ἐγκρίσεως τοῦ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου Ε.Δ. Χριστοπούλου, τοῦ ὁποῦ ἀποτελεῖ πνευματικὴν ἰδιοκτησίαν.

ΜΕΤΡΟΝ ΤΩΝ ΟΜΗΡΙΚΩΝ ΕΠΩΝ

Μετρική ονομάζεται ή τέχνη, ή όποία έξετάζει τούς νόμους του ρυθμού του έμμέτρου λόγου.

Είς τήν άρχαίαν ποίησιν ό ρυθμός στηρίζεται είς τήν **προσώδιαν** δηλ. είς τήν διαφοράν μακρών και βραχειών συλλαβών, ένφ ό ρυθμός είς τήν νέαν έλληνικήν ποίησιν στηρίζεται είς τήν διαφοράν τής τονιζομένης και άτόνου συλλαβής.

Βασικόν στοιχείον του άρχαίου ποιητικού λόγου είναι ό **ρυθμός ή τό μέτρον** δηλ. ή επανάληψις των μακρών και βραχειών συλλαβών, μέ τας όποιας σχηματίζονται οί στίχοι.

Τό μικρότερον μέρος του ρυθμού καλείται **πούς**, ό όποιος άποτελείται από **δύο ή περισσοτέρας συλλαβάς**.

Έκαστος πούς άποτελείται από τήν **θέσιν** και τήν **ἄρσιν**.

Θέσις ή βάσις ή κάτω χρόνος ονομάζεται ή συλλαβή έκείνη ή όποία είναι μακρά και είναι ισχυροτέρα κατά τήν άπαγγελίαν. "**Ἄρσις** δέ ή **άνω χρόνος** ονομάζεται ή βραχεία ή αί δύο βραχεία συλλαβαί, ή όποία ή αί όποια δέν άπαγγέλλονται έντόνωσ.

Συνηθέστεροι πόδες είς τήν άρχαίαν έλληνικήν ποίησιν είναι οί έξής :

1) **Ό δάκτυλος**, ό όποιος άποτελείται από **μίαν μακράν συλλαβήν (θέσιν)** και **δύο βραχείας (ἄρσιν)** $\underline{\quad}\underline{\quad}$.

2) **Ό ανάπαιστος ή άντιδάκτυλος**, ό όποιος άποτελείται από **δύο βραχείας συλλαβάς (ἄρσις)** και **μίαν μακράν (θέσις)**, $\underline{\quad}\underline{\quad}$.

3) **Ό ίαμβος**, ό όποιος άποτελείται από **μίαν βραχείαν συλλαβήν (ἄρσις)** και **μίαν μακράν (θέσις)** $\underline{\quad}$.

4) **Ό σπονδειος**, ό όποιος άποτελείται από **δύο μακράς συλλαβάς** $\underline{\quad}\underline{\quad}$.

5) **Ό τροχαῖος** ό όποιος άποτελείται από **μίαν μακράν συλλαβήν (θέσις)** και **μίαν βραχείαν (ἄρσις)**.

Διά νά δηλώσωμεν **μίαν μακράν συλλαβήν** χρησιμοποιούμεν τό σημεῖον $\underline{\quad}$, **μίαν δέ βραχείαν** τό σημεῖον $\underline{\quad}$.

Άπό τούς άνωτέρω πόδας ό **ίαμβος** και ό **ανάπαιστος** αρχίζουν μέ τήν ἄρσιν και διά τουτο λέγονται **πόδες από ἄρσεως**, ένφ ό **τροχαῖος** και ό **δάκτυλος** αρχίζουν από τήν θέσιν και διά τουτο ονομάζονται **πόδες από θέσεως**.

Τό μέτρον των έπων είναι τό **δακτυλικόν** δηλ. οί πόδες που άποτελοϋν αυτό είναι οί **δάκτυλοι** ($\underline{\quad}\underline{\quad}$).

Έκαστος στίχος του έπους έχει έξ δακτύλους, διά τουτο τό μέτρον του στίχου ονομάζεται δακτυλικόν έξάμετρον.

Όπως είπομεν άνωτέρω ό δάκτυλος αρχίζει μέ τήν μακράν συλλαβήν που άποτελεῖ τήν **θέσιν** και ακολουθοϋν δύο **βραχεία συλλαβαί** που άποτελοϋν τήν **ἄρσιν**. Αί δύο αυτά βραχεία συλλαβαί που άποτελοϋν τήν ἄρσιν είναι **ισοδύναμοι πρὸς μίαν**

μακράν. Οὕτω εἰς οἴονδήποτε πόδα τοῦ στίχου δύναται νὰ ὑπάρχη ἀντὶ δακτύλου σπονδείου (' _).

Ὁ τελευταῖος ποὺς τοῦ ἑξαμέτρου δὲν εἶναι ποτὲ **δάκτυλος** ἀλλὰ εἰς τὴν θέσιν τοῦ δακτύλου ἔχομεν ἢ **σπονδεῖον** (' _) ἢ **τροχαῖον** (' _). Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὸ μέτρον τοῦτο λέγεται καὶ ἀκατάληκτον. Οἱ περισσότεροι στίχοι τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν εἶναι μικτοὶ δηλ. ἀποτελοῦνται ἀπὸ δακτύλους καὶ σπονδείου

π.χ. οὐλομε|νην, ἦ | μυρι Ἄ|χαιοις | ἄλγε' ἔ|θηκε
 _ _ _ | _ _ _ | _ _ _ | _ _ _ | _ _ _ | _ _ _

Ἐὰν ἕνας στίχος ἔχη ὄλους τοὺς πόδας δακτύλους, πλὴν τοῦ τελευταίου βεβαίως, τότε ὀνομάζεται **ὀλοδάκτυλος**, π.χ.

νοῦσον ἄ | νὰ στρατὸν | ὤρσε κα | κὴν ὄλε | κοντο δὲ | λαοὶ
 ' _ _ | ' _ _ | ' _ _ | ' _ _ | ' _ _ | ' _ _

Ὅταν ἕνας στίχος ἔχη ὄλους τοὺς πόδας **σπονδείους**, τότε ὀνομάζεται **ὀλοσπόνδειος**· οἱ στίχοι αὐτοὶ εἶναι ἐλάχιστοι, ἦτοι τρεῖς εἰς τὴν Ἰλιάδα καὶ τρεῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν

ψυχὴν | κικλή | σκων Πα | τρόκλη | ος δει | λοῖο
 ' _ _ | ' _ _ | ' _ _ | ' _ _ | ' _ _ | ' _ _

Κατὰ κανόνα ὁ πέμπτος ποὺς τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου εἶναι δάκτυλος· σπανίως ὄμως ὑπάρχει εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν σπονδεῖος· εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ὁ στίχος ὀνομάζεται **σπονδειαῖος** π.χ.

οὐνεκα | τὸν Χρὺ | σην ἦ | τίμασεν | ἄ ρη | τῆρα
 _ _ _ | _ _ _ | _ _ _ | _ _ _ | _ _ _ | _ _ _

Τομαὶ — εἶδη αὐτῶν

Τομὴ ὀνομάζεται ὁ χωρισμὸς τοῦ στίχου εἰς δύο μέρη.

Ἡ τομὴ ἐπενοήθη ἀπὸ τοὺς ποιητὰς διὰ τοὺς στίχους ἐκεῖνους, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦνται ἀπὸ πολλὰς συλλαβὰς ὅπως π.χ. ὁ δακτυλικὸς ἑξάμετρος.

Τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὅποιον γίνεται ἡ τομὴ εὐρίσκεται σχεδὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ στίχου καὶ οὕτω τὰ δύο ἡμιστίχια ἔχουν κάποιαν ἀναλογίαν.

Ἡ τομὴ κατὰ κανόνα γίνεται εἰς τὸ **μέσον τοῦ στίχου** καὶ εἰς τὸ **τέλος λέξεως**.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς κυρίας τομαὶς ὑπάρχουν καὶ δευτερεύουσαι. Αἱ κύριαι τομαὶ τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου εἶναι αἱ ἑξῆς.

1) Ἡ **πενθημιμερής** ἡ τομὴ αὐτὴ γίνεται **μετὰ τὴν θέσιν τοῦ τρίτου ποδός**· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ συμβαίνει νὰ τελειῶνουν πέντε ἡμιστὴ μέρη (δεδομένου ὅτι αἱ δύο βραχεῖαι συλλαβαὶ τοῦ δα-

κύλου (σοδυναμοῦν με μίαν μακράν) ὀνομάζεται πενθημιμερής :

$\overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \parallel \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—}$
 πολλῶν | δ' ἀνθρώ | πων || ἴ δέν | ἄ στεα | καὶ νόον | ἔ γνω.
 $\overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} | \text{—} \parallel \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—}$
 1 2 3 4 5

ἀλλ' οὐκ | Ἄτρεϊ | δη || Ἄγα | μέμνονι | ἦνδανε | θυμῷ
 $\overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \parallel \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—}$
 1 2 3 4 5

2) ἡ *ἑφθημιμερής*· ἡ τομὴ αὐτὴ γίνεται μετὰ τὴν θέσιν τοῦ τετάρτου ποδός. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ συμπληρώνονται ἑπτὰ ἡμίση μέρη διὰ τοῦτο ὀνομάζεται ἑφθημιμερής.

$\text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \parallel \text{—} \text{—} \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—}$
 1 2 3 4 5 6 7

ἀρνύμε | νος ἦν | τε ψυ | χῆν || καὶ | νόστον ἔ | ταίρων
 $\overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \parallel \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—}$
 1 2 3 4 5 6 7

νοῦσον ἄ | νὰ στρατον | ὤρσε κα | κῆν || ὀλέ | κοντο δὲ | λαοὶ
 $\overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \parallel \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—}$
 1 2 3 4 5 6 7

3) *Κατὰ τρίτον τροχαῖον*· ἡ τομὴ αὐτὴ γίνεται εἰς τὸν τρίτον πόδα καὶ μετὰ τὴν πρώτην βραχεῖαν συλλαβὴν, ἐπειδὴ ὁ τρίτος ποὺς μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τῆς τελευταίας συλλαβῆς γίνεται τροχαῖος, διὰ τοῦτο ὀνομάζεται κατὰ τρίτον τροχαῖον.

$\overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \text{—} \parallel \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \text{—}$
 αὐτῶν | γὰρ σφετέ | ρησιν || ἄ | τασθαλί | ησιν ὄ | λοντο
 $\overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \parallel \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} | \text{—} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}}$
 1 2 3

ὅμιν | μὲν θεοὶ | δοῖεν || Ὅ | λύμπια | δώματ' ἔ | χοντες
 $\overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \parallel \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}}$
 1 2 3

ἡ τομὴ αὐτὴ εἶναι πολὺ συχνὴ εἰς τὰ ὀμηρικὰ ἔπη.

4) *Βονκολικὴ*· ἡ τομὴ αὐτὴ γίνεται μετὰ τὸ τέλος τοῦ τετάρτου ποδός.

$\overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} \parallel \overset{\cdot}{\text{—}} \text{—} \text{—} | \overset{\cdot}{\text{—}}$

τὸν δ' οἷ | ον νό | στον κε | χρημένον || ἦδ' ἔγω | ναικός
 — — — | — — — | — — — | — — — || — — — | — — —
 ἔννῃ | μαρ μὲν ἄ | νὰ στρατὸν | ὤχετο || κῆλα θε | οἶο
 — — — | — — — | — — — | — — — || — — — | — — —
 1 2 3 4

Ἡ τομὴ αὐτὴ χρησιμοποιεῖται κυρίως ἀπὸ τοὺς *βουκολικούς ποιητὰς* (Θεόκριτον, Βίωνα, Μόσχον) καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται βουκολική· εἶναι ὁμοίως καὶ εἰς τὸν Ὅμηρον ἀρκετὰ συνηθής.

Εἰς τοὺς στίχους, ὅπου γίνεται βουκολικὴ τομὴ, ὁ τέταρτος πούς εἶναι κατὰ κανόνα *δάκτυλος*.

Ἀπὸ τὰ τέσσερα εἶδη τῶν τομῶν αἱ συχνότεραι εἰς τὰ ὁμηρικὰ ποιήματα εἶναι ἡ *πενθήμεμερῆς* καὶ ἡ *κατὰ τρίτον τροχαῖον*.

Εἰς πολλοὺς στίχους εἶναι δυνατόν νὰ συναντῶνται περισσότερα τῆς μιᾶς τομᾶς.

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν προτιμᾶται ἡ τομὴ ἐκείνη, ἡ ὁποία ἀνταποκρίνεται περισσότερον εἰς τὸ νόημα τοῦ στίχου.

Ἡ ποσότης τῶν συλλαβῶν τοῦ ὁμηρικοῦ ἔπους.

Διὰ νὰ καθορίσωμεν τὴν ποσότητα (μακρὸν—βραχὺ) τῶν συλλαβῶν εἰς τὸ ὁμηρικὸν ἔπος πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς:

1) *Φύσει μακρὰ* συλλαβὴ ὀνομάζεται ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔχει ἢ μακρὸν φωνῆεν (η—ω) ἢ δίφθογγον,

2) *Θέσει μακρὰ* συλλαβὴ ὀνομάζεται ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔχει βραχὺ φωνῆεν, καὶ ἀκολουθοῦν δύο ἢ περισσότερα σύμφωνα ἢ ἓν διπλοῦν σύμφωνον (ζ, ξ, ψ).

Τὰ σύμφωνα αὐτὰ εἶναι δυνατόν νὰ εὐρίσκωνται εἴτε μέσα εἰς τὴν ἰδίαν λέξιν εἴτε εἰς τὴν ἐπομένην.

3) *Βραχεῖα συλλαβὴ* ὀνομάζεται ἐκείνη, ἡ ὁποία ἔχει βραχὺ φωνῆεν (ε, ο) χωρὶς νὰ ἀκολουθοῦν δύο ἢ τρία σύμφωνα ἢ ἓν διπλοῦν (ζ, ξ, ψ).

4) *Κοινὴ συλλαβὴ* λέγεται ἐκείνη, ἡ ὁποία ἄλλοτε λαμβάνεται ὡς μακρὰ καὶ ἄλλοτε ὡς βραχεῖα. Αἱ συλλαβαὶ αἱ ὁποιαὶ λαμβάνονται ἄλλοτε ὡς βραχεῖαι καὶ ἄλλοτε ὡς μακρὰ εἶναι αἱ ἑξῆς:

α) *Τὸ τελικὸν μακρὸν* φωνῆεν ἢ ἡ δίφθογγος, ὅταν εὐρίσκεται εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ ποδὸς καὶ ἀκολουθῆ φωνῆεν, ὑπολογίζεται ὡς βραχεῖα.

πλάγγθη ἐ | παῖ Τροί | ης ἰε | ρὸν πτολι | εθρον ἔ | περσεν
 — — — | — — — | — — — | — — — | — — —

β) **βραχεΐα συλλαβή**, όταν εύρϊσκεται ἔμπροσθεν συμπλέγματος ἀφώνου με ὑγρόν, δὲν ἔκτεινεται πάντοτε εἰς μακράν.

γ) **μία τελικὴ βραχεΐα συλλαβή** ἔκλαμβάνεται ὡς μακρά ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ ἑπομένη συλλαβὴ ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν· τοῦτο συμβαίνει, διότι ἡ ἑπομένη λέξις ἤρχιζεν ἀπὸ F ἢ σ.

δ) **μία τελικὴ βραχεΐα συλλαβή** ἔκλαμβάνεται ἐνίοτε καὶ ὡς θέσει μακρά, ὅταν ἡ ἑπομένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ τὰ σύμφωνα λ, ρ, μ, ν.

ε) **Τὸ μακρὸν φωνῆεν ἢ ἡ δίφθογγος** τῆς ληγούσης μιᾶς λέξεως ἔκλαμβάνεται καὶ ὡς βραχεΐα, ὅταν ἡ ἑπομένη λέξις ἀρχίζῃ ἀπὸ φωνῆεν.

στ) **αἱ δίφθογγοι αἰ καὶ οἰ** εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως, ὅταν δὲν ἀκολουθῇ σύμφωνον εἶναι βραχεΐαι· πολλὰς φορὰς ὁμῶς παρὰ τὸν κανόνα ἔκλαμβάνονται καὶ ὡς μακραι.

ζ) **Μερικαὶ συλλαβαὶ βραχεΐαι** προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τὸν στίχον ὡς μακραι ἔκτεινόνται· τὸ φαινόμενον αὐτὸ λέγεται **μετρικὴ ἔκτασις** π.χ. οὐλομένην ἀντὶ ὀλομένην.

Συνίζησις

Ἐνίοτε δύο ἀλλεπάλληλα φωνήεντα προφέρονται ὡς μία συλλαβή· τὸ φαινόμενον αὐτὸ ὀνομάζεται συνίζησις π.χ. Πηληιάδεω.

Τὸ σύμβολον τῆς συνίζησεως εἶναι τὸ \smile .

Ἡ συνίζησις συναντᾶται συχνότερον εἰς τὴν ἄρσιν παρὰ εἰς τὴν θέσιν.

Σημείωσις: Οἱ πόδες χωρίζονται με μίαν γραμμὴν· με δύο αἱ τομαί. Αἱ τομαὶ χαρακτηρίζονται Π=πενθημιμερῆς Ε=ἑφθημιμερῆς ΤΤ=κατὰ τρίτον τροχαῖον Β=Βουκολικὴ.

ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Α'

Στ. 1—7 Μῆνιν ἄειδε, θεῖα, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος	Π
οὐλομένην, ἣ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε	ΤΤ
πολλὰς δ' ἴφθιμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν	Ε
ἠρώων, αὐτοὺς δὲ ἐλῶρια τεῦχε κύνεσσιν	ΤΤ
οἴω νοῖσι τε πᾶσι, Διὸς δ' ἔτελείετο βουλή,	ΤΤ
ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε	ΤΤ
Ἄτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.	Ε

Στ. 1—7. **Ἑρμηνευτικά:** *μῆνις*, *ιος*—ἡ ὀργή, *ἄειδω*—τραγουδῶ, ψάλλω, *Πηληϊάδης*—ὁ υἱὸς τοῦ Πηλέως, *οὐλόμενος* (οὐλομένην)—ὁ καταραμένος, *μυρία* (μυρίος)—ἄπειρος, *ἔθηκε* (τίθημι)—προξενῶ, *ἄλγος*—ἡ θλίψις, *δὲ*—καί, *ἴφθιμος*—γενναῖος, *προΐαψεν*, *προΐάπτω*—ἀποστέλλω, στέλλω, *ἐλῶρια (τὰ)*—ἡ βόρα, *τεύχω*—κάνω, *οἰωνός*—ὄρνειον, *ἐτελείετο* τοῦ *τελείω*—ἐκπληρῶ, *βουλή*—ἡ ἀπόφασις, *ἐξ οὗ δὴ*—ἀπὸ τότε ἀκριβῶς πού, *τὰ πρῶτα*—κατὰ πρώτην φοράν, *διεστήτην* τοῦ *δίσταμαι*—ἔρχομαι εἰς διάστασιν, *ἐρίσαντε* τοῦ *ἐρίζω*—φιλονικῶ, *δῖος*—ὁ ὑπέροχος, ὁ εὐγενής, ὁ θεῖος.

Στ. 1—7. **Γραμματικά:** *μῆνιν*—οὐσ. γ' κλ. αἰτ. ἐν. μῆνις, *ιος*, (μαίνομαι, μηνίω), *ἄειδε*—προστ. ἐνεστ. τοῦ *ἄειδω* (ἀπὸ τὸ προθεμ. α καὶ τὸ θέμα *φειδ*) εἰς τὴν ἄττ. *ἄδω*, *Πηληϊάδεω*—οὐσ. κυρ. γεν. ἐν. τοῦ Πηληϊάδης ἄττ. Πηλεΐδου, *Ἀχιλῆος* με ἐν λ χάριν τοῦ μέτρου—γεν. ἐν. τοῦ κυρ. ὀνόμ. Ἀχιλλεύς ἄττ. Ἀχιλλέως, ἀπὸ τὸν τύπον Ἀχιλλῆος προήλθε με ἀναπληρωματικὴν ἔκτασιν ὁ ἄττ. τύπος Ἀχιλλέως, *οὐλομένην ἀντὶ ὀλομένην* (οὐ ἀντὶ ὁ χάριν τοῦ μέτρου μετρικὴ ἔκτασις)—μετ. μέσ. ἄορ. β' τοῦ ὀλλυμαι, *μυρία*—εἰς τὸν Ὅμηρον εἶναι ἐπιθετον καὶ ὄχι ἀριθμητικὸν ὁ μυρίος, μυρῆ, μυρίον, *ἄλγεα*—οὐσ. γ' κλίσ. σιγμολ. ἄλγος, οὐς, ἄττ. ἄλγη (τὸ οὐσιαστ. εὐρίσκεται συνήθως εἰς τὸν πληθυντικόν), *ἔθηκεν*—γ' ὄρ. ἄορ. β' τοῦ τίθημι. *ἴφθιμους*—ἐπίθ. β' κλίσ. ὁ ἴφθιμος, ἡ ἴφθιμη καὶ ἴφθιμος, τὸ ἴφθιμον (ἀπὸ τὸ ἐπίρρ. ἴφι ποῦ εἶναι ὀργανικὴ πτώσις τοῦ ἴς λατιν. *vis*—δύναμις). *Ἄϊδι* (ἄττ. Ἄδη) δοτ. ἐν. τοῦ ἀχρήστου οὐσ. Ἄις, Ἄιδος, Ἄϊδι (τὸ ὄνομα προέρχεται ἀπὸ τὸ α στερητ. καὶ τὸ

ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Α'

Στ. 1—7. Τὴν ὄργην ψάλλε, θεά, τοῦ Ἀχιλλέως τοῦ υἱοῦ
 τὴν καταραμένην, διότι αὐτὴ ἀπείρους εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς θλι-
 καὶ πολλὰς γενναίας ψυχὰς εἰς τὸ Ἄδην ἔστειλεν
 ἡρώων, τὰ δὲ σώματα αὐτῶν ἔκαμε βορὰν τῶν σκύλλων.
 καὶ τῶν παντὸς εἴδους ὀρνέων,
 ἔτσι δὲ ἐξεπληροῦτο ἡ ἀπόφασις τοῦ Διός,
 ἀπὸ τότε ἀκριβῶς ποὺ διὰ πρώτην φορὰν ἦλθον εἰς διάστασιν
 ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως ὁ βασιλεὺς τῶν ἀνδρῶν
 καὶ ὁ ὑπέροχος Ἀχιλλεύς.

Φιδ—ιδεῖν), *προΐαψεν*—γ' ἐν. ἐνεργ. ἄορ. α' τοῦ προΐαπτω
 πρό+ιάπτω) (jacio)—ρίπτω, *ἐλώρια*—οὐσιαστ. μόνον εἰς πλη-
 θυντ. εἶναι ὑποκοριστ. τοῦ ἔλωρ, τὸ ὅποιον προέρχεται ἀπὸ τὸ
 ἐλεῖν), *τεῦχε*—γ' ἐν. παρατ. ἀναυξήτου τοῦ τεύχω, ἀντὶ ἔτευχε,
κύνεσσιν—δοτ. πληθ. ἄττ. κυσί (λατιν. canis, is), *οἰωνοῖσι*—
 δοτ. πληθ. τοῦ οἰωνός ἀπὸ τὸ οἶος—μόνος ἄττ. οἰωνοῖς, *ἐτε-
 λείετο*—γ' ἐν. παθ. παρατ. τοῦ τελείω ἄττικ. ἐτελεῖτο (ἔνεκα
 τοῦ μέτρου ἐτελεῖτο, μερική ἔκτασις), *τὰ πρώτα*—ἐπιρρηματικῶς,
διασητήην—γ' προσ. δυικοῦ ἀριθ. ἄορ. β' ἀναυξήτου τοῦ δίστα-
 μαι, *ἐρίσαντε*—μετοχ. ἄορ. α' τοῦ ἐρίζω, *ἄναξ*—οὐσ. γ' κλισ.
 κλητ. ἄνα, *δίος*—ἐπιθ. δίος, δία, δίων.

Στ. 1—7. **Συντακτικά:** Ἀχιλλῆος—γεν. ὑποκ. εἰς τὸ μῆνιν,
 ἢ μυρὶ Ἀχαιοῖς... ἔθηκε... ἀναφορ. αἰτιολογ. προτάσεις, ἄλγεα
 Ἀχαιοῖς—ἀντικ. τοῦ ἔθηκεν, Ἄιδι—δοτ. τοπική, *τεῦχε αὐτοὺς*
ἐλώρια—αὐτοὺς ἀντικ. τοῦ τεύχε, *ἐλώρια*—κατηγορ. τοῦ ἀντικ.
 αὐτοὺς (ἀντικειμενικὸ κατηγορούμενο), *ἐξ οὗ δὴ*—χρονική πρό-
 τασις, *ἐρίσαντε*—χρονική μετοχή, *ἄναξ*—παράθεσις εἰς τὸ Ἀ-
 τρεΐδης, *ἀνδρῶν*—γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ἄναξ.

Στ. 1—7. **Αἰσθητικά:** *μῆνιν... οὐλομένην*—σχήμα ὑπερβατὸν
 (δηλ. ἡ ἐπιθετικὴ μετοχὴ οὐλομένην μετὰ τὴν παρεμβολὴν περισ-
 σοτέρων λέξεων ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὸν ὄρον μῆνιν ποὺ προσδιο-
 ρίζει συντακτικῶς (Νέα Ἑλλην. «Πίνω τὸ ὄριοστάλακτο τῆς
 πλάκας τὸ φαρμάκι) μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξαιρεται ἡ ἔννοια τῆς
 λέξεως μῆνις). Μετὰ τὴν λέξιν μῆνιν ὁ ποιητὴς δηλώνει ὅτι δὲν πρό-
 κείται νὰ ἐξιστορηθῇ τὸν Τρωικὸν πόλεμον ἀλλὰ μόνον τὴν μῆ-

νιν, δηλ. τὴν ὄργην τοῦ Ἀχιλλέως, ἡ ὁποία ἐπροξένησε πολλὰς καταστροφὰς εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς, *οὐλομένην* ἀντὶ *δλομένην* = μετρικὴ ἔκτασις, *μυρία ἄλγεα*—*πολλὰς ψυχὰς προΐαψεν*—*ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν* = παραστατικώτατα ὁ ποιητὴς ἐκθέτει τὸ προῖμιον τοῦ ἔργου του· εἰς τὰς προτάσεις αὐτὰς διακρίνομεν: συντομίαν, τὴν γοργότητα τοῦ ὕφους καὶ τὴν ζωηρότητα τῆς ἐκφράσεως. *Ἀχιλῆος* ἀντὶ *Ἀχιλλῆος* = μετρικὴ ἔκτασις, *ἰφθίμους ψυχὰς ἠρώων* ἀντὶ *ψυχὰς ἰφθίμων ἠρώων* = σχῆμα ὑπαλλαγῆς (δηλ. ὁ ἐπιθετ. προσδιορισμὸς ἰφθίμους δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν γενικὴν ἠρώων, τὴν ὁποίαν καὶ προσδιορίζει, ἀλλὰ συμφωνεῖ κατὰ πῶσιν μὲ ἄλλο οὐσιαστικὸν τό: ψυχὰς, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου οὐσιαστικὸν ἐξαρτᾶται ἡ γενικὴ ἠρώων). *ψυχὰς—αὐτοὺς*: πρόσεξε τὴν ἀντίθεσιν, *Ἀτρεΐδης* ἀντὶ *Ἀγαμέμνων* = σχῆμα ἀντονομασίας (δηλ. κατὰ τὸ σχῆμα αὐτὸ εἰς τὴν θέσιν ἐνός κυρίου ὀνόματος χρησιμοποιεῖται ἄλλη ἰσοδύναμος λέξις, ἢ φράσις· π.χ. Νέα Ἑλλ. ὁ υἱὸς τῆς Καλόγριας ἀντὶ ὁ Καραϊσκάκης) *ἄναξ—δῖος*: τὰ ὀνόματα αὐτὰ ἐτέθησαν εἰς σχῆμα χιαστὸν εἰς τὰ ὀνόματα Ἀτρεΐδης—Ἀχιλλεύς.

<i>Ἀτρεΐδης</i> <i>δῖος</i>		<i>ἄναξ</i> <i>Ἀχιλλεύς</i>
--------------------------------	---	--------------------------------

Πρόσεξε τὰ κοσμητικὰ ἐπιθέτα *μυρία—ἰφθίμους—δῖος*.

Στ. 1—7. **Πραγματικά: Μῆνιν...** *Ἀχιλλεύς* = Οἱ στίχοι αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὸ προῖμιον τῆς Ἰλιάδος ἐμπεριέχεται δὲ εἰς αὐτὸ καὶ ἡ κεντρικὴ ἰδέα ὀλοκλήρου τοῦ ποιήματος, ἡ ὁποία εἶναι ἡ μῆνις τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ στρατοῦ Ἀγαμέμνονα καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας προήλθον καταστρεπτικαὶ συνέπειαι διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς. **Θεά** = ἐννοεῖ ὁ ποιητὴς τὴν Μοῦσαν τῆς ὁποίας ἐπικαλεῖται τὴν ἔμπνευσιν. Αἱ Μοῦσαι ἦσαν θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης κατόικουν εἰς τὸν Ὀλυμπον καὶ μὲ τὰ ἄσματά των ἔτερπον τοὺς θεοὺς. Αἱ Μοῦσαι παρεῖχον τὸ δῶρον τῆς Ὠδῆς εἰς τοὺς ποιητὰς. Καὶ ὁ Ὅμηρος τόσον εἰς τὴν Ἰλιάδα, ὅσον καὶ εἰς τὴν Ὀδύσσειαν ἐπικαλεῖται αὐτὴν ἀορίστως. Αἱ Μοῦσαι ἦσαν ἐννέα: Κλειώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατώ, Πολύμνια, Οὐρανία, Καλλιόπη. Πρῶτος ὁ Ἡσιόδος, ἐπικός ποιητὴς ποῦ ἤκμασε μετὰ τὸν Ὅμηρον, ἀναφέρει τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὸ ἔργον του Θεογονία. Αἱ Μοῦσαι ἀναλόγως τοῦ κέντρου τῆς λατρείας των ὠνομάζοντο Ὀλυμπιάδες, Περσίδες, Ἐλικωνιάδες. **Πηληιάδω** = Ὁ Πηλεὺς ἦτο υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ. *Ἀχιλῆος* = Ὁ *Ἀχιλλεύς* ἦτο μυθικὸς ἦρωας υἱὸς τοῦ Πηλέως καὶ τῆς θαλασσίας θεότητος τῆς Θέτιδος ἡ ὁποία ἦτο κόρη τοῦ θαλασσίου θεοῦ Νηρέως. Ἔτυχε ἐπιμελημένης μορφώσεως καὶ ἀνατροφῆς ἔχων ὡς διδάσκαλον τὸν κένταυρον Χείρωνα. Ὁ Ἀχιλλεύς ἦτο βασιλεὺς τῶν Μυρμιδόνων, θρακικῆς φυλῆς ποῦ κατοικεῖ εἰς τὴν Φθιώτιδα (Φθίαν) τῆς Θεσ-

σαλίας· ἦτο ὁ ὠραιότατος καὶ ἀνδρειότατος τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ τὸν Ὅμηρον δὲ ψάλλεται ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν ἡρώϊκόν πρόσωπον τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. **Ἀχαιοὺς**—Ἔτσι ὀνομάζονται οἱ Ἕλληνες εἰς τὸν Ὅμηρον· ὅπως ἐπίσης καὶ Δαναοὶ καὶ Ἀργεῖοι. Ἕλληνες ὀνομάζονται κυρίως ἕνα μέρος τῶν κατοίκων τῆς Φθιώτιδος τῆς Θεσσαλίας. **Ἄιδι**—**Ἄιδης**—ἐννοεῖ τὸν βασιλέα τοῦ Ἄδου· εἰς τὸν Ὅμηρον εἶναι πάντοτε πρόσωπον καὶ ποτὲ τόπος. Μετὰ τὸν Ὅμηρον ὁ Ἄδης ἐσήμεναι τόπον, δηλαδὴ τὸ κάτω κόσμον. **Διὸς δ' ἐτελέετο βουλῆ**—Ἐδῶ ἐννοεῖται ἡ ἀπόφασις ποῦ ἔλαβεν ὁ Ζεὺς ἔπειτα ἀπὸ παρακλήσιν τῆς Θέτιδος, νὰ ἐκδικηθῇ τὴν προσβολὴν ποῦ ἐγένετο ἀπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα εἰς τὸν Ἀχιλλέα. **Ἀτρεΐδης**—Οἱ Ἀτρεΐδαι ἦσαν δύο· ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν καὶ ὁ Μενέλαος, ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης καὶ σύζυγος τῆς Ἑλένης ποῦ τὴν ἀπήγαγεν ὁ Πάρις ἢ Ἀλέξανδρος, υἱὸς τοῦ Πριάμου βασιλεὺς τῆς Τροίας. Ὁ Ἀγαμέμνων ἦτο ὁ ἀρχιστράτηγος ὅλων τῶν Ἑλλήνων ποῦ ἐξεστράτευσαν εἰς τὴν Τροίαν. Οἱ Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ἀτρέως, ὁ δὲ Ἀτρεὺς ἦτο υἱὸς τοῦ Πέλοπος. **ἄναξ ἀνδρῶν**—Ἔτσι ὀνομάζεται ὁ Ἀγαμέμνων διότι εἶναι ὁ ἀνώτατος ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀχαιῶν. Ὀνομάζεται ἀκόμη καὶ «κρείων» ἢ «εὐρὺ κρείων» ἢ «ποιμὴν λαῶν». **δῖος**—Τὸ ἐπίθετον αὐτὸ ἀποδίδεται ἀπὸ τὸν Ὅμηρον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ποῦ ἔχουν θεῖαν καταγωγὴν.

Στ. 1—7. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ**: **Ψυχὰς**—Οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν πιστεύουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ σῶμα καὶ ψυχὴν ἢ ὁποῖα ψυχὴ κυρίως εἶναι πνοή, ἀναπνοή. Ἡ ψυχὴ αὐτὴ κατὰ τὸν θάνατον ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ μεταβαίνει ταχέως εἰς τὸν Ἄδην ὅπου ἐκεῖ ζῆ, ὅπως καὶ κατὰ τὴν ζωὴν, καὶ ἔχει ἀναλόγους ἀνάγκας. Ἡ ψυχὴ ζῆ εἰς τὸν Ἄδην ὡσάν εἰδῶλον τοῦ ἀνθρώπου καὶ σκιὰ αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπανέρχεται πλέον εἰς τὴν ζωὴν, ἀντιθέτως θλίβεται διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς ἀπὸ τὸ σῶμα. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀντίληψιν τῶν ὀμηρικῶν ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ εἰς τὸν Ἄδην ἔχουν ἀνθρωπίνην μορφήν, καὶ ἄλλοτε μὲν ἔχουν συναισθήματα καὶ πάθη ἀνθρώπινα, ἄλλοτε ὅμως στεροῦνται ἐντελῶς συνειδήσεως. **ἐλώρια τεύχε κύνεσσιν**—Κατὰ τὴν θρησκευτικὴν ἀντίληψιν τῶν ἀρχαίων ἐθεωρεῖτο μεγάλη δυστυχία δι' ἕνα ἄνθρωπον νὰ μεῖνῃ ἄταφος· διότι ἐπεκράτει ἡ ἀντίληψις ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀτάφων δὲν ἔμποροῦσαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν Ἄδην ἀλλὰ περιεπλανῶντο ἔξω αὐτοῦ καὶ δὲν εὗρισκον ποτὲ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἡσυχίαν. Διὰ τοῦτο ἐγίνοντο σφοδραὶ μάχαι γύρω ἀπὸ τὰ πτώματα τῶν φονευθέντων ὅπου οἱ ἀντίπαλοι ἐφρόντιζον νὰ περισυλλέγουν τὰ πτώματα τῶν νεκρῶν πρὸς ταφὴν. Μεγίστη συμφορὰ καὶ ἐντροπὴ ἐθεωρεῖτο διὰ τοὺς συγγενεῖς νὰ μὴ θάψουν τὸν νεκρὸν. Ἡ κα-

ταδίκη τῶν Ἀθηναίων στρατηγῶν μετὰ τὰς Ἀργινούσας, διότι δὲν περισυνέλεξαν τὰ πτώματα τῶν νεκρῶν δεικνύει τὴν μεγίστην σημασίαν πού ἀπέδιδον οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ἀκόμα καὶ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, εἰς τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν. **οἰωνοῖσι**—Οἰωνοὶ ἦσαν πτηνά, ἰδίως ἀρπακτικά. Ἀργότερον ἐσήμαινε τὸ πτηνὸν πού προήγγειλε κάτι μετὰ τὴν πτῆσιν του καὶ τελικὰ ἐσήμαινε τὴν ἰδίαν τὴν προφητείαν. **Διὸς δ' ἐτελείετο βουλῇ**—Ἐδῶ ἐννοεῖται τὸ μοιραῖον, δηλ. ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀντιδράσῃ εἰς τὴν θεϊκὴν θέλησιν.

Στ. 1—7. **Νόημα** : Εἰς τὸ προοίμιόν του ὁ ποιητὴς ἐπικαλεῖται τὴν Μοῦσαν νὰ τὸν ἐμπνεύσῃ διὰ νὰ ψάλλῃ τὴν φοβερὰν ὁρ-

**Ἀσέβεια τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸς τὸν ἱερέα Χρῦσην
Λοιμὸς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν**

Στ. 8—21. Τίς τ' ἄρ | σφωε θεῶν || ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι ; Π
 Λητοῦς | καὶ Διὸς | υἱός' || ὁ | γὰρ βασιλῆι χολωθεῖς ΤΤ
 νοῦσον ἀνὰ στρατὸν | ὄρσε κακὴν || , ὀλέκοντο δὲ|λαοί, Ε
 οὔνεκα | τὸν Χρῦσην || ἠτίμασε | ἀρητῆρα Π
 Ἀτρεΐδης' ὁ γὰρ | ἦλθε || θοῆς ἐπὶ | νῆας Ἀχαιῶν ΤΤ
 λυσόμενός τε θύγατρα || φέρων τ' ἀπερρεῖσι' ἄποινα, ΤΤ
 στέμματ' ἔχων ἐν | χερσίν || ἐκῆβόλου Ἀπόλλωνος ΤΤ
 χρυσέω ἀνὰ σκήπτρῳ | , καὶ | λίσσετο | πάντας Ἀχαιούς, Π
 Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δύω || , κοσμήτορε | λαῶν' Ε
 Ἀτρεΐδαι τε καὶ | ἄλλοι || ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί, ΤΤ
 ὁμῖν | μὲν θεοὶ | δοῖεν || Ὀλύμπια | δώματ' ἔχοντες ΤΤ
 ἐκέρσαι Πριάμοιο πέλιν || , εὔ | δ' οἴκαδ' ἰκέσθαι' Ε
 παῖδα δ' | ἔμοι λύσαιτε φίλην || , τὰ δ' ὄποινα δέχεσθαι, Ε
 ἀζόμενοι Διὸς | υἱὸν || ἐκῆβόλον | Ἀπόλλωνα». ΤΤ

γὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἐναντίον τοῦ Ἀγαμέμνονος, πού αἱ συνέπειαι τῆς ἦσαν ὀλέθριαι διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς, διότι πολλοὶ ἥρωες ἐφονεύθησαν, ἐνῶ τὰ σώματά των κατεσπαράχθησαν ἀπὸ τὰ ὄρνεα. Ἰδίως ἐπικαλεῖται τὴν Μοῦσαν νὰ τὸν ἐμπνεύσῃ νὰ ἀρχίσῃ τὴν διήγησιν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ σημεῖο πού ἐξεδηλώθη ἡ διάστασις μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν δηλ. τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τοῦ Ἀχιλλέως.

Στ. 1—7. **Περίληψις** : Ὁ ποιητὴς ἐπικαλεῖται τὴν Μοῦσαν, προκειμένου νὰ ψάλλῃ τὴν ὄργην τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς ὄργῆς αὐτῆς.

Στ. 1—7. **Ἐπιγραφή** : Ἐπὶ κλησις τῆς Μούσης καὶ δήλωσις τῆς ὑποθέσεως τῆς Ἰλιάδος.

Στ. 8—21. **Ἀσέβεια τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸς τὸν ἱερέα Χρῦσην.**
Λοιμοὶ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν.

Καὶ ποῖος λοιπὸν ἀπὸ τοὺς θεοὺς ἔφερον εἰς σύγκρουσιν αὐ-
[τοὺς ὥστε νὰ γίνουιν ἐχθροὶ ;
ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διὸς· αὐτὸς δηλαδὴ ἐπειδὴ ἐξωργίσθη
[ἐναντίον τοῦ βασιλέως
ἐπροκάλεσε ἀσθένειαν θανατηφόρον εἰς ὄλον τὸν στρατὸν ὥστε
ἀπέθνησκον οἱ στρατιῶται,
διὰ τὸν λόγον ὅτι προσέβαλε τὸν Χρῦσην τὸν ἱερέα ὁ υἱὸς τοῦ
'Ατρείως· αὐτὸς δηλ. (ὁ Χρῦσης) ἦλθεν εἰς τὰ ταχέα πλοῖα τῶν
[Ἀχαιῶν
φέρων ἄπειρα λύτρα διὰ νὰ ἐξαγοράσῃ (μὲ αὐτὰ) τὴν θυγατέρα του,
καὶ κρατῶν εἰς τὰ χέρια του τὰ ἱερά σύμβολα τοῦ ἀλάθητου
[τοξότου Ἀπόλλωνος
ἐπάνω (δηλ. ἀνηρημένα) εἰς τὸ χρυσόν του σκῆπτρον καὶ
[παρεκάλει ὄλους τοὺς Ἀχαιοὺς
καὶ προπάντων τοὺς δύο Ἀτρείδας τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ στρατοῦ:
« Ἀτρείδαι καὶ (σεῖς) οἱ ἄλλοι Ἀχαιοὶ οἱ ἔχοντες καλὰς περικνη-
[μίδας,
εἰς σὰς μὲν οἱ θεοὶ οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ὀ-
[λύμπου μακάρι νὰ ἐπιτρέψουιν
νὰ κυριεύσετε τὴν πόλιν τοῦ Πριάμου καὶ μὲ τὸ καλὸ νὰ φθά-
[σετε εἰς τὴν πατρίδα σας·
τὴν κόρην μου ὅμως τὴν ἀγαπητὴν εἴθε νὰ ἐλευθερώσετε καὶ
[νὰ δεχθῆτε αὐτὰ τὰ λύτρα,
σεβόμενοι τὸν υἱὸν τοῦ Διὸς τὸν ἀλάθητον τοξότην Ἀπόλλωνα.

Στ. 8—21. **Ἑρμηνευτικά:** ἄρα=λοιπὸν (τοῦτο εὐρίσκεται πρὸ συμφώνου ἄρ καὶ πρὸ φωνήεντος ἄρα καὶ ρά καὶ ρ', σφωε=αὐτούς, **ξυνέημε** τοῦ **ξυνήμι**=κινῶ, διεγείρω, **ξυνήμι** **ἔριδι**=φέρω εἰς σύγκρουσιν, **ὄ**=αὐτός (τὸ ἄρθρον ἐδῶ ἔχει ἀνωσυμικήν σημασίαν), **χολωθείς** τοῦ **χολοῦμαι**=ἐξοργίζομαι, **ᾤρσε** τοῦ **ὄρνυμι**=προκαλῶ, **ὀλέκοντο** τοῦ **ὀλέκομαι**=χάνομαι, καταστρέφομαι, ἀποθνήσκω, **λαοί**=οἱ στρατιῶται, **κακός**=θανατηφόρος, **οὐνεκα** (**οὐ ἔνεκα**)=διότι, διὰ τὸν λόγον ὅτι, **ἠτίμασεν** τοῦ **ἀτιμάζω**=προσβάλλω, **ἀρητήρ**=ὁ ἱερεὺς, **θοός**=ὁ ταχύς, **λυσόμενος** τοῦ **λύομαι**=ἐξαγοράζω μὲ λύτρα, **θύγατρα**=θυγατέρα, **ἀπερείσιος, ἀπειρέσιος**=ἄπειρος, **ἄποινα**=τὰ λύτρα, **σιέματα**=σύμβολα ἱερὰ, **ἐκηβόλος**=ὁ ἀλάθης τοξότης, **ἀνά**=ἀνηρημένα, ἐπάνω, **λίσσετο** τοῦ **λίσσομαι**=παρσκαλῶ, **κοσμήτωρ**=ὁ ἀρχηγός, **εὐκνήμιδες**=οἱ φέροντες καλὰς περικνημίδας, **δοῖεν** τοῦ **δίδωμι**+ἀπαρέμφ.=ἐπιτρέπω, **ἐκπέρσαι** τοῦ **ἐκπέρθω**=κυριεύω **εὐ=εὔ**=μὲ τὸ καλόν, **δέχεσθαι** ἀντὶ προστακτικῆς=νά δεχθῆτε, **φίλος**=ὁ ἀγαπητός, **ἄζόμενοι** τοῦ **ἄζομαι**=σέβομαι.

Στ. 8—21. **Γραμματικά:** **τις**=ἔρωτ. ἀντων. **ἄρ**=μόριον **σφῶε**=αἰτιατ. δυικοῦ προσωπ. ἀντων. γ'. προσωπ. σφεις **ξυνέηκε**=γ'. ἐν. ὄριστ. ἄοριστ. β'. τοῦ **ξυνήμι** ἄττ. **ξυνήκε** **μάχεσθαι**=ὥστε μάχεσθαι **ὄ**=ἀντων. δεικτ. εἰς τὸν Ὅμηρον **βασιλῆι**=δοτ. ἐν. τοῦ βασιλεὺς ἄττ. βασιλεῖ **χολωθείς**=μετοχ. παθ. ἄορ. τοῦ **χολοῦμαι** (**χολόομαι**) **νοῦσος**=οὐσ. ἄττ. νόσος (**νοῦσος** μετρικῆ ἔκτασις) **ᾤρσε**=γ'. ἐν. ὄριστ. ἄορ. τοῦ **ὄρνυμι** λατιν. ονιον (ὄρνις, ὄρθρος, ὄρος) **ὀλέκοντο**=γ'. πληθ. παρατατ. ἀναύξητος τοῦ **ὀλέκομαι** ἄττ. ὄλλυμαι **οὐνεκα**=σύνδεσμος (**οὐ ἔνεκα**) **Χρῦσῆν**=κυρ. ὄνομα ἀ' κλίσεως **ἠτίμασεν**=γ'. ἐνικὸν ὄρ. ἄορ. ἀ'. τοῦ **ἀτιμάζω** **ἀρητήρα**=αἰτ. ἐν τοῦ ὄν. τῆς γ'. κλίσ. ἀρητήρ, ἦρος (ἀπὸ τὸ ἀράομαι=εὐχομαι) **θοός**=ἐπιθ. ὁ θοός, ἦ, ὄν (ἐκ τοῦ **θέω**=τρέχω) **νηας** (ἄττ. ναῖς)=αἰτ. πληθ. τοῦ **νης** **λυσόμενος**=μετοχ. μέλλ. τοῦ **λύομαι**. **θύγατρα**=αἰτ. ἐν. τοῦ **θυγάτηρ** ἄττ. **θυγατέρα** **ἀπερείσια**=ἐπιθ. ἀπερείσιος, ἦ, ὄν καὶ ἀπειρέσιος ἦ, ὄν, ἀ στερητ. καὶ πέρας) **ἄποινα**=οὐσιαστ. (ἀπὸ τὴν ἀπὸ καὶ ποινή ἀπόποινα, ἀποινα) **ἐκηβόλου**=ἐπιθ. ἐκηβόλος (ἐκάς καὶ βάλλω). **ἀνά**=προθ.=ἐπάνω, ἀνηρημένα **χρυσέω**=ἐπιθ. γεν οὐδεν. χρύσειος καὶ χρύσειος, ἦ, ὄν **σκῆπτρω** (ἀπὸ τὸ σκήπτω=στηρίζω) **λίσσετο**=γ'. ἐν. παρατατ. ἀναυξήτου τοῦ **λίσσομαι** (λιτή, λιτανεία) **Ἄτρεϊδα**=αἰτιατ. δυικοῦ τοῦ Ἄτρεΐδης **κοσμήτορε**=αἰτιατ. δυικοῦ τοῦ **κοσμήτωρ** (ἀπὸ τὸ κοσμῶ) **εὐκνήμιδες**=ἐπιθ. διγενές καὶ μονοκατάληκτον εὐκνήμις-ιδος, **δοῖεν**=γ'. πληθ. εὐκτ. ἄορ. β'. τοῦ **δίδωμι**. **δῶματα**=οὐσιαστ. δῶμα (ἀπὸ τὸ δέμω=κτίζω, δόμος, δομή νεόδημος) **ἐκπέρσαι**=ἀπαρ. ἄορ. τοῦ **ἐκπέρθω**, **Πριάμοιο**=γεν. ἐν. τοῦ **Πρίαμος** **εὐ=εὔ**=ἐπίρρ. ἄττικ. **εὐ οἴκαδε**=ἐπίρρ. τοπ. **ἰκέσθαι**

=άπαρ. άορ. β' του ίκνοῦμαι (έομαι) μελλ. ἴξομαι, άορ. β' ἰκό-
 μην *παῖδα* = αἰτιατ. ένικοῦ θηλυκοῦ γένους ἢ παῖς, παιδός
λύσαιτε = β' πληθ. εὐκτ. άορ. α' του λύομαι. *φίλην* = έπιθ. ὁ φί-
 λος, η, ον. *τά* = δεικτ. άντων. εἰς τόν "Ομηρον = ταῦτα *άζόμενοι*
 = μετοχ. ένεστ. του άζομαι (άγιος, άγος, άγνός).

Στ. 8—21. **Συντακτικά** : *σφῶε* = άντικ. του ξυνέηκε, *ἐριδι* =
 δοτ. τοπική, *μάχεσθαι* = άπαρεμφ. του άποτελέσματος ἢ του σκο-
 ποῦ, *βασίλῃι* = άντικ. του χολωθεῖς, *χολωθεις* = μετοχ. αἰτιολογ-
οὔνεκα ἠτίμασεν = αἰτιολογ. πρότασις, *λυσόμενος* = μετοχ. τε-
 λική, *φέρων* = τροπ. μετοχή, *ἔχων* = τροπ. μετοχή, *κοσμήτορε* =
 παράθεσις εἰς τὸ "Ατρεΐδα, *λαῶν* = γεν. άντικ. εἰς τὸ κοσμήτορε,
ὕμῃν = άντικ. του δοῖεν, *ἐκπέρσαι... ἰκέσθαι* = άπαρ. τελικά, *ὕμῃν*
 ὑποκ. τῶν άπαρεμφ. *ἔχοντες* = έπιθ μετοχή (παραλείπεται τὸ ἄρ-
 θρον, διότι προηγείται τὸ ὑποκείμενόν της (βλέπε τὸ Συντακτικόν
 εἰς 55 ἀπλᾶ μαθήματα, έκδοσις Χριστοπούλου). *ἐμοί* = δοτ. χα-
 ριστική, *δέχεσθαι* = άντι προστακτικῆς, *άζόμενοι* = μετ. τροπική.

Στ. 8—21. **Αἰσθητικά** : *τίς τ' ἄρ... μάχεσθαι* = Μὲ τὴν ἐρώ-
 τησιν ἐδῶ ὁ ποιητῆς καθιστᾶ τὴν ἀφήγησιν ζωηροτέραν. *Λητοῦς*
καὶ Διὸς υἱὸς = ἀπὸ τὴν φράσιν αὐτὴν ἀρχίζει ἢ ἀφήγησις τῆς
 Μούσης. Ἐδῶ ἔχομεν άντονομασίαν ἢ μετωνυμίαν (κατὰ τὸν λε-
 κτικὸν αὐτὸν τρόπον (σχῆμα) εἰς τὴν θεῖν ἑνός κυρίου ὄνόμα-
 τος λαμβάνεται μία συνώνυμος λέξις ἢ περιφρασις. Λητοῦς καὶ
 Διὸς υἱὸς άντι "Απόλλων), *ἀνά* = με τὴν ἀνά δηλώνεται ἢ έκτα-
 σις τῆς συμφορᾶς εἰς ὀλόκληρον τὸ στρατόπεδον. *οὔνεκα... ἀρη-
 τῆρα* = εἰς τὸν στίχον αὐτὸν πλην τοῦ α' ποδός οἱ ἄλλοι εἶναι
 σπονδεῖοι με αὐτοὺς δὲ ἐξαιρεται ἢ βαρύτες του ἁμαρτήματος
 του "Αγαμέμνονος, *"Ατρεΐδης* = ἡ λέξις ἐτέθη εἰς τὴν ἀρχὴν του
 στίχου χάριν ἐμφάσεως. *στέμματα* = με τὸν πληθυντικὸν ἢ πρᾶ-
 ξις παρουσιάζεται παραστατικώτερον. Ἐπὶ πλέον ἐδῶ με τὸ νά
 προσέρχεται ὁ Χρῦσης με ὄλα τὰ ένδεκτικά του ὀξείωμάτος του
 δηλοῦται καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἁμαρτίας του "Αγαμέμνονος ὁ
 ὁποῖος ἐφέρθη ἀσεβῶς πρὸς τὸν ἱερέα του θεοῦ. *ἔχων ἐν χερσίν*
 = ἐδῶ ἔχομεν πλεονασμὸν (δηλ. ἔχομεν περισσότερα λεκτικά
 στοιχεῖα ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ ἀπαιτοῦνται διὰ νά ἐκφρασθῇ ἕνα
 νόημα, Νέα Ἑλλ. άντι τὸν εἶδα λέγομεν πλεοναστικῶς τὸν εἶδα
 με τὰ μάτια μου) *Χρυσέω* = ἐδῶ ἔχομεν συνίζησιν. *"Ατρεΐδα δύο*
 = ἔχομεν πλεονασμὸν. *θεοί* = συνίζησις *ἐκπέρσαι Πηρίαμοιο πό-
 λιν* = τοὺς λόγους αὐτοὺς λέγει ὁ Χρῦσης 1) ἢ έπειδὴ μισεῖ τοὺς
 Τρῶας οἱ ὁποῖοι ἔνεκα τῆς άνοησίας του Πάριδος ἔγιναν αἰτιοί
 τῶν συμφορῶν του, 2) ἢ διὰ νά κολακεύσῃ τοὺς "Ελληνας. Πάν-
 τως εἰς τοὺς λόγους αὐτοὺς διαβλέπομεν τὴν ὑπερβολικὴν ἀγά-
 πην του πατρός πρὸς τὴν κόρην. *παῖδα δ' ἐμοί* άντι *ἐμοί* δὲ
παῖδα = ἡ πρόταξις τῆς λέξεως *παῖδα* ἐγένετο διὰ νά τονισθῇ

έντονώτερον ἢ παράκλησις του. *λύσαιτε—δέχεσθαι*—ἔδω ἔχομεν σχῆμα πρωθύστερον. Κατ' αὐτὸ εἰς τὴν σειρὰν τοῦ λόγου ἀπὸ δύο ἐννοίας λέγεται πρώτη ἐκείνη ἢ ὅποια καὶ χρονικῶς καὶ λογικῶς εἶναι δευτέρα. Νέα Ἑλλην. ξεντύθη ὁ νιός, ξεζώθηκε. *ῥοὰς* = εἶναι σταθερὸν κοσμητικὸν ἐπίθετον τῶν πλοίων (νεῶν) διὰ τοῦτο ἔδω ἐνῶ τὰ πλοῖα εἶναι ἀνεिल्κυσμένα εἰς τὴν ἀκτὴν ὁ Ὅμηρος χρησιμοποιεῖ τὸ ἐπίθετον. *κακὴν—ῥοὰς—ἀπερείσια—ἐκηβόλον*—ὠραιότατα κοσμητικὰ ἐπίθετα ποῦ καθιστοῦν ἐναργέστερα τὰ οὐσιαστικά εἰς τὰ ὅποια ἀναφέρονται *κακὴν νοῦσον, ῥοὰς νῆας, ἀπερείσια ἄποινα, ἐκηβόλον Ἀπόλλωνος. Ἄρτεϊ-δαι—Ἀπόλλωνα*—ὁ λόγος τοῦ ἱερέως Χρύση ἔχει θαυμασίαν διάρθρωσιν καὶ ψυχολογίαν· ἀποτελεῖται δὲ ἀπὸ τὴν προσφώνησιν, τὴν εὐχὴν, τὴν παράκλησιν καὶ τοὺς λόγους μὲ τοὺς ὁποίους ἐλπίζει νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ του.

Στ. 8—21. **Πραγματικά :** *Ἀητοῦς καὶ Διὸς υἱὸς*—ἐννοεῖται ὁ Ἀπόλλων ποῦ ἦτο θεὸς τοῦ φωτός, τῆς μαντικῆς, τῆς μουσικῆς, τῆς ποιήσεως τῆς ᾠδῆς· ἐγεννήθη αὐτὸς καθὼς καὶ ἡ ἀδελφὴ του Ἄρτεμις εἰς τὴν νῆσον Δῆλον. Εἰς τὴν Ἰλιάδα εἶναι μὲ τὸ μέρος τῶν Τρώων καὶ προστάτης τοῦ Ἑκτορος. Ἐλατρεύετο παντοῦ, εἰς δὲ τοὺς Δελφοὺς ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὀνομαστότατον μαντεῖον του. Ἔχει πλεῖστα ἐπίθετα εἰς τὸν Ὅμηρον. Ὁ Ἀπόλλων ὡς θεὸς τοῦ φωτός καλεῖται Φοῖβος. Φέρει τόξον καὶ βέλος διὰ νὰ ἐκδικῆται καὶ τιμωρῆ τοὺς ἀνθρώπους. *βασιλῆι*—ἐννοεῖ τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν βασιλέα τῶν Μυκηνῶν ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ κατ' ἐξοχὴν βασιλεὺς τῶν Ἀχαιῶν κατὰ τὸν τρωικὸν πόλεμον. *Χρῦσην*—πρόκειται περὶ τοῦ ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Σμινθέως, ποῦ ἐλατρεύετο εἰς Χρῦσην. *ἀρητήρα*—Εἰς τὸ ἔπος τῆς Ἰλιάδος δὲν ἀναφέρονται πούθεν ἱερεῖς τῶν Ἀχαιῶν ἀλλὰ μόνον τῶν Τρώων. Φαίνεται ὅτι οἱ Ἀχαιοὶ δὲν εἶχον ἀνάγκην ἀπὸ ἱερεῖς διότι τὰς εὐχὰς καὶ τὰς θυσίας εἰς τὸ στρατόπεδον τὰς ἐτέλουν οἱ ἡγεμόνες. *ῥοὰς ἐπὶ νῆας*—Οἱ Ἕλληνες κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Τρωικοῦ πολέμου εἶχον σύρει τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἶχον κατασκηνώσει εἰς μέγα στρατόπεδον ποῦ ἔκειτο μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Σιγελίου καὶ Ροιτείου. *Θύγατρα*—δηλ. τὴν κόρην του Χρυσίδα, ἢ ὅποια ἠχμαλωτίσθη κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως Θίσβης καὶ ἐδόθη εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα ὡς γέρας. *στέμματα*—ἄλλοι δέχονται ὅτι ὁ ἱερεὺς Χρύσης ἐκράτει κλάδον στεφανωμένον μὲ λευκὰ μαλλιά καὶ δεμένον εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ σκῆπτρου, ἄλλοι δέχονται ὅτι ἐκράτει δέσμην ἀπὸ λευκὰς ταινίας καὶ ἄλλοι ὅτι ἐκράτει τὸ στέμμα τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἀπόλλωνος. *σκῆπτρον*—ἡ λέξις σημαίνει ράβδον ἢ βακτηρίαν ποῦ ἔφερον οἱ ὀδοιπόροι καὶ οἱ ἐπαῖται, σκῆπτρον ὅμως ἔφερον οἱ ἱερεῖς, οἱ δικασταί, οἱ κήρυκες καὶ οἱ βασιλεῖς. Τὸ σκῆπτρον ἦτο σύμβολον τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας καὶ ἦτο κοσμημένον μὲ

χρυσούς ήλους ή με άλλα κοσμήματα. **πάντας 'Αχαιούς**—δέν έννοει βεβαίως όλους τους 'Αχαιούς αλλά μόνον τους ήγεμόνας. **'Ολύμπια δώματα**—κατά την φαντασίαν των 'Ελλήνων οί θεοί κατόικουν εις τό ύψηλότατον όρος της 'Ελλάδος τον "Όλυμπον, εις την ύψηλοτάτην κορυφήν του όποιου ύπήρχε τό μέγαρον του Διός. **Πριόμοιο πόλιν**—'Εννοείται τό "Ιλιον που ήτο πρωτεύουσα της Τροίας. Το "Ιλιον εύρίσκετο παρά τό Χισσαρλίκ όπου σώζονται σήμεραν τά έρείπια της άρχαιοτάτης αυτής πόλεως. 'Απειχε δέ 1½ ώραν από τον 'Ελλάσποντον.

Στ. 8—21. **Στοιχειά πολιτισμοῦ : τες θεών**—Οί άνθρωποι εις την εποχήν του 'Ομήρου πιστεύουν ότι τά πάντα προκαλούνται από τους θεούς και δέν παραδέχονται τυχαία γεγονότα. **άποινα**—προκειμένου να έξαγοράσουν την έλευθερίαν των αιχμαλώτων έχρησιμοποιοουν λύτρα (άποινα) αυτά βεβαίως δέν ήσαν νομίσματα, διότι δέν ύπήρχον ταιαυτα κατά την 'Ομηρικήν εποχήν, αλλά ζωα, πολυτελή σκεύη, ύπλα, δοῦλοι. **εύκνημιδες**—αί κνημιδες ήσαν κατεσκευασμένα από μέταλλον ή από δέρμα και άπετελούντο από δύο τμήματα που συνήπτοντο με πόρπας εις την κνήμην. Αί κνημιδες έχρησιμοποιούντο δια να προστατεύουν την κνήμην.

Στ. 8—21. **Νόημα** : Εις τους στίχους 8—21 ό "Ομηρος μάς φανερώνει ότι ό 'Απόλλων προεκάλεσε την φιλονικίαν μεταξύ του 'Αγαμέμνονος και του 'Αχιλλέως και επί πλέον έστειλε φοβερήν ασθένειαν εις τό στρατόπεδον των 'Αχαιών διότι ό 'Αγαμέμνων έφέρθη άπρεπώς προς τον Χρύσην, τον ιερέα του 'Απόλλωνος, όταν αυτός μετέβη εις τό στρατόπεδον με άφθονα λύτρα, δια να έπιτύχη την άπελευθέρωσιν της κόρης του Χρυσήιδος. 'Ο Χρύσης ίκετεύει τους άρχηγούς των 'Αχαιών και ιδιαιτέρως τους δύο 'Ατρείδας να άποδώσουν την αιχμάλωτον κόρην του σεβόμενοι τον 'Απόλλωνα.

Στ. 8—21. **Περίληψις** : 'Ο 'Αγαμέμνων συμπεριφέρεται με άπρέπειαν προς τον ιερέα Χρύσην. 'Ο 'Απόλλων όργίζεται και έξαποστέλλει φοβερήν νόσον. 'Ο Χρύσης έρχεται με λύτρα εις τό στρατόπεδον και παρακαλή τους ήγεμόνας των 'Αχαιών να άπελευθερώσουν την κόρην του.

Στ. 8—21. **'Επιγραφή** : 'Ο ιερεύς του 'Απόλλωνος Χρύσης μεταβαίνει εις τό στρατόπεδον των 'Αχαιών και με λόγους ζητεί την άπελευθέρωσιν της κόρης του.

Στ. 22—32. Ἐνθ' ἄλλοι μὲν | πάντες || ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ ΤΤ
 αἰδεῖσθαι θ' ἱερῆα || καὶ | ἀγλαὰ | δέχθαι ἄποινα· ΤΤ
 ἀλλ' οὐκ | Ἀτρεΐδῃ || Ἀγαμέμνονι | ἦνδανε | θυμῷ, Π
 ἀλλὰ κακῶς ἀφίει || , κρατερόν δ' ἐπὶ | μῦθον ἔτελλεν· Π
 «μὴ σε, γέρον, κοίλῃσιν || ἐγὼ παρὰ | νηυσὶ κίχελω ΤΤ
 ἢ νῦν | δεθύνοντ' || ἢ | ὕστερον | αὖτις ἰόντα, Π
 μὴ νύ τοι | οὐ χραίσμη || σκῆπτρον καὶ | στέμμα θεοῖο· Π
 τὴν δ' ἐγὼ | οὐ λύσω || πρὶν | μου καὶ | γῆρας ἐπεισιν Π
 ἡμετέρῳ ἐνὶ | οἴκῳ || ἐν | Ἄργεϊ | , τηλόθι | πάτρης, ΤΤ
 ἰστὸν ἐποιομένην || καὶ ἐμὸν λέχος | ἀντιόωσαν Π
 ἀλλ' ἴθι | , μὴ μ' ἐρέθιζε || , σαώτερος | ὥς κε νέηαι». ΤΤ

Στ. 22—32. Ἑρμηνευτικά : ἔνθα=τότε *ἐπευφήμησαν* τοῦ ἐπευφημῶ=προτρέπω διὰ βοῆς *αἰδοῦμαι*=σέβομαι *ἀγλαός*=λαμπρός *ἀνδάνω*=ἀρέσω, εὐχαριστῶ *ἀνδάνω θυμῷ*=εὐχαριστῶ εἰς τὴν ψυχὴν *κακῶς*=μὲ ὑβριστικὸν τρόπον *ἀφίει* τοῦ *ἀφίημι*=ἀποπέμπω *κρατερός*=ὁ σκληρὸς *ἐπι*—*ἔτελλε* τοῦ ἐπιτέλλω=δίδω προσταγὴν *κίχελω* τοῦ *κίχημι*, *κίχάνω*=συναπτῶ *δεθύνω*=ἀργοπορῶ *αὖτις*—*αὖτις*=πάλιν *ἰόντα* τοῦ εἶμι, *αὖτις εἶμι*=ἐπανέρχομαι *νῦν*=τώρα *νῦν*=βέβοια, δὰ *τοί*=σοὶ *χραίσμη* τοῦ ἀχρήστου *χραισμέω*=ὠφελῶ *μιν*=αὐτὴν *ἐπεισι μιν γῆρας*=πρὶν γηράσῃ *ἐποίχομαι*=πηγαينوέρομαι *ἰστὸς*=ἀργαλειὸς *ἐποίχομαι ἰστὸν*=ὄφαινω *ἐνὶ*=ἐν *τηλόθι*=μακρὰν *ἀντιάω*=ἀντικρύζω *λέχος*=ἡ κλίνη *ἀντιάω λέχος*=ἀντικρύζω τὴν κλίνην, κοιμῶμαι εἰς τὴν κλίνην *ἀλλὰ*=λοιπὸν *σαώτερος*, τοῦ *σάος*, *σῶος*=ἀβλαβής *νέηαι* τοῦ *νέομαι*=ἐπιστρέφω, πηγαίνω, φεύγω.

Στ. 22—32. Γραμματικά : ἔνθα=ἐπιπρ. χρον. *ἐπευφήμησαν*=ρημ. ἀορ. α'. τοῦ ἐπευφημῶ (έω), *αἰδεῖσθαι*=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ αἰδοῦμαι (έομαι), *θ'*=τε=σύνδ. συμπλ., *ἱερῆα*=ἄττ. ἱερέα, *ἀγλαὰ*=ἐπιθ. (ἀγλαός, ἦ, ὄν), *δέχθαι*=ἀπαρ. ἀορ. β'. τοῦ δέχομαι, μέλλ. δέξομαι ἀορ. α'. ἐδεξάμην καὶ β'. ἐδέγμην τετελ. μέλλ. δεδέξομαι, *Ἀτρεΐδῃ*=ἄττ. Ἀτρεΐδῃ, *ἦνδανε*=ρημ. γ'. ἐν. παρατ. τοῦ ἀνδάνω (θέμα σΦαδ, ἡδύς, ἡδομαι) παρ. ἐάνδανε καὶ ἦνδανε ἀορ. εὔαδε μετοχ. παρακ. ἐσδότα, *θυμῷ*=οὐς. ὁ θυμὸς (ἀπὸ τὸ θύω=πνέω), *ἀφίει*=γ'. ἐν. παρατ. τοῦ ἀφίημι, *κρατερόν*=ἐπιθ. κρατερός, ἦ, ὄν καὶ καρτερός, ἦ, ὄν (κρατῶ, κράτος ἢ κάρτος, κράτιστος). *ἐπι*+*ἔτελλεν*=παρατ. τοῦ ἐπιτέλλω παρατ. ἐπέτελλον ἀορ. ἐπέτειλας, *κοίλῃσι νηυσί*, ἄττ.=κοίλαις ναυσί, *κίχελω*=ὕποτ. ἐνεστ. τοῦ ἀχρήστου εἰς τὸν ἐνεστ. ρήματος κίχημι· τὸ ρῆμα εἶναι εὐχρηστον εἰς τὸν ἐνεστ. ὥς κίχάνω παρατ. ἐκίχανον μέλλ.

Στ. 22—32. Τότε ὅλοι μὲν οἱ ἄλλοι Ἀχαιοὶ μετὰ βοῆς προέτρεψαν καὶ νὰ σεβασθοῦν τὸν ἱερέα καὶ νὰ δεχθοῦν τὰ λαμπρὰ δῶρα· ἀλλὰ (αὐτὸ) δὲν ἠύχαριστεί τὴν ψυχὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος τοῦ [υἱοῦ τοῦ Ἀτρέως ἀλλὰ μὲ ὕβριστικὸν τρόπον (τὸν) ἀπέπεμπε, σκληρὰν δὲ προ- [σταγὴν ἔδιδε·

«Γέροντα, νὰ μὴ σὲ συναντήσω κοντὰ εἰς τὰ κοῖλα πλοῖα, ἢ τώρα νὰ ἀργοπορῆς ἢ ὕστερα πάλιν νὰ ἐπανέλθῃς μὴπως δὰ δὲν σὲ ὠφελήσῃ τὸ σκῆπτρον καὶ τὸ ἱερόν σύμβολον [τοῦ θεοῦ· αὐτὴν ἐγὼ δὲν θὰ ἐλευθερώσω· πρωτύτερα θὰ εὔρῃ αὐτὴν τὸ [γῆρας εἰς τὸν οἶκόν μου, εἰς τὸ Ἄργος, μακρὰν ἀπὸ τὴν πατρίδα (τῆς) ἐνῶ θὰ ὑφαίνῃ καὶ θὰ κοιμᾶται εἰς τὴν κλίνην μου· πῆγαινε λοιπόν, μὴ μὲ ἐρεθίζῃς, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃς ἀβλαβῆς.

κικήσομαι ἄορ. β'. ἔκίχον καὶ κίχον, **δηθύνοντα**=μετοχ. ἔνεστ. τοῦ δηθύνω (ἐκ τοῦ δηθᾶ=ἐπί πολὺ λατ. diu), **αὔτις**=ἄττ. αὐθις, **λόντα**=μετοχ. ἔνεστ. τοῦ εἶμι, **νυν**=μόριον ἐγκλιτ., **τοι**=ἄττ. σοι (λατιν. tidi), **χραίσμη**=γ'. ἐν. ὑποτ. ἄορ. β'. τοῦ ἀχρήστου εἰς τὸν ἔνεστ. ρημ. χραισμέω (ἀπὸ τὸ ἴδιον θέμα μὲ τὸ χρῶμαι, χρήσις, χρήσιμος) μέλλ. χραισμήσει ἄορ. χραισμησεν παρατ. ἔχραισμε (ὁ τύπος αὐτὸς λαμβάνεται ὡς ἄορ. β' τοῦ ρήματος) ὑποτακτ. χραίσμη, **θεοῖο**=γεν. ἐνικ. ἄττ. θεοῦ, **τὴν**=ἄρθρον ἀντὶ ἀντων.=ταύτην, **πρὶν**=ἐπιπρ. χρον., **μιν**=ἀντων. προσωπ. γ'. προσώπου γένος καὶ ἀριθμοῦ κοινοῦ=αὐτόν, αὐτὴν, αὐτό, **ἐδῶ μιν**=αὐτὴν, **γῆρας**=οὐσ. γ'. κλίσ. γεν. γῆρας, δοτ. γῆραϊ, **ἔπεισιν**=ρημ. γ'. ἐν. ὀριστ. μέλλοντος τοῦ ἔπειμι, **ἐνί**, προθεσ.=ἐν, ἄλλαι μορφαὶ τῆς προθέσεως ἐν, ἐνί, ἐνι, εἰν, εἰνί, **Ἄργεϊ**, ἄττ. =Ἄργει, **τηλόθι**=ἐπιπρ. τοπ., **πάτερης**=οὐσ. γεν. ἐν. ἢ **πάτρη**, **ης** (πατῆρ), **ἐποιχομένην**=μετ. ἔνεστ. τοῦ ἐποιχομαι, **ἰστὸν** (ἀπὸ τὸ ἰστημι), **λέχος**=οὐσ. γ'. κλ. τὸ λέχος (θέμ. λέγ. ἀπὸ τὸ λέγω) δοτ. λέχει, λέχεα, λεχέων, λέχεσιν (λεχῶ, λόχος, ἄλοχος, λέκτρον), **ἀντιώσαν**=μετοχ. ἔνεστ. ἄττ. ἀντιώσαν τοῦ ἀντιῶ, **ἔθι**=προστ. ἐνετ. τοῦ εἶμι, **ἐδῶ ἔχει** ἐπιπρ. σημασίαν καὶ δηλώνει προτροπὴν=ἐμπρός, **σαώτερος**=ἐπιθ. συγκρ. βαθμοῦ τοῦ σάος, ἄλλος τύπος τοῦ σόος, **νέηαι**=β'. ἐν. ὑποτακ. ἔνεστ. τοῦ νέομαι ὑποτ. νέηαι, νέηται, νεώμεθα, εὐκτ. νεοίμην, προστ. νεέσθω ἄπαρ. νέεσθαι—νεῖσθαι, παρατ. νεόμην (ἀπὸ τὸ ἴδιον θέμα νόστος, νόστιμος), **κε**=μόριον ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ ἄν καὶ συν-οδεύει συνήθως τὴν δυνητικὴν εὐκτικὴν.

Στ. 22—32. **Συντακτικά**: **ἐνθα**=ἐπιπρ. χρον. προσδιορ. **αἰδεῖσθαι—δέχθαι**=τελ. ἄπαρ. ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ ἐπευφήμησαν, **ἰερεῖα**=ἀντικ. τοῦ αἰδεῖσθαι, **ἄποινα**=ἀντικ. τοῦ δέχθαι,

Ἄγαμέμνονι=άντικ. τοῦ ἦνδανε, **θυμῶ**=δοτικ. τοπική, **ἀφίει**=ρημ. (**Ἄγαμέμνων**)=ύποκ., **αὐτόν**=άντικ., **ἐπέτελλε**=ρημ., (**Ἄγαμέμνων**)=ύποκειμ., **μῦθον**=άντικ., **κρατερόν**=έπιθ. προσδιορ., **μή...κιχείω...λόντα**=δευτερ. ένδοιαστ. πρώτασ. έξαρτᾶται ἀπό ρῆμα φόβου σημαντικόν, **σέ**=άντικ. τοῦ κιχείω, **παρὰ νηυσί**=έμπρ. προσδ. τόπου, **κοίλῃσι**=έπιθ. προσδ., **δηθύνοντα—λόντα**=κατηγορ. μετοχαί έκ τοῦ κιχείω, **νῦν—ύστερον—αὐθις**=έπιρρ. προσδιορ., **μή...οὐ χραίσμη... θεοῖο**=ένδοιαστ. πρώτασις ὅπως ἡ άνωτέρω, **σκῆπτρον—στέμμα**=ύποκ., **τοι**=άντικ., **θεοῖο**=γεν. κτητ., **πρὶν... ἔπεισιν**=άσύνδετος σύνταξις, **ἔπεισιν**=ρημα, **γῆρας**=ύποκ., **μιν**=άντικ., **ἐν οἴκῳ**=έμπροθ. προσδ. τόπου, **ἡμετέρῳ**=έπιθ. προσδ. **ἐν Ἄργεῖ**=παράθεσις, **τηλόθι**=έπιρρ. προσδ. τόπου, **πάτρης**=γεν. συντακτ. ἀπό τὸ τηλόθι, **ἐποιομένην—ἀντιώσαν**=κατηγορ. μετοχαί, **ιστόν**=αίτιατ. δηλοῦσα τόπον, **λέχος**=άντικ. τοῦ ἀντιώσαν, **ὡς κε νέηαι**=τελικ. πρώτασις, **νέηαι**=ρημα, **(οὐ)**=ύποκ., **σαώτερος**=κατηγορούμενον.

Στ. 22—32. **Αἰσθητικά** : **ἄλλοι μὲν ἐπευφήμησαν... ἀλλ' οὐκ**=έδῶ παρατηρεῖται ζωηρά αντίθεσις. **Ἄγαμέμνονι θυμῶ**=σχῆμα καθ' ὄλον καί μέρος· τὸ ὄλον εἶναι τὸ Ἄτρεΐδῃ Ἄγαμέμνονι, τὸ μέρος εἶναι τὸ θυμῶ, κανονικῶς ἔπρεπε νά λεχθῆ Ἄτρεΐδου Ἄγαμέμνονος θυμῶ. **Ἄγαμέμνονι ἦνδανε**=δέν ὑπάρχει χασμωδία, διότι πρὸ τοῦ ἦνδανε ὑπῆρχε F (δίγαμα (Fἦνδανε), **κρατερόν δὲ ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν**=έδῶ ἔχομεν τμησιν δηλ. χωρισμὸν τῆς προθέσεως ἀπό τὸ ρῆμα, ἀντι ἐπέτελλεν. Αἱ προθέσεις παρ' Ὀμήρῳ ἔχουν ἐπιρρηματικὴν σημασίαν καί δι' αὐτόν τὸν λόγον πολλάκις δέν ἀποτελοῦν μὲ τὸ ρῆμα μιάν λέξιν. **τὴν δὲ ἐγὼ οὐ λύσω**=Ἐτέθη ἡ ἀντωνυμία τοῦ πρώτου προσώπου εἰς ὀνομαστικὴν πτώσιν χάριν ἐμφάσεως (ὅπως εἰς τὴν νέαν γλῶσσαν ἐπὶ θυμοῦ : θά σοῦ δείξω ἐγώ). **πρὶν μιν ἔπεισιν**=μὲ τὸ άσύνδετον σχῆμα έξαιρεται ἡ αντίθεσις πρὸς τὰ προηγούμενα : τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω· **ἐνὶ οἴκῳ**=καί ἐδῶ δέν ἔχομεν χασμωδίαν, διότι τὸ οἴκῳ εἶχεν ἔμπρὸς F. **μὴ μ' ἐρέθιζε**=ὁμοίως καί ἐδῶ ἔχομεν άσύνδετον σχῆμα. **ἀγλαά, κρατερόν, κοίλῃσι**=χαρακτηριστικῶτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 22—32. **Πραγματικά** : **ἐπευφήμησαν πάντες Ἄχαιοί,** =ὄλοι οἱ Ἄχαιοί μηδὲ τοῦ Μενελάου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἄγαμέμνονος, έξαιρουμένου, μὲ ἐπευφημίας προέτρεψαν τὸν Ἄγαμέμνονα νά σεβασθοῦν τὸν ἱερέα καί κατ' ἀκολουθίαν τὸν θεὸν ποῦ ὑπῆρέτει. **ἄποινα**=αὐτὰ ἦσαν λύτρα μὲ τὰ ὁποῖα έξηγόραζον νεκρὸν ἢ αἰχμάλωτον ἢ ἀπεζημίωνον κάποιον διὰ βλάβην. **ἐν Ἄργεῖ**=Ἄργος ἐδῶ έννοεῖται ἡ Ἄργολικὴ Πεδιάς, ὅπου εὔρισκετο τὸ βασίλειον τοῦ Ἄγαμέμνονος καί εἶχε πρωτεύουσαν

τάς «Πολυχρύσους Μυκήνας». Ἄλλοι Ἄργος ὀνομάζεται ὀλόκληρος ἡ Πελοπόννησος καὶ ἄλλοι ἦτο ἡ πόλις Ἄργος, τῆς ὀποιᾶς βασιλεὺς ἦτο ὁ Διομήδης.

Στ. 22—32. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ**: *κοίλῃσι παρὰ νηυσί*—τὰ πλοῖα καλοῦνται κοῖλα ἢ γλαφυρά, διότι κατεσκευάζοντο μὲ τὴν ἐκκαφὴν μεγάλων κορμῶν δένδρων κατὰ τὴν πρωτόγονον ἐποχὴν. Ἄργότερον ἐξηκολούθουν νὰ ὀνομάζωνται οὕτω, διότι ἐφαίνετο καθαρά ἡ κοιλότης τῶν πλοίων, ἐπειδὴ δὲν ὕπῃρχον καταστρώματα· σανιδώματα (σέλματα) ὕπῃρχον μόνον εἰς τὴν πρῦμνην καὶ τὴν πρῶραν. *ἰστὸν ἐποιχομένην*—ὁ ἀργαλειὸς εἰς τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν δὲν ἦτο ὀρίζοντις, ὅπως σήμερον, ἀλλὰ ὀρθίος καὶ ἐπομένως ἐκεῖνος ποὺ ὕφαινε ἔπρεπε νὰ εὗρίσκεται ὀρθίος πρὸ αὐτοῦ καὶ ὄχι καθιστός.

Στ. 22—32. **Χαρακτηρισμὸς προσώπων**: *μὴ σὲ γέρον... κίχίω*: Ἐδῶ εἰκονίζεται θαυμάσια ὁ χαρακτήρ τοῦ Ἄγαμέμνονος. Εἶναι ἀπότομος τραχύς, σκληρὸς καὶ ἀσεβὴς πρὸς τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ θεοῦ· στερεῖται ἀκόμη αὐτοκυριαρχίας μὴ δυνάμενος νὰ συγκρατήσῃ τὴν ὀργὴν τοῦ. Οὕτω διακρίνομεν τὴν ἀντίθεσιν μεταξὺ τῶν δύο προσώπων, τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ Ἄγαμέμνονος.

Στ. 22—32. **Νόημα**: Τὰ παρακλητικὰ λόγια τοῦ Χρύσου ὄλοι ἀνεξαίρετως οἱ Ἄχαιοὶ ἀπεδέχθησαν καὶ μόνον ὁ Ἄγαμέμνων μὲ ὕβριστικὸν καὶ σκληρὸν τρόπον ἀπέκρουσε τὰς προτάσεις τοῦ καὶ τὸν ἀπέπεμψε ἀφοῦ τὸν ἠπέλιθσεν ὅτι εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐπανάλθῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἄχαιῶν, δὲν πρόκειται νὰ τὸν σώσουν οὐτε καὶ αὐτὰ τὰ ἱερά σύμβολα τοῦ θεοῦ Ἄπόλλωνος· τοῦ ἐδήλωσε κατηγορηματικῶς ὅτι ἡ Χρῦσηθς θὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν πατρίδα τοῦ τὸ Ἄργος καὶ θὰ συζῆμαζύ τοῦ μὲχρι τὰ γῃρατεῖά της.

Στ. 22—32. **Περίληψις**: Ἐνῶ ὄλοι οἱ ἄλλοι Ἄχαιοὶ ἀποδέχονται εὐμενῶς τὴν παράκλησιν τοῦ Χρύσου, ὁ Ἄγαμέμνων τὸν ἀποπέμπει ὕβριστικώτατα ἀπὸ τὸ στρατόπεδον.

Στ. 22—32. **Ἐπιγραφὴ**: ὁ Ἄγαμέμνων ἀποπέμπει τὸν Χρῦσιν ἐκ τοῦ στρατοπέδου καὶ ἀπειλεῖ αὐτόν.

Στ. 33—42. "Ὡς ἔφατ', | ἔδει | σεν δ' ὁ γέ | ρων || και ἐ | πειθετο | μύθω· Ε
 βῆ δ' ἀκέ | ων παρὰ | θίνα || πολυφλο | σβοιο θα | λάσσης· ΤΤ
 πολλὰ δ' ἔ | πειτ' ἀπά | νευθε κι | ών || ἠ | ραθ' ὁ γε | ραιὸς Ε
 Ἀπόλ | λωνι ἄ | νακτι , || τὸν | ἠ ὕκο | μος τέκε | Λητώ· ΤΤ
 «κλυθι μευ | , ἀργυρό | τοξ', || ὅς | Χρύσην | ἀμφιβέ | βηκας Π
 Κίλλαν | τε ζαθέ | ην || Τενέ | δοίό τε | Ἴφι ἀ | νάσσεις, Π
 Σμινθεῦ , | εἴ ποτέ | τοι || χαρί | εντ' ἐπί | νηὸν ἔ | ρεψα, Π
 ἦ εἰ | δὴ ποτέ | τοι || κατὰ | πύονα | μηρί' ἔ | κηα Π
 ταύρων | ἠδ' αἰ | γῶν, || τόδε | μοι κρή | ηνον ἐ | ἐλδωρ· Π
 τίσει | αν Δαναοῖ | || ἐμὰ | δάκρυα || σοῖσι βέ | λεσσιν Π ἢ Β.

Στ. 33—42. **Ἑρμηνευτικά :** ὡς=ἔτσι, οὕτω, ἔδεισεν—δειδῶ=φοβοῦμαι, πείθομαι=ὕπακούω, μῦθος=λόγος, προσταγή, ἀκέων=σιωπηλός, θίνα, ὁ θίς=ἡ ἀκτὴ, ἡ ἀμμουδιά, ἡ παραλία, πολυφλοισβος=πολυτάραχος, ἀπάνευθε=μακρὰν, κιῶν—νίω=πορεύομαι, ἠράτο—ἀρῶμαι=προσεύχομαι, πολλὰ ἠράτο=ἔκαμε ἐκτενή προσευχὴν, γεραιὸς=ὁ γέρον, ἀναξ=ὁ δεσπότης, ὁ βασιλεύς, τὸν—ὄν=τὸν ὁποῖον, ἠὑκομος=ἡ ἔχουσα ὠραίαν κόμην, τέκε=ἔτεκε=ἐγέννησε, κλυθι—κλύω=ἀκούω, ἐπακούω, εἰσακούω, ἀργυρότοξος=ὁ ἔχων λαμπρὸν τόξον, ἀμφιβαίνω=προστατεύω, ζάθεος=ὁ κατ' ἐξοχὴν ἱερός, Ἴφι=κραταιῶς, ἰσχυρῶς, ἀνάσσω=βασιλεύω, χαρίεντα—χαρίεις=ὁ πρὸς εὐχαρίστησιν κάποιου, ὁ εὐχάριστος, ἐπί—ἔρεψα=ἐπερέφω=βάζω ὀροφὴν, στεγάζω ναόν, κτίζω ναόν, ἦ εἰ δὴ=ἢ ἐὰν πράγματι, κατὰ—ἔκηα—κατακαίω=καίω, πύων=ὁ παχύς, ἠδ—ἠδὲ=καί, κρήνηνον—κράνω—κραιαίνω=ἐκπληρῶ, ἐἐλδωρ=ἡ ἐπιθυμία, τίσειαν—τίνω=πληρώνω.

Στ. 33—42. **Γραμματικά :** ὡς=ἐπιρρ. ἀναφ. ἄλλη μορφή ὡς, ὡς, ἔφατ(ο)=γ'. ἐν. παρατ. τοῦ φημί, ἔδεισεν=γ'. ἐν. ἀορ. α'. τοῦ δειδῶ μέλλ. δεύσομαι ἀορ. ἔδεισα παρακ. δέδοικα καὶ δέδια. Εἰς τοὺς ἀττικοὺς δὲν ἐσώθη τὸ δίδω. ὁ γέρον=οὐσ. γ'. κλίσ. κλητ. ὦ γέρον, ἐπείθετο=γ' ἐν. παρατ. τοῦ πείθομαι, μύθω=δοσ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. ὁ μῦθος, βῆ=γ' ἐν. ἀορ. β' τοῦ βαίνω, ἀναύξητος ἀντί ἔβη, ἀκέων=τύπος μετοχῆς λαμβανόμενος πάντοτε ἐπιρρηματικῶς (θέμα ἀκ—ἀκην=σιωπηλῶς), θίνα=αἰτιατ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. ὁ θίς, θινός, θίνα, πολυφλοισβοιο ἀττ.=πολυ-

Στ. 33—42. Ἔτοι εἶπε, ὁ δὲ γέρων ἐφοβήθη καὶ ὑπήκουσεν εἰς
 [τὴν προσταγὴν
 ἐβάδισε δὲ σιωπηλὸς κατὰ μῆκος τῆς ἀμμώδους παραλίας τῆς
 [πολυταράχου θαλάσσης·
 ἔπειτα δὲ ἀφοῦ ἐπορεύθη μακρὰν (τοῦ στρατοπέδου) ἔκαμε ἔκτενη
 [προσευχὴν ὁ γέρων
 εἰς τὸν βασιλέα Ἀπόλλωνα τὸν ὁποῖον ἐγέννησε ἡ ἔχουσα ὠραία
 [κόμην Λητώ·
 «εἰσόκουσέ με, ἀργυρότοξε ὁ ὁποῖος προστατεύεις τὴν Χρῦσην
 καὶ τὴν κατ' ἐξοχὴν ἱεράν Κίλλαν καὶ τῆς Τενέδου κραταιῶς βα-
 [σιλεύεις
 Σμινθεῦ, ἂν καμμίαν φορὰν σοῦ ἔκτισα ναὸν πρὸς εὐχαρίστη-
 [σίν σου
 ἢ ἂν πράγματι κάποτε ἔκαυσα πρὸς χάριν σου παχέα τεμάχια
 [μηρῶν
 τούρων καὶ αἰγῶν, αὐτὴν μου τὴν ἐπιθυμίαν ἐκπλήρωσε·
 νὰ πληρώσουν οἱ Δαναοὶ τὰ δάκρυά μου μὲ τὰ βέλη σου·

φλοίσβου=γεν. ἐν. τοῦ ἐπιθετ. πολύφλοισβος ὁ, ἡ πολύφλοισβος, ὄν. **ἀπάνευθε**=ἐπιρρ., **κιῶν**=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ κίω παρατ. κίον καὶ ἔκιον, **ἡρᾶι(ο)**=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἀρῶμαι (ἀομαι) (ἀρητήρ) παρατ. ἡρώμην, μέλλ. ἀρήσομαι μεσ. ἀορ. ἡρασάμην, **γεραῖος**=ἐπιθ. γεραῖός, ἡ, ὄν (γέρων, γέρας), **ἀνακτι**=δοτ. ἐν. τοῦ ὁ ἀναξ, ἀνακτος, ἀνακτι, ἀνακτα, ἄνα, δοτ. πληθ. ἀνάκτεσσι, θηλ. ἡ ἀνασσα, **τὸν**=ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὄν, **ἡῦκομος**=ἐπιθ. ἡῦκομος, ος, ὄν, **ἡῦ=εὔ=εὔ, τέκε**=γ' ἐν. ὀριστ. ἀορ. β' ἀναυξήτου τοῦ τίκτω, **Λητώ=οὔσ.** κυρ. γεν. Λητοῦς, **κλυθι**=προστ. ἀορ. β' τοῦ κλύω· ὁ ἐνεστιῶς ἀχρηστος. ἀορ. β' ἔκλυον (τηλεκλυτός), **μεν**=προσωπ. ἀντων. α' προσώπου γεν. ἐν. μεν καὶ ἐμεῦ καὶ ἐμέθεν καὶ ἐμεῖο, **ἀργυρότοξε**=ἐπιθ. ἀργυρότοξος, ος, ὄν, **ἀμφιβέβηκας**=παρακ. μὲ σημασ. ἐνεστ. τοῦ ἀμφιβαίνω, **ζαθέην**=ἐπιθ. ζάθεος, ἡ, ὄν, (ἀπὸ τὸ ζα=ἐχώριστον ἐπιτατικὸν μόριον καὶ σημαίνει πολὺ καὶ τὸ θεός) ὅπως ζάμπλουτος=πέρα πολὺ πλοῦσιος, ζάπυρος=ὁ διάπυρος, ζάκοτος=πολὺ ὠργισμένος, ζαφλεγής=γεμᾶτος φωτιά). **Τενέδοιο** ἀττ.=Τενέδου, **Ἴφι**=ἐπιρρ. (προέρχεται ἀπὸ τὴν δοτ. τοῦ ὀνόματος Ἴς (λατιν. vis=δύναμις), **ἀνάσσεις**=ρημ. ἐνεστ. β' ἐν. τοῦ ἀνάσσω παρατ. ἀνάσσεις μέλλ. ἀνάξει ἀπαρ. μεσ. ἀορ. ἀνάξασθαι, **Σμινθεῦ**=κλητ. τοῦ ὀνομ. Σμινθεὺς (ἀπὸ τὸ σμίνθος=ὁ ποντικὸς ὁ ἀρουραῖος), **τοι**=σοι, **χαρίεντα**=ἐπιθ. αἰτ. ἐν. τοῦ ἄρσ. χαρίεις, εσσα, εν, **ἐπι+ἔρεψα**=ρημ. ἀορ. α' τοῦ ἐπερέφω (ἐρέφω, ὄροφος, ὑψηρεφής), **δῆ**=βεβαιωτικὸν μόριον, **τοι**=ἀντων. προσωπ. δοτ. πτώσις (τὸ τοι αὐτὸ μετέπεσεν εἰς σύνδεσμον), **κατὰ-ἔκηα**=τμήσις=ρημ. ἀορ. α' τοῦ κατακαίω πρτ. κατέκαιον ἀορ.

κατέκηρα, *ἡδὲ* = σύνδεσμ. συμπλεκτικός = καί, *πίονα* = ἐπιθ. ὁ πίων, ἢ πείρα, τὸ πῖον (παραθ. πῖότερος, πῖοτατος) *μηρία* = οὐσ. μόνον εἰς τὸν πληθ., *κρήνηνον* = ρημ. ἄορ. προστ. τοῦ κραιαίνω πρτ. ἐκραίαινεν ἄορ. ἐκρήνηνα, ἀπὸ τὸ θεμ. κρα- κραν- αἱ λέξεις κράτος, κάρη, κράν-ος, κραντήρ, κράντωρ, *τὸ ἐέλδωρ* = οὐσ. οὐδέτ. γεν. (ἀπὸ τὸ ἐέλδομαι ἔλδομαι ἀντιστ. λατιν. vel-volo = ἐπιθυμῶ), *τίσειαν* = εὐκτ. ἄορ α' τοῦ τίνω μελλ. τίσω καὶ τείσω ἄορ. ἔτισα καὶ ἔτεισα, μεσ. τείσομαι μεσ. ἄορ. ἔτεισάμην, *σοῖσι βέλεσσι* = ἄττ. σοῖς βέλεσι, σοῖσι = δοτ. πληθ. τῆς κλητ. ἄντων. σός, σή, σόν.

Στ. 33—42. **Συντακτικά :** (*Ἀγαμέμνων*) = ὑποκ. τοῦ ἔφατο, *μύθῳ* = ἄντικ. τοῦ ἐπέειθετο, (*ὁ γέρων*) = ὑποκ. τοῦ βῆ, *ἀκέων* = ἐπιρρ. κατηγορούμ., *πολλὰ* = σύστ. ἄντικ. τοῦ ἥρατο (τὸ πλήρες : πολλὰς ἀράς ἥρατο), *κίων* = μετοχ. χρον., *ἀπάνευθε* = ἐπιρρ. τοπ. προσδιορ., *Ἀπόλλωνι* = ἄντικ. τοῦ ἥρατο, *ἄνακτι* = παραθ. εἰς τὸ Ἀπόλλωνι, *τὸν τέκε ἠύκομος Λητώ* = δευτερ. ἀναφ. πρότασις (ὄν τέκε ἠύκομος Λητώ). *μευ* = ἄντικ. τοῦ κλυθι, *ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας* = ἀναφορ. πρότασις, *Χρύσην—Κίλλαν* = ἄντικ. τοῦ ἀμφιβέβηκας, *ζαθέην* = ἐπιθ. προσδ. εἰς τὸ Κίλλαν, *ἀνάσσεις* = ρημ (*σύ*) = ὑποκ. *Τενέδοιο* = ἄντικ. *Ἴφι* = ἐπιρρ. τροπικός προσδ. *εἴ ποτε τοι... ἔρεψα* = ὑποθ. πρότασις, *ἢ εἴ... ἔκη* = ὑποθ. πρότασις, *ἐπέρεψα* = ρήμα, *τοι* = δοτικ. ἠθική, *νηὸν* = ἄντικ. τοῦ ἐπέρεψα *χαρίεντα* = προληπτ. κατηγορούμενον, *κατέκηρα* = ρήμα, *μηρία* = ἄντικ., *τοι* = δοτ. ἠθική (χαριστική), *ταύρων—αἰγῶν* = γεν. τοῦ περιεχομένου, *κρήνηνον* = ρήμα, *ἐέλδωρ* = ἀντικειμ. *μοι* = δοτ. ἠθική, *εἴ κατέρεψα... ἢ εἴ κατέκη* (= ὑπόθεσις) — *κρήνηνον* (= ἀπόδοσις) σύνθετος ὑποθ. λόγος α' εἴδους (δηλῶν τὸ πραγματικόν), *τίσειαν* = ρήμα (εὐχετική εὐκτική) = πρότασις ἐπιθυμίας, *Δαναοὶ* = ὑποκ. *δάκρυα* = ἄντικ., *βέλεσσι* = δοτικὴ τοῦ ὄργανου.

Στ. 33—42. **Αἰσθητικά :** *ἔδεισεν—ἐπέειθετο—βῆ* = ὠραιότατα δεικνύονται αἱ τρεῖς διαφορετικαὶ ψυχικαὶ καταστάσεις τοῦ ἱερέως. Ἐροβήθη ὅπως ἦτο φυσικόν ἀπὸ τὰ αὐστηρὰ καὶ προσβλητικὰ λόγια τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἀχαιῶν, ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν καὶ σιωπηλὰ πορεύεται κατὰ μῆκος τῆς ἀμμουδιάς. *ἀκέων—πολυφλοίσβοιο* = ἐδῶ ἔχωμεν ζωηράν ἀντίθεσιν μεταξὺ τῆς ψυχικῆς διαθέσεως τοῦ γέροντος ποῦ ἐκφράζεται μὲ τὴν σιωπηλὴν πορείαν καὶ τῆς πολυταράχου θαλάσσης. *πολυφλοίσβοιο* = πρόκειται περὶ ἠχοποιήτου λέξεως (μιμεῖται δηλ. τὴν ποιότητα τοῦ ἤχου). *Ἀπόλλωνι ἄνακτι* = δὲν ὑπάρχει ἐδῶ χασμωδία μεταξὺ τῶν λέξεων, διότι ἡ λέξις ἄνακτι εἶχεν ἔμπρὸς τὸ F, *ἀργυρότοξε—ὃς ἀμφιβέβηκας Χρύσην, Σμινθεῦ* = ὁ ἱερεὺς Χρύσης χρησιμοποιεῖ κατὰ τὴν ἐπίκλησίν του ἐπίθετα καὶ ἄλλα ὀνόματα καθὼς καὶ ρήματα ποῦ δηλώνουν τὴν ἰσχὺν του διὰ νὰ καταστήσῃ τὸν θεὸν περισσότερον εὐμενῆ ὥστε νὰ εἰσακούσῃ τὰς

παρακλήσεις του. *ἀμφιβέβηκας*—ἐδῶ τὸ ρῆμα χρησιμοποιεῖται μεταφορικῶς ἀπὸ τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα διὰ νὰ προστατεύσουν τὰ νεογνά των εἰς ὥραν κινδύνου τὰ τοποθετοῦν κάτω ἀπὸ τὰ σκέλη των. Ἔτσι καὶ ἐδῶ ὁ Ἀπόλλων ἔχει ὑπὸ τὰ σκέλη του τὴν Χρῦσιν καὶ ἐπομένως τὴν προστατεύει. *ἐπι+ἔρεψα, κατὰ+ἔκηα*—τιήσεις, *εἴ ποτε... ἔρεψα, ἢ εἴ δή... ἔκηα*—ὁ ἱερεὺς Χρῦσης ἀπαριθμεῖ τὰς εὐεργεσίας πού προσέφερεν εἰς τὸν θεὸν Ἀπόλλωνα καὶ αὐταὶ εἶναι 1) ὅτι ἔκτισε ναὸν καὶ 2) προσέφερε θυσίας. *τίσειαν Δαναοί*: Κάπως περιεργος φαίνεται ἡ κατάρτα τοῦ ἱερέως Χρῦση ἐναντίον τῶν Δαναῶν, οἱ ὁποῖοι ὅπως εἶδομεν συνεκινήθησαν ἀπὸ τὰ λόγια του, καὶ ὄχι μόνον ἐναντίον τοῦ Ἀγαμέμνονος. Φαίνεται ὅμως ὅτι τοὺς ὑπηκόους ἐθεώρουν ὑπευθύνους διὰ τὰς πράξεις τῶν ἡγεμόνων. *τίσειαν*—Ἡ εὐχαιτικὴ εὐκτική ἐτέθη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ στίχου διὰ ἔμφασιν. *πολυφλοῖβοιο*—ἡύκομος, ἀργυρότοξε, ζαθέην, πλονα—ὠραιότατα κοσμητικὰ ἐπίθετα λίαν χαρακτηριστικὰ χρησιμοποιεῖ ὁ ποιητής.

Στ. 33—42. **Πραγματικά**: *ἀκέων*—Ὁ ἱερεὺς Χρῦσης ὅπως ἦτο φυσικὸν βαδίζων διὰ μέσου τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἑλλήνων ἐσιώπα ἀπὸ φόβου. *ἀπάνευθε κίων*—ἐννοεῖ ὅταν ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν καὶ ἔφθασεν εἰς τόπον ἀσφαλῆ. *Ἀητώ*—ἦτο θεὰ, μήτηρ τῶν διδύμων ἀδελφῶν Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος. *ἀργυρότοξε*—οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι τὰ ὄπλα τῶν θεῶν ἦσαν κατεσκευασμένα ἀπὸ πολύτιμα ὑλικά. *Χρῦσιν*—ἦτο πόλις παραθαλασσίᾳ τῆς Τροίας εἰς τὸν Ἀδραμύτιον κόλπον ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Τένεδον. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἐλατρεύετο ὁ Ἀπόλλων ὡς Σμινθεὺς δηλ. ἐξολοθρευτῆς τῶν ποντικῶν. *Τενέδοιο*—εἶναι νῆσος τοῦ Αἰγαίου πολὺ πλησίον τῆς τρωικῆς παραλίας. *Κίλλα*—ἦτο ἐπίσης καὶ αὐτὴ πόλις τῆς Τροίας εἰς τὸν Ἀδραμύτιον κόλπον. Καὶ ἡ πόλις αὐτὴ εἶχε ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. *Σμινθεὺς*—ὀνομάζεται οὕτως ὁ Ἀπόλλων, διότι ἐπίστευετο ὅτι ἐξολόθρευε τοὺς σμίνθους δηλ. τοὺς ἀρουραίους. Εἰς τὴν Χρῦσιν δὲ εἰς τὸ Ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος ὑπῆρχε καὶ ἄγαλμα τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὁποῦ παρίστατο μῦς. Τὸ ἄγαλμα αὐτὸ ἐθεωρεῖτο ὅτι ἦτο μεγάλου καλλιτέχνου τοῦ 4ου αἰῶνος. *εἴ τοι νηὸν ἔρεψα*—ὁ ἱερεὺς ὑπενθυμίζει εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τὰς ἐκδουλεύσεις πού τοῦ προσέφεραν καὶ ὡς ἐκ τούτου ζητεῖ ἀπὸ τὸν θεὸν ἀνταπόδοσιν τῶν ἐκδουλεύσεων αὐτῶν. *νηὸν ἔρεψα*—κατὰ τὴν ὁμηρικὴν ἐποχὴν τόποι λατρείας τῶν θεῶν ἦσαν οἱ βωμοί, τὰ ἄλση, τὰ τεμένη. Σπανίως συναντῶνται εἰς τὰ ὁμηρικὰ ποιήματα ναοί. Φαίνεται ὅμως ὅτι εἶχεν ἤδη ἀρχίσει ἡ χρῆσις τῶν ναῶν ὅπου εἰς αὐτὸν ἐφυλάσσετο τὸ ὁμοίωμα τοῦ θεοῦ, δικαίωμα δὲ εἰσόδου εἰς αὐτὸν εἶχον μόνον οἱ ἱερεῖς. *πλονα μηρία*—πρόκειται διὰ τεμάχια ἀπὸ τοὺς μηροὺς τοῦ σφαγίου πού ἐτυλίσσοντο εἰς διπλὸ περικά-

λυμμα λίπους καὶ ἑκαίοντο ἐπὶ τοῦ βωμοῦ πρὸς τιμὴν κάποιου θεοῦ, ὁ ὁποῖος εὐχαριστεῖτο μὲ τὴν ἀναδυομένην κνίσαν. Τὸ κρέας ποῦ ἔμενε ἐτρώγετο βεβαίως ἀπὸ τοὺς τελουντας τὴν θυσίαν καὶ τοὺς προσκαλεσμένους των. **Δαναοὶ**=ἔτσι ὀνομάζονται ἀπὸ τὸν Ὅμηρον οἱ Ἀργεῖοι, διότι ὁ Δαναὸς ἦτο ἰδρυτὴς τοῦ Ἄργους. Ὁ Ὅμηρος ὁμῶς κατ' ἐπέκτασιν καλεῖ οὕτω ὅλους ὅσοι ἐξεστράτευσαν εἰς τὴν Τροίαν. **βέλεσσι**=τὸ βέλος ἢ καὶ δίστος ἀπετελεῖτο ἀπὸ τρία μέρη 1) τὴν αἰχμή, τὴν ἀκίδα καὶ 2) τὸ ξύλο καὶ 3) τὸ πτερόν· ἢ ἀκίς κατὰ τοὺς ἠρωϊκοὺς χρόνους ἦτο λιθίνη ἢ χαλκίνη.

Στ. 33—42. **Νόημα** : Ὁ ἱερεὺς Χρύσης μετὰ τοὺς προσβλητικοὺς λόγους καὶ τὰς ἀπειλὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐφοβήθη καὶ σιωπηλὸς ἐγκαταλείπει τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν. Ἄφοσ ἀπεμακρύνθη, ὥστε νὰ εἶναι μόνος, κάμνει θερμὴν παράκλησιν εἰς τὸν θεὸν Ἀπόλλωνα, τὸν προστάτην τῆς πόλεως Χρύσης καὶ τῆς Κίλλης καὶ τῆς Τενέδου καὶ ζητεῖ ἀπὸ αὐτοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον προσέφερε πολλὰς εὐργεσίας διότι καὶ ναὸν ἔκτισε πρὸς τιμὴν του καὶ πλουσίας θυσίας ἐτέλεσε, νὰ τιμωρήσῃ σκληρὰ τοὺς Δανοὺς διὰ τὴν ἀδικὸν συμπεριφορὰν των.

Στ. 33—42. **Περίληψις** : Ὁ ἱερεὺς Χρύσης ἀπομακρύνεται

Στ. 43—52. Ὡς ἔφατ' | εὐχόμε|νος || , τοῦ|δ' ἔκλυε|Φοῖβος

[Ἄ|πόλλων, Π

βῆ δὲ κατ' | Οὐλύμ|ποιο || κα|ρήνων | χωόμε|νος κῆρ, ΤΤ

τόξ' ὤ|μοισιν ἔ|χων || ἀμ|φηρεφέ|α τε φα|ρέτρην, Π

ἔκλαγ|ξαν δ' ἄρ' ὀ|ῖστοι || ἐπ'|ὤμων|χωομέ|νοιο, ΤΤ

αὐτοσ|κινη|θέντος||· ὀ|δ' ἤ|ει|νυκτι ἐ|οικώς. ΤΤ

ἕζετ' ἔ|πειτ' ἀπά|νευθε νε|ῶν || , μετὰ|δ' ἰὸν ἔ|ηκε· Ε

δεινῆ|δὲ κλαγ|γῆ || γένετ'|ἀργυρέ|οιο βι|οῖο. Π

Οὐρῆ|ας μὲν|πρῶτον || ἐ|πώχετο|καὶ κύνας|ἀργούς, ΤΤ

αὐτὰρ|ἔπειτ' αὐ|τοῖσι || βέ|λος ἔχε|πευκές ἐ|φιεῖς ΤΤ

βάλλ'· αἰ|εῖ δὲ πυ|ραὶ νεκύ|ων || καί|οντο θα|μειαί. Ε

φοβισμένους και σιωπηλούς από το στρατόπεδον τῶν Δαναῶν και παρακαλεῖ τὸν Ἀπόλλωνα εἰς ἀνταπόδοσιν τῶν εὐεργεσιῶν πρὸς αὐτὸν νὰ τιμωρήσῃ σκληρὰ τοὺς Δαναοὺς διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν διαγωγὴν τῶν.

Στ. 33—42. **Ἐπιγραφή** : Ἀπομάκρυνσις τοῦ Χρύσου ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν στρατόπεδον και δέησις αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ὅπως τιμωρήσῃ τοὺς Δαναοὺς.

Στ. 33—42. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ** : ἀργυρότοξε=Οἱ ὁμηρικοὶ ἄνθρωποι ἐπίστευον ὅτι και τὰ ἀντικείμενα ποῦ ἐχρησιμοποιοῦν οἱ θεοὶ ἦσαν ἀπὸ πολῦτιμα μέταλλα. **Σμινθεὺς**=Ἐπίστευον και τότε, ὅτι οἱ θεοὶ εἶχον θαυματουργὰς ἰκανότητας. Ἔτσι ἐδῶ ὁ Ἀπόλλων λατρεύεται ὡς ἐξολοθρευτὴς τῶν σμίνθων δηλ. τῶν ἀρουραίων, ἄλλου λατρεύεται ὡ σαυροκτόνος. Καὶ σήμερον βλέπομεν εἰς ἐποχὰς θεομηنيῶν νὰ κάμνουν λιτανεῖας διὰ νὰ σταματήσῃ τὸ κακόν. **νηὸν ἔρεψα**=Βλέπομεν ἐδῶ ὅτι θὰ εἶχεν ἀρχίσει ἡ οἰκοδόμησις ναῶν πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν, ἐνῶ ἀρχαιότερον οἱ θεοὶ ἐλατρεύοντο εἰς ἄλση, κορυφές ὄρεων κλπ. **πίονα κηρία**=Διὰ νὰ εὐχαριστήσουν τοὺς θεοὺς ἔκαιαν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τεμάχια κηρίων και μὲ τὴν κνίσαν, δηλ. τὴν ὀσμὴν και μὲ τὸν καπνὸν τοῦ ψηγομένου κρέατος ἐπίστευον ὅτι ἐτέρπετο ὁ θεός.

Στ. 43—52. Ἔτσι εἶπεν προσευχόμενος, και ἤκουσεν αὐτὸν ὁ
κατέβη δὲ ἀπὸ τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου ὠργισμένος κατὰ
[φωτοδότης Ἀπόλλων,
[καρδα,
κρατῶν εἰς τοὺς ὤμους του τὸ τόξον και τὴν κλειστὴν ἀπὸ παν-
[τοῦ φαρέτραν,
ἐβρόντησαν δὲ φυσικὰ τὰ βέλη ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του, διότι
[ἦτο ὠργισμένος
ὅταν αὐτὸς ἐκινήθη· αὐτὸς δὲ ἐπροχώρει φαινόμενος σὰν νύκτα.
ἐκάθισε ἔπειτα μακρὰν ἀπὸ τὰ πλοῖα, και ἔριψε βέλος ἀνάμεσα
[(εἰς αὐτὰ)·
φοβερὸς ὑπῆρξε δὲ ὁ συριγμὸς (ποῦ βγῆκε) ἀπὸ τὸ ἀργυροῦν
[τόξον.
Τοὺς ἡμίονους μὲν κατὰ πρῶτον προσέβαλε και τοὺς ταχεῖς
[κύναις
ἔπειτα ὅμως ἐναντίον αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν διευθύνων αἰχμηρὸν
[βέλος
ἐκτύπα· διαρκῶς δὲ ἐκαίοντο συνεχεῖς πυραὶ ἀπὸ νεκρούς.

Στ. 43—52. **Ἑρμηνευτικά** : Ὡς=ἔτσι, ἔφατο=εἶπε, εὐχομαι=προσεύχομαι, τοῦ=τούτου, ἔκλυε τοῦ κλύω=ἀκούω, Φοῖβος=ὁ φωτοδότης, βῆ τοῦ βαίνω=πορεύομαι, βῆ δὲ κατὰ=κατέβη δέ, κάρηνον=ἡ κορυφή, χώμενος τοῦ χῶομαι=ὀργίζομαι, κῆρ=καρδία, ἀμφηρεφής=ὁ κλεισμένος ἀπὸ παντοῦ, ἐκλαγξαν τοῦ κλάζω=ἀντηχῶ, βροντῶ, ἄρα=φυσικά, δίστοδς=τὸ βέλος, ἦι—ἦι—εἶμι=βαδίζω, εἰκῶς=φαίνομαι σάν, ἔζετο—ἔζομαι=καθίζω, ἀπάνευθε=μακράν, νεῶν=τῶν πλοίων, μετὰ=ἀνάμεσα, ἰός=τὸ βέλος, ἔηκε—ἦκε τοῦ ἴημι=ρίπτω, δεινός=φοβερός, κλαγγή=ἦχος, ὁ βιός=τὸ τόξον, ὁ ὄρευς=ὁ ἡμίονος, ἐποίχομαι=εἰσβάλλω, προσβάλλω, ἀργούς, ἀργός=ὁ ταχύς, ἐχεπευκές=αἰχμηρόν, ἐφιεῖς, ἐφήμι=διευθύνω ἐναντίον κάποιου, αἰεὶ=διαρκῶς, θαμέες οἶ, θηλ. θ' αμειαι=συνεχεῖς, ὁ νέκυς=ὁ νεκρός.

Στ. 43—52. **Γραμματικά** : ἔφατο=γ' ἐν. μεσ. παρατατ. μέσημασ. ἄορ. τοῦ φημί. ὧς=ἐπιρρ. τροπ., εὐχόμενος=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ εὐχομαι προστ. εὐχεο ἄπασ. εὐχεσθαι μετ. εὐχόμενος τοῦ=γεν. δεικτ. ἄντων.=τούτου, ἔκλυε=γ' ἐν. ἄορ. β'. τοῦ κλύω, Φοῖβος=ἐπιθ. (ἀπὸ τὸ φαος—φῶς) τοῦ Ἀπόλλωνος, βῆ=γ' ἐν. ἄορ. β'. τοῦ βαίνω ἀντὶ ἔβη, ἐδῶ εἶναι χωρὶς αὐξησην. Οὐλύμιο=ἄττ. Ὀλύμπου, κάρηνων=οὐσ. οὐδ. τὸ κάρηνον, χώμενος=μετ. ἐνεστ. τοῦ χῶομαι, παρατ. χῶετο ἄορ. χῶσατο καὶ ἐχώσατο, κῆρ=οὐδεν. τὸ κῆρ γεν. κῆρος (λατ. cor, cordis=ἡ καρδία), ὡμοισιν=ἄττ. ὡμοῖς, ἀμφηρεφέα=ἐπιθ. γεν. θηλ. ὁ ἀμφηρεφής, ἦς, ἐς=ἀπὸ τὸ ἀμφὶ καὶ ἐρέφω, φαρέτρην=οὐσιαστ. α'. κλ. ἡ φαρέτρα ἀπὸ τὸ φέρω, ἐκλαγξαν=ὄρ. ἄορ. α'. τοῦ κλάζω, μέλλ. κλάγξω ἄορ. α'. ἔκλαγξα καὶ β'. ἔκλαγον, παρακ. κέκλαγα ἢ κέκληγα (λατιν. clango), διστοῖ=οὐσ. ὁ διστός ἀπὸ τὴν ριζ. οἰσ—τοῦ φέρω, χωομένοιο=μετοχ. ἐνεστ. γεν. ἐνικου=χωομένου τοῦ χῶομαι παρατ. χῶετο, ἄορ. χῶσατο, ὁ=ἄντων. δεικτ. ἦι=γ' ἐν. παρατ. τοῦ εἶμι ἀντὶ ἦι, εἰκῶς=μετ. παρακ. τοῦ εἰκα, ἔζετο=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἔζομαι (ἀπὸ θεμ. σεδ—λατ. sedeo=κάθημαι) παρατ. ἔζετο ἄορ. ἐέσσατο, ἀπάνευθε=ἐπιρρ. τοπικ., νεῶν=οὐσ. γεν. πληθ. ἀντὶ νηῶν τοῦ ναῦς, μετὰ=προθ. με ἐπιρρηματ. σημασίαν, ἰόν=οὐσιαστ. ὁ ἰός, ἔηκε=γ' ἐν. ἄορ. β' τοῦ ἴημι (ἄττ. ἦκε), κλαγγή=οὐσ. ἀπὸ τὸ κλάζω λατ. clango, ἀργυρέοιο βιοῖο=ἄττ. ἀργυροῦ βιοῦ, βιοῖο=οὐσ. γεν. ἐν. ὁ βιός, οὐρῆας=οὐσιαστ. αἰτ. πληθ. τοῦ οὐρέυς (ἄττ. ὄρευς ἀπὸ τὸ ὄρος), ἐπώχαιο=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἐποίχομαι, ἀργούς=ἐπιθ. ὁ ἀργός, αὐτοῖσι=ἄντων. δοτ. πληθ. ἄττ. αὐτοῖς, ἐχεπευκές=ἐπιθ. ἐχεπευκής, ἦς, ἐς, ἐφιεῖς=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ἐφήμι, βάλλε=γ' ἐν. παρατ. ἀναυξήτου τοῦ βάλλω, αἰεὶ=ἐπιρρ. χρον. ἄττ. αἰεί, πυρῆαι=οὐσιαστ. ἡ πυρά, νεκύων=οὐσ. γεν. πληθ. ὁ νέκυς, υος (θέμα νεκ—νεκ—ρός, λατ. nesco=φονεύω). καίοντο=γ' πληθ.

παρ. ἀναυξήτου τοῦ καίωμα, *θαμιαί*=ἐπιθ. μόνον εἰς τὸν πληθυντικὸν (τῆς αὐτῆς ρίζης *θαμά*=συχνά, *θαμίζω*=συχνάζω, *θαμών*).

Στ. 43—52. **Συντακτικά**: *ἔφατο*=ῤῥημα, (*Χρύσης*)=ὑποκ., *ὡς*=ἐπιρρ. προσδ. τρόπου, *ἔκλυε*=ῤῥημα, *Ἀπόλλων*=ὑποκειμ. *Φοῖβος*=ἐπιθ. προσδιор. *τοῦ*=ἀντικ., *βῆ*=ῤῥημα, (*Ἀπόλλων*)=ὑποκ. *κατὰ καρῆνων*=προσδιор. σημαίνων κίνησιν, *καρῆνων*=γεν. ἀφαιρετ. (ἢ κατὰ μὲ γενικὴν σημαίνει κίνησιν ἀπὸ κάποιο μέρος), *Οὐλύμποιο*=γεν. κτητικῆ, *χωόμενος*=μετοχὴ τροπ., *κῆρ*=αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. *ἔχων*=μετοχ. τροπικ., (*Ἀπόλων*)=ὑποκ., *τόξα*=ἀντικ., *ὠμοισιν*=δοτ. τοῦ τόπου, *φαρέτρην*=ἀντικ., *ἀμφηρεφέα*=ἐπιθ. προσδιор., *ἔκλαξαν*=ῤῥημα, *οἴστοι*=ὑποκειμ., *ἐπ' ὠμων*=προσδιор. τόπου, *χωόμενοι*=γεν. ἀπόλυτος αἰτιολογικῆ μετ., *κινηθέντος*=γεν. ἀπολ. χρο. μετ., *αὐτοῦ*=ὑποκ. τοῦ κινηθέντος, *ἦιε*=ῤῥημα, *ὁ δὲ*=ὑποκειμ., *ἔοικώς*=μετ. τροπ., *νυκτι*=ἀντικ. τοῦ ἔοικώς, *ἔζετο*=ῤῥημα, (*ὁ δὲ*) ὑποκ., *ἔπειτα*=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου, *ἀπάνευθε*=ἐπιρρ. προσδ. τόπου, *νεῶν*=γεν. ἀφαιρετικῆ, *γένετο*=ῤῥημα, *κλαγγή*=ὑποκ., *δεινῆ*=ἐπιθετ. προσδιор., *βιοῖο*=γεν. ἀφαιρετικῆ, *ἀργυρέοιο*=ἐπιθ. προσδ. *ἐπώχετο*=ῤῥημα, *οὐρῆας*=ἀντικ., *πρῶτον*=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου, *καὶ κύνας*=ἀντικ., *ἀργούς*=ἐπιθ. προσδ., *βάλλε*=ῤῥημα, (*Ἀπόλλων*)=ὑποκ., *ἐφίεις*=μετοχ. τροπικ., *βέλος*—*αὐτοῖσι*=ἀντικ. τοῦ ἐφίεις, *ἔχεπενκῆς*=ἐπιθ. προσδιор. εἰς τὸ βέλος, *καλοντο*=ῤῥημα, *πυραὶ*=ὑποκ., *θαμιαί*=ἐπιθ. προσδιор., *νεκύων*=γεν. τῆς ὕλης εἰς τὸ πυραὶ, *αἰεὶ*=ἐπιρρ. προσδιор. χρόνου.

Στ. 43—52. **Αἰσθητικά**: *ὠμοισιν—ὠμων*=Οἱ ποιητὰι χρησιμοποιοῦν συνήθως τὸν πληθυντικὸν ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ αὐτὸ δὲ γίνεται διὰ τὰ παρουσιασθῆ μίᾳ πράξει μὲ μεγαλυτέραν ζωηρότητα. Πολλὰς φορὰς ὅμως ἡ χρῆσις τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ γίνεται καὶ διὰ λόγους μετρικῆς ἀνάγκης. *ἔκλαξαν*=ἔδω ἔχομεν ὀνοματοποιεῖαν δηλ. ἡ λέξις μιμεῖται τὴν ποιότητα τοῦ ἤχου. *αὐτοῦ κινηθέντος*=χαρακτηριστικῆ ἔδω ἡ ἀντίθεσις τῆς λέξεως αὐτοῦ πρὸς τὸ οἴστοι. *νυκτι ἔοικώς*=παρομοίωσις· μὲ αὐτὴν ὁ ποιητὴς παρομοιάζει τὴν σκοτεινότητα τῆς νυκτὸς μὲ τὸν ἐξωργισμένον θεὸν ποὺ κατέρχεται τιμωρὸς καὶ ἐκδικητὴς. *αὐτοῖσι*=ζωηρὰ ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὰ ζῶα δηλ. τοὺς οὐρῆας καὶ τοὺς κύνας. *βάλλε*=ἡ τοποθέτησις τοῦ ῥήματος εἰς τὸ τέλος τῆς ἡμιπεριόδου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ στίχου εἶναι χαρακτηριστικῆ καὶ γίνεται χάριν ἐμφάσεως. *πυραὶ νεκύων*=Εἰς τὰ ὁμηρικὰ ποιήματα ἀναφέρεται πάντοτε ἡ καθῆσις τῶν νεκρῶν. Ἡ ταφὴ βεβαίως, γνωστὴ ἀπὸ τοὺς παλαιότερους τοῦ Ὀμήρου χρόνους (εἰς τὴν Μυκηναϊκὴν ἐποχὴν) ἐπανέρχεται εἰς τοὺς ἱστορικοὺς ὁ ποιητὴς

ἔδω δὲν μᾶς παρουσιάζει τὸ ἄμεσον ἀποτέλεσμα δηλ. τὸν φόνον τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων ἀλλὰ τὸ τελευταῖον δηλ. τὴν καθυσιν τῶν νεκρῶν, **βῆ...** **θαμειαί**=οἱ στίχοι αὐτοὶ εἶναι ὠραϊότατοι καὶ παραστατικώτατοι καὶ μᾶς ἐκφράζουν μὲ ζωντανὰς εἰκόνας τὴν τραγωδίαν ἢ ὅποια ἐκτυλίσσεται.

Στ. 43—52. **Πραγματικά** : **Οὐλύμποιο**=Καὶ ὁ Ἄπολλων ὅπως οἱ ἄλλοι θεοὶ ἔχει τὴν κατοικίαν του εἰς τὸν Ὀλυμπον. **τόξα**=τὸ τόξον εἰς τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ μέρη: 1) ἀπὸ δύο τμήματα ἐκ κέρατος 2) ἀπὸ τὸν πῆχυν, ὁ ὁποῖος συνέδεε τὰ τμήματα τῶν κεράτων 3) ἀπὸ τὰς κορώνας αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἄγκιστρα ἐπὶ τῶν ὀπῶν προσεδένετο ἢ νευρὰ καὶ 4) ἡ νευρὰ δηλ. ἡ χορδὴ τοῦ τόξου ἢ ὅποια κατεσκευάζετο ἀπὸ δέρμα βοός. **διστός**=ὁ διστός ποῦ καλεῖται εἰς τὸν Ὀμηρον καὶ βέλος καὶ ἰός ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ ἐξῆς τρία μέρη: 1) ἀπὸ τὴν αἰχμὴν ἢ ἀκίδα 2) τὸ ξύλον καὶ 3) τὸ πτερόν· οἱ διστοὶ κατεσκευάζοντο ἢ ἀπὸ χαλκῶν ἢ ἀπὸ λίθων. **φαρέτρα**=ἦτο θήκη ἐπιμήκης σὲ σχῆμα κυλίνδρου κατεσκευασμένη ἀπὸ δέρμα ἢ ξύλον ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐφυλάσσοντο τὰ βέλη.

Στ. 43—52. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ** : **πυραὶ νεκύων**=Ὁ Ὀμη-

Ἄγορὰ λαοῦ. Μαντεῖα Κάλχαντος

Στ. 53—67. Ἐννῆ|μαρ μὲν ἀ|νά || στρατὸν | ὄχετο | κῆλα
|θε|οῖο, Π
 τῆ δεκ|έ|τη δ' ἀγο|ρήνδε || κα|λέσσατο || λαὸν Ἄ|χιλλεύς· ΤΤῆΒ
 τῷ γὰρ ἐ|πί φρεσὶ | θῆκε || θε|ᾶ λευ|κώλενος | Ἥρη· ΤΤ
 κῆδετο | γὰρ Δανα|ῶν || , ὅτι | ῥα θνή|σκοντας ὀ|ράτο. Π
 οἱ δ' ἐπει | οὔν ἤ|γερθεν || ὀμηγερέ|ες τ' ἐγέ|νοντο, ΤΤ
 τοῖσι δ' ὀ|νιστάμε|νος || μετέ|φη πόδας | ὤκυς Ἄ|χιλλεύς· Π
 «Ἄτρετ|ίδη, νῦν | ἄμμε || πο|λιμπλαγ|χθέντας ὀ|ῖω ΤΤ
 ἄψ ἀπο|νοστή|σειν, || εἴ | κεν θάνα|τόν γε φύ|γοιμεν, Π
 εἰ δὲ ὀ|μοῦ πόλι|μός τε δα|μᾶ || καὶ || λοιμὸς Ἄ|χαιοῦς. Ε
 ἀλλ' ἄγε | δὴ τινα | μάντιν || ἐ|βρείομεν | ἢ ἰε|ρήα, ΤΤ
 ἢ καὶ ὀ|νειροπό|λου || , καὶ | γὰρ τ' ὄναρ | ἐκ Διός | ἐστιν, Π

ρος γνωρίζει μόνον τὴν καθύσιν τῶν νεκρῶν τὴν ὁποῖαν καὶ ἀναφέρει εἰς τὰ ποιήματά του. Τὸ ἄλλο εἶδος, δηλ. τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν δὲν τὴν γνωρίζει.

Στ. 43—52. **Νόημα** : Ὁ Ἀπόλλων, ὅταν ἤκουσε τὰς δεήσεις τοῦ ἱερέως του Χρύσου, ὠργισμένος κατεβαίνει ἀπὸ τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου ἔχων τὸ τόξον καὶ τὴν φαρέτραν. Ὁμοιάζει μὲ τὴν μαύρην νύκτα. Ἐπειτα κάθεται μακρὰν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν καὶ ἀρχίζει νὰ ρίπτῃ τὰ βέλη του ποῦ συρίζουν φοβερά. Καὶ κατὰ πρῶτον πλήττει τοὺς ἡμίονους καὶ τοὺς σκύλους τοῦ στρατοπέδου, ἔπειτα καὶ τοὺς στρατιώτας εἰς τοὺς ὁποίους ἐπέφερε τὸν θάνατον. Οἱ νεκροὶ ἔκαίνοντο κατὰ σωρούς.

Στ. 43—52. **Περίληψις** : Ὁ Ἀπόλλων ὠργισμένος καὶ πάνοπλος κατέρχεται ἀπὸ τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου καὶ μὲ τὰ θανατηφόρα βέλη του φονεύει τὰ ζῶα καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῶν Ἀχαιῶν.

Στ. 43—52. **Ἐπιγραφή** : Ὁ Ἀπόλλων ρίπτει τὰ βέλη του εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν καὶ σκορπίζει τὸν θάνατον.

Ἄγορὰ λαοῦ. Μαντεία Κάλχαντος

Στ. 53—67. Ἐπὶ ἑννέα ἡμέρας εἰς τὸν στρατὸν ἐρρίπτοντο τὰ
[βέλη τοῦ θεοῦ,
κατὰ τὴν δεκάτην ὅμως ὁ Ἀχιλλεὺς προσεκάλεσε μὲ τοὺς κήρυ-
[κας τὸν στρατὸν εἰς συνέλευσιν·
διότι εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ ἔβαλε (αὐτὸ) ἢ θεὰ Ἥρα μὲ τοὺς λευ-
[κοὺς βραχίονας·
διότι ἔλυπεῖτο τοὺς Δαναοὺς, ἀφοῦ μάλιστα τοὺς ἔβλεπε νὰ
[ἀποθνήσκουν·
αὐτοὶ δὲ ὅταν πράγματι συνῆλθον εἰς συνέλευσιν καὶ εὐρέθη-
[σαν συγκεντρωμένοι,
τότε ἀνάμεσα εἰς αὐτοὺς ἀφοῦ ἐσηκώθη εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ τα-
[χὺς εἰς τὰ πόδια :
«Υἱὲ τοῦ Ἀτρέως, τώρα νομίζω ὅτι ἡμεῖς χωρὶς νὰ ἐπιτύχωμεν
[τοῦ σκοποῦ μας
θὰ γυρίσωμεν ὀπίσω, ἐὰν βεβαίως ἠθέλομεν ἀποφύγει τὸν θά-
[νατον,
ἀφοῦ δὰ συγχρόνως καὶ ὁ πόλεμος θὰ ἀφανίσῃ καὶ ὁ λοιμὸς
[τοὺς Ἀχαιοὺς.
ἔλα τώρα λοιπὸν ὡς ἐρωτήσωμεν κανένα μάντιν ἢ ἱερέα,
ἢ ἔστω καὶ ἐξηγητὴν ὄνειρων, διότι καὶ τὸ ὄνειρον ἀπὸ τὸν Δία
[προέρχεται,

δς κ' εἴ|ποι ὁ τι | τόσσον || ἐ|χώσατο | Φοῖβος Ἄ|πόλλων, TT
 εἴτ' ἄρ' ὁ | γ' εὐχῶ|λῆς || ἐπι|μέμφεται || εἴθ' ἑκα|τόμβης, ΠῆB
 αἴ κέν | πῶς ἀρ|νῶν κνί|σης || αἰ|γῶν τε τε|λείων E
 βούλεται | ἀντιά|σας || ἡ|μῖν ἀπὸ | λοιγὸν ἀ|μῦναι». Π

Στ. 53—67. Ἑρμηνευτικά : ἐννήμαρ=ἐπὶ ἑννέα ἡμέρας, ἀνὰ
 στρατὸν=εἰς τὸν στρατὸν ὄχετο τοῦ οἴχομαι=ρίπτομαι, κῆλα=
 τὰ βέλη, ἀγορήνδε=εἰς συνέλευσιν, καλέσσατο τοῦ καλοῦμαι=
 προσκαλῶ μὲ κήρυκας, ὁ λαὸς=ὁ στρατός, τῷ ἐπὶ φρεσὶ=ἐπὶ
 φρεσὶ τοῦ θῆκε=ἐπὶ φρεσὶ τινὶ τίθημι=βάζω εἰς τὸν νοῦν κά-
 ποιου, λευκώλενος=ἡ ἔχουσα λευκοὺς βραχίονας, κῆδετο=τοῦ
 κῆδομαι=μπαίνω εἰς φροντίδας, λυποῦμαι, ὅτι=διότι, ρα=μάλι-
 σσα, ὁρᾶτο ἀντὶ ἐώρα=ἔβλεπεν, ἤγερθεν τοῦ ἐγειρομαι=συνέρ-
 χομαι, συγκεντρῶνομαι εἰς συνέλευσιν, ἠμυγερῆες=ἠμυγερεῖς τοῦ
 ἠμυγερῆς=ὁ πλήρης, ἠμυγερῆες ἐγενόντο=εὐρέθησαν συγκεντρο-
 μένοι, ἀνιστάμενος τοῦ ἀνίσταμαι=σηκῶνομαι, μετέφη τοῦ με-
 τάφημι=ὀμιλῶ, ὠκὺς=ὁ ταχύς, ἄμμε ἀντὶ ἡμᾶς, παλιμπλαγχθέν-
 τας τοῦ παλιμπλάζομαι=παρεκτρέπομαι, περιπλανῶμαι, ἀπο-
 τυγχάνω τοῦ σκοποῦ μου, δῖω ἀντὶ οἶομαι=νομίζω, ἄψ=ὀπίσω,
 ἀπονοστήσειν τοῦ ἀπονοσῶ (έω)=ἐπιστρέφω, γυρίζω ὀπίσω
 κεν=ἄν, εἰ δὴ=ἀφοῦ δά, δαμᾶ τοῦ δάμνημι=δαμάζω, ἀφανίζω,
 λοιμὸς=ἡ πανώλης, ἡ ἐπιδημία, ἄγε=ἔλα, ἐρείομεν τοῦ ἐρείω
 καὶ ἐρέω=ἔρωτῶ, ὄνειροπόλος=ὁ ἐξηγητὴς ὀνειρῶν, ὄναρ=τὸ
 ὄνειρο, ὅτι=διὰ ποίαν αἰτίαν, ἐχώσατο τοῦ χῶομαι=ὀργίζομαι,
 εἴτ' ἄρα=μήπως τάχα, ὅ γε=αὐτὸς δηλαδὴ, εὐχολῆ=ἡ εὐχή, τὸ
 τάξιμο, ἐπιμέμφεται τοῦ ἐπιμέμφομαι=παραπονοῦμαι, ἑκατόμ-
 βη=θυσία ἑκατὸν βοῶν, πολυτελής θυσία, αἴ κέν πῶς=μήπως
 ἴσως, κνίσης, ἡ κνίσα=ἡ ὄσμῃ καὶ ὁ καπνὸς τοῦ ψηνομένου λί-
 πους ἢ κρέατος, ἡ τοίκνα, τέλειος=ὁ ἄρτιος ἀντιάσας τοῦ ἀν-
 τιῶ (άω)=ἀντικρύζω, αἰσθάνομαι, ἀπο—ἀμῦναι τοῦ ἀπαμύνω=
 ἀποσοβῶ, ἀποτρέπω, λοιγὸν=τὸν ὄλεθρον.

Στ. 53—67. Γραμματικά : ἐννήμαρ=ἐπίρρ. ἀπὸ τὸ ἑννέα καὶ
 ἡμαρ=ἡ ἡμέρα, ὄχετο=παρατ. τοῦ οἴχομαι ὑποτ. οἴχομαι εὐκτ.
 οἴχοιτο ἀπαρ. οἴχεσθαι μετοχ. οἴχομενος παρατ. ὄχεο, ὄχετο,
 κῆλα=οὐδετ. οὐσιαστ. τὸ κῆλον, θεοῖο, γεν.=θεοῦ, ἀγορήνδε=
 ἐπίρρ. προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀγορὴν καὶ τὸ δὲ τὸ ὅποῖον εἶναι μό-
 ριον τιθέμενον εἰς τὸ τέλος τῆς αἰτιατικῆς τῶν ὀνομάτων καὶ
 δηλώνει κίνησιν (π.χ. Μεγαράδε=εἰς τὰ Μέγαρα ὅταν ἡ αἰτιατικὴ
 λήγῃ εἰς ς τότε τὸ δε παρουσιάζεται μὲ τὴν μορφήν ζε π.χ. Ἀθή-
 νας δε, Ἀθήναζε), καλέσσατο=γ'. ἐν. ὀριστ. μεσ. ἀορ. α'. τοῦ
 καλέομαι ἀττ. ἐκαλέσατο, τῷ=δεικτικόν=τούτῳ, φρεσὶ=οὐσ.

ὁ ὁποῖος θὰ μπορούσε νὰ εἶπη διὰ ποῖαν αἰτίαν τόσοσιν ὠργίσθη
 | ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων,
 μήπως τάχα αὐτὸς δηλαδὴ παραπονεῖται διὰ τῶν τιμῶν εἴτε διὰ
 θυσίαν πολυτελή (ποῦ δὲν ἔγινε),
 μήπως ἴσως τῶν ἀρτίων ἀρνίων καὶ αἰγῶν τὴν κνίσαν
 θέλει ἀφοῦ αἰσθανθῆ νὰ ἀποτρέψη ἀπὸ ἡμᾶς τὸν ὄλεθρον.

δοτ. πληθ. τοῦ φρήν, φρενός, *θῆκε*=γ' ἐν. ὀριστ. ἀορ. β' τοῦ
 τίθημι, ἀττ. *ἔθηκε*, *λευκώλενος*=ἐπίθ. ἀπὸ τὸ ἐπιθ. λευκός καὶ τὸ
 ὠλένη (=ὁ πῆχυς τῆς χειρός), *Ἥρη* ἀττ. *Ἥρα*, *κῆδετο*=γ' ἐν.
 παρατ. τοῦ κῆδομαι ἀττ. ἐκῆδετο ἀπὸ τὴν ἴδιαν ρίζαν καὶ τὰ: τὸ
 κῆδος=ἡ φροντίς, κηδεμών, *ὄτι*=συνδ. αἰτιολ. *ρα*=ἐγκλιτικόν
 μόριον τὸ ὁποῖον τίθεται συνήθως μετὰ ἀπὸ μονοσύλλαβον λέξιν,
θνήσκοντι=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ θνήσκω, *ὄρατο*=γ' ἐν. παρατ. τοῦ
 ὀρώμαι ἀττ. ἑώρατο, ἀντὶ τοῦ ἐνεργητ. ἑώρα, *οἶ*=δεικτ.=οὔτοι,
ἤγερθεν=γ' πληθ. ὀριστ. παθητ. ἀορ. τοῦ ἀγείρω ἀττ. ἠγέρθη-
 σαν, *ὀμηγερέες*=ἐπίθ. ἀττ. ὀμηγερεῖς, *ὀμηγερέης*, *ἦς*, *ἔς*, *τοῖσι*=
 τούτοις, *ἀνιστάμενος*=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ἀνίσταμαι, *μετέφη*=γ'
 ἐν. παρατ. τοῦ μετάφημι, *ὠκύς*=ἐπίθ. ὠκύς, ὠκεία, ὠκύ, *ἄμμε*=
 αἰτιατ. πληθ. τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας ἡμᾶς, αἰολικός τύπος
 ἀττ.=ἡμᾶς, *παλιμπλαγχθέντας*=μετοχ. παθ. ἀορ. τοῦ ἀχρήστου
 ρήματος παλιμπλάζομαι, *ὄτω*=ἐνεστ. ὀριστ. τοῦ ὄτω καὶ ὄτομαι
 ἀττ. οἶομαι καὶ οἶμαι, *ἄψ*=ἐπίρρ. *ἀπονοστήσειν*=ἀπαρέμφ. μέλλ.
 τοῦ ἀπονοστέω, *κεν*=ἄν (δυνητικός), *φύγοιμεν*=εὐκτ. ἀορ. β'.
 τοῦ φεύγω, *ὀμοῦ*=ἐπίρρ., *δαμᾶ*=γ' ἐν. ὀριστ. μέλλοντος τοῦ
 δάμνημι, μέλλ. δαμᾶ, ἀορ. δάμασσεν, μεσ. ἐνεστ. δάμνεται πα-
 ρατ. δάμνατο, μεσ. ἀορ. δαμάσσατο, παθ. ἀορ. α' ἐδαμάσθη
 παθ. ἀορ. β' ἐδάμην, ὑποτ. δαμείω, εὐκτ. δαμείη, παθ. παρακ.
 μετοχ. δεδημημένος, *ἄγε*=προστ. ἐνεστ. τοῦ ἄγω ἀλλὰ ἔχει κα-
 ταντήσει παρακελευσματικόν μόριον, *ἐρείομεν* ἀντὶ ἐρέωμεν=
 ὑποτακτ. ἐνεστ. τοῦ ἐρείω καὶ ἐρέω ὑποτ. ἐρείομεν καὶ ἐρήομεν,
 εὐκτ. ἐρέοιμι, μετοχ. ἐρέων, *ὄνειροπόλον*=οὔσ. ὁ ὄνειροπόλος· ἡ
 λέξις παράγεται ἀπὸ τὸ ὄνειρον καὶ πέλομαι=κινοῦμαι (ὅπως
 αἰ—πόλος, θαλαμη—πόλος), *ὄναρ*=οὔσιαστ. οὐδέτερον εὐρίσκε-
 ται μόνον εἰς ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν, *τόσσον*=ἐδῶ ἐπιρρη-
 ματικῶς, *ἔχῳσατο*=γ' ἐν. μεσ. ἀορ. α'. τοῦ χῳμαι μετοχ. χῳ-
 μένος, παρατ. χῳετο, ἀορ. α' χῳσατο, ὑποτακ. χῳσεται, μετοχ.
 χῳσάμενος, *ὄ*=δεικτ.=αὐτὸς *εὐχῳλῆς*=οὔσ. γεν. ἐν. ἡ εὐχῳλή,
ἐπιμέμφεται=γ' ἐν. ὀρ. ἐνεστ. τοῦ ἐπιμέμφομαι, *ἐκατόμβης*=
 οὔσιαστ. ἡ ἐκατόμβη (προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀπόλυτον ἀριθμητ. ἑκα-
 τὸν καὶ τὸ βη τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ τὸ βοῦς), *εἴθ'*=σύνδε-
 σμος διαζευκτ. εἴτε, *αἰ*=σύνδεσμ. ὑποθετ., *ἀρνῶν*=οὔσιαστ. γεν.
 πληθ. τοῦ οὔσιαστ. ὁ ἀρῆν, αἰτ. ἄρνα, πληθ. ἄρνες, ἀρνῶν, ἄρνεσ-
 σι, ἄρνας, *κνίσης*=οὔσιαστ. γεν. ἐν. ἡ κνίση, *τελείων*=ἐπίθ. ὁ

τέλειος, τὸ τέλειον· τὸ θηλ. ἔχει μόνον γεν. πληθυντικοῦ ὑπερθ. βαθμοῦ τελειότατον, **βούλεται**=ὑποτακτ. ἐνεστ. τοῦ βούλομαι (ἐδῶ βλέπομεν νὰ ἔχη θεματικὸν φωνήεν ε ἀντὶ η), **ἀντιάσας**=μετοχ. ἐνερ. ἀορ. α'. τοῦ ἀντιάω· ὁ ἐπικός τύπος εἶναι καὶ ἀντιῶ, ὑποτακτ. ἀντιῶ, προστακτ. ἀντιῶντων, ἀορ. ἀντιάαν μετοχ. ἀντιῶσα, μελλ. ἀντιάσω ἀορ. α'. ἠντίασα, **ἀπὸ—ἀμῦναι**=ἀπαρέμφ. ἀορ. α'. τοῦ ἀπαμύνω παρατ. ἀπήμυεν μεσ. ἀορ. ἀπαμυονάμεσθα, ἀορ. ἀπαμύνασθαι, **λοιγόν**=οὐσιαστ. ὁ λοιγός (ἀπὸ τὸ θέμα λυγ—ἐξ οὗ λυγρός=ὁ λυπηρός ὁ δυσάρεστος).

Στ. 53—67. **Συντακτικά**: **ῥηγίτο**=ῥήμα, **κῆλα**=ὑποκ. (ἀττ. σύνταξις), **θεοῖο**=γεν. κτητ., **ἐννήμαρ**=ἐπιρρ. προσδ. χρόνου, **ἀνὰ σιρατὸν**=ἐμπροθ. προσδ. τόπου, **καλέσσατο**=ῥήμα, **Ἀχιλλεύς**=ὑποκ., **λαδὸν**=ἀντικ., **τῇ δεκάτῃ**=δοτ. τοῦ χρόνου, **ἀγορῆνδε**=ἐπιρρ. προσδ. τόπου, **θῆμε**=ῥήμα, **θεᾶ**=ὑποκ., **Ἥρη**=παραθέσις, **λευκώλενος**=ἐπιθ. προσδιορ., **ἐπὶ φρεσὶ**=ἐμπροθ. τοπικός προσδ, **τῷ** ἀντὶ **τοῦ**=γεν. κτητ., **κῆδετο**=ῥήμα, **θεᾶ**=ὑποκ., **Δαναῶν**=ἀντικ., **ὅ τι... ὄρατο**=αἰτιολογ. πρότασις, **ὄρατο**=ῥήμα. **θεᾶ**=ὑποκ., **(τοὺς Δαναούς)**=ἀντικ, **θνήσκοντις**=κατηγορημ. μετοχή, **οἱ δ' ἐπεὶ... ἤγερθεν... ἐγένοντο**=χρονικαὶ προτάσεις, **ἤγερθεν—ἐγένοντο**=ῥημ. **οἱ δὲ**=ὑποκ. **δηγερέες**=κατηγορ. εἰς τὸ οἱ δὲ ἕνεκα τοῦ ἐγένοντο, **μετέφη**=ῥήμα **Ἀχιλλεύς**=ὑποκ. **ὠκὺς**=ἐπιθ. προσδ., **πόδας**=αἰτιατ. τοῦ κατὰ τὴν **ἀνιστάμενος**=μετοχ. χρονικὴ **τοῖσι**=δοτικὴ τοπικὴ καὶ εἰς τὸ ἀνιστάμενος καὶ εἰς τὸ μετέφη. **νῦν... ἀπονοστήσειν**=κυρία πρότασις· ἡ φυσικὴ σειρά τῶν λέξεων ἔχει οὕτω: νῦν δὲ ἄμμε ἄψ ἀπονοστήσειν παλιμπλαγχθέντας **δῖω**=ῥήμα (**ἐγὼ**)=ὑποκ. **ἀπονοστήσειν**=ἀντικ. εἰδ. ἀπαρεμφ. **ἄμμε**=ὑποκ. τοῦ ἀπονοστήσειν (ἕτεροπροσωπία) **παλιμπλαγχθέντας**=τροπικὴ μετοχὴ **εἶ κεν... φύγοιμεν**=ὑποθετικὴ πρότασις **φύγοιμεν**=ῥήμα **ἡμεῖς**=ὑποκ. **θανάτου**=ἀντικ. **εἰ φύγοιμεν**=(ὑποθ.) ἀποδ. **ἀπονοστήσειν**=(γ' εἶδος). **εἰ δὴ... Ἀχαιοὺς**=ὑποθ. πρότ. **δαμᾶ**=ῥήμα **πόλεμος καὶ λοιμὸς**=ὑποκ. **Ἀχαιοὺς**=ἀντικ. **εἰ... δαμᾶ**=(ὑποθ. **δῖω... ἀπονοστήσειν**=(ἀπόδοσ.) α' εἶδος (πραγματικόν). **ἀλλ' ἄγε... ἐρείομεν... ὄνειροπόλον**=κυρία πρότασις **ἐρείομεν**=ῥήμα (βουλευτικὴ ὑποτακτικὴ) **μάντιν—ἰερεῖα—ὄνειροπόλον**=ἀντικ. **καρὰ... ἐστίν**=κυρία **ἐστίν**=ῥήμα **τὸ θναρ**=ὑποκ. **ἐκ Διὸς**=ἐμπροθ. προσδ. δηλῶν τὴν προέλευσιν ἢ καταγωγὴν. **ὅς κεν εἴποι**=ἀναφορ. ὑποθετικὴ πρότασις. **ὅτι τόσσον ἐχώσατο... Ἀπόλλων**=πλαγία ἐρωτήματ. πρότασις ἐξαρτωμένη ἀπὸ τὸ κεν εἴποι. **ἐχώσατο**=ῥήμα **Φοῖβος Ἀπόλλων**=ὑποκ. **τόσσον**=ἐπιρρ. προσδ. ποσοθ. **εἴτ' ἄρ... ἐπιμέμφεται... ἐκατόμβης**=πρότασις ἐπεξηγηματικὴ τῆς πλαγίας ἐρωτήσεως **ὅτι... ἐχώσατο. ἐπιμέμφεται**=ῥήμα **ὁ**=ὑποκ. **εὐχολῆς—ἐκατόμβης**=γενικαὶ τῆς αἰτίας **αἶ κεν πως ἀρνῶν... βούλεται... ἀμῦναι**=πλαγία ἐρωτήματ. πρό

τασις *βούλεται* = ρήμα (*Ἀπόλλων*) = ὑποκ. *ἀπαμύναι* = ἀντικ. τοῦ *βούλεται* (τελικόν ἀπαρέμφ.) *λοιγὸν* - *ἡμῖν* = ἀντικ. τοῦ ἀπαμύναι *ἀντιάσας* = χρον. μετοχή *κνίσης* = ἀντικ. τοῦ ἀντιάσας *τελείων* = ἐπιθ. προσδ. εἰς τὸ ἀρνῶν καὶ αἰγῶν.

Στ. 53—67. **Αἰσθητικά**: *ἐννῆμαρ... ὄχετο κῆλα θεοῖο* = Ἐδῶ παρατηροῦμεν ὅτι μολονότι ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας τὸ «θανατικό» ἀποδεκατίζει τοὺς Ἀχαιοὺς, ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ ἡγέτης τοῦ στρατοῦ οὐδεμίαν φροντίδα λαμβάνει διὰ τὰ ἀποτραπῆ τὸ κακόν. *ὄχετο* = προσωποποιεῖα διὰ τὰ νὰ παρουσιάσῃ ὁ ποιητὴς τὰ πράγματα ζωηρότερα. *κῆλα* = ἔχομεν σχῆμα συνεκδοχῆς κατ' αὐτὸν τὸν λεκτικὸν τρόπον χρησιμοποιεῖται εἰς τὸν λόγον ἢ ὕλη ἀντὶ ἐκείνου τὸ ὅποιον εἶναι κατεσκευασμένον ἀπ' αὐτὴν (π.χ. «νὰ τρῶη ἢ σκουριά τὸ σίδηρο» ἀντὶ τὰ σιδερένια ὄπλα). *τῷ ἐπὶ φρεσὶ* = ἐδῶ εἶναι σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος *τῷ* ἀντὶ τοῦ = εἶναι τὸ ὅλον *ἐπὶ φρεσὶ* = εἶναι τὸ μέρος. *ἤγερθεν* - *δμηγερέες τ' ἐγίνοντο* = ἐδῶ δὲν ἔχομεν συνωνυμίαν ἀλλὰ διὰ μὲν τοῦ ἤγερθεν δηλοῦται ἡ συγκέντρωσις διὰ δὲ τοῦ δευτέρου ὅτι ἡ συνεδρία ἦτο πλήρης καὶ ἐπομένως ἠδύναντο πλέον νὰ συζητήσωυν. *λευκῶλενος* - *Φοῖβος* - *ὠκὺς* - *τελείων* = ὠραιότατα καὶ ἐκφραστικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 53—67. **Πραγματικά**: *Ἥρα* = Ἡ Ἥρα ἦτο θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ρέας ἀδελφὴ ἐπομένως τοῦ Διὸς ἀλλὰ καὶ σύζυγος αὐτοῦ ἢ Ἥρα ἦτο προστάτις τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, διότι ὑπερηγάπα τὸ Ἄργος, ἀντιθέτως ἔτρεφε μῖσος ἐναντίον τῶν Τρώων διὰ τὴν γνωστὴν «κρίσιν τοῦ Πάριδος» περὶ τοῦ μῆλου τῆς ἔριδος. *Ἀτρεΐδῃ* = Ἐδῶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, διότι αὐτὸς ἦτο ὁ πρῶτος μετοξὺ τῶν Ἀχαιῶν ὡς ἀρχιστράτηγος αὐτῶν. *ἐπὶ φρεσὶ* = μετὰ τὴν λέξιν δηλώνεται τὸ διάφραγμα δηλ. ὁ μῦς ποῦ χωρίζει τὸ κύτος τοῦ θώρακος ἀπὸ τὸ κύτος τῆς κοιλίας. Ἡ λέξις εἰς τὸν Ὅμηρον ἔχει πολλὰς σημασίας καὶ λαμβάνεται καὶ ὡς ἔδρα τῆς ψυχῆς· ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ ὡς κέντρον τῆς αἰσθητικῆς ἀντιλήψεως, τῆς νοήσεως καὶ τῆς γνώσεως. Ἐπίσης ὡς ἔδρα συναισθημάτων καὶ παθῶν. *μάντις* = Ὁ μάντις εἶχεν ὡς ἔργον νὰ ἐρμηνεύῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ σημεῖα τὰ ὅποια ἐδίδοντο ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ προέλεγον δι' αὐτῶν τὸ μέλλον τῶν ἀνθρώπων. Τοιαῦτα σημεῖα ἦσαν βρονταί, κεραυνοί, πέταγμα πτηνῶν κτλ. ἐκαλοῦντο δὲ μάντις διότι ἐμαίνοντο, ἐνεπνέοντο δηλ. ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. *ἱερεῖα* = Οἱ ἱερεῖς ἦσαν λειτουργοὶ ὀρισμένου θεοῦ· οἱ ἱερεῖς ἔργον εἶχον ἀφ' ἑνὸς νὰ ἀπευθύνουν δεήσεις πρὸς τὸν θεόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προσφέρουν θυσίας. Κατῴκειν ἢ ἐντὸς ἢ πλησίον τοῦ ἱεροῦ καὶ ἦσαν μεσάζοντες μετὰ θεῶν καὶ ἀνθρώ-

πων. Ὡς ἐκ τούτου ἦσαν πρόσωπα ἱερά. Ἐδῶ μὲ τὴν λέξιν ἱερῆα ἐννοεῖ πιθανῶς ἱερέα τῆς Τροίας ἢ καὶ αὐτὸν τὸν Χρῦσσην, διότι ὅπως γνωρίζομεν δὲν παρηκολούθουν τὸν στρατὸν τῶν Ἀχαιῶν ἱερεῖς ἐξ Ἑλλάδος. *ἐκ Διός* = Τὸ ὄνειρον ἔθεωρεῖτο θεῖα ὑποβολή καὶ ἐστέλλετο ἀπὸ τὸν Δία κυρίως ἐνλίτε ὁμῶς καὶ ἀπὸ ἄλλους θεοῦς. *Ἀπόλλων* = Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐδῶ ὁμιλεῖ μετὰ πεποιθήσεως ὅτι ὁ Ἀπόλλων εἶναι ὠργισμένος, διότι ἐπιστεύετο ὅτι ἀσθενείας καὶ λοιμοὺς ἔστελλεν ὁ Ἀπόλλων εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ ἢ Ἄρτεμις εἰς τὰς γυναῖκας. *αἶ κὲν πως... ἀπὸ ἀμῦναι* = Ἐπεκράτει τότε ἡ ἀντίληψις ὅτι οἱ θεοί, ὅταν εἶναι ὠργισμένοι, δύνανται νὰ ἐξιλεωθοῦν μὲ θυσίας. *τελείων* = Τὰ ζῶα ποὺ ἐθυσιάζοντο εἰς τοὺς θεοὺς συμφώνως πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῶν Ὀμηρικῶν ἀνθρώπων ἔπρεπε νὰ εἶναι τέλεια δηλ. ἀρτιμελῆ, διότι μόνον τοιαῦτα θύματα ἦσαν εὐπρόσδεκτα ἀπὸ τοὺς θεοῦς.

Στ. 53—67. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν** = Ἡ λέξις ἀγορὰ εἰς τὸν Ὅμηρον ἔχει τρεῖς σημασίας 1) συνέλευσις, συνάθροισις 2) ὁ λόγος ὁ ὁποῖος ἐξεφωνεῖτο ἐνώπιον τοῦ πλήθους καὶ 3) ὁ τόπος τῆς συγκεντρώσεως. Εἰς τὴν Ὀμηρικὴν ἐποχὴν, ὡς γνωστόν, ἐπεκράτει ὁ θεσμὸς τοῦ βασιλέως· οἱ βασιλεῖς ἐκάλουν τὸν λαὸν εἰς ἀγορὰν διὰ κηρύκων μόνον εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, ὡσάκις ἐπρόκειτο νὰ συσκεφθῆ καὶ νὰ λάβῃ ἀποφάσεις ἐπὶ σοβαρῶν ζητημάτων. Ἐνλίτε εἰς ὀρισμένας περιπτώσεις ἐπειγούσης ἀνάγκης τὴν ἀγορὰν τὴν συνεκάλει καὶ ἄλλος βασιλεὺς, ὅπως ἐδῶ ὁ Ἀχιλλεὺς, χωρὶς βεβαίως αὐτὸ νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀντιποίησις τῆς ἀρχῆς. *ἄναρ* = Βλε-

Στ. 68—83. Ἡ τοι ὄγ' ὡς εἰ|πὼν||κατ' ἄρ'|ἔξετο| τοῖσι δ' ἀ|νέστη Π
 Κάλχας | Θεστορίδης || , οἰ|ωνοπό|λων ὄχ' ἄ|ριστος, Π
 ὅς ἦ|δη τὰ τ' ἐ|όντα || τὰ | τ' ἐ|σόμε|να πρὸ τ' ἐ|όντα, ΤΤ
 καὶ νή|εσσ' ἠ|γῆσατ' || Ἀ|χαιῶν | Ἰ|λιον | εἶ|σω ΤΤ
 ἦν δια | μαντοσύ|νην || , τὴν | οἰ | πόρε | Φοῖ|βος Ἀ|πόλλων· Π
 ὁ σφιν ἐ|ῦ φρονέ|ων || ἀγο|ρήσατο | καὶ μετέ|ειπεν· Π
 «ὦ Ἀχιλ|λεῦ, κέλε|αί με, || δι|φιλε|, μυθή|σασθαι ΤΤ
 μῆνιν Ἀ|πόλλω|νος || ἐκα|τηβελέ|ταιο ἄ|νακτος· Π
 τοιγὰρ ἐ|γὼν ἐρέ|ω· || σὺ δὲ | σύνθεο | καὶ μοι ὀ|μοσσον Π

πομεν ὅτι εἰς τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν ἐπίστευον εἰς τὰ ὄνειρα καὶ πρὸς τοῦτο εἶχον τοὺς *ὄνειροπόλους* δηλ. τοὺς ὄνειροκρίτας, τοὺς ἑρμηνευτὰς τῶν ὀνείρων· οἱ ὄνειροπόλοι αὐτοὶ ἢ οἱ ἴδιοι ἐλάμβανον θείας εἰσηγήσεις ὄνειρευόμενοι ὅτι εἶχον τὴν ἱκανότητα νὰ ἑρμηνεύουν τὰ ὄνειρα τῶν ἀνθρώπων· *εὐχολῆς ἐπιμέμφεται*—Βλέπομεν νὰ ἐπικρατῇ ἢ ἀντίληψις ὅτι αἱ ὑποσχέσεις καθὼς καὶ αἱ θυσίαι πρὸς τοὺς θεοὺς ἔπρεπε νὰ μὴ παραμελοῦνται, ἄλλως οἱ θεοὶ ὠργίζοντο.

Στ. 53—67. **Νόημα** : Ἐπὶ ἑννέα ἡμέρας ὁ φοβερός λοιμὸς ἀποδεκατίζει τὸν στρατὸν τῶν Ἀχαιῶν. Τέλος ὁ Ἀχιλλεύς, ἔπειτα ἀπὸ εἰσηγήσιν τῆς Ἥρας, ἢ ὁποῖα συμπαθεῖ τοὺς Ἀχαιοὺς, συνεκάλεσε τὸν στρατὸν εἰς συνέλευσιν εἰς τὴν ὁποίαν λέγει ὅτι ὁ πόλεμος καὶ ὁ λοιμὸς θὰ ἐπιφέρουν τελείαν καταστροφὴν εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἐπομένως ὅσοι τυχὸν σωθοῦν, θὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα ἄπρακτοι. Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἐρωτήσωμεν δι' αὐτὸ κανένα μάντιν ἢ ἱερέα ἢ ὄνειροκρίτην διὰ νὰ ἐξακριβώσωμεν τὰ αἷτια τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπως ἐπίσης καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐξευμενίσεώς του.

Στ. 53—67. **Περίληψις** : Ὁ Ἀχιλλεύς συγκαλεῖ συνέλευσιν τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀχαιῶν καὶ προτείνει εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ ἐρωτηθῇ μάντις ἢ ἱερεὺς ἢ ὄνειροπόλος διὰ νὰ διαπιστωθοῦν τὰ αἷτια τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀπόλλωνος.

Στ. 53—67. **Ἐπιγραφή** : ὁ Ἀχιλλεύς συγκαλεῖ συγκέντρωσιν τοῦ στρατοῦ καὶ προτείνει νὰ διαπιστωθοῦν τὰ αἷτια τοῦ λοιμοῦ.

Στ. 68—83. Πράγματι αὐτὸς μὲν ἀφοῦ ἔτσι ὠμίλησε ἐκά-
[θισε· ἔπειτα δὲ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἐσηκώθη
ὁ Κάλχας, ὁ υἱὸς τοῦ Θέστορος, ὁ ἐξαιρετικὰ ἄριστος ἀπὸ τοὺς
[ἑρμηνευτὰς τῶν οἰωνῶν
ὁ ὁποῖος ἐγνώριζεν καὶ τὰ παρόντα καὶ τὰ μέλλοντα καὶ τὰ πα-
[ρελθόντα
καὶ τὰ πλοῖα ὠδήγησε τῶν Ἀχαιῶν μέχρι τοῦ Ἰλίου
μὲ τὴν προφητικὴν του δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ
[Φοῖβος Ἀπόλλων·
αὐτὸς πρὸς αὐτοὺς μὲ συνετὴν σκέψιν ἔλαβε τὸν λόγον ἐπισή-
[μως καὶ εἶπεν·
«Ἀχιλλεῦ, ἀγαπητέ εἰς τὸν Δία, μὲ παρακινεῖς νὰ ἑρμηνεύσω μὲ
[τὸν λόγον
τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἀλάθητου τοξότου βασιλέως·
λοιπὸν ἐγὼ θὰ ὀμιλήσω· σὺ ὅμως πρόσεξε καὶ ὀρκίσου μου

ἦ μὲν μοι πρόφρων ἔπεισιν καὶ χερσὶν ἀρήξιν·	Π
ἦ γὰρ ὄτομαι ἄνδρα χολωσέμεν , ὅς μέγα πάντων	Β
Ἄργεϊων κρατέει καὶ οἱ πείθονται Ἄχαιοί.	Π
Κρείσσων γὰρ βασιλεύς , ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρι.	Π
εἵπερ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψη,	ΤΤ
ἀλλά τε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον , ὄφρα τελέσση,	ΤΤ
ἐν στήθεσιν ἐίοι· οὐ δὲ φράσαι εἴ με σαώσεις·.	ΤΤ

Στ. 68—83. Ἑρμηνευτικά: ἦ=βεβαίως, πράγματι δ=αὐτός ὡς=ἔτσι ἀρα=ἔπειτα, κατὰ—ἐξέτεο=ἐκαθέζετο=ἐκάθισε τοῖσι=ἐνώπιον αὐτῶν ἀνέστη—ἀνίσταμαι=σηκῶνομαι οἰωνοπόλος=ἐρμηνευτὴς ὀνειρῶν ὄχ'=ὄχα=ἐξαιρετικά ἤδη τοῦ οἶδα=γνωρίζω τὰ ἐόντα=τὰ παρόντα τὰ ἐσόμενα ἠττ. ἐσόμενα=τὰ μέλλοντα πρὸς-ἐόντα=τὰ παρελθόντα ἠγήσατο ἡγήσατο ἡγήσατο—ἠγοῦμαι ναοὶ=ὀδηγῶ τὰ πλοῖα. εἶσω=μέσω, μέχρι ἦν διὰ μαντοσύνην=μέ τὴν ἰδικὴν τοῦ προφητικῆν δύναμιν τὴν=ἦν=τὴν ὅποιαν οἶ=αὐτῷ=εἰς αὐτὸν πόρε=ἔδωκε δ=αὐτὸς σφιν=σφίσι=πρὸς αὐτοὺς εὔ=εὔ=συνειῶς φρονῶ=σκέπτομαι ἀγορήσατο=ἀγοράομαι=λαμβάνω ἐπισημῶς τὸν λόγον μετέειπε τοῦ μετὰφημι=λέγω κέλευι τοῦ κέλομαι=παρακινῶ διφιλος=ὁ ἀγαπητὸς εἰς τὸν Δία μυθήσασθαι τοῦ μυθέομαι=ἐρμηνεύω μὲ λόγον, ἐξηγῶ ἐκατηβελέτης=ὁ ἀλάθης τοξότης τοιγὰρ=λοιπὸν ἐρέω τοῦ εἶρω=ὀμιλῶ σύνθεο τοῦ συντίθεμαι=προσέχω ἄμοσσον τοῦ ἄμνυμι=ὀρκίζομαι ἦ μὲν=πραγματικὰ πρόφρων=ὁ πρόθυμος ἀρήξειν τοῦ ἀρήγω=βοηθῶ ἦ=ἀλήθεια, ἀληθῶς ὄτομαι=οἶομαι=νομίζω χολωσέμεν τοῦ χολῶ=ἐξοργίζω μέγα κρατέει=ἀσκεῖ μεγάλην ἐξουσίαν οἶ=αὐτῷ=εἰς αὐτὸν κρείσσων ἐστίν=ὑπερισχῶν χώσεται τοῦ χῶομαι=ὀργίζομαι χέρι τοῦ χέρης=ὁ κατώτερος χόλος=ὀργή (σιγμιαία) αὐτῆμαρ=προσωρινὰ καταπέψη τοῦ καταπέσσω=χωνεύω, καταστέλλω μειόπισθεν=κατόπιν, εἰς τὸ μέλλον, ἔχω=διατηρῶ κότος=ἡ ὀργή, ἡ μνησικακία ὄφρα τελέσση=ἕως ὅτου ἐκτελέσση (τὴν ἐκδίκησιν) φράσαι τοῦ φράζομαι=σκέπτομαι σαώσεις τοῦ σώω=σῶζω.

Στ. 68—83. Γραμματικά: ἦ τοι=βεβαιωτικὰ μόρια δ=δεικτ., οὗτος ὡς=ἐπίρρ. τροπ. ἄρα=ἐπίρρ. τοῖσι=τοῖς δεικτ. κατὰ—ἐξέτεο=καθέζετο=γ' ἐν. παρατ. τοῦ καθέζομαι παρατ. καθέζετο ἀόρ. ἐνεργ. καθείσεν οἰωνοπόλων=οὐσιαστ. ὁ οἰωνοπόλος (οἰωνός καὶ πέλομαι) ὄχα=ἐπίρρ. ἴσως προέρχεται ἐκ τοῦ ἔχω' συνοδεύει πάντα τὸ ἄριστος ἤδη=γ' ἐν. ὑπερσυντ. μὲ

ὅτι πραγματικά θὰ μὲ βοηθήσῃς μὲ προθυμία καὶ μὲ λόγια καὶ
 [μὲ ἔργα·
 διότι ἀληθῶς νομίζω ὅτι θὰ ἐξοργίσω ἄνδρα, ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ
 [μεγάλην ἐξουσίαν
 ἀπὸ ὄλους τοὺς Ἀργεῖους καὶ εἰς αὐτὸν ὑπακούουν οἱ Ἀχαιοί.
 διότι ὑπερισχῆει ὁ βασιλεὺς, ὅταν ὀργισθῇ ἐναντίον ἀνδρὸς
 [κατωτέρου.
 Διότι καὶ ἂν τὴν ὀργὴν του βέβαια καὶ προσωρινὰ καταστείλῃ
 ὅμως καὶ εἰς τὸ μέλλον διατηρεῖ τὴν μνησικακίαν του μέσα εἰς
 [τὸ στήθος του ἕως ὅτου ἐκτελέσῃ (τὴν ἐκδίκησίν του).
 διὰ τοῦτο σὺ σκέψου ἂν θὰ μὲ σώσῃς».

σημασ. παρατατ. τοῦ οἶδα τὰ **ἔδοντα** ἄττ. τὰ ὄντα **πρό**=ἐπιρρ.
νήεσσι=δοτ. πληθ. ἄττ. ναυσὶ **ἠγήσατο**=γ' ἐν. μεσ. ἄορ. τοῦ
 ἠγοῦμαι **Ἴλιον**=οὐσ. κυρ. πάντοτε θηλυκὸν εἰς τὸν "Ὀμηρον ἢ
 "Ἴλιος **εἶσω**=ἐπιρρ. **ἦν**=κτητικ. ἀντωνυμ. γ' προσώπου ὅς, ἦ,
 ὄ' ἄττ. ἐός, ἐή, ἐὸν **μαντοσύνην**=οὐσιαστ. γεν. θηλυκοῦ ἢ μαν-
 τοσύνη **οἶ**=ἀντωνυμ.=αὐτῷ **πόρε**=ρῆμα ἄορ. β' ἀπὸ ἀχρηστον
 ἐνεστῶτα, ἄορ. β' πόρον ὑποτακτ. πόρη εὐκτ. πόροις προστ.
 πόρε μετοχὴ πορῶν παρακ. πέπρωται μετοχ. πεπρωμένον **σφιν**
 =ἄττ. σφίσιν=ἀντων. προσωπ. δοτικὴ πληθυντ. **εὖ**=ἐπιρρ. ἄττ.
 εὖ **φρονέων**=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ φρονέω παρατατ. φρόνεον **ἀγο-**
ρήσατο=γ' ἐν. μεσ. ἄορ. α' τοῦ ἀγοράομαι παρατ. ἠγοράασθε
 ἄορ. ἀγορήσατο. **μετέειπε**=γ' ἐν. ὄρ. ἄορ. β' τοῦ μετάφημι **κέ-**
λαι=β' ἐν. ὄριστ. ἐνεστῶτος τοῦ κέλομαι παρατ. κελόμεν **κέ-**
 κλήσεται ἄορ. κέκλετο καὶ ἐκέκλετο **δίφιλε**=ἐπιθ. ὁ δίφιλος,
 ὄν **μυθήσασθαι**=ἄπαρ. μεσ. ἄορ. α' τοῦ μυθεομαι **μῆνιν**=οὐ-
 σιαστ. αἰτ. ἐν. ἢ μῆνις, ἰος **ἐκατηβελέταο**=**ἐκατηβελέτου**=γεν.
 ἐν. τοῦ ἐκατηβελέτης **τοιγάρ**=σύνδεσμ. συμπερασμ. **ἐγὼν**=ἐγὼ
ἐρέω=ἄττ. ἐρῶ=μέλλ. τοῦ **εἶρω** (ἀπὸ τὸ θέμᾶ αὐτὸ παράγον-
 ται οἱ παρακ. εἶρηκα, εἶρημαι καὶ ὑπερσ. εἰρήμην) **σύνθεο** ἄττ.
 σύνθου=β' ἐν. προστ. ἄορ. β' τοῦ συντίθεμαι **ἄμοσσον**=β' ἐν.
 προστ. ἄορ. α' τοῦ ἄμνυμι **ἦ μὲν**=βεβαιωτικὰ μόρια **πρόφρων**=
 ἐπιθ. ὁ πρόφρων, ἢ πρόφρων **ἀρήξειν**=ἀπαρέμφ. μελλ. τοῦ
 ἀρήγω **ἔπεσιν** καὶ **χερσίν**=δοτ. πληθυντ. τῶν οὐσιαστ. τὸ ἔπος
 καὶ ἡ χεὶρ **ἦ**=βεβαιωτικὸν μόριον **δοῖμαι**=ἄττ. οἶομαι **χολώσε-**
μεν ἄττ. χολώσειν=ἀπαρέμφ. μελλ. τοῦ χολῶω **μέγα**=ἐπιρρ.
 ποσοτ. **κρατέει**=γ' ἐν. ὄρ. ἐνεστ. τοῦ κρατέω **οἶ**=ἀντων. προ-
 σωπ. δοτ. ἐν. **χώσεται**=ὑποτακτ. ἄορ. τοῦ χῶμαι (ἔχει θεματ.
 φωνῆεν ε ἀντι ἦ) **χέρη**=ἐπιθ. δοτ. ἐν. τοῦ ἀχρήστου χέρης **αὐ-**
τῆμαρ=ἐπιρρ. χρονικὸν **καταπέψη**=γ' ἐν. ὑποτακτ. ἄορ. τοῦ
 καταπέσσω (ἐκ τοῦ πέσσω=ψήνω, χωνεύω καὶ πέψις) **μετόπι-**
σθεν=ἐπιρρ. **κότον**=οὐσιαστ. ἄρσεν. ὁ κότος **ἄφρα**=σύνδεσμ.
 τελικὸς **τελέσση**=γ' ἐν. ὑποτ. ἄορ. τοῦ τελέω **εἰσι**=ἄττ. ἐρῶς

=κτητ. άντων. γ' προσ. φράσαι=β' έν. προστ. άορ. τοϋ φράζομαι σαώσεις=β' έν. όριστ. μελλ. τοϋ σαώω.

Στ. 68—83. **Συντακτικά**: κατὰ—έξετο=ρῆμα ὄ=ύποκ. εἰ-
 πῶν=χρον. μετοχ. ἀνέστη=ρῆμα Κάλχας=ύποκ. Θεστορίδης=
 παράθεσις τοῖσι=δοτικῆ τοπικῆ ἄριστος=πάρθεσις εἰς τὸ Κάλ-
 χας ὄχ=έπιπρ. προσδ. ποσοϋ οἰωνοπόλων=γεν. διαιρετικῆ ὄς
 ἤδη... ἠγήσατο... εἶσω=άναφορικαί προτάσεις ἤδη=ρῆμ. ὄς=
 ύποκ. τὰ τ' ἔόντα, τὰ τ' ἔσόμενα, πρὸ τ' ἔόντα=άντικ. ἠγήσατο
 =ρῆμα νῆεσοι=άντικ. Ἀχαιῶν=γεν. κτητ. δι' ἦν μαντισύνην
 =έμπροσθ. προσδ. τοϋ μέσου τὴν ἦν πόρε... Ἀπόλλων=άναφ.
 πρότασις πόρε=ρῆμα τὴν—οἰ=άντικ. τοϋ πόρε ἀγορήσατο—με-
 τέειπεν=ρῆμ. ὄ=ύποκ. σφιν=άντικ. τοϋ μετέειπε ἐϋ φρονέων
 =τροπ. μετοχῆ κέλει=ρῆμα μέ=άντικ. μυθήσασθαι=άντικ.
 τοϋ κέλει μέ=ύποκ. τοϋ μυθήσασθαι μῆνιν=άντικ. τοϋ μυθή-
 σασθαι Ἀπόλλωνος=γεν. ύποκειμ. ἀνακτος=πάρθεσις σύνθεο
 —ὄμοσσον=ρῆματα μοι=άντικ. τοϋ ὄμοσσον ἀρήξειν=άντικ.
 τοϋ ὄμοσσον (εἰδ. άπαρεμφ.) μοι=άντικ. τοϋ ἀρήξειν πρόφρων
 =έπιπρ. κατηγορούμενον δηλοϋν τρόπον ἔπεσιν καὶ χερσίν=
 δοτικαί τοϋ ὄργάνου δῶμαι=ρῆμα χολωσέμεν=άντικ. ἀνδρα=
 άντικ. τοϋ χολωσέμεν ὄς μέγα... κρατεῖ=άναφορ. πρότασις
 καὶ οἱ πείθονται λαοί=κυρία κρατεῖ=ρῆμα Ἀργείων=άντικ.
 πάντων=έπιθ. προσδ. μέγα=σύστοιχον άντικ. εἰς τὸ κρατεῖ
 οἰ=άντικ. τοϋ πείθονται κρείσσων γὰρ βασιλεὺς (ἐστὶ)=κυρ.
 πρότασις ἐστὶ=ρῆμα βασιλεὺς=ύποκ. κρείσσων=κατηγορούμ.
 ὄτε χῶσεται... χέρι=χρονικῆ πρότασις ἀνδρῶν=άντικ. τοϋ χῶ-
 σεται εἴ περ... καταπέψη=ένδοτικῆ πρότασις καταπέψη=ρῆμα
 ἀνῆρ=ύποκ. χόλον=άντικ. αὐτῆμας=έπιπρ. προσδ. χρόνου
 ὄφρα τελέσση... εἴοσι=χρονικῆ πρότασις εἴ με σαώσεις=πλαγ.
 ἐρώτησις άντικ. τοϋ φράσαι.

Στ. 68—83. **Αἰσθητικά**: κατ' ἔξετο=καθέξετο=τιμῆσις τὰ
 τ' ἔόντα πρὸ τ' ἔόντα=έδῶ ἔχομεν σχῆμα έπαλληλίας μέ παρο-
 νομασίαν. Κατὰ τὸ σχῆμα τοϋτο, τὸ ὄποιοϋν εἶναι σύνηθες εἰς
 τὸν Ὅμηρον, παρατάσσονται λέξεις ἔχουσαι τὴν αὐτὴν ρίζαν.
 μῆνιν=βραχυλογία άντὶ τοϋ πλήρους αἰτίαν μήνιδος. ἦ γὰρ ὄιο-
 μαι... πάντων=ὄ στίχος αὐτὸς εἶναι ὄλοδάκτυλος άποτελεῖται
 δηλ. άπό δακτύλους μόνον· ὄ ὄλοδάκτυλος αὐτὸς στίχος φανε-
 ρώνει τὴν παραχῆν άπό τὴν ὄποίαν κατέχεται ὄ μάντις, έπειδὴ
 φοβεῖται νά ὄνομάση τὸν Ἀγαμέμνονα. εἴ περ... καταπέψη=
 τὸ ρῆμα έδῶ τίθεται μεταφορικῶς διότι κυριολεκτεῖται έπί τῶν
 τροφῶν. έν στήθεσιν εἴοσι=εἰς τὸν ποιητικόν λόγον χρησιμο-
 ποιεῖται πολλὰς φοράς ὄ πληθυντικὸς ἀριθμὸς άντὶ τοϋ ένικοϋ.
 Τοϋτο δέ γίνεται διά δύο λόγους ἠ διά νά παρουσιάζεται μία
 πράξις μέ μεγαλυτέραν ένέργειαν ἠ ένίστε καὶ χάριν τοϋ μέ-
 τρου. διφιλε—έκατηβελέταο=ώραιότατα κοσμητικά έπίθετα.

Στ. 68—83. **Πραγματικά :** *Κάλχας* = Ὁ Κάλχας, ὁ υἱὸς τοῦ Θέστορος, ἦτο διάσημος μάντις. Μὲ τὴν μαντικὴν του δύναμιν κατάρθωσε νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς τὸ Ἴλιον. Λόγω τῶν ὑπηρεσιῶν του αὐτῶν ἐξετιμᾶτο πολὺ ἀπὸ τοὺς Ἀχαιοὺς. *πρὸ τ' ἐόντα* = Τὸ παρελθὸν εἶναι σκοτεινὸν πολλὰς φορὰς καὶ ἄγνωστον εἰς τοὺς ἀνθρώπους· διὰ τοῦτο καὶ μὲ τὴν γνώσιν τοῦ παρελθόντος ἠσχολεῖτο ἡ μαντικὴ. Οὕτω γνωρίζομεν ὅτι ὁ Οἰδίπους καταφεύγει εἰς τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν διὰ νὰ μάθῃ ποιοὶ ἦσαν οἱ γονεῖς του. *Ἴλιον* = Ἐδῶ δὲν ἐννοεῖται ἡ πόλις Ἴλιον, ἡ πρωτεύουσα δηλ. τοῦ βασιλείου τοῦ Πριάμου, ἀλλὰ ὁλόκληρος ἡ τρωϊκὴ ἐπικράτεια. *ἦν διὰ μαντιοσύνην* = εἶναι γνωστὸν ὅτι χωρὶς τὴν μαντικὴν δύναμιν τοῦ Κάλχαντος, ὁ ὁποῖος ἠρμήνευσεν τὴν αἰτίαν τῆς «ἀπνοίας», ὁ στόλος τῶν Ἀχαιῶν δὲν θὰ ἀπέπλεεν ἀπὸ τὴν Αὐλίδα. *τὴν οἱ πόρῃ Ἀπόλλων* = Ὁ Ἀπόλλων ἐθεωρεῖτο ὁ θεὸς τῆς μαντικῆς τὴν ὁποίαν καὶ δίδει εἰς τοὺς ἀνθρώπους. *κέλεαί με μυθήσασθαι* = Ὁ Ἀχιλλεὺς δὲν ἀπηρθύνθη πρὸς τὸν μάντιν διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ Κάλχας ὅμως νομίζει ὅτι αὐτὸν ὑπνοεῖ ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνει τὸν λόγον· *δίφιλε* = Οἱ βασιλεῖς καλοῦνται εἰς τὸν Ὀμηρον *δίφιλοι, δίοι, διοτρεφεῖς, διογενεῖς*, διότι ἐπιστεῦτο, ὅτι ὁ Ζεὺς ἀρχικῶς κατέστησε τὴν βασιλείαν καὶ ἐπροστάτευεν αὐτήν. *ἄνδρα χολωσέμεν* = Ὁ Κάλχας ἔμιλει ἐδῶ ἄοριστως ἀποφεύγων νὰ ἀναφέρῃ τὸν Ἀγαμέμνονα, διότι φοβεῖται. Μόνον ὅταν τὸν διαβεβαίωσῃ ὁ Ἀχιλλεὺς ὅτι θὰ τὸν βοηθήσῃ πράττει τοῦτο. *Ἀργείων* = Ἀργεῖοι ἐδῶ εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς Πελοποννήσου. *Ἀχαιοὶ* = Ἀχαιοὶ ἐδῶ ἐννοοῦνται ὅλοι ὅσοι ἐξεστράτευσαν εἰς τὴν Τροίαν ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος. *κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρη* = Ὁ στίχος αὐτὸς εἶναι γνώμη καθολικοῦ κύρους.

Στ. 68—83. **Νόημα :** Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸν λόγον του ὁ Ἀχιλλεὺς, ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ὀνομαστὸς μάντις Κάλχας πού μὲ τὴν μαντικὴν του δύναμιν κατάρθωσε νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς Ἀχαιοὺς μέχρι τὸ Ἴλιον· εἶπε λοιπὸν ὅτι θὰ ἐρμήνευσῃ τὴν αἰτίαν τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐφ' ὅσον ὅμως ἀναλάβει ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν προστασίαν του· διότι ὅπωςδήποτε μὲ τοὺς λόγους του θὰ ἐξοργίσῃ ἄνδρα ὁ ὁποῖος ἔχει μεγάλην δύναμιν εἰς τοὺς Ἀργεῖους καὶ Ἀχαιοὺς· καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὑπερισχῆει πάντοτε ὁ ἀνώτερος.

Στ. 68—83. **Περίληψις :** Ὁ μάντις Κάλχας ἀναλαμβάνει νὰ ἐξηγήσῃ τὰ αἴτια τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐναντίον τῶν Ἀχαιῶν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ προστατευθῇ ἀπὸ τὴν ὀργὴν ἰσχυροτάτου προσώπου.

Στ. 68—83. **Ἐπιγραφή :** Λόγος τοῦ Κάλχαντος.

Στ. 84—91. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος || προσέφη πόδας | ὠκύς
 | 'Αχιλλεύς· Π
 «Θαρσῆσας μάλα | εἶπέ || θεοπρόπιον ὅ τι | οἶσθα· ΤΤ
 οὐ μὰ γὰρ | 'Απόλλωνα || διφιλον | , ᾧ τε σύ, | Κάλχαν, ΤΤ
 εὐχόμενος Δαναοῖσι || θεοπροπίας ἀναφαίνεις, ΤΤ
 οὐ τις ἐμεῦ ζῶντος || καὶ ἐπὶ χθονὶ | δερκομένοιο Π
 σοὶ κοίλης παρὰ | νηυσὶ || βαβείας | χεῖρας ἐποίσει ΤΤ
 συμπάντων Δαναῶν || , οὐδ' | ἦν 'Αγαμέμνονα | εἵπης, Π
 ὅς νῦν | πολλὸν ἄριστος || 'Αχαιῶν | εὔχεται | εἶναι». ΤΤ

Στ. 84—91. **Ἑρμηνευτικά :** δέ=τότε ἀπαμειβόμενος τοῦ ἀπαμειβόμενος=ἀποκρίνομαι, ἀπαντῶ θεοπρόπιον=ἡ προφητεία οἶσθα τοῦ οἶδα=γνωρίζω ᾧ τε=εἰς τὸν ὅποιον ἀναφαίνω=ἀποκαλύπτω ἐμεῦ=ἐμοῦ χθονὶ τοῦ χθῶν=ἡ γῆ δερκομένοιο τοῦ δέρκομαι=βλέπω ἐποίσει τοῦ ἐπιφέρω=βάζω ἐπάνω πολλὸν=πολὺ ἄριστος=ὁ κραταῖος εὔχεται τοῦ εὔχομαι=καυχῶμαι.

Στ. 84—91. **Γραμματικά :** τὸν=δεικτ.=τοῦτον ἀπαμειβόμενος=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ἀπαμειβόμενος προστ. ἐνεστ. ἀμείβεο παρατ. ἀμείβετο καὶ ἡμείβετο ἄορ. ἡμείψατο μετοχ. ἀμειψάμενος (ἀμείβω ἀλλὰ ἐμοιβή, ἀργυραμοιβός) προσέφη=γ' ἐν. παρατ. τοῦ πρόσφημι ὠκύς=ἐπιθ. ὁ ὠκύς, ἡ ὠκεία, τὸ ὠκὺ θαρσῆσας=μετοχ. ἄορ. α' τοῦ θαρσέω προστακτ. θάρσει ἄορ. θάρσησεν παρακ. τεθαρσήκασι μάλα=ἐπιρρ. (τὸ μάλα ἐπιτείνει τὴν ἐννοίαν τοῦ εἶπέ καὶ ὄχι τοῦ θαρσῆσας) εἶπέ=προστ. ἄορ. β' θεοπρόπιον=οὐσ. οὐδέτερον τὸ θεοπρόπιον ἢ ἡ θεοπροπίη (ιδεὲ κατωτέρω) (ὡς δεῦτερον συνθετικὸν τοῦ θεοπρόπιον φαίνεται ὅτι εἶναι ρίζα τις λατινικῆ precor, prex, procus=ὁ μνηστήρ) μὰ=βεβαιοτικὸν μόριον χρησιμοποιούμενον ἐπὶ ὕρων, κυρίως ἐπὶ ἀρνήσεως Κάλχαν=κλητ. τοῦ ὀνόματος Κάλχας Δαναοῖσι=ἄττ. Δαναοῖς θεοπροπίας=θηλυκ. οὐσιαστ. ἡ θεοπροπίη καὶ τὸ θεοπρόπιον ἐμεῦ=ἄττ. ἐμοῦ ζῶντος=μετοχ. τοῦ ζῶω, ζῶ παρατ. ἔζων χθονὶ=δοτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. χθῶν, χθονός δερκομένοιο ἄττ. δερκομένοιο=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ δέρκομαι ἄορ β' ἔδρακον μετοχ. ὁ δρακὼν ἐξ οὗ καὶ ὁ δράκων παρακ. δέδορακον (δξύδερκῆς, ὑέρξιος, δέργμα=βλέμμα δορκάς, ὑπόδρα) κοίλης νηυσὶ=ἄττ. κοίλαις ναυσὶ ἐποίσει=γ' ἐν. ὄριστ. μελλ. τοῦ ἐπιφέρω ἦν=ὑποθετ. σύνδεσμ. πολλὸν=ἐπιρρ. ἀντὶ πολὺ (σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἄρσεν. πολλός) εὔχεται=γ' ἐν. ὄριστ. ἐνεστ. τοῦ εὔχομαι.

Στ. 84—91. Πρὸς αὐτὸν τότε ἀπαντῶν εἶπεν ὁ ταχὺς ὡς πρὸς
 [τοὺς πόδας Ἀχιλλεύς:
 «μέ θάρρος εἶπέ μέ παρρησίαν ὅποῖαν προφητείαν γνωρίζεις·
 διότι ὄχι μὰ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν ἀγαπημένον εἰς τὸν Δία, εἰς
 [τὸν ὅποιον σύ, Κάλχη
 προσευχόμενος ἀποκαλύπτεις εἰς τοὺς Δαναοὺς προφητείας,
 οὐδεὶς, ἐφ' ὅσον ἐγὼ ζῶ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς βλέπω
 ἐπάνω σου κοντὰ εἰς τὰ κοῖλα πλοῖα τὰ βαριά του χέρια θά
 [βάλῃ
 (οὐδεὶς) ἀπὸ ὄλους γενικά τοὺς Ἀχαιοὺς, οὔτε ἐάν εἴπῃς τὸν
 [Ἄγαμέμνονα
 ὁ ὁποῖος τώρα κατ' ἐξοχὴν κραταιὸς ἐκ τῶν Ἀχαιῶν καυχᾶται
 [ὅτι εἶναι».

Στ. 84—91. Συντακτικά: προσέφη=ρῆμ. Ἀχιλλεύς=ὕποκ.
 ὠκὺς=ἐπιθ. προσδ. πόδας=αἰτ. τοῦ κατὰ τι ἀπαμειβόμενος=
 τροπ. μετοχ. τὸν=ἀντικ. εἰς τὸ προσέφη. εἶπέ=ρῆμα θαρσύνσας
 =τροπ. μετοχ. ὅτι οἶσθα=πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις ἐξαρ-
 τωμένη ἐκ τοῦ εἶπέ ᾧτε... ἀναφαίνεις=ἀναφορ. πρότασις ἀνα-
 φαίνεις=ρῆμα σὺ=ὕποκ. θεοπροπίας=ἀντικ. ἄμεσον τοῦ ἀνα-
 φαίνεις Δαναοῖσι=ἀντικ. ἔμμεσον τοῦ ἀναφαίνεις εὐχόμενος=
 τροπική μετοχή ᾧ=ἀντικ. τοῦ εὐχόμενος οὐ μὰ γὰρ... δίφιλον
 οὐ τις ἐμεῦ ἐποίησι Δαναῶν=κυρία πρότασις ἐποίησι=ρῆμα
 τις=ὕποκ. χεῖρας=σοι=ἀντικ. τοῦ ἐποίησι (ἄμεσον—ἔμμεσον)
 παρὰ κοίλης νηυσὶ=ἐμπροθ. προσδιορ. τύπου ζῶντος—δερκομέ-
 νοιο=γεν. ἀπόλυτοι χρονικοῦ ποθετικαὶ μετοχαὶ Δαναῶν=γεν.
 διαιρετικὴ ἦν... εἴπῃς=ὕποθετικὴ πρότασις ὅς... εὐχεται εἶναι=
 ἀναφορ. πρότασις εὐχεται=ρῆμα ὅς=ὕποκ. εἶναι=εἰδικ. ἀπα-
 ρεμφ. ἄριστος=κατηγ. πολλὸν=ἐπιρρ. ποσοτ. προσδιορ. νῦν=
 χρον. προσδιορ.

Στ. 84—91 Αἰσθητικά: οὐ μὰ... καὶ εἰς τὸν στίχον 88 οὐ
 τις=ἐπαναλαμβάνεται ἢ ἄρνησις χάριν ἐμφάσεως. ζῶντος—ἐπὶ
 χθονὶ δερκομένοιο=ἔδῳ πρόκειται περὶ συνωνυμίας πρᾶγμα τοῦ
 γίνεται διὰ μεγαλυτέραν ἐμφασιν. βαρείας χεῖρας ἐποίησι=ἔδῳ
 ὁ ποιητὴς ἐχρησιμοποίησεν τὴν συγκεκριμένην διατύπωσιν ἀντὶ
 τῆς ἀφηρημένης «κακῶς ποιήσει». ὠκὺς—δίφιλον—κοίλης—βα-
 ρείας=ἐκφραστικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 84—91. Πραγματικά: δίφιλος=Τὸ ἐπίθετον αὐτὸ ἀπο-
 δίδεται εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, διότι πράγματι ὁ θεὸς αὐτὸς ὑπή-
 κουσε πάντοτε εἰς τὸν πατέρα του Δία καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦτο
 ἀγαθητότατος εἰς αὐτόν. ᾧ τε εὐχόμενος=Ἐννοεῖ τὸν Ἀπόλλωνα

Στ. 84—91. **Νόημα** : Ὁ Ἀχιλλεύς ἀπαντᾷ εἰς τὸν μάντιν Κάλχαντα καὶ τὸν προτρέπει νὰ εἶπῃ μὲ θάρρος ὅποιαν προφητείαν γνωρίζει· ὀρκίζεται δὲ ὅτι ἐφ' ὅσον αὐτὸς θὰ εἶναι ζωντανὸς κανεὶς δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ χρησιμοποίησῃ βίαν ἐπ' αὐτοῦ ἀκόμα καὶ ἂν πρόκειται διὰ τὸν ἴδιον τὸν ἀρχιστράτηγον Ἀγαμέμνονα.

Στ. 84—91. **Περίληψις** : Προτροπὴ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τὸν Κάλχαντα νὰ εἶπῃ μὲ θάρρος τὴν μαντείαν του καὶ ρητὴ διαβεβαίωσις αὐτοῦ ὅτι οὐδεὶς, ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν ἴσταται, θὰ τὸν βλάψῃ.

Στ. 84—91. **Ἐπιγραφὴ** : Ὁ Ἀχιλλεύς προτρέπει τὸν Κάλχαντα νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν μαντείαν του χωρὶς φόβον.

Στ. 92—100. Καὶ τότε πλέον ἐπῆρε θάρρος καὶ εἶπεν ὁ ἄμμε-
 | πτος μάντις·
 «οὔτε λοιπὸν αὐτὸς (ὁ Ἀπόλλων) διὰ τάξιμον παραπονεῖται
 | οὔτε διὰ (πλουσίαν) θυσίαν
 ἀλλὰ διὰ τὸν ἱερέα, τὸν ὅποιον προσέβαλε ὁ Ἀγαμέμνων
 καὶ οὔτε ἤλευθέρωσε τὴν θυγατέρα καὶ οὔτε ἐδέχθη τὰ λύτρα·
 δι' αὐτὸν τὸν λόγον λοιπὸν ἔδωκε λύπας ὁ ἀλάθευτος τοξότης
 | καὶ ἀκόμη θὰ δώσῃ·
 οὔτε αὐτὸς βέβαια πρωτότερα ἀπὸ τοὺς Δαναοὺς τὸν φρικτὸν
 | ὄλεθρον θὰ ἀπομακρύνῃ
 προτοῦ βέβαια ἀποδώσωμεν εἰς τὸν ἀγαπητὸν (της) πατέρα τὴν
 | ὠραίαν κόρην
 δωρεάν, χωρὶς λύτρα, καὶ (προτοῦ) νὰ φέρωμεν ἱεράν (πλου-
 | σίαν) θυσίαν
 εἰς τὴν Χρύσην· τότε μόνον αὐτὸν ἀφοῦ ἐξιλεώσωμεν, θὰ τὸν
 ἐπέιθαμεν».

ὀφθαλμῶν παρουσιάζει καμπήν, ὁ ὠραῖος *κούρη* = κόρην *ἀπριά-
 την* = δωρεάν *ἀνάποιον* = χωρὶς λύτρα *κέν* = ἂν *μιν* = αὐτὸν
ἱλασσάμενοι τοῦ *ἱλαμαι* ἢ *ἱλάσσομαι* = ἐξιλεώνω *πεπίθοιμεν* τοῦ
πείθω = μεταπειθῶ.

Στ. 92—100. **Γραμματικά** : *θάρησε* = ἄορ. α' ὄριστ. τοῦ
 θαρσέω ἄορ. θάρρησεν παρακ. τεθαρσήκασιν *ἠῦδα* = γ' ἐν. πα-
 ρατ. τοῦ αὐδάω προστακτ. αὔδα παρατ. ἠῦδα μετοχ. ἄορ. α'
 αὐδήσαντος *ἀμύμων* = ἐπιθ. ἀμύμων, ον γεν. ἀμύμονος (παράγε-
 ται ἀπὸ τὸ α στερητ. καὶ τὸ μῦμος — μῶμος = ψόγος μὲ τροπήν

τοῦ ω εἰς υ εἰς τὴν αἰολικὴν) *ἀρητῆρος* = γεν. τοῦ ἀρητῆρ *ἠτίμησε* = γ' ἐν. ὄριστ. ἄορ. τοῦ ἀτιμάω, παρατ. ἀτίμα μελλ. ἀτιμήσει ἄορ. ἠτίμησας *ἄποινα* = οὐσιαστ. ἐκ τοῦ ἀπόποινα (χάριν ἀνομοιώσεως ὅπως ἀμφορεὺς ἐκ τοῦ ἀμφιφορεὺς, ἀποφοιτήριον ἐκ τοῦ ἀποφοιτητήριον) *τοῦνεκα* = ἀπὸ τὸ τοῦ — ἐνεκα μὲ κρᾶσιν *ἄλγεα* = οὐσιαστ. ἀττ. ἄλγη *ἡδὲ* = σύνδεσμος συμπλεκτ. *πρὶν* = ἐπιπρρ. *Δαναοῖσι* = δοτ. πληθ. ἀττ. Δαναοῖς *ἀεικέα* = ἐπιθ. αἰτιατ. ἐν. ἀττ. ἀεικῆ τοῦ ἐπιθ. ἀεικής, ἤς, ἐς *ἀπώσει* = γ' ἐν. ὄρ. μελλ. τοῦ ἀπωθέω μελλ. ἀπώσω ἄορ. ἀπέωσεν μεσ. μελλ. ἀπώσεται μεσ. ἄορ. ἀπώσατο *ἀπὸ — δόμεναι* = ἀπαρ. ἄορ. β' τοῦ ἀποδίδωμι ἀττ. ἀποδοῦναι *ἐλικώπιδα* = αἰτ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. ἐλικῶψ, ἐλικῶπος θηλ. ἐλικῶπις, ἐλικῶπιδος (ἀπὸ τὸ ἐλίσσω καὶ ὦψ) *κούρην* = αἰτ. ἐν. τοῦ κούρη τὸ ὅποιον εἶναι θηλ. τοῦ κοῦρος ἢ κούρη = ἡ κόρη *ἀπριάτην* = ἐπιπρρ. (παράγεται ἀπὸ τὸ α στερητικὸν καὶ τὸ πρίασθαι = ἀγοράζειν) *ἀνάποινον* = ἐπιπρρ. (ἀπὸ τὸ α στερητ. καὶ τὸ ἄποινα μὲ τὴν προσθήκην τοῦ εὐφωνικοῦ ν) *θ'* = τε σύνδεσμος συμπλεκτικὸς *κέν* = ἄν = δυνητικὸν *μιν* = ἄντων. προσωπ. γ' προσώπου καὶ διὰ τὰ τρία γένη αὐτόν, αὐτήν, αὐτὸ *ἰλασσάμενοι* = μετοχ. ἄορ. α' τοῦ ἴλαμαι *πεπίθοιμεν* = εὐκτ. ἄορ. β' μὲ ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ πείθω παρ. ἐπειθον καὶ πείθον μελλ. πείσεις ἄορ. εὐκτ. πείσειε καὶ μὲ ἀναδιπλ. *πεπίθοιμεν* μελλ. πεπιθήσω παρακ. πέποιθα ὑπερσ. ἐπεποιθεῖν.

Στ. 92 — 100. **Συντακτικά:** *θάρασησε* καὶ *ἠῦδα* = ῥήματα *μάντις* = ὑποκ. *ἐπιμέμφεται* = ῥήμα *θ* = ὑποκ. *εὐχολῆς — ἐνατόμβης* = γεν. τῆς αἰτίας *ἐνεκ' ἀρητῆρος* = ἐμπροσθ. προσδ. ἀναγκαστ. αἰτίου *ὃν ἠτίμησ'* *Ἀγαμέμνων* = ἀναφορ. πρότασις *οὐδ' ἀπέλυσε...* *ἀπεδέξατο* = κύρια πρότασις ὄξιοπρόσεκτος ἢ μεταβάσις ἀπὸ τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν *ὃν ἠτίμησε* εἰς τὰς κυρίας *οὐδ' ἀπέλυσε...* *τοῦνεκα* = ἐμπροσθ. προσδ. τοῦ ἀναγκαστ. αἰτίου *οὐδ' ὄγε...* *ἀπώσει* = κύρια πρότασις *ἀπώσει* = ῥήμα *θ* = ὑποκ. *λοιγὸν* = ἄντικ. *ἀεικέα* = ἐπιθ. προσδ. *Δαναοῖσιν* = ἄντικ. *πρὶν* = ἐπιπρρ. προσδ. χρόνου *πρὶν γὰρ ἀπὸ...* *δόμεναι...* *ἀνάποινον καὶ (πρὶν) ἄγειν...* *Χρῦσῃν* = χρονικαὶ πρότασις ἀπαρεμφατικά, διότι ἡ προηγουμένη πρότασις εἶναι καταφατική. *ἀποδόμεναι — ἄγειν* = τὰ ῥήματα (*ἡμᾶς*) ὑποκ. *κούρην πατρί* = ἄντικ. τοῦ ἀποδόμεναι *ἀπριάτην ἀνάποινον* = ἐπιπρρ. προσδ. τρόπου *ἐνατόμβην* = ἄντικ. τοῦ ἄγειν, ἐς *Χρῦσῃν* = ἐμπροσθ. προσδ. δηλῶν τὴν εἰς τόπον κίνησιν. *κέν πεπίθοιμεν* = δυνητ. εὐκτ. (*ἡμεῖς*) = ὑποκ. *τότε* = ἐπιπρρ. χρον. προσδ. *ἰλασσάμενος* = χρον. μετοχ. *μιν* = ἄντικ. τοῦ ἰλασσάμενος.

Στ. 92 — 100. **Αἰσθητικά:** *εὐχολῆς — ἐνατόμβης ἀλλ' ἐνεκα ἀρητῆρος* = Αἰ πρῶται γενικαὶ τῆς αἰτίας ἐνῶ ἐπεριμένομεν καὶ ἀρητῆρος δηλ. γενικὴν πάλιν ὁ ποιητῆς θέτει ἐμπρόθετον προσδιορισμὸν τοῦτο ἀσφαλῶς τὸ κάνει διὰ νὰ ἐξάρῃ ὅλως ἰδιαίτε-

πως τὸ ἀξίωμα τοῦ Χρύσου. ἀπὸ τὸν στίχον 95 μέχρι τοῦ στίχου 99 δηλ. ἀπὸ τὸ εὐδ' ἀπέλυσε μέχρι τὸ ἑκατόμβην ἔχομεν στίχους ὀλοδακτύλους μὲ τοὺς ὁποίους ὁ ποιητὴς ἐπιδιώκει νὰ καταστήσῃ τὸν λόγον ζωηρότερον. **ἐκηβόλος** = χρησιμοποιεῖ ἐδῶ ὁ ποιητὴς τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ 'Απόλλων' τὸ σχῆμα αὐτὸ τοῦ λόγου ὀνομάζεται ἀντονομασία. Συμφώνως πρὸς τὸν λεκτικὸν αὐτὸν τρόπον εἰς τὴν θέσιν ἑνὸς κυρίου ἢ προσηγορικοῦ ὀνόματος τίθεται μία ἄλλη συνώνυμος ἢ ἰσοδύναμος λέξις. π.χ. **ὁ πορθητὴς ἀντὶ τοῦ Μωάμεθ Β'**. **δώσει - ἀπώσει** = ἔχομεν σχῆμα ὁμοιοτέλετον ἢ **ὁμοιοκατάληκτον**. Κατὰ τὸ σχῆμα αὐτὸ εἰς τὸ τέλος ἐπαλλήλων προτάσεων ἢ καὶ περιόδων ἢ στίχων ποιήματος τίθενται λέξεις ἔχουσαι ὁμοίαν κατάληξιν τοῦτο ἀσφαλῶς γίνεται διὰ τὴν ἀποκτήσῃ ὁ λόγος μεγαλυτέραν ἁρμονίαν. (π.χ. Νὰ σὰς τὸ πῶ ψηλὰ βουνα; φοβοῦμαι μὴ ραῖστε· νὰ σὰς τὸ πῶ ψηλὰ κλαριά; τὸ Μάη δὲ θ' ἀνθιστε)· **ἀπὸ - δόμεναι** = ἐδῶ ἔχομεν τμησιν. **ἀπριάνην ἀνάποινον** = ὁ ποιητὴς μεταχειρίζεται ἐδῶ ἀσύνδετον σχῆμα χάριν ἐμφάσεως. **ἀμύμων, ἀεικέα, ἐλικώπιδα, ἰερὴν** = ὠραῖα καὶ χαρακτηριστικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 92—100. **Πραγματικά** : **ἀμύμων** = Τὸ ἐπίθετον αὐτὸ δηλώνει τὸν εὐγενικὸν ὄχι κατὰ τὸν χαρακτήρα ἀλλὰ κατὰ τὴν καταγωγὴν. Οὕτως ὁ Ὅμηρος ἀποκαλεῖ ἀμύμονα τὸν Αἴγισθον ὁ ὁποῖος ὡς γνωστὸν δὲν ἦτο καθόλου ἀμύμων ὡς πρὸς τὸν χαρακτήρα. **ἐλικώπιδα** = Τὸ ἐπίθετον αὐτὸ ὁ Ὅμηρος τὸ χρησιμοποιεῖ καὶ διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς διὰ τὴν δηλώσῃ ἀφ' ἑνὸς τὴν τοξοειδῆ γραμμὴν τοῦ κοίλου τῶν ὀφθαλμῶν τῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ τὴν γοργότητα τῆς κινήσεως τῶν ὀφθαλμῶν τῶν. Τὸ ἐπίθετον χρησιμοποιεῖ ὁ Ὅμηρος κυρίως ἐπὶ τῶν γυναικῶν. **ἐς Χρῦσῃν** = Πρόκειται ἐδῶ διὰ τὴν πόλιν Χρῦσῃν, ἢ ὁποῖα εὕρισκετο νοτίως τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Σιγαίου. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν, ὅπως εἶδομεν ἄνωτέρω, ὑπῆρχεν ναὸς τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος. **ἱλασάμενοι** = Ἡ ἐξιλέωσις τοῦ θεοῦ θὰ ἐγένετο διὰ θυσιῶν καὶ προσευχῶν.

Στ. 92—100. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ** : **ἄποινα** = Χαρακτηριστικὸν τῆς ὀμηρικῆς ἐποχῆς ἦτο ὅτι ἠλευθέρωνον τοὺς αἰχμαλώτους μὲ λύτρα. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν δὲν ὑπῆρχον νομίσματα, ὡς λύτρα ἐχρησιμοποιοῦν ζῶα, ὅπλα ἢ καὶ δούλους ἀκόμη.

Στ. 92—100. **Νόημα** : Ὁ μάντις Κάλχας, μετὰ τὴν ρητὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Ἀχιλλέως ὅτι θὰ τὸν βοηθήσῃ, παίρνει θάρρος καὶ λέγει ἐνώπιον τῶν Ἀχαιῶν ὅτι ὁ θεὸς Ἀπόλλων εἶναι ὠργισμένος ὄχι διὰ τὴν παράλειψιν κάποιου ταξίματος ἢ θυσίας

ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπρεπῆ συμπεριφορὰν τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸς τὸν ἱερέα Χρῦσῆν καθὼς καὶ διὰ τὴν ἄρνησίν του νὰ ἀπελευθερώσῃ τὴν κόρην τοῦ ἱερέως. Ἐπομένως μόνον ἐὰν ἀποδοθῇ χωρὶς λύτρα, δωρεάν, ἢ νέα εἰς τὸν πατέρα της καὶ ἐὰν προσφερθῇ πλοῦσια θυσία εἰς τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὴν πόλιν Χρῦσῆν, μόνον τότε ὁ θεὸς θὰ ἔδιδε τέρμα εἰς τὸν φοβερόν λοιμόν.

Στ. 92—100. **Περίληψις** : Ὁ ἱερεὺς Χρῦσης ἀποφαίνεται ὅτι

Στ. 101—120. Ἦ τοι | γ' ὡς εἰ|πὼν || κατ' ἄρ' ἔζετο· τοῖσι
[δ' ἀ|νέστη Π
 ἦρως | Ἀτρεΐ|δης || εὐ|ρὺ κρεί|ων Ἀγα|μέμνων Π
 ἀχνύ|μενος· μένε|ος δὲ || μέ|γα φρέ|νες | ἀμφι|μέ|λαιναι ΤΤ
 πίμ|πλαντ', | ὄσσε δὲ | οἶ || πυρὶ | λαμπε|τό|ωντι ἔ|ϊκτην. Π
 Κάλ|χαν|τα πρῶ|τιστα || κάκ' | ὄσσο|μέ|νος προσέ|ειπε· ΤΤ
 «μάντι κα|κῶν, οὐ | πῶ ποτέ | μοι || τὸ | κρή|γυον | εἴ|πας. Ε
 αἰε|ίτοι τὰ κάκ' | ἐστὶ φ|ίλα || φρεσὶ | μαντεύ|εσθαι, Ε
 ἐσθλόν | δ' οὔτε τί | πω || εἴ|πας ἔπος || οὔτ' ἐτέ|λεσσας. Π ἢ Β
 καὶ νῦν | ἐν Δανα|οῖσι || θε|σπρεπέ|ων ἀγο|ρεύεις ΤΤ
 ὡς δὴ | τοῦδ' ἔνε|κά σφιν || ἐ|κηβόλος | ἄλ|γεα | τεύχει, ΤΤ
 οὔνεκ' ἐ|γὼ κού|ρης || Χρυ|σηΐδος || ἀγλά' ἀ|ποινα Π ἢ Β
 οὐκ ἔθε|λον δέ|ξασθαι || , ἐ|πεὶ πολὺ | βούλομαι | αὐτὴν ΤΤ
 οἴκοι ἔ|χειν· καὶ | γὰρ ῥα || Κλυ|ταιμή|στρης προβέ|βουλα ΤΤ
 κουριδί|ης ἀλό|χου || , ἐπει | οὐ ἔθεν | ἐστὶ χε|ρῶν, Π
 οὐ δέμας | οὐδὲ φύ|ην || , οὔτ' | ἄρ' φρέ|νας | οὔτε τι | ἔργα. Π
 ἀλλὰ καὶ | ὡς ἐθέ|λω || δόμε|ναι πάλιν, | εἰ τὸ γ' ἀ|μεινον· Π
 βούλομ' ἐ|γὼ λα|ὸν || σόον | ἔμμεναι | ἢ ἀπο|λέσθαι Π
 αὐτὰρ ἐ|μοὶ γέρας | αὐτίχ' || ἐτοιμά|σατ' | , ὄφρα μὴ | οἶος ΤΤ
 Ἀργεί|ων ἀγέ|ραστος ἔ|ω || , ἐπει | οὐδὲ ἔ|οικε· Ε
 λεύσσετε|γὰρ τό γε | πάντες || , ὁμοι γέρας | ἔρχεται | ἄλλη». ΤΤ

αίτια τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀπόλλωνος εἶναι ἡ ἀπρεπὴς συμπεριφορὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸς τὸν Χρῦσην καθὼς καὶ ἡ μὴ ἀπελευθερώσεις τῆς κόρης του· μόνον ἐπιστροφή τῆς Χρυσῆίδος καὶ προσφορά πλουσίας θυσίας εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ θέλει ἀποτρέψει τὴν καταστροφήν.

Στ. 92—100. **Ἐπιγραφή** : Ἀποκάλυψις ὑπὸ τοῦ Κάλχαντος τῆς αἰτίας τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ καὶ ὑπόδειξις ὑπ' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τῆς καταπαύσεως τοῦ λοιμοῦ.

Στ. 101—120. Αὐτὸς μὲν ἔτσι ἀφοῦ ὠμίλησεν ἐκάθισεν ὅπως
 |ἦτο φυσικόν· μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἐσηκώθη
 ὁ ἦρωσ Ἀτρείδης ὁ μέγα κράτος ἔχων Ἀγαμέμνων
 κατεχόμενος ἀπὸ ἀγανάκτησιν· ἀπὸ πάθος δὲ ἡ ψυχὴ του ἡ
 |μαύρη πολὺ
 εἶχε φουσκώσει, καὶ τὰ μάτια του μὲ λάμπον πῦρ ἔμοιαζαν.
 Πρῶτα πρῶτα εἰς τὸν Κάλχαντα ἀγρίως προσβλέπων εἶπε :
 «Μάντι κακῶν, οὐδέποτε ἕως τώρα μοῦ εἶπες κάτι ποῦ νὰ εἶναι
 |καλόν.

Πάντοτε σοῦ ἀρέσει τὰ κακὰ νὰ προφητεύης
 καὶ ἕνα καλόν λόγον οὔτε ἕως τώρα εἶπες οὔτε ἕκαμες νὰ ἐκ-
 |πληρωθῇ.
 Ἐπίσης τώρα ἐνώπιον τῶν Δαναῶν προφητεύων λέγεις ἐπι-
 |σήμως
 ὅτι δῆθεν ἕνεκα τούτου εἰς αὐτοὺς ὁ ἀλάθευτος τοξότης προξε-
 |νεῖ θλίψεις,
 ἐπειδὴ ἐγὼ διὰ τὴν νεαρὰν θυγατέρα τοῦ Χρύσου τὰ λαμπρὰ
 |λύτρα

δὲν ἤθελα νὰ δεχθῶ, διότι πολὺ ἐπιθυμῶ αὐτὴν
 νὰ ἔχω εἰς τὴν οἰκίαν μου· διότι ἀληθῶς τὴν προτιμῶ ἀπὸ τὴν
 |Κλυταιμῆστραν
 τὴν νόμιμον σύζυγόν μου, ἐπειδὴ δὲν εἶναι κατώτερη ἀπὸ αὐτὴν
 οὔτε στήν κορμοστασιά οὔτε στὴ χάρι, οὔτε ἀλήθεια στὸν νοῦν
 |οὔτε κάπως στὰ ἐργόχειρα.
 Ἄλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ διατίθεμαι νὰ τὴν ἀποδώσω, ἐὰν πρά-
 |γματι αὐτὸ εἶναι καλύτερον·
 ἐγὼ προτιμῶ νὰ εἶναι ὁ στρατὸς σῶος παρὰ νὰ χαθῇ.
 Ἄλλὰ εἰς ἐμὲ ἐτοιμάσετε ἀμέσως τιμητικόν δῶρον, διὰ νὰ μὴ
 |εἶμαι μόνος
 ἀπὸ τοὺς Ἀργεῖους χωρὶς γέρας, ἐπειδὴ δὲν ἀρμόζει κἄν·
 διότι ὅλοι βλέπετε αὐτὸ βέβαια, ὅτι τὸ γέρας μοῦ πηγαίνει
 |ἀλλοῦ».

Στ. 101—120. **Ἑρμηνευτικά:** ἡ τοι ὁ γε=αὐτὸς μὲν ὧς=ἔτοι κατ' ἐξέτο=καθέζετο=ἐκάθισε ἄρα=ὅπως ἦτο φυσικὸν τοῖσι δὲ=μεταξὺ δὲ αὐτῶν εὐρὺ κρείων=ὁ μέγα κράτος ἔχων ἀχνύμενος τοῦ ἀχνυμαι=κατέχομαι ἀπὸ ἀγανάκτησιν μένος=τὸ παθος μέγα=πολὺ πίμπλαντο τοῦ πίμπλημι=γεμίζω, φασκῶνα φρένες τοῦ φρήν=ἡ ψυχὴ ἀμφιμέλας=ὁ μαῦρος ὄσσε=τὰ μάτια οἱ=αὐτῷ λαμπετόωντι τοῦ λαμπετάω=λάμπω εἴκιτην τοῦ ἔοικα=ὁμοιάζω πρώτιστα=πρῶτα—πρῶτα κἀκ' =κακῶς=ἀγρῶς ὄσσόμενος τοῦ ὄσσομαι=προσβλέπω προσέειπε τοῦ πρόσφημι=λέγω εἰς κάποιον οὐ πῶ ποτε=οὐδέποτε ἕως τώρα τὸ κρήγγυον=τὸ καλὸν αἰεὶ=ἀεὶ=πάντοτε τοι=σοι ἐστί τοι φίλα=σοῦ ἀρέσει μαντεύεσθαι τοῦ μαντεύομαι=προφητεύω ἐσθλὸν=καλὸν ἐτέλεσσας τοῦ τελέω=ἐκπληρώνω θεοπροπέων τοῦ θεοπροπέω=προφητεύω, διδῶ χρησμούς ἀγορεύεις τοῦ ἀγορεύω=λέγω ἐπισήμως ὡς δὴ=ὅτι διῆθεν τεύχει τοῦ τεύχω=προξενῶ οὐνεκα=ἐπειδὴ ἀγλαὰ=τὰ λαμπρὰ οἴκοι=εἰς τὴν οἰκίαν ἴα=ἀληθῶς προβέβουλα=προτιμῶ κουριδίη ἄλοχος=ἡ νόμιμος σύζυγος. ἔθεν=αὐτῆς χερσίων=κατώτερος δέμας=ἡ κορμωστασία ἡ φνὴ=ἡ χάρις ἔργα=τὰ ἐργόχειρα δόμεναι πάλιν=ἀποδοῦναι=να ἀποδώσω αὐτὰρ=ἀλλὰ γέρας=τὸ τιμητικὸν δῶρον οἶος=μόνος ἀγέραστος=χωρὶς γέρας ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε=διότι δὲν ἀρμόζει κἂν λεύσσετε τοῦ λεύσσω=βλέπω δ=ὅτι ἄλλη=ἄλλοι.

Στ. 101—120. **Γραμματικά:** ἡ τοι=βεβαιωτικὰ μόρια ὧς=ἐπίρρ. τροπικόν κατ' ἐξέτο=καθέζετο=παρατ. τοῦ καθέζομαι εὐρὺ=ἐπίρρ. κρείων, κρείουσα=μετοχὴ οὐσιαστικοποιημένη ἀχνύμενος=μετοχ. ἔνεστ. τοῦ ἀχνυμαι παρατ. ἀχνυτο μένος=γεν. ἔν. τοῦ μένος μέγα=ἐπίρρ. φρένες=οὐσ. τοῦ φρήν, φρενός ἀμφιμέλαιναί=ἐπιθ. γεν. θηλ. τοῦ ἀμφιμέλας, ἀμφιμέλαινα, ἀμφιμέλαν. πίμπλαντο=παρατ. ἀναύξητος μὲ σημασία ὑπερσυν. τελ. τοῦ πίμπλημι, ὄσσε=οὐσιαστ. δυϊκοῦ ἀριθ. γένους οὐδετ οἱ=ἀντων. προσωπ. γ' προσώπου δοτ. ἔν. λαμπετόωντι=μετοχ. ἔνεστ. τοῦ λαμπετάω εἴκιτην=ὑπερσυντ. μὲ σημασ. παρατ. τοῦ ἔοικα, δυϊκοῦ ἀριθμοῦ. πρώτιστα=ἐπίρρ. κἀκ' =ἐπίρρ.=κακῶς ὄσσόμενος=μετοχ. ἔνεστ. τοῦ ὄσσομαι προσέειπε=γ' ἔν. ἀορ. β' τοῦ πρόσφημι πῶ ποτε=ἐπίρρ. κρήγγυον=ἐπιθ. οὐδ. γένους κρήγγυος τοι=σοὶ ἐσθλὸν=ἐπιθ. ὁ ἐσθλός, ἡ, ὄν ἐτέλεσσας=ἀορ. ὄριστ. τοῦ τελέω, παρατ. τέλεον, μέλλ. τελέω, ἀορ. τέλεσσα, παθ. ἀορ. τελέσθη, παρακ. τετέλεσται. θεοπροπέων=μετοχ. ἔνεστ. τοῦ θεοπροπέω μόνον ἢ μετοχὴ ἔνεστ. εὐχρηστος τεύχει=γ' ἔν. ὄριστ. ἔνεστ. τοῦ τεύχω παρατ. τεύχε καὶ ἔτευχεν μέλλ. τεύξω ἀορ. ἔτευξα ἀπαρεμ. ἀορ. β' τετυκεῖν οὐνεκα=συνδ. αἰτιολογ. ἔθελον=παρατ. ὄριστ. τοῦ ἐθέλω οἴκοι=ἐπίρρ. τοπικόν προβέβουλα=παρακ. μὲ σημασ. ἔνεστ. κουριδίης=ἐπιθ.

κουρίδιος, κουριδίη, κουρίδιον (ἀπό τὸ κουρος) ἔθεν=γεν. ἐν. τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμ. τοῦ γ' προσώπου. *χερείων*=ἐπιθ. συγκρ. βαθμοῦ ἀττ. χείρων *δέμας*=οὐσιαστ. μόνον εἰς τὴν αἰτιατ. ἐνικῶ *φυὴν*=αἰτ. ἐν. ἢ *φυή* (ἐκ τοῦ φύω) *τό*=τοῦτο *σόν*=ἐπιθ. ὁ σός, ἡ σή, τὸ σόν *ἔμμεναι*=ἀττ. εἶναι *ἀπολέσθαι*=ἀπαρ. μέσ. ἀορ. β' τοῦ ἀπόλλυμαι *γέρας*=οὐσιαστ. οὐδεν. γένους *αὐτίχ*=αὐτίκα=ἐπίρρ. *ἐτοιμάσατε*=προστ. ἀορ. *ἄφρα*=τελ. σύνδεσμος=ἴνα, *οἶος, οἶη, οἶον*=ἐπιθ. μόνος, *ἀγέραστος*=ἐπιθ. ὁ ἀγέραστος, ὃν *ἔω*=ὑποτ. ἐνεστ. τοῦ εἶμι ἀντὶ *ῶ*, *λεύσσετε*=ἐνεστ. τοῦ λεύσσω παρατ. λεύσσειν (ἀπό τὴν ρίζαν λευκ- τοῦ λευκός) *δ*=σύνδεσμος εἰδικ. *ἄλλη*=ἐπίρρ.

Στ. 101—120. **Συντακτικά:** *καί*'-ἔξετο=καθέξετο=ρῆμα *δ*=ὑποκ. *εἰπὼν*=μετοχ. χρόν. *ὡς*=ἐπίρρ. προσδ. τρόπου *ἀνέστη*=ρῆμα *Ἀτρεΐδης*=ὑποκ. *εὐρὺ κρείων*=παράθεσις *ἀχνύμενος*=τροπ. μετοχ. *πίμπλαντο*=ρῆμα *φρένες*=ὑποκ. *ἀμφιμέλαιναί*=προληπτικὸν κατηγορούμ. *μένεος*=ἀντικείμενον *μέγα*=ἐπίρρ. προσδ. *εἵκτην*=ρῆμα *ῥοσσε*=ὑποκ. *πυρὶ*=ἀντικ. *λαμπετόωντι*=ἐπιθ. μετοχη *οἶ*=δοτικὴ ἠθικὴ *προσέειπε*=ρῆμα (*Ἀτρεΐδης*)=ὑποκ. *Κάλχαντα*=ἀντικ. *ὀσσομένοσ*=τροπ. μετοχ. *πρώτιστα*=ἐπίρρ. προσδ. χρόνου *εἶπας*=ρῆμα *τὸ κρήνουν*=ἀντικ. *μάντι*=κλητ. προσφ. *κακῶν*=γεν. ἀντικ. εἰς τὸ μάντι. *ἔστι*=ρῆμα *τὰ κακὰ*=ὑποκ. *φίλα*=κατηγορ. *μαντεύεσθαι*=τελ. ἀπαρέμφατον (ἢ σύνταξις ἐδῶ εἶναι προσωπικὴ ἀντὶ τῆς ἀπροσώπου φίλα ἔστι τὰ κακὰ μαντεύεσθαι ἀντὶ φίλον ἔστι τὰ κακὰ μαντεύεσθαι) *εἶπας*=ἐτέλεσσας=ρημ. (*σὺ*)=ὑποκ. *ἔπος*=ἀντικ. *ἀγορεύεις*=ρῆμα *ἐν Δαναοῖσι*=ἐμπροθ. προσδ. δηλῶν τὸ ἐνώπιον *θεοπροπέων*=τροπικὴ μετοχὴ *ὡς δὴ*.. *τεύχει*=εἰδικὴ πρότασις *τεύχει*=ρῆμα *ἐκηβόλος*=ὑποκ. *ἄλγεα*=ἀντικ. *τοῦδ' ἔνεκα*=ἐμπροθ. προσδιορ. τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου *σφιν*=ἔμμεσον ἀντικ. τοῦ τεύχει *οὐνεκ' ἐγὼ*.. *ἔθελον δέξασθαι*=αἰτιολ. πρότασις *ἔθελον*=ρῆμα *ἐγὼ*=ὑποκ. *δέξασθαι*=ἀντικ. τοῦ ἔθελον (τελ. ἀπαρεμφ.) *ἄποινα*=ἀντικ. τοῦ δέξασθαι *κούρης Χρυσήιδος*=γεν. τῆς αἰτίας εἰς τὸ ἄποινα *ἐπεὶ*.. *βούλομαι*.. *ἔχειν*=αἰτιολογ. πρότασις *βούλομαι*=ρῆμα *ἔχειν*=ἀντικ. (τελ. ἀπαρεμφ.) *αὐτήν*=ἀντικ. τοῦ ἔχειν *οἴκοι*=ἐπίρρ. προσδ. τόπου *προβέβουλα*=ρῆμα *Κλυταιμῆστρης*=γεν. συγκριτικὴ *κουριδῆς ἀλόχου*=παράθεσις εἰς τὸ Κλυταιμῆστρης *ἐπεὶ*.. *ἔστι*.. *ἔργα*=αἰτιολ. πρότασις *ἔστι*=ρῆμα (*ἢ Χρυσῆιδος*)=ὑποκ. *χερείων*=κατηγορούμενον *ἔθεν*=γεν. συγκριτ. *δέμας*--*φυὴν*--*φρένας*--*ἔργα*=αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι *ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω*.. *πάνιν*=κυρία πρότασις *εἰ τὸ γ' ἄμεινόν (ἔστι)*=ὑποθετ. πρότασις *ἔμμεναι*=τελ. ἀπαρεμφ. *λαδὼν*=ὑποκ. τοῦ ἔμμεναι *σόν*=κατηγ. ἢ *ἀπολέσθαι*=β' ὄρος τῆς συγκρίσεως *αὐτὰρ*.. *ἐτοιμάσατε*=κυρία πρότασις *ἐτοιμάσατε*=ρῆμα *γέρας*=ἀντικ. *ἐμοὶ*=δοτ. χαριστ. *αὐτίκα*=ἐπίρρ. προσδ.

χρόνου ὄφρα μὴ... ἔω=τελική πρότασις ἔω=ῥῆμα (ἐγὼ)=ὑποκείμεν. οἶος=κατηγορημ. προσδ. ἀγέραςτος=κατηγορούμενον ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε=αἰτιολ. πρότασις λεύσσετε γὰρ τὸ γε πάντες=κυρία πρότασις λεύσσετε=ῥῆμα πάντες=ὑποκ. τὸ=ἀντικ. δ μοι... ἔρχεται ἄλλη=εἰδικ. πρότασις ἔρχεται=ῥῆμα γέρας=ὑποκ. μοι=δοτ. ἀντιχαριστική ἄλλη=ἐπιρρ. προσδ. τόπου.

Στ. 101—120. **Αἰσθητικά**: καί - ἔξετο=καθέζετο=τιμῆσις ἀχνύμενος—μένεος — ἀμφιμέλαινοι πίμπλαντο—ὄσσε δὲ πυρὶ λαμπετόντι εἴκητην=μέ τὰς λέξεις αὐτὰς παρουσιάζεται παραστατικώτατα ἡ ὄργη τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἀκόμη διὰ τῆς παραχήσεως τῆς συλλαβῆς με (μένεος—μέγα—ἀμφιμέλαινοι) ἀρχικὴ συλλαβὴ τῆς λέξεως μένεος παρουσιάζεται ἀκόμη ἐντονώτερον τὸ μέγεθος τῆς ὄργης του. αἰεὶ τοι τὰ κακὰ ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι, ἐσθλὸν δ' οὔτε τι εἶπας ἔπος οὔτ' ἐτέλεσσας=ἔδω ἔχομεν ἀφ' ἑνὸς ἐπανάληψιν τῶν αὐτῶν, ἀφ' ἐτέρου δὲ συσσωρευσιν ἀρνήσεων καὶ τὰ δύο χρησιμοποιοεῖ ὁ ποιητὴς διὰ νὰ δείξῃ τὴν ψυχικὴν ταραχὴν καὶ τὴν ὄργην τοῦ Ἀγαμέμνονος. οὐνεκα... οὐκ ἔθελον—ἐπεὶ πολὺ βούλομαι—καὶ γὰρ προβέβουλα—ἐπεὶ... ἐστὶ χρεῖων=συσσώρευσις αἰτιολογικῶν προτάσεων με τὰς ὁποίας δηλοῦται ἐπίσης ἡ ψυχικὴ ταραχὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος αἰεὶ τοι τὰ κακὰ—ἐσθλὸν οὔτ' ἐτέλεσσας=οἱ λόγοι αὐτοὶ λέγονται καθ' ὑπερβολὴν, ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι ὠργισμένος ἐκηβόλος=ἔχομεν τὸ σχῆμα τῆς ἀντονομασίας ὅπως εἶδομεν ἀνωτέρω εἰς τὸν στίχον 96. οὐνεκα ἐγὼ οὐκ ἔθελον δέξασθαι=ὁ Ἀγαμέμνων εἰς τὸν στίχον αὐτὸν προσπαθεῖ νὰ ἀποσιωπήσῃ τὴν ἄκρως ὕβριστικὴν του στάσιν ἐναντι τοῦ ἱερέως Χρύσου καὶ διὰ νὰ ἐλαφρωθῇ κάπως ἡ θέσις του διατείνεται ὅτι ὁ Ἀπόλλων ὠργίσθη ἐπειδὴ δὲν ἐδέχθη τὰ λύτρα τοῦ ἱερέως Κλυταιμῆστρης προβέβουλα=ἔδω ὁ Ἀγαμέμνων με σκοπιμότητα ὑπερβάλλει τὴν ἀξίαν τῆς Χρυσίδος ἀκριβῶς διὰ νὰ ἐξαρθῇ ἡ συγκατάβασις του εἰς τὸν στίχον 116 ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τό γ' ἄμεινον... δέμας—φύην, φρένας, ἔργα=μέ τὰς αἰτιατικὰς αὐτὰς ὁ ποιητὴς μέσα εἰς ἓνα στίχον κατάρθρωσε νὰ συμπεριλάβῃ ὄχι μόνον τὰς ἀρετὰς τῆς Χρυσίδος ἀλλὰ καὶ κάθε γυναικός. βούλομαι... ἢ ἀπολέσθαι=χαρακτηριστικὸν ἔδω τὸ ἀσύνδετον σχῆμα. εὐρὺν κρεῖων—ἀμφιμέλαινοι—ἀγλαὰ=χαρακτηριστικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 101—120. **Πραγματικά**: εὐρὺν κρεῖων=Ὀνομάζεται ἔτσι ὁ Ἀγαμέμνων, διότι πράγματι ἡ ἐξουσία του ἐξετείνετο εἰς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Πελοποννήσου. Εἶχε δηλ. ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τὰς Μυκῆνας, τὴν Κόρινθον, τὴν Σικυώνα, τὴν Πελλήνην, τὸ Αἴγιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀγαμέμνων ὡς βασιλεὺς τῶν Μυκητῶν, εἶχε μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τοὺς ἡγεμόνας τῆς λοιπῆς Ἑλ-

λάδος, διὰ τοῦτο καὶ τοῦ ἀνετέθη ἡ ἀρχιστρατηγία τῆς ἐκστρατείας εἰς τὴν Τροίαν. **φρένας**—Μὲ τὴν λέξιν αὐτὴν ὁ Ὅμηρος δηλώνει τὸ διάφραγμα δηλ. τὸν μῦν ποῦ διαχωρίζει τὸν θώρακα ἀπὸ τὴν κοιλίαν. Ἡ λέξις ὅμως αὐτὴ λαμβάνεται εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ ἐπὶ γενικωτέρας ἔδρας τῆς ψυχῆς· ἔτσι θεωρεῖται κέντρον τῆς ἀντιλήψεως, τῆς νοήσεως καὶ τῆς γνώσεως. Ἐπίσης ἔδρα τῶν διανοημάτων καθὼς καὶ τῶν ποικίλων συναισθημάτων καὶ παθῶν. Ὁ Ὅμηρος ἀποδίδει εἰς τὰς φρένας τὸ μόνιμον ἐπίθετον ἀμφιμέλαινα ἀκριβῶς ἐπειδὴ εὐρίσκονται εἰς τὸ σκοτεινὸν βᾶθος μεταξὺ θώρακος καὶ κοιλίας. **μάντι κακῶν**—Πράγματι καὶ εἰς ἄλλην περίπτωσιν ὁ Κάλχας εἶχεν ἐπιφέρει συμφορὰς μὲ τὴν μαντείαν τοῦ εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα. Τοῦτο ὡς γνωστὸν ἔγινεν εἰς τὴν Αὐλίδαν ὅπου ὁ Κάλχας συνέστησεν τὴν θυσίαν τῆς κόρης τοῦ Ἴφιγενείας, διὰ νὰ καταστῆ δυνατὸς ὁ ἀπόπλους. Εἶναι γνωστὸν ὅτι καὶ τότε ὁ Ἀγαμέμνων εἶχεν ἀσεβῆσαι πρὸς τὴν θεὰν Ἄρτεμιν φονεύσας τὴν ἱερὰν ἔλαφον. **Κλυταιμῆστρα** καὶ **Κλυταιμνήστρα**—Ἦτο κόρη τοῦ Τυνδάρεω, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης, καὶ τῆς Λήδας, καὶ δίδυμος ἀδελφὴ τῆς Ἑλένης. **ἔργα**—Ἔργα τῶν γυναικῶν ἦσαν κυρίως αἱ οἰκιακαὶ ἐργασίαι δηλ. ὁ ἀργαλειός, τὸ κέντημα καὶ ἄλλα.

Στ. 101—120. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ**: **οἶκοι ἔχειν**—Σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμα τῆς ὀμηρικῆς ἐποχῆς ἠδύνατο ὁ οἰκοδεσπότης ἐκτός ἀπὸ τὴν νόμιμον σύζυγον νὰ ἔχη καὶ ἄλλας. **δέμας—φύνη—φρένας—ἔργα**—Ἐδῶ βλέπομεν ὅτι καὶ εἰς τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν διὰ νὰ χαρακτηρισθῆ μία γυναῖκα τελεία ἔπρεπε νὰ ἔχη 1) σωματικὰ χάρισμα 2) ψυχικὰς ἀρετὰς καὶ 3) ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ἐργασίαν. **γέρας**—Ἡ λεία ἢ προερχομένη ἐκ τῶν πολέμων κατὰ τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν διενέμετο μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἀρχηγῶν· οἱ ἀρχηγοὶ ὅμως ἐκτός ἀπὸ τὸ ἀναλογοῦν μερίδιον ἔπαιρναν καὶ τιμητικὸν δῶρον ποῦ ὠνομάζετο γέρας. Σπουδαιότατον γέρας ἦτο ἡ παραχώρησις εὐγενοῦς γυναικός.

Στ. 101—120. **Χαρακτηρισμὸς προσώπου**: Ἀπὸ τοὺς λόγους ποῦ θέτει ὁ Ὅμηρος εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἀγαμέμνονος διαφαίνεται ὅτι αὐτὸς ἦτο ἐγωῖσθης, λίαν εὐερέθιστος καθὼς καὶ ἀσεβῆς πρὸς τὸν ἱερέα Χρῦσην.

Στ. 101—120. **Νόημα**: Ὅταν ὁ Κάλχας ἀνεκοίνωσε τὴν μαντείαν, ὁ Ἀγαμέμνων μὲ ἐκδηλον τὸ συναίσθημα τῆς ὀργῆς λέγει πρὸς τὸν μάντιν ὅτι οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἤκουσε ἀπὸ αὐτὸν κάτι καλόν, ἐνῶ ἀντιθέτως πάντοτε ἀρέσκεται νὰ προφητεύῃ κακά. Ἔτσι καὶ τώρα προφητεύει ὅτι αἰτία τοῦ λοιμοῦ εἶναι ἡ μὴ ἀπελευθέρωσις τῆς Χρυσίδος. Αὐτὸ λέγει ὁ Ἀγαμέμνων, τὸ ἔκαμε, ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἔχη πλησίον τοῦ διὰ τὰ σωμα-

τικά, πνευματικά και ψυχικά της χαρίσματα τὰ ὅποια εὕρσκει ἀνώτερα καὶ ἀπὸ αὐτὰ τῆς συζύγου τοῦ Κλυταιμῆστρας. Ὅμως παρ' ὄλα αὐτὰ διὰ τὸ συμφέρον τοῦ στρατοῦ εἶναι διατεθειμένος νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πατέρα της, ἐφ' ὅσον οἱ Ἀχαιοὶ τοῦ παραχωρήσουν ἄλλο τιμητικὸν δῶρον.

Στ. 101—120. **Περίληψις:** Ὁ Ἀγαμέμνων πλήρης ὀργῆς

Στ. 121—129. Τὸν δ' ἤμειβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος	
	[Ἀχιλλεύς·
«Ἀτρεΐδῃ κύδιστε, φιλοκτε ανώτατε πάντων,	ΤΤ
πῶς γάρ τοι δώ σουσι γέρας μεγά θυμοι Ἀχαιοί ;	ΤΤ
οὐδέ τι που ἴδ μεν ξυνήϊα κείμενα πολλά,	Π
ἀλλὰ τὰ μὲν πολ ίων ἐξεπράθο μεν, τὰ δέ δασται,	Π
λαοὺς δ' οὐκ ἐπέ οικε πα λλιλογα ταῦτ' ἐπ γείρειν.	ΤΤ
ἀλλὰ σύ μὲν νῦν τήνδε θε ῶ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ	ΤΤ
τριπλῆ τετρα πλῆ τ' ἀπο τίσομεν, αἶ κέ πο θι Ζεὺς	Π
δῶσι πό λιν Τρο ίην εὐ τείχεον ἐξαλα πάξαι».	Π

Στ. 121—129. **Ἑρμηνευτικά:** ἤμειβετο τοῦ ἀμείβομαι=ἀπαντῶ ποδάρκης=ὁ ταχύπους κύδιστε=πανένδοξε φιλοκτεανώτατε τοῦ φιλοκτέανος=ὁ πλεονέκτης, ὁ ἀπληστος πῶς γὰρ=πῶς λοιπὸν γέρας=τὸ τιμητικὸν βραβεῖον, τὸ τιμητικὸν δῶρον μεγάθυμοι τοῦ μεγάλθυμος=ὁ μεγαλοψυχος, ὁ γενναϊόκαρδος οὐδέ τι=καὶ καθόλου που=βέβαια ἴδμεν=ἴσμεν=γνωρίζομεν ξυνήϊα τοῦ ξυνήϊος=ὁ κοινός, εἰς τὸν πληθ. ὡς οὐσιαστικὸν τὰ ξυνήϊα=τὰ κοινὰ λάφυρα κείμενα=προωρισμένα διὰ διανομὴν τὰ μὲν=ὄσα βέβαια ἐξεπράθομεν τοῦ ἐκπέρθω=ἐκτιορθῶ πολίων ἐξεπράθομεν=ἀπεκτήσαμεν ἀπὸ κυριευθείσας πόλεις δέδασται τοῦ δατέομαι=μοιράζομαι οὐκ ἐπέοικε=δὲν ταιριάζει, δὲν ἀρμόζει παλλίλογα=ἐκείνα ποῦ συλλέγει κάποιος διὰ δευτέραν φοράν επαγείρειν τοῦ επαγείρω=συναθροίζω πρόες τοῦ προΐημι=ἀφήνω, ἀπολύω τριπλῆ—τειραπλῆ=τριπλασίως—τετραπλασίως ἀποτίσομεν τοῦ ἀποτίνω=πληρώνω, ἀποζημιώνω αἶ κέ ποθι=ἐάν ἴσως εὐτείχεος=ὁ ὄχυρός, ὁ ἔχων ὄχυρὰ τείχη ἐξαλαπάξαι τοῦ ἐξαλαπάξω=κυριεύω καὶ διαρπάξω.

ἐπιτίθεται δριμύτατα κατὰ τοῦ Κάλχαντος. Ἐκθέτει τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους προτιμᾷ τὴν Χρυσηίδα καὶ εἶναι πρόθυμος νὰ τὴν ἀποδώσῃ, ἐφ' ὅσον λάβῃ τιμητικὸν ὄδωρον.

Στ. 101—120. **Ἐπιγραφὴ:** Ὁ Ἀγαμέμνων πλήρης ὀργῆς ἀπαντῶν εἰς τὸν Κάλχαντα δηλώνει ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις θὰ ἀποδώσῃ τὴν Χρυσηίδα.

Στ. 121—129. Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ἔπειτα ὁ ταχύπους θεῖος
[Ἄχιλλεύς·
«Υἱὲ τοῦ Ἀτρέως πανένδοξε, ἀπληστότατε ἀπὸ ὅλους,
πῶς λοιπὸν θὰ σοῦ δώσουν γέρας οἱ γενναιόκαρδοι Ἀχαιοί;
καὶ καθόλου βέβαια δὲν γνωρίζομεν προωρισμένα διὰ διανομὴν
[πολλὰ κοινὰ λάφυρα
ἀλλὰ ὅσα βέβαια ἐλάβομεν ὡς λείαν ἀφοῦ ἐκυριεύσαμεν πόλεις,
[αὐτὰ ἔχουν μοιρασθῆ,
δὲν ἀρμόζει δὲ ὁ στρατὸς νὰ τὰ συγκεντρώσῃ πάλιν διὰ νέαν
[διανομὴν,
ἀλλὰ σὺ μὲν τώρα ὄφησε αὐτὴν ἐδῶ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ θεοῦ
[ἡμεῖς δὲ οἱ Ἀχαιοὶ
τριπλασίως καὶ τετραπλασίως θὰ σὲ ἀποζημιώσωμεν, ἐὰν ἴσως
[ὁ Ζεὺς
ἐπιτρέψῃ τὴν ὀχυρὰν Τρωϊκὴν πόλιν νὰ κυριεύσωμεν καὶ νὰ
[διαρπάσωμεν».

Στ. 121—129. **Γραμματικά:** ἡμείβετο=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἀμείβομαι **ποδάρκης**=ἐπιθετ. πάντοτε ὁ Ὅμηρος τὸ ἐπίθετον τὸ προτάσσει τοῦ διὸς Ἄχιλλεύς· ποδάρκης διὸς Ἄχιλλεύς, παράγεται ἀπὸ τὸ **ποὺς** καὶ **ἀρκέω**=ἀποκρούω, ἀπομακρύνω, προστατεύω. **κῦδιστε**=ἐπιθ. ὑπερθ. βαθμοῦ **κῦδιστος, η, ον** τοῦ ἐπιθέτου κυδρός τὸ ὁποῖον πάλιν ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὴν λέξιν κῦδος =τιμή, δόξα **φιλοκτεανώτατε**=ἐπιθ. ὑπερθ. βαθμοῦ τοῦ ἐπιθ. φιλοκτέανος (ἀπὸ τὸ φίλος καὶ **κτέανον**=κτῆμα. **τοι**=σοι **γέρας**=οὐσιαστ. γ' κλισ. τὸ γέρας πληθ. τὰ γέρα. **μεγάθυμοι**=ἐπιθ. μεγάθυμος, ος, ον (ἀπὸ τὸ μέγας καὶ θυμός) **που**=ἐπίρρ. **ἴδμεν**=α' πληθ. τοῦ οἶδα ἀντὶ ἴσμεν **ξυνήια**=ἐπιθ. ξυνήιος, η, ον (ἀπὸ τὸ **ξυνός**=κοινός) **ἰά**=ἀναφ. ἂ **πολίων**=γεν. πληθ. τοῦ πόλις διατηρεῖται τὸ ι ἀντὶ πόλεων (τὸ ὄνομα πόλις κλίνεται ὡς ἐξῆς εἰς τὸν Ὅμηρον· πόλις, γεν. πόληος δοτ. πόλει καὶ πόληι αἰτ. πόλιν ὄνομ. πληθ. πόλιες καὶ πόληες, γεν. πολίων δοτ. πολύεσσιν αἰτ. πόλεις καὶ πόληας **ἐξεπράθμεν**=α' πληθ. ἀορ. β' τοῦ ἐκπέρθω μελλ. ἐκπέρσω ἀορ. α' ὑποτακ. ἐκπέρσης ἀορ. ἐκπέρ-

σαι μετοχ. ἐκπέρας ἀόρ. β' ἐξεπράθομεν. τὰ=δεικτ.=ταῦτο δέδασται=ὄριστ. παθ. παρακ. τοῦ δατέομαι παρατ. δατεῦντο καὶ δατέοντο μελλ. δάσσονται ἀόρ. ἐδάσατο ἀπαρ. δάσασθαι καὶ δάσασθαι παρακ. γ' ἐν. δέδασται ἐπέοικε=γ' ἐν. παρακ., ὑπερσ. ἐπέωκει. παλίλλογα=ἐπίθ. ἀπὸ τὸ πάλιν καὶ τὸ λέγω=συλλέγω (λατίν. lego) παλίλλογος, ος, ον. ἐπαγείρειν=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ ἐπαγείρω πρόες=β' ἐν. προστ. ἀόρ. β' τοῦ προῖημι τριπλῆ—τετραπλῆ=δοτικοφανῆ ἐπιρρήματα. ἀποτίσομεν=α' πληθ. ὄριστ. μέλλοντος τοῦ ἀποτίνω μελλ. ἀποτείσω καὶ ἀποτίσω ἀόρ. ἀπέτεισα καὶ ἀπέτισα, αἶ=ὑποθ. σύνδ. εἰ κε=δυνητ. ἂν ποθι=ἐπίρρ. ἐγκλινόμενον δῶσι=ἀττ. δῶ=γ' ἐν. ὑποτ. ἀόρ. β' τοῦ διδῶμι εὐτείχεον=ἐπιθ. αἶτ. ἐν. τοῦ εὐτείχεος, ος, ον (ἀπὸ τὸ εὐ=εὐ καὶ τεῖχος). ἐξαλαπάξαι=ἀπαρ. ἀόρ. τοῦ ἐξαλαπάζω μελλ. ἀπαρ. ἐξαλαπάξιν, ἀόρ. ἐξαλάπαξεν ὑποτακτ. ἐξαλαπάξῃ ἀπαρ. ἐξαλαπάξαι, μετοχ. ἐξαλαπάξας.

Στ. 121—129. Συντακτικά: ἡμείβετο = ρῆμα Ἀχιλλεύς = ὑποκ. τὸν = ἀντικ. πάντων = γεν. διαιρετ. δώσουσι = ρῆμα Ἀχαιοὶ = ὑποκ. τοι — γέρας = ἀντικ. τοῦ δώσουσι (τὸ πρῶτον ἔμμεσον καὶ τὸ β' ἄμεσον) ἴδμεν = ρῆμα ἡμεῖς = ὑποκ. ξυνῆια = ἀντικ. κείμενα = κατηγορημ. μετοχὴ πολλὰ = κατηγορ. τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν = ἀναφορ. πρότασις ἐξεπράθομεν = ρῆμα πολίων = γεν. διαιρετ. τὰ = ἀντικ. τὰ δέδασται = κυρία πρότασις δέδασται = ρῆμα τὰ = ὑποκείμενον. ἐπέοικεν = ρῆμα ἐπαγείρειν = ὑποκ. λαοὺς = ὑποκ. τοῦ ἐπαγείρειν ταῦτα = ἀντικ. τοῦ ἐπαγείρειν παλίλλογα = προληπτικὸν κατηγορούμενον πρόες = ρῆμα σὺ = ὑποκ. τήνδε = ἀντικ. θεῶ = δοτ. χαριστικὴ ἀποτίσομεν = ρῆμα ἡμεῖς = ὑποκ. Ἀχαιοὶ = παράθεσις τριπλῆ—τετραπλῆ = ἐπίρρ. προσδ. ποσοδ. αἶ κε... .. δῶσι... .. ἐξαλαπάξαι = ὑποθ. πρότασις δῶσι = ρῆμα Ζεὺς = ὑποκ. ἐξαλαπάξαι = τελ. ἀπαρέμφ. (ἡμᾶς) = ὑποκ. τοῦ ἐξαλαπάξαι Τροίην = ἀντικ. αἶ κε... .. δῶσι Ζεὺς ἀττ. ἐὰν δῶ Ζεὺς... .. ἀποτίσομεν = δ' εἶδος ὑποθ. λόγου δηλῶν τὸ προσδοκώμενον.

Στ. 121—129. Αἰσθητικά: κύνδιστε = ὁ Ἀχιλλεύς προσφώνει τὸν Ἀγαμέμνονα μὲ τὸ ἐπίθετον αὐτὸ ὄχι εἰρωνικῶς ἀλλὰ εἰλικρινῶς· διότι οἱ ὀμηρικοὶ ἄνθρωποι μὲ κάποιαν ἀφέλειαν ποῦ τοὺς διακρίνει ἀποδίδουν τὰς ἰδιότητας ὅπως παρουσιάζονται. φιλοκτεανώτατε = ζῶηρά ἀντίθεσις πρὸς τὴν προηγουμένην λέξιν μὲ τὴν ὁποῖαν ὁ ποιητὴς θέλει νὰ ἐξάρῃ τὴν πλεονεξίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος πῶς γὰρ ... = μὲ τὸν στίχον αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεύς μὲ χαρακτηριστικὴν ψυχραιμίαν ἐκφράζει τὴν ἀδυναμίαν τοῦλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς ἀξιώσεως τοῦ Ἀγαμέμνονος· πολίων ἐξεπράθομεν = ἔχομεν βραχυλογίαν· τὸ πλήρες θὰ ἦτο «ἐλάβομεν ἐκ πολίων ἐκπέραςντες πόλεις» λαοὺς = ἡ λέξις προετάχθη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ στίχου καὶ χάριν

ἐμφάσεως συμπίπτει ὁμως καὶ μὲ μετρικὴν ἀνάγκην *τριπλῆ—τετραπλῆ*—ἔδῳ ἔχομεν παρήχησιν *ποδάρκης—δῖος—κύδιστε—φιλοκτεανώτατε—μεγάθυμοι—ἐυτείχεον*—*παλίλλογα*—ὠραιότατα καὶ ἐκφραστικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 121—129. **Πραγματικά :** *πολίων ἐξεπράδομεν*—Οἱ Ἀχαιοὶ κατὰ τὴν πολυετῆ πολιορκίαν τῆς Τροίας ἔκαμνον ἐπιδρομὰς καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς περιοχῆς· ἰδίως παραθαλασσίους, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀπεκόμιζον ἀφθονὰ λάφυρα. Μεταξὺ τῶν λαφύρων ἦσαν πολλάκις καὶ εὐγενεῖς γυναῖκες. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι μόνος ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχεν ἐκπορθῆσαι εἴκοσι τρεῖς τοιαύτας πόλεις. **Θεῶν**—Ἐννοεῖται ἔδῳ ὁ Ἀπόλλων *Τροίην*—Τροία εἰς τὸν Ὅμηρον ὀνομάζεται καὶ ἡ χώρα καὶ ἡ πόλις Τροία, ἡ ὁποία ἄλλως καλεῖται καὶ Ἴλιος. Ἀπὸ τὰ συμφραζόμενα ἐννοοῦμεν πότε πρόκειται περὶ τῆς χώρας καὶ πότε περὶ τῆς πόλεως· *ἐυτείχεον*—Ὅντως τὸ τεῖχος τῆς Τροίας ἦτο ἰσχυρότατον, διότι ἐπὶ δέκα ὀλόκληρα ἔτη κατῴρθωσε νὰ ἀντιστῇ εἰς τὰς πολυαρίθμους ἐφόδους τῶν Ἀχαιῶν. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι τὸ τεῖχος αὐτὸ τὸ ἔκτισαν οἱ θεοὶ Ἀπόλλων καὶ Ποσειδῶν οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐκδιωχθῆ ἀπὸ τὸν Δία ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔμεναν πλησίον τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Λαομέδοντος.

Στ. 121—129. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ :** *ξυνῆμα*—Ἀντιθέτως πρὸς ὅτι συμβαίνει σήμερον ὅπου τὰ λάφυρα εἶναι κτήμα τοῦ ἔθνους ποῦ διεξάγει τὸν πόλεμον, εἰς τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν ἦσαν κτήμα τοῦ στρατοῦ καὶ ἐμοιράζοντο. Ὅσάκις δὲ μεταξὺ τῶν λαφύρων εὐρίσκοντο καὶ εὐγενεῖς γυναῖκες, αὐταὶ ἐδίδοντο ὡς βραβεῖον (γέρας) εἰς τοὺς ἀρχηγούς τοῦ στρατοῦ.

Στ. 121—129. **Χαρακτηρισμὸς προσώπων :** Εἰς τὸ τμῆμα τοῦτο βλέπομεν ἀντιθέτως πρὸς τὸ προηγούμενον τὸν ἥρεμον, τὸν ἥπιον καὶ τὸν λογικὸν Ἀχιλλεῦς, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ μὲ ἀτράνταχτα ἐπιχειρήματα νὰ πείσῃ τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ θεοῦ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν Χρυσίδα.

Στ. 121—129. **Νόημα :** Ὁ Ἀχιλλεὺς μὲ ἡρεμίαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἱκανοποιηθῇ ἡ ἀξίωσις του δηλ. νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ Χρυσὴς μὲ ἄλλην, διότι δὲν ὑπάρχουν πλέον λάφυρα διὰ διανομὴν οὔτε εἶναι σωστὸν καὶ λογικὸν νὰ συγκεντρωθοῦν τὰ λάφυρα ἐκ νέου καὶ νὰ ξαναμοιρασθοῦν. Διὰ τοῦτο προτείνει εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ ἀπελευθερώσῃ τώρα ἀμέσως τὴν Χρυσίδα καὶ ἐφ' ὅσον θελήσῃ ὁ Δίας καὶ κυριευθῇ ἡ Τροία, τότε θὰ ἀνταμειφθῇ

μέ πλουσιώτατα καί τιμητικά δῶρα.

Στ. 121—129. **Περίληψις**: Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπαντῶν τονίζει δι εἶναι ἀδύνατος ἢ ἱκανοποίησις τοῦ Ἀγαμέμνονος, λόγῳ τῆς μὴ ὑπάρξεως λαφύρων πρὸς διανομὴν καὶ κάνει τὴν σύστασιν

Στ. 130—147. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος || προσέφη κρείων
 [Ἀγαμέμνων] Π
 «μὴ δὴ οὐτως, ἀγαθός περ εἰών, || θεοεἰκελ' Ἀχιλλεῦ,
 Ε
 κλέπτε νόφω, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι || οὐδέ με πείσεις.
 Β
 ἢ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔλχης γέρας, || αὐτὰρ ἔμ αὐτως
 Β
 ἦσθαι δευόμενον, || κέλεαι δέ με τὴν δ' ἀποδοῦναι ;
 Π
 ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας || μεγάθυμοι Ἀχαιοί,
 Ε
 ἄρσαντες κατὰ θυμόν || ὅπως ἀντάξιον ἔσται
 ΤΤ
 εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, || ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
 ΤΤ
 ἦ τεὸν ἢ Αἴαντος || ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
 ΤΤ
 ἄξω ἐλῶν ὁ δέ κεν || κεχολώσεται || ὅν κεν ἵκωμαι Π ἢ Β
 ἀλλ' ἦ τοι μὲν ταῦτα || μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις, ΤΤ
 νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν || ἐρύσσομεν ἐς ἄλλα δῖαν, ΤΤ
 ἐν δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, || ἐς δ' ἐκατόμβην Β
 θείομεν, ἂν δ' αὐτήν || Χρῦσηίδα καλλιπάρηον Π
 βήσομεν, εἰς δέ τις ἀρχός || ἀνήρ βουληφόρος ἔστω, ΤΤ
 ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς || ἢ δῖος Ὀδυσσεὺς Ε
 ἢ ἐσύ, Πηλεΐδη, || πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν, Π
 ὄφρ' ἡμῖν ἐκάεργον || ἰλάσσειαι ἱερὰ ρέξας». ΤΤ

Στ. 130—147. **Ἑρμηνευτικά**: ἀπαμειβόμενος τοῦ ἀπαμειβομαι=ἀποκρίνομαι, ἀπαντῶ κρείων=ὁ ἄρχων μὴ δὴ οὕτως=μὴ δὰ ἔτοι ἀγαθός=ὁ ἀνδρεῖος θεοεἰκελε τοῦ θεοεἰκελος=ὁ ὁμοῖος μὲ θεὸν κλέπτω νόφω=σκέπτομαι νὰ ἀπατήσω παρελεύσεαι τοῦ παρέρχομαι=προσπερνῶ κάποιον, ξεγελῶ, ἐξαπατῶ

νά αποδώσῃ τὴν Χρυσίδα, μελλοντικῶς δὲ θὰ ἀποζημιωθῇ μὲ πλούσια δῶρα.

Στ. 121—129. **Ἐπιγραφή**: Ἀπάντησις τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἀγαμέμνονος.

Στ. 130—147. Πρὸς αὐτὸν τότε ἀπαντῶν εἶπεν ὁ ἄρχων, Ἄγα-
 [μέμνων·
 «Μὴ δὰ ἔτσι παρ' ὄλην τὴν ἐξαιρετικὴν σου ἀνδρείαν, ὅμοιε μὲ
 [θεὸν Ἀχιλλεὺ
 σκέπτεσαι νά με ἀπατήσῃς, διότι δὲν θὰ με ἐξαπατήσῃς οὔτε θὰ
 [μὲ πείσῃς·
 ἀλήθεια θέλεις, νά ἔχῃς σὺ διὰ τὸν ἑαυτὸν σου τιμητικὸν βρα-
 [βεῖον ἐνῶ ἐγὼ ἔτσι
 νά κάθωμαι στερούμενος καὶ μὲ παρακινεῖς νά ἀποδώσω αὐτήν;
 Ἄλλὰ ἄν μὲν θὰ δώσουν (εἰς ἐμέ) τιμητικὸν βραβεῖον οἱ μεγαλό-
 [ψυχοι Ἀχαιοὶ
 προσαρμόσαντες αὐτὸ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν μου, διὰ νά εἶναι
 [ἰσάξιον (πρὸς ἐκεῖνο ποῦ ἔχω καὶ χάνω) (ἔχει καλῶς)·
 ἐὰν ὅμως δὲν θὰ δώσουν (εἰς ἐμέ), τότε ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ πάρω
 ἀφοῦ ἔλθω ἢ τὸ ἰδικόν σου ἢ τοῦ Αἴαντος ἢ τοῦ Ὀδυσσέως
 [τὸ γέρας
 θὰ φέρω ἀφοῦ τὸ πάρω· πιθανῶς δὲ θὰ θυμώσῃ ἐκεῖνος εἰς τὸν
 [ὅποιον θὰ ἔλθω·
 ἀλλὰ ὅπωςδήποτε μὲν αὐτὰ θὰ τὰ σκεφθῶμεν κατόπιν καὶ
 [πάλιν·
 τώρα ὅμως ἐμπρὸς ὅς σὺρῶμεν ἕνα μαῦρον πλοῖον εἰς τὴν
 [θελαι θάλασσαν
 καὶ μὲ ἐπιμέλειαν ἄς συγκεντρώσωμεν μέσα εἰς αὐτὸ κωπηλά-
 [τας πλουσίαν δὲ θυσίαν
 ἄς θέσωμεν μέσα, τὴν ἰδίαν δὲ τὴν ὥραϊαν Χρυσίδα ἄς
 ἐπιβιβάσωμεν· ἕνας δὲ ὅποιοςδήποτε ἐπίσημος ἀνὴρ ἄς εἶναι ἀρ-
 [χηγός·

δηλ. ἢ ὁ Αἴας ἢ ὁ Ἰδομενεὺς ἢ ὁ θεῖος Ὀδυσσεὺς
 ἢ σὺ, υἱὲ τοῦ Πηλέως, φοβερῶτατε ἀπὸ ὄλους τοὺς ἄνδρας,
 διὰ νά μᾶς ἐξιλεώσῃς τὸν δεινὸν τοξότην, ἀφοῦ τελέσῃς θυσίας».

ἦ=ἀλήθεια **ῥφρα**=ἵνα **αὐτως**=οὕτως, ἔτσι **ἦσθαι** τοῦ **ἦμαι**=
 κάθομαι **δευόμενον** τοῦ **δεύομαι**=στεροῦμαι **κέλαι** τοῦ **κέλομαι**
 =παρακινῶ **μεγάθυμος**=ὁ μεγαλόψυχος **ἄρσαντες** τοῦ **ἀραρίσκω**
 =προσαρμόζω· ἄρσαντες κατὰ θυμὸν=ἀφοῦ προσαρμόσουν
 πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν μου **ἀντάξιος**=ὁ ἰσάξιος **κε**=δυσνητ. ἂν **ἔλω**.

μαι τοῦ αἰροῦμαι=λαμβάνω, παίρνω *τεδν*=σόν=τὸ ἰδικόν σου
ἰὼν τοῦ εἶμι=πορεύομαι *κεχολώσεται* τοῦ *χολόομαι*=ὀργίζομαι
 θυμώνω *ἴκωμαι* τοῦ *ἰκάνω*=ἔρχομαι *ἢ τοι*=βεβαια, ὅπως δὴ
 ποτε *μεταφρασόμεσθα* τοῦ *μεταφράζομαι*=σκέπτομαι *αὔτις*=
 πάλιν *ἄγε*=ἐμπρός *ἐρύσσομεν* τοῦ *ἐρύω*=καθελκύω, σύρω *ἄλα*
 τοῦ *ἄλς*=ἡ θάλασσα *ἐς*=εἰς=μέσα *ἐν*=μέσα, ἐντὸς *ἐρέτας* τοῦ
ἐρέτης=ὁ κωπηλάτης *ἀγείρω*=συλλέγω, συγκεντρώνω *θειόμεν*
 τοῦ *τίθημι*=θέτω *ἐπιτηδές*=μέ ἐπιμέλεια *καλλιπάρηος*=ἡ ὥρα ἡ
βήσομεν τοῦ *βαίνω*=βαζω, θέτω *ἀρχός*=ἀρχηγός *βουληφόρος*=
 ἐπίσημος *ἐκπαγλότατε* τοῦ *ἐκπαγλος*=ὁ φοβερὸς *ἐκάεργον* τοῦ
ἐκάεργος=ὁ ἐνεργῶν κατὰ βούλησιν· ἐδῶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ
 ἐκηβόλος *ἰλάσσει* τοῦ *ἰλαμαι* καὶ *ἰλάσκομαι*=ἐξίλεων *ῥέξας*
 τοῦ *ῥέξω*=πράττω· ἱερά *ῥέξω*=τελῶ θυσίας.

Στ. 130—147. **Γραμματικά:** *ἀπαμειβόμενος*=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ἀπαμειβομαι *προσέφη*=παρατ. τοῦ πρόσφημι *κρείων*=μετοχ. οὐσιαστικοποιημένη *περ*=μόριον *ἔων*=ἄττ. ὦν=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ εἶμι *θεοεἴκελε*=ἐπιθ. ὁ *θεοεἴκελος, ος, ον* (ἀπὸ τὸ θεός καὶ εἴκελος τὸ ὅποιον εἴκελος προέρχεται ἀπὸ τὸ εἶοικα) *κλέπτε*=προστακτ. ἐνεστ. τοῦ κλέπτω *νόω*=ἄττ. νῶ=οὐσιαστ. δοτ. ἐν. τοῦ νόος *παρλεύσει*=ἄττ. *παρλεύσει* ἢ *παρλεύση*=β' ἐν. μελλ. τοῦ παρέρχομαι *πίσεις*=β' ἐν. μελλ. τοῦ πείθω *ἦ*=βεβαιωτικόν μόριον *ῥφρα*=σύνδεσμος τελικός *αὐτως*=ἐπιπρρ. τροπ. *ἦσθαι*=ἀπαρεμ. ἐνεστ. τοῦ ἦμαι (ἀπὸ θέμα ἦσ—ἡ δασεῖα ἐτέθη κατὰ τὸ συνώνυμον ἔζομαι) προστ. ἦσο ἀπαρ. ἦσθαι μετοχ. ἦμενος παρατ. ἦμην *δενόμενον*=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ *δενόμαι* παρατ. ἐδεύετο μελλ. δευήσεται *κέλει*=ρήμα ἐνεστ. β' ἐν. πρόσωπον τοῦ κέλομαι παρατ. κέλομην μελλ. κελήσεται ἀόρ. κέκλετο *ἄρσαντες*=μετοχ. ἀόρ. τοῦ *ἀρσάνω* (ἀπὸ θεμ. αρ π.χ. ἀρετή, ἀρέσκω, ἄριστος, ἄρα) παρατ. ἀράρισκε ἀόρ. α' ἄρσε προστ. ἄρσον μετοχ. ἄρσας ἀόρ. β' ἦραρεν ὑποτ. ἀράρη μεσ. ἀόρ. β' μετοχ. ἄρμενος παθ. ἀόρ. γ' πληθ. ἄρθεν παρακ. ἄρηρα μετοχ. ἀρηρῶς ὑπερ. ἀρήρει *ἀντάξιον*=ἐπιθ. ἀντάξι-ος, ος, ον *κε*=δυνητ. *δώσω*=ἄττ. δώσω=ὑποτ. ἀόρ. β' τοῦ δίδωμι *ἔλωμαι*=ὑποτ. ἀόρ. β' τοῦ αἰροῦμαι *τεδν*=κτητ. ἀντωνυμ. τεός, ἡ, ὄν (λατ. tuus, a, um ὅπερ ἀρχαιότερον ἦτο tonos) *ἰὼν*=μετοχ. τοῦ εἶμι *Ὀδυσῆος* ἄττ. *Ὀδυσσεώς*· *ἄξω*=μελλ. τοῦ ἄγω *ἔλων*=μετοχ. ἀόρ. β' τοῦ αἰρέω *ὁ*=δεικτ.=οὗτος *κεχολώσεται*=γ' ἐν. τετελ. μελλ. τοῦ χολόομαι μελλ. χολώσεται ἀόρ. χολώσατο παθ. χολώθη παρακ. κεχόλωται ὑπερ. κεχόλωσο τετελ. μελλ. κεχολώσεται *ἴκωμαι*=ὑποτ. ἀόρ. β' τοῦ ἰκνέομαι παρατ. ἰκνεύμεσθα μελλ. ἴξομαι ἀόρ. β' ἰκόμην *ἢ τοι*=βεβαιωτικά μόρια *μεταφρασόμεσθα*=ὀριστ. μελλ. τοῦ μεταφράζομαι μόνον ὁ μέλλων μεταφρασόμεσθα· *αὔτις*=ἐπιπρρ. *ἄγε*=προστ. τοῦ ἄγω ἢ ὅποια κατήντησε παρακελευσματικόν μόριον *ἐρύσσο-*

μεν=ύποτακτ. άορ. (τό ο άντί τοϋ ω) τοϋ έρύω και έρυμι πα-
 ρατ. έρυσον, μελλ. έρύουσιν άορ. έρυσεν ύποτακτ. έρύσση έρύσ-
 σωμεν παθ. παρακ. είρύαται ύπερσυντ. είρυντο **άλα**=αίτ. έν.
 τοϋ ή άλς, άλός **έν**=έπιρρ. **έπιτηδες**=έπιρρ. **άγειρομεν**=ύπο-
 τακτ. ένεστ. άντί άγειρωμεν **ές**=έπιρρ. **θειόμεν**=ύποτακτ. άορ.
 τοϋ τίθημι άντί θείωμεν--θῶμεν **αν**=συγκεκομ. τύπος τοϋ άνά
 τό όποϊον είναι έπιρρ. **καλλιπάρονον**=αίτ. έν. τοϋ έπιθ. καλλι-
 πάρονος, ος, ον **βήσομεν**=ύποτακτ. άορ. τοϋ βαίνω **βουληφόρος**
 =έπιθ. (άπό τό βουλή και φέρω) **ήέ**=διαζευτικ. μόριον **έκπα-
 γλότατε**=έπιθ. τοϋ έκπαγλος, ος, ον (άπό τό έκπλαγος τοϋ έκ-
 πλήττω) **δφρα**=τελ. σύνδ. **έκάεργον**=έπιθ. ό έκάεργος, ος, ον
 =(άπό τό έκά όπερ έκ τό έκών και έργον), **ιλάσσει**=ύποτ. άορ.
 β' έν. τοϋ ίλαμαι ή ίλάσκομαι **ρέξας**=μετοχ. ένεστ. τοϋ ρέζω
 (άπό θεμ. Φεργ--έργον) παρατ. ρέζον μελλ. ρέξω άορ. έρεξα
 μετοχ. παθ. άορ. ρεχθέν.

Στ. 130—147. **Συντακτικά**: **τόν**=άντικ. τοϋ προσέφη. **κλέ-
 πτε**=ρῆμα **νόω**=δοτική τοϋ όργάνου. **έών**=έναντιωμ. μετοχ.
έπί... πείσεις=δευτερ. αίτιολ. πρότασις **με**=άντικ. τών παρε-
 λεύσει και πείσεις **ή έθέλεις αύτάρ έμ αύτως ήσθαι δευόμενον**=
 κυρία πρότασις **δφρ' αύτός έχης γέρας**=τελική **έθέλεις**=ρῆμα
ήσθαι=τελ. άπαρ. έκ τοϋ έθέλεις **έμε**=ύποκ. τοϋ ήσθαι **δευόμε-
 νον**=μετοχ. τροπική **αύτως**=έπιρρ. προσδ. τρόπου **έχης**=ρῆμα
σύ=ύποκ. **γέρας**=άντικ. **αύτός**=κατηγορημ. προσδ. είς τό σύ.
κέλει δέ με τήνδ' άποδοῦναι=κυρία πρότασις άντί δευτερευ-
 ούσης όπως άνεμένετο **άλλά (καλώς έχει)**=κυρία πρότασις **εί
 δώσουσι...** **Άχαιοί άρσαντες κατά θυμόν**=ύποθετ. (α' είδος)
όπως άντάξιον έσαι=τελική πρότασις. **δώσουσι**=ρῆμα **Άχαιοί**
 =ύποκ. **γέρας**=άντικ. **άρσαντες**=μετοχ. τροπική **έσαι**=ρῆμα
τό γέρας=ύποκ. **άντάξιον**=κατηγορούμενον. **εί δέ κε μή δώσιν**
 =ύποθ. πρότασις **έγώ δέ κεν αύτός έλωμαι**=κυρία πρότασις δ'
 είδος προσδοκώμενον **τό κεν έλωμαι**=αίρήσομαι **ίων**=χρον. με-
 τοχή **έρύσσομεν--άγειρομεν--θειόμεν--βήσομεν**=ύποτακτ. πα-
 ρακελευσματικά ή βουλητικά **αύτην**=κατηγορ. προσδ. **έστω**=
 ρῆμα **είς τις**=ύποκ. **άρχός**=κατηγορ. **άνηρ βουληφόρος**=παρά-
 θεοίς είς τό είς τις **ή Άϊας...** **Πηλεΐδη**=έπεξηγησις **άνδρών**=
 γεν. διαιρετ. **ιλάσσει**=ρῆμα **έκάεργον**=άντικ. **ήμϊν**=δοτ. ήθική
ρέξας=χρον. μετοχ.

Στ. 130—147. **Αίσθητικά**: **δή ούτως**=συνίζησις **κλέπτε**=
 μεταφορικώς έδω ή λέξις **παρλεύσει**=μεταφορά· ή λέξις κυ-
 ριολεκτεΐται δι' εκείνον οί όποϊοί άγωνίζονται είς άγώνα δρό-
 μου· **εί μέν δώσουσι... εί δέ κεν μή δώσιν...** **έγώ έλωμαι--άξω
 έλών**=είς τοϋς στίχους αύτούς έχομεν μικράς προτάσεις, έπα-
 ναλήψεις τών αύτών καθώς και ύποθετικούς λόγους χωρίς από-

κετὰ προηγμένη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Τοιαῦτα ἐπίθετα εἶναι κυανόπρωροι, φοινικοπάρηοι διότι ἔβαφον τὴν πρῶραν μὲ χρῶμα κυανοῦν ἢ κόκκινον, μιλοπάρηοι νῆες=τὰ πλοῖα ποῦ εἶχον τὴν πρῶραν κοκκίνην. εὖσσελμοι νῆες=τὰ πλοῖα ποῦ εἶχον κελὸν κατὰστρωμα, ὠκύποροι νῆες=τὰ ταχύπλοα πλοῖα. **βουλευφόρος**=βουλευφόρος ἀνὴρ ἦτο ὁ βουλευτὴς δηλ. τὸ μέλος τῆς βουλῆς τῶν γερόντων. Εἰς τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν μαζί μὲ τὸν βασιλέα συσκέπτονται οἱ εὐγενεῖς διὰ τὰ κοινά.

Στ. 130—147. **Νόημα.** Ὁ Ἀγαμέμνων λαμβάνων τὸν λόγον καὶ ἀπαντῶν εἰς τὸν Ἀχιλλέα λέγει εἰς αὐτὸν νὰ μὴ προσπαθῆ νὰ τὸν ἀπατήσῃ ὥστε αὐτὸς νὰ στερηθῆ τοῦ τιμητικοῦ δώρου, δηλ. τῆς Χρυσῆδος, διότι εἰς καμμίαν περίπτωσιν δὲν θὰ τὸν πείσῃ. Συγχρόνως ἀπειλεῖ ὅτι δὲν θὰ μείνῃ χωρὶς γέρας, ἀλλὰ ἂν οἱ Ἀχαιοὶ δὲν τοῦ προσφέρουν ἰσάξιον τῆς Χρυσῆδος γέρας, τότε αὐτὸς θὰ πάρῃ ὁ ἴδιος διὰ τῆς βίας ἢ τοῦ Αἴαντος ἢ τοῦ Ὀδυσσεύς ἢ ἀκόμη καὶ τοῦ ἴδιου τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐν συνεχείᾳ δηλώνει ὅτι αὐτὰ δὲν εἶναι τῆς στιγμῆς ἀλλὰ θὰ συζητηθοῦν κατόπιν. Τώρα προέχει νὰ ἐπιβιβάσῃ τὴν Χρυσίδα ἀμέσως εἰς πλοῖον καὶ νὰ τὴν ἀποδώσῃ εἰς τὸν πατέρα τῆς. Ταυτοχρόνως νὰ πάρουν μαζί πλουσίαν θυσίαν διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ τὸν Ἀπόλλωνα. Εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν ἄς ἠγηθῆ ἢ ὁ Ἴδομενεὺς ἢ ὁ Ὀδυσσεὺς ἢ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλεύς.

Στ. 130—147. **Περίληψις.** Ἀπόκρουσις τῆς προτάσεως τοῦ Ἀχιλλέως ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ ἀπειλητικὴ δῆλωσις αὐτοῦ. Πρότασις τοῦ ἴδιου ὅπως προετοιμασθῆ ἢ ἐπιστροφή τῆς Χρυσῆδος μὲ συνοδείαν πλουσίας θυσίας πρὸς ἐξευμενισμόν τοῦ Ἀπόλλωνος.

Στ. 130—147. **Ἐπιγραφή:** Ὁ Ἀγαμέμνων ἀπειλεῖ καὶ ταυτοχρόνως προτείνει τὴν ἐπιστροφήν τῆς Χρυσῆδος.

Ἔρις Ἀγαμέμνονος καὶ Ἀχιλλέως.

Στ. 148—171. Πρὸς αὐτὸν τότε ἀφοῦ ἐκοίταξε μὲ λοξὸν ἄγριον
[βλέμμα εἶπεν ὁ ταχὺς εἰς τοὺς πόδας Ἀχιλλεύς
Ἄ, ἀναιδέστατε, κερδοσκοπε
πῶς κανεῖς ἀπὸ τοὺς Ἀχαιοὺς προθύμως εἰς τοὺς λόγους σου
[νὰ ὑπακούσῃ
ὥστε ἢ νὰ μεταβῆ εἰς κάποιαν ἀποστολὴν ἢ γενναίως νὰ πολε-
[μῆσῃ πρὸς ἄνδρας;
Διότι ἐγὼ δὲν ἦλθον ἐξ αἰτίας τῶν πολεμιστῶν Τρώων

δευρο μα|χησόμε|νος || , ἐπει| οὐ τί μοι| αἴτιοί| εἰσιν· Π
 οὐ γάρ| πω ποτ' ἐ|μάς βοῦς| ἤλασαν || οὐδὲ μὲν| ἵππους, Β
 οὐδέ ποτ' | ἐν Φθί|ῃ || , ἐρι|βῶλακι | βωτια|νεῖρη Π
 καρπὸν ἐ|δηλή|σαντ', || ἐπει| ἧ μάλα| πολλὰ με|ταξὺ Π
 οὐρεά| τε σκιο|εντα || θά|λασσά τε | ἠχῆ|εσσα· ΤΤ
 ἀλλὰ σοί, | ὦ μεγ' ἀ|ναιδές || , ἅμ' | ἐσπόμεθ' | , ὄφρα σὺ |
 |χαίρης, ΤΤ
 τιμὴν | ἀρνύμε|νοι || Μενε|λάω | σοί τε, κινῶ|πα, Π
 πρὸς Τρώ|ων· τῶν | οὐ τι || με|τατρέπη | οὐδ' ἀλε|γίζεις· ΤΤ
 καὶ δὴ | μοι γέρας | αὐτὸς || ἀ|φαιρή|σασθαι ἀ|πειλεῖς, ΤΤ
 ὦ ἔπι | πολλὰ μό|γησα || , δό|σαν δέ μοι | υἷες Ἄ|χαιῶν. ΤΤ
 οὐ μὲν | σοί ποτε | ἴσον ἔ|χω γέρας, || ὀππότ' Ἄ|χαιοί Β
 Τρώων | ἐκπέρ|σησ' || ἐϋ | ναιόμε|νον πτολι|εθρον· Π
 ἀλλὰ τὸ | μὲν πλει|ον || πολυ|άτικος πολέ|μοιο Π
 χεῖρες ἐ|μαί διε|πους', || ἀτάρ | ἦν ποτε | δασμὸς ἴ|κηται, Π
 σοί τὸ γέρας πολὺ | μεῖζον, || ἐ|γὼ δ' ὀλίγον τε φί|λον τε ΤΤ
 ἔρχομ' ἐ|χων ἐπὶ | νῆας, || ἐ|πεὶ κε κά|μω πολε|μίζων· ΤΤ
 νῦν δ' εἴ|μι Φθί|ηνδ', || ἐπει| ἧ πολὺ | φέρτερόν | ἐστιν Π
 οἴκαδ' ἴ|μεν σὺν | νηυσὶ κο|ρωνίσιν, || οὐδέ σ' ὀί|τω Β
 ἐνθάδ' ἄ|τιμος ἐ|ὼν ἄφε|νος || καὶ | πλοῦτον ἀ|φύξειν». Ε

Στ. 148—171. Ἑρμηνευτικά: ὑπόδρα=ἀγρίως, βλοσυρῶς, με λοξὸν ἀγριὸν βλέμμα ἐπιειμένε τοῦ ἐπιειμένος=ἐνδεδυμένος ἐπιειμένε ἀναιδείην=ἀναιδέστατε κερδαλεόφρων=ὁ κερδοσκοπὸς πρόφρων=προθύμως ἔρχομαι ὁδὸν=μεταβαίνω εἰς κάποιαν ἀποστολὴν ἴφι=γενναίως αἰχμητῶν τοῦ αἰχμητῆς=ὁ πολεμιστῆς οὐ τι=κοθόλου αἴτιος εἰμί τινι=βλάπτω κάποιον πώποτε=ποτέ μέχρι τώρα βοῦς, ἢ βοῦς=ἢ ἀγελάς ἤλασαν τοῦ ἐλαύνω=ἀπάνω οὐδέ μεν=οὔτε βέβαια ἐριβῶλαξ=ὁ εὐφορος βωτιάνειρα=ἡ τροφὸς τῶν ἡρώων καρπός=τὰ γεννήματα ἐδηλήσαντο τοῦ δηλέομαι=βλάπτω, καταστρέφω ἐπει ἧ=διότι ἀλήθεια οὔρεα σκίοεντα=σκιερά βουνά, δασώδη βουνά ἠχῆεσσα θάλασσα=τολυτάραχος θάλασσα ἐσπόμεθα τοῦ ἐπομαι=ἀκο-

διὰ νὰ πολεμήσω ἐδῶ, διότι καθόλου δὲν μὲ ἔβλαψαν·
διότι ποτὲ μέχρι τώρα ἀπήγαγον τὰς ἀγελάδας μου οὔτε βέβαια
[τὰ ἄλογά μου

οὔτε ποτὲ εἰς τὴν εὐφορον Φθίαν τὴν τροφὸν τῶν ἡρώων μου
τὰ γεννήματά μου κατέστρεψαν, διότι ἀλήθεια πάρα πολλὰ με-
[ταξὺ (ὑπάρχουν)

σκιερά βουνὰ καὶ πολυτάραχος θάλασσα·
ἀλλὰ μαζί μὲ σένα ἦλθομεν, ἀναιδέστατε, διὰ νὰ χαίρης σύ,
ἐπιδιώκοντες νὰ λάβωμεν ἐκδίκησιν πρὸς χάριν τοῦ Μενελάου
[καὶ πρὸς χάριν σου ἀναιδέστατε
ἀπὸ τοὺς Τρώας· αὐτὰ δὲν τὰ λαμβάνεις καθόλου ὑπ' ὄψιν σου
[οὔτε φροντίζεις (δι' αὐτὰ)

καὶ νὰ ἀπειλεῖς ὅτι σὺ ὁ ἴδιος θὰ μοῦ ἀφαιρέσης τὸ γέρας
διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ὁποίου πολὺ ἐκουράσθην, μοῦ τὸ ἔδωσαν
[δὲ οἱ Ἀχαιοί.

Καὶ ὅμως οὐδέποτε παίρνω γέρας ἴσον μὲ τὸ ἰδικόν σου, ὡσάκις
[οἱ Ἀχαιοί

κυριεύσουν κάποιαν εὐτυχῆ καὶ πλουσίαν πόλιν τῶν Τρώων
ἀλλὰ τὸ μὲν μεγαλύτερον μέρος τοῦ πολυταράχου πολέμου
αἱ ἰδικαὶ μου χεῖρες διεξάγουν, ἐν τούτοις ἂν κάποτε ἔλθῃ δια-
[νομή λαφύρων

διὰ σέ τὸ τιμητικὸν δῶρον (εἶναι) πολὺ μεγαλύτερον ἐγὼ δὲ
[μικρὸν ἀλλ' ἄρκετόν
ἔχων ἔρχομαι εἰς τὰ πλοῖα, ὡσάκις κουρασθῶ πολεμῶν·

τώρα ὅμως θὰ φύγω διὰ τὴν Φθίαν, διότι βέβαια εἶναι πολὺ
[καλύτερον
νὰ πορευθῶ εἰς τὴν πατρίδα μὲ τὰ πλοῖα (μου) ποῦ ἔχουν κυρτὰ
[ἄκρα, καὶ δὲν σκέπτομαι

—ἐνῶ ἐδῶ εἶμαι περιφρονημένος—νὰ ἐπισωρεύω πρὸς χάριν σου
[περιουσίαν καὶ πλοῦτον.

λουθῶ μέγα ἀναιδὲς=ἀναιδέστατε ἄρνυμαι τιμὴν=ἐπιδιώκω νὰ
λάβω ἐκδίκησιν κινῶπα=ἀναιδέστατε μετατρέσῃ τοῦ μετατρέ-
πομαι=στρέφω τὴν προσοχὴν μου εἰς κάτι ἀλεγιζῶ=φροντίζω
καὶ δὴ=καὶ νὰ ᾄ ἐπι=διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ὁποίου μόγησα
τοῦ μογέω=κουράζομαι ἐκπέρθω=κυριεύω εὐ ναιόμενον=εὐ-
τυχῆ καὶ πλουσίαν πτολιεθρον=πόλις πολυαῖκος τοῦ πολυαῖξ
=ὁ ὀρμητικὸς διέπω=διεξάγω ἀτὰρ=ἐν τούτοις δασμὸς=δια-
νομή λαφύρων ὀλίγον τε φίλον τε=μικρὸν καὶ ἄρκετόν κάμω
τοῦ κάμνω=κουράζομαι φέριτερον=καλύτερον νηυσὶ κορωνίσι
=τὰ πλοῖα ποῦ ἔχουν κυρτὰ τὰ ἄκρα ὄλω=σκέπτομαι ἄτιμος=
περιφρονημένος τὸ ἄφενος=ἡ περιουσία ἀφύξειν τοῦ ἀφύσσω
=ἐπισωρεύω.

Ε. Α. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ : 'Ομήρου Ἰλιάδος Α' καὶ Γ'.

Στ. 148—171. **Γραμματικά:** *ὑπόδρα*=ἐπίρρ. (ἀπὸ τὴν ὑπὸ καὶ τὴν ρίζαν δρακ τοῦ ἀορίστου β' τοῦ δέρκομαι ἔ- δρακ-ον). *ὠκύς*=ἐπιθ. ὠκύς, ὠκεῖα, ὠκύ. *ὦ μοι*=ἐπιφώνημα τοῦ ἐκφράζει θαυμασμόν ἢ λύπην συνήθως ἐκφέρεται μαζί μὲ τὸ μοι ἢ τὸ πό-ποι *ἀναιδείην*=οὐσιαστ. ἢ ἀναιδείη ἐκ τοῦ ἀναιδῆς *ἐπιειμένε*=μετοχ. παθ. παρακ. τοῦ *ἐπιέννυμι* ἀορ. ἐπιέσσαμεν μετοχ. παθ. παρακ. ἐπιειμένος *κερδαλέοφρον*=κλητ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. ὁ κερδαλέοφρων, ὄν (ἀπὸ τὸ κερδαλέος καὶ τὸ φρήν) *τοι*=σοι *πρόφρων*=ἐπιθ. ὁ πρόφρων θηλ. ἢ πρόφρασσα' ἐδῶ τίθεται ἐπιρρηματικῶς. *ἔπεισιν*=δοτ. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. τὸ ἔπος *πειθήναι*=γ' ἐν. ὑποτ. ἐνεστ. τοῦ πειθομαι. *ἐλθόμεναι*=ἀπαρ. ἀορ. β' τοῦ ἔρχομαι ἀττ. ἐλθεῖν *ἴφι*=ἐπίρρ. ἐδῶ (τὸ ἐπίρρ. αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ τὴν ὀργανικὴν δοτικὴν τοῦ οὐσιαστικοῦ ἴς γεν. ἰνὸς ἀντιστ. λατιν. vis). *ἤλυθον*=α' ἐν ὀριστ. ἀορ. β' τοῦ ἔρχομαι ἀττ. ἤλυθον *αἰχμητῶν*=γεν. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. αἰχμητῆς *δεῦρο*=ἐπίρρ. τοπικόν *μαχησόμενος*=μετοχ. μελλ. τοῦ μάχομαι *βοῦς*=οὐσιαστ. αἰτ. πληθ. *ἦ βοῦς, ἦλασαν*=γ' πληθ. ὀρ. ἀορ. α' τοῦ ἐλαύνω καὶ ἐλάω παρατ. ελων μελλ. ἐλώσει ἀπαρέμφ. μελλ. ἐλάαν ἀορ. ἦλασα παθ. ἀορ. ἦλασάμεσθ. παρακ. ἐλήλαται ὑπερσ. ἐλήλατο *Φθίη*=Φθία ἢ *ἐριβῶλακι* δοτ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. ἐριβῶλαξ (ἀπὸ τὸ ἐπιτατικόν ἐρι=πολύ, λίαν καὶ τὸ βῶλαξ=βῶλος=βῶλος γῆς). *βωτιανείρη*=δοτ. ἐν. τοῦ ἐπιθ βωτιάνειρα (τὸ πρῶτον συνθετικόν εἶναι παράγωγον τοῦ βόσκω τὸ δὲ δεύτερον τὸ ἀνήρ). *ἐδηλήσαντο*=γ' πληθ. ὀριστ. μέσ. ἀορ. τοῦ δηλέομαι (ἀντιστοιχ. λατιν. deleo) μελλ. δηλήσομαι ἀορ. ἐδηλησάμη· ἀπὸ τὸ δηλέομαι παράγεται ἡ λέξις δηλητήριον *ἦ*=ἐπίρρ. *οὔρεα*=ἴττ ὄρη *σκιόεντα*=ἐπιθ. τοῦ σκίοεις, ἢ σκίο-σσα τὸ σκιοεν *ἠχῆεσσα*=ἐπιθ. ὁ ἠχῆεις, ἢ ἠχῆεσσα, τὸ ἠχῆεν *μέγα*=ἐπίρρ. *ἀναιδῆς*=κλητ. ἐν. τοῦ ἀναιδῆς *ἄμα* ἐπίρρ. *ἐσπόμεθα*=α' πληθ. ὀριστ. μέσ. ἀορ. β' τοῦ ἔπομαι παρατ. ἐπόμεν μελλ. ἔψομαι ἀορ. β' ἔσπεο, ἔσπετο *χαίρης*=β' ἐν. ὑποτακτ. ἐνεστ. τοῦ χαίρω παρατ. χαῖρεν καὶ ἔχαιρε μελλ. ἀπαρέμφ. χαιρήσειν μέσ. ἀορ. α' χήρατο μέσ. ἀορ. β' κεχάροντο μέσ. μέλλ. κεχαρήσεται παθ. ἀορ. β' χάρη, ἐχάρη. *ἀρνύμενοι*=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ἀρνυμαι παρατ. ἀρνύσθην ἀορ. ἤρατο καὶ β' ἀρόμην *κινῶπα*=ἐπιθ. εὐχρηστον μόνον εἰς τὴν κλητικὴν ἀπὸ τὸ κύων καὶ τὸ θ-μα ωπ— *μετατρέπη*=β' ἐν. ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ μετατρέπομαι· *ἀλεγίζεις*=β' ἐν. ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ ἀλεγίζω ἀπὸ τὸ ἀλέγω (λατ. nec-lego=ἄμιλῶ) *ῶ ἔπι*=ἐπὶ *ῶ*=ἐφ' *ῶ*· *μόγησα*=α' προσ. ὀρ. ἀορ. τοῦ μογέω ἀορ. μόγησα *δόσαν*=γ' πληθ. ἀορ. β' ὀριστ. τοῦ δίδωμι *νῆες*=κατὰ τὴν γ' κλισίαν ἀπὸ τὸ υἱεύς. *ἐκπέρωσι*=γ' πληθ. ὑποτ. ἀορ. τοῦ ἐκπέρθω *ἐθ*=ἐπίρρ. ἀττ. εὐ *ναίόμενον*=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ναίω *πολιέθρον*=οὐσιαστ. οὐδέτερον *Πολυάϊκος*=γεν. ἐν. τοῦ ἐπιθέτ. πολυαῖξ ἀπὸ τὸ πολὺ καὶ τὸ ρῆμα αἴσσω, ἄσσω καὶ ἄττω=ὀρμῶ πηδῶ, φέρομαι ὀρμητικῶς ἐξ οὗ καὶ διαττων *διέπονσι*=γ. πληθ. ὀριστ.

ένεστ. τοῦ διέπω *ἀτάρ*=σύνδεσμος ἀντιθετικὸς *δασμός*=οὐσιαστικ. ἀπὸ τὸ δαίομαι=διανέμω *κάμω*=ὑποτακτ. ἀορ. β' τοῦ κάμνω παρατ. κάμνε ἀορ. β' ἕκαμον καὶ κάμον παρακ. κέκμηκας μετοχ. κέκμηώς μέσ. μέλλ. καμῆται μέσ. ἀορ. ἕκαμοντο. *πολεμίζων*=μετ. ένεστ. τοῦ πολεμιζῶ *Φθίηνδε*=ἐπιθ. τοπικὸν ἦ=βεβαιωτ. μόριον *φέρτερον*=ἐπιθ. οὐδ. γένους ὁ φέρτερος, ἠ, ον *οἴκαδε*=ἐπιθ. τοπικὸν *ἔμεν*=ἀπαρ. ένεστ. τοῦ εἶμι ἀττ.=λέναι *νηυσὶ κορωνίσιν*=δοτ. πληθ. τοῦ νῆες κορωνίδες· κορωνίς, ἴδος ἀπὸ θέμα κορ—(κόροξ, κορώνη λατ. *corvus*=κόραξ) *δίω*=ἀττ. οἶω, οἶομαι *σ'*=σοὶ *ἑὼν*=μετ. ένεστ. τοῦ εἶμι ἀττ.=ῶν *ἄφενος*=οὐσιαστ. οὐδ. γένους τὸ ἄφενος (ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀφνεύς=ὁ πλούσιος), *ἀφύζειν*=ἀπαρ. μέλλ. τοῦ ἀφύσσω παρατ. ἄφυσσον μέλλ. ἀπαρ. ἀφύζειν ἀορ. ἄφυσσεν.

Στ. 148—171. **Συντακτικά :** *τὸν*=ἀντικ. τοῦ προσέφη *ὑπόδρα*=ἐπιθ. προσδ. *ἰδὼν*=μετοχ. χρογ. *πόδας*=αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι *ἐπιειμένε*=ἐπιθ μετοχ. *ἔπεισιν*=ἀντικ. τοῦ πείθεται *Ἀχαιῶν*=γεν. διαιρετ. *πρόφρων*=ἐπιθ. κατηγ. *ἐλθέμεναι*—*μάχεσθαι*=τελ. ἀπαρέμφατα τοῦ σκοποῦ *ὁδὸν*=ἀντικ. σύστοιχον τοῦ ἐλθέμεναι *ἀνδράσιν*=ἀντικ. τοῦ μάχεσθαι *ἴφι*=ἐπιθ. προσδ. τρόπου *ἤλυθον*=ρῆμα *μαχησόμενος*=τελική μετοχή *δεῦρο*=ἐπιθ. προσδ. τόπου *ἔνεκα Τρώων*=ἐμπροσθ. προσδ. αἰτίας *ἔπει.. εἰσὶν*=αἰτιολογ. πρότασις *αἷτιοι*=κατηγορ. *ἔπει ἦ μάλα πολλὰ μεταξὺ (ἔστι)*=δευτερ. αἰτιολογ. *ἐσπόμεθα*=ρῆμα *σοὶ*=ἀντικ. *ὄφρα σὺ χαιῆς*=τελ. πρότασις *ἀρνύμενοι*=τροπ. μετοχ. *Μενελάω*—*σοι*=δοτικαὶ χαριστικαὶ *τῶν*=ἀντικ. εἰς τὰ ρήματα μετατρέπη καὶ ἀλεγιζεῖς *μοι*—*γέρας*=ἀντικ. τοῦ ἀφαιρήσεσθαι *αὐτὸς*=κατηγορημ. προσδ. *πολλὰ*=σύστοιχ. ἀντικ τοῦ μόγησα *μοι*=ἀντικ. τοῦ δόσαν *δόσαν δέ μοι νῆες Ἀχαιῶν*=κυρία πρότασις καὶ ὄχι ἀναφορική *σοὶ*=δοτ. ἀντικ. τοῦ ἴσον *δππότ' Ἀχαιοὶ... ἐκπέρωσι... πιολίεθρον*=χρογική πρότασις *ναϊόμενον*=ἐπιθ. μετοχή τὸ *πλεῖον*=ἀντικ. τοῦ διέπουσι *πολέμοιο*=γεν. διαιρετ. *ἦν ποτε δασμός ἴκηται*=ὑποθ. πρότασις *σοὶ τὸ γέρας πολὺ μείζον (ἔστιν)*=ἀποδοσις (δ' εἶδος ἀόριστος ἐπανάληψις εἰς πορὸν ἢ μέλλον) *ἔστι*=ρῆμα *τὸ γέρας*=ὑποκ *μείζον*=κατηγορ. *σοι*=δοτ. προσωπική κτητική *ἔχων*=τροπ μετοχή *ἔπει κε κάμω πολεμίζω*=χρογ. πρότασις *πολεμίζων*=κατηγορημ. μετοχή ἔνεκα τοῦ κάμω *Φθίηνδε*=ἐπιθ. προσδ. τόπου *ἔπει ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστιν... κορωνίσιν*=αἰτιολ. πρότασις *φέρτερόν ἐστιν*=ρῆμα *ἔμεν*=ὑποκ. *σοὶ*=δοτ. χαριστική *ἄτιμος*=κατηγορ. *ἑὼν*=τροπ. μετοχή *ἄφενος*—*πλοῦτον*=ἀντικ. τοῦ ἀφύζειν.

Στ. 148—171. **Αἰσθητικά :** *ἀναιδεῖην ἐπιειμένε*=Ἐδῶ ἔχομεν σχῆμα μεταφορᾶς. *τοι*—*ἔπεισιν*=σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος· κατὰ τὸ σχῆμα αὐτὸ ὄρος μιᾶς προτάσεως ποῦ φανερώνει ὅλον

ἀντί νά τεθῆ εἰς πτώσιν γενικὴν τίθεται εἰς τὴν ἰδίαν πτώσιν μὲ μὲ ἓνα ἄλλον ὄρον τῆς προτάσεως ποὺ φανερώνει μέρος τοῦ ὄλου. Ἔτσι ἐδῶ ἀντί νά λεχθῆ σοῦ ποὺ φανερώνει τὸ ὄλον ἐλέχθη σοι δηλ. εἰς τὴν ἰδίαν πτώσιν πρὸς τὸ ἔπεισιν ποὺ φανερώνει μέρος Νέα Ἑλλην. : τὴν Κυριακὴ τὸ δειλινὸ ἀντί τὸ δειλινὸ τῆς Κυριακῆς. *Πῶς τις τοι πρόφρων ἔπεισιν πείθεται Ἀχαιῶν*—εἰς τὸν στίχον αὐτὸν ἔχομεν παρήχησιν τοῦ π. *ἔπει ἧ μάλα πολλὰ οὔρεά τε σκιδόντα θάλασσα τε ἠχῆεσσα*—ὠραιότατος στίχος δηλῶν τὴν ἀπόστασιν. *μετατρέπη—ἀλεγίζεις*—συνωνυμία. *ῶ ἔπι*—ἀναστροφή τῆς προθέσεως ἀντί ἐφ' ῶ. *υἴες Ἀχαιῶν*—περίφρασις ἀντί Ἀχαιοὶ καὶ κατὰ τὸ σχῆμα αὐτὸ ἐνῶ μίᾳ ἔννοια μπορεῖ νά ἐκφρασθῆ μὲ μίαν μόνον λέξιν ἐκφράζεται μὲ δύο καὶ γίνεται ἔτσι παραστατικώτερα ἢ ἐκφρασις. Νέα Ἑλλην. : ὁ Γέρος τοῦ Μωριᾶ ἀντί ὁ Κολοκοτρώνης. *οὐ μὲν σοὶ ποτε ἴσον*—ἐδῶ ἔχομεν βραχυλογίαν τὸ πλήρες θὰ ἦτο ἴσον σῶ γεραῖ ὠκὺς—*ἐριβόλακι βωτιανείῳ—σκιδόντα—ἠχῆεσσα—πολυάινος—κορωνίσιν*—ὠραιότατα καὶ ἐκφραστικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

στ. 148—171. **Πραγματικά: ὑπόδρα ἰδῶν**—Μὲ τὸ ἐπίρρημα αὐτὸ δεικνύεται ἡ φοβερὴ ὀργὴ τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα. *Φθία*—Ἦτο κυρίως ἡ πρωτεύουσα τῶν Μυρμιδόνων κειμένη παρὰ τὸν Σπερχεῖον ποταμὸν εἰς τὴν Θεσσαλίαν. Ἀλλὰ ἡ λέξις ἐσήμαινε καὶ ὀλόκληρον τὴν χώραν εἰς τὴν ὁποίαν βασιλεὺς ἦτο ὁ Πηλεὺς, ὁ πατὴρ τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐδῶ σημαίνει τὴν χώραν. *οὔρεα σκιδόντα θάλασσα ἠχῆεσσα*—Πράγματι τὴν χώραν τοῦ Ἀχιλλέως τὴν Φθίαν ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Τρώων τὴν χωρίζουν τὰ ὑψηλὰ καὶ δύσβατα βουνὰ τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. Ὀνομάζονται σκιδόντα διότι εἶχον πυκνὰ δάση. *Μενελάω σοὶ τε*—Πράγματι ἡ Τρωϊκὴ ἐκστρατεία καὶ γενικὰ ἡ αἰτία τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἦτο ἡ προσβληθεῖσα τιμὴ τοῦ Μενελάου ὑπὸ τοῦ Πάριδος λόγῳ τῆς ἀρπαγῆς τῆς Ἑλένης. Ἐπομένως ἡ ἐκστρατεία ἐγίνε χάριν τῶν Ἀτρείδων. *κνωῶπα*—Ὁ κύων ἦτο σύμβολον ἀναιδείας καὶ ἰταμότητος καὶ διὰ τοῦτο ἔθεωρεῖτο ὡς βαρεῖα ὕβρις ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς. Καὶ σήμερον ἀκόμη μεταφορικῶς ἡ λέξις κύων ἔχει κακὴν σημασίαν (π.χ. σκύλλε). *τῶν οὐ τι μετατρέπη*—Ἐννοεῖ ἐδῶ τοὺς ἀγῶνας ποὺ προηγουμένως ἐμνημόνευσεν ἐναντίον τῶν Τρώων.

Στ. 148—171. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: ἐμὰς βοῦς ἤλασαν**—Κατὰ τοὺς ἠρωϊκοὺς χρόνους μίᾳ αἰτία πολέμου ἦτο ἡ ἀρπαγὴ ζῶων καὶ ἄλλων ἀγαθῶν· ἐπομένως ἦσαν πόλεμοι ὄχι διὰ ἑδαφικὴν ἐπέκτασιν ἀλλὰ διὰ ληστειάν. Ἐὰν κατὰ τοὺς πολέμους αὐτοὺς οἱ ὕφισταί μιν τὴν ἐπίθεσιν κατώρθωνον νά διασώσουν τὰς πόλεις των, ἕκαμνον μὲ τὴν σειρὰ των πόλεμον ἐκδικήσεως

έναντιον τῶν ἐπιδρομέων. *νησι κορωνίειν*—Τὰ ἀρχαῖα πλοῖα ἦσαν καμπύλα εἰς τὴν πρῶραν καὶ τὴν πρῶμνην. Ἡ καμπυλότης αὐτὴ ἐφαίνετο μακρόθεν, διὰ τοῦτο ὁ Ὅμηρος χρησιμοποιεῖ διὰ τὰ πλοῖα τὸ σταθερὸν ἐπίθετον κορωνίς μόνον εἰς τὴν δοτικὴν τοῦ πληθυντικοῦ.

Στ. 148—171. *Παροιμιακαὶ ἐκφράσεις* : *μάλα πολλὰ μεταξὺ οὐρεά τε σκιδόντα θάλασσά τε ἠχῆεσσα*—Λέγεται διὰ νὰ δειχθῇ μία μεγάλη ἀπόστασις, *ὄλιγον τε φίλον τε*—λίγο ἀλλὰ ἀγαπητό· καὶ αὐτὴ ἡ παροιμία λέγεται καὶ σήμερον.

Στ. 148—171. *Νόημα* : Ὁ Ἀχιλλεὺς μὲ βαρείας καὶ ὕβριστικὰς ἐκφράσεις ἀπαντᾷ εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα. Τονίζει κατηγορηματικῶς ὅτι εἰς τὸ μέλλον κανένας Ἀχαιοὺς δὲν θὰ ὑπακούσῃ εἰς αὐτὸν ἀκόμη δὲ καὶ ὁ ἴδιος (ὁ Ἀχιλλεὺς), διότι δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν ἐξ αἰτίας τῶν Τρώων, οἱ ὅποιοι ποτὲ δὲν τὸν ἔβλαψαν, ἀλλὰ πρὸς χάριν τῶν Ἀτρειδῶν. Ἀκολουθῶς, ὁ Ἀχιλλεὺς ἀναφερόμενος εἰς τὸ «γέρας» κατηγορεῖ τὸν Ἀγαμέμνονα, διότι ἠπειλήσῃ νὰ τοῦ τὸ ἀφαιρέσῃ λέγων ὅτι ἐνῶ αὐτὸς φέρει εἰς τοὺς ὤμους τοῦ τὸ μεγαλύτερον βᾶρος τοῦ πολέμου, ἐν τούτοις, ποτὲ δὲν παίρνει «γέρας» ἴσον μὲ ἐκεῖνον, ἀλλὰ ἀρκεῖται πάντοτε καὶ εἰς τὸ ὄλιγον. Τώρα ἔπειτα ἀπὸ τὴν προσβολὴν ποῦ τοῦ ἔγινε δηλώνει ὅτι θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του τὴν Φθίαν παρὰ νὰ παραμένῃ εἰς τὴν Τροίαν διὰ νὰ συσσωρεύῃ πλοῦτη διὰ τὸν Ἀγαμέμνονα.

Στ. 148—171. *Περίληψις* : Ὁ Ἀχιλλεὺς ὕβριζει τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ τονίζει ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ οὐδεὶς Ἀχαιοὺς θὰ ὑπακούσῃ εἰς αὐτὸν πλέον. Ὑπενθυμίζει τοὺς λόγους τῆς ἐκστρατείας εἰς Τροίαν καὶ τονίζει τὴν δυσανάλογον ἀμοιβὴν τοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὰς μεγίστας ὑπηρεσίας του. Τελικῶς ἀπειλεῖ ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

Στ. 148—171. *Ἐπιγραφή* : Ὁ Ἀχιλλεὺς μὲ βαρυτάτας ὕβρεις τονίζει τὰ δυσάρεστα ἀποτελέσματα ποῦ θὰ ἔχῃ ἢ διαγωγὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ κατηγορηματικῶς δηλώνει ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

Στ. 172—187. Τὸν δ' ἤμειβεται ἔπειτα || ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγα-
 [μένων] ΤΤ
 «φεῦγε μάλα, εἴ τοι | θυμὸς ἐπέσσεται, || οὐδέ σ' ἐγὼ γε Β
 λίσσομαι | εἵνεκ' ἐμείτο μένειν' || παρ' ἐμοί γε καὶ | ἄλλοι Ε
 οὔ κέ με | τιμήσουσι || ,μάλιστα δὲ | μητιέτα Ζεὺς. ΤΤ
 ἔχθιστος δέ μοι | ἔσσι || δι'οτρεφέων βασιλῶν· ΤΤ
 αἰεὶ | γάρ τοι ἔρις τε φίλη || πόλεμοί τε μάχαι τε. Ε
 εἰ μάλα | καρτερός | ἔσσι, || θεός που | σοὶ τό γ' ἔδωκεν. ΤΤ
 οἴκαδ' ἰῶν σὺν | νηυσὶ τε | σῆς || καὶ | σοῖς ἐτάροισι Ε
 Μυρμιδόνεσσιν ἔνασσε, || σέθεν δ' ἐγὼ | οὐκ ἀλεγίζω ΤΤ
 οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος· || ἀπειλήσω δέ τοι | ὄδω· ΤΤ
 ὡς ἐμ' ἀφαιρεῖται || Χρῦσηίδα || Φοῖβος Ἀπόλλων, Π ἢ Β
 τὴν μὲν ἐγὼ σὺν | νηὶ τ' ἐμῇ || καὶ ἐμοῖς ἐτάροισι Ε
 πέμψω, ἐγὼ δὲ κ' ἄγω || Βρισηίδα | καλλιπάρηον Π
 αὐτὸς ἰῶν κλισίηνδε, || τὸ | σὸν γέρας, | ὄφρ' ἐὺ | εἰδῆς ΤΤ
 ὄσσον | φέρτερός | εἰμι σέθεν, || στυγέη δὲ καὶ | ἄλλος Ε
 ἴσον ἐμοὶ φάσθαι || καὶ ὁμοιωθήμεναι | ἄντην». Π

Στ. 172—187. **Ἑρμηνευτικά:** *φεῦγε μάλα*—νά φύγης γρήγορα *ἐπέσσεται* τοῦ *ἐπισσεύω*—ἐπιθυμῶ *λίσσομαι*—παρακαλῶ *εἵνεκα ἐμείτο*—πρὸς χάριν μου *μητιέτα*—ὁ πάνσοφος *ἔχθιστος*—μισητότατος *διοτρεφέων* τοῦ *διοτρεφῆς*—ὁ εὐγενῆς *φίλη*—ἀγαπητὴ *καρτερός*—ἰσχυρὸς *που*—νομίζω *οἴκαδε*—εἰς τὴν πατρίδα *ἐτάροισι* τοῦ *ἐταρός*—ὁ σύντροφος *σέθεν*—σοῦ *ἀλεγίζω*—ἐνδιαφέρομαι *ὄθομαι*—ἀνησυχῶ *κοτέοντος* τοῦ *κοτέω*—ὀργίζομαι *ὄς*—ὄπως, ἀφοῦ *κε ἄγω* ἀντὶ *ἄξω*—θὰ πάρω, θὰ ὀδηγήσω *κλισίηνδε*—εἰς τὴν σκηνὴν *φέρτερος*—ἀνώτερος *στυγέη* τοῦ *στυγέω*—ἀποφεύγω, μισῶ, φοβοῦμαι. *φάσθαι* τοῦ *φημι*—λέγω *ὁμοιωθήμεναι* τοῦ *ὁμοιόμαι*—ἐξισώνομαι *ἄντην*—ἀπέναντι, φανερά.

Στ. 172—187. **Γραμματικά:** *φεῦγε*—προστ. ἔνεστ. τοῦ φεύγω *μάλα*—ἐπίρρ. *τοι*—σοὶ *ἐπέσσεται*—γ' ἐν. μεσ. παρακ. τοῦ ἐπισσεύω παρατ. ἐπέσσευε μετοχ. ἄορ. ἐπισσεύσας μέση φωνῆ ἐπισσεύομαι παρατ. ἐπεσσεύοντο ἄορ. ἐπέσσυτο παρακ. ἐπέσσυται μετοχ. παρακ. ἐπεσσύμενος· ὁ παρακ. ἐπέσσυται ἔχει σημασίαν ἔνεστῶτος. *λίσσομαι*—ἔνεστ. ὀριστ. τοῦ λίσσομαι πα-

Στ. 172—187. Πρὸς αὐτὸν δὲ ἔπειτα ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς τῶν
 [ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
 «Νὰ φύγῃς γρήγορα, ἂν ἡ ψυχὴ σου ἐπιθυμῇ (αὐτὸ) καὶ ἐγὼ
 [δὲν σὲ
 παρακαλῶ πρὸς χάριν μου νὰ μένῃς· κοντὰ μου βέβαια (εἶναι)
 [καὶ ἄλλοι
 ποὺ θὰ μὲ τιμῆσουν, πρὸ πάντων δὲ ὁ πάνσοφος Ζεὺς·
 μισητότατος δὲ μοῦ εἶσαι ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς βασιλεῖς·
 διότι πάντοτε σοῦ εἶναι ἀγαπητὴ ἡ φιλονικία καὶ οἱ πόλεμοι καὶ
 [αἱ μάχαι.
 Ἐὰν εἶσαι πολὺ ἰσχυρὸς, κάποιος θεὸς, νομίζω, σοῦ ἔδωκεν
 [αὐτὸ βέβαια.
 Ἄφοῦ ἐπανεῖλθῃς εἰς τὴν πατρίδα σου μὲ τὰ πλοῖα σου καὶ τοὺς
 [συντρόφους σου
 βασιλευε εἰς τὴν χώραν τῶν Μυρμιδόνων, διὰ ἐσένα δὲ ἐγὼ δὲν
 [ἐνδιαφέρομαι
 καὶ δὲν ἀνησυχῶ, ἐπειδὴ εἶσαι θυμωμένος· ἀντιθέτως μάλιστα
 [θὰ κάνω τὴν ἐξῆς ἀπειλήν·
 ἀφοῦ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἀφαιρεῖ ἀπὸ ἐμὲ τὴν Χρυσίδα,
 τὴν ὅποιαν βεβαίως ἐγὼ μὲ τὸ πλοῖον μου καὶ τοὺς συντρόφους
 [μου
 θὰ στείλω, ἐγὼ ὅμως θὰ πάρω τὴν ὠραίαν Βρισηίδα
 ἀφοῦ ἔλθω ὁ ἴδιος εἰς τὴν σκηνὴν σου, τὸ ἴδικόν σου βραβεῖον,
 [διὰ νὰ γνωρίζῃς καλὰ
 πόσον εἶμαι ἀνώτερός σου, καὶ νὰ ἀποφεύγῃ καὶ ἄλλος
 νὰ λέγῃ ὅτι εἶναι ἴσος μὲ ἐμὲ καὶ νὰ ἐξισώνεται φανερά».

ρατ. ἐλίσσετο ἄορ. ἐλίσσάμην (ἀπὸ τὴν ἰδίαν ρίζαν λιτή, λιτα-
 νεία). *εἶνεκα* = ἐνεκα = πρόθεσ. καταχρηστ. *ἐμεῖο* = ἐμοῦ *κὲ* = ἄν
 = δυνητ. *μητίετα* = ἐπίθ. ὁ μητίετα μὲ ἀρχαϊκὸν τύπον τῆς ὀνο-
 μαστικῆς εἰς α ἀντὶ τῆς ἀντὶ *μητιέτης* (ὅπως τὸ λατιν. *naufa* =
 ναύτης). *ἐχθιστος* = ὑπερθ. βαθμὸς τοῦ ἐπίθ. ἐχθρός, ἐχθιστος,
 ἐχθισιη, ἐχθισιον *ἔσσι* = β' ἐν. πρόσ. ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ εἰμί ἀντὶ
 εἰ *διοτρεφέων* = ἐπίθ. τοῦ διοτρεφῆς, ἦς, ἐς *βασιλῆων* = γεν.
 πληθ. ἀττ. βασιλέων *αἰεὶ* = ἐπίρρ. εὐρίσκειται καὶ ὡς αἰεὶ καὶ
 αἰὲν (τὸ ἐπίρρ. αὐτὸ κυρίως εἶναι τοπικὴ πτώσις τοῦ *αἰῶ* ὡς
 ἀπὸ τὸ ὅποιον προήλθε καὶ ὁ αἰὼν λατιν. *aevum*) *τοι* = σοὶ *καρ-*
τερὸς = ἐπίθ. καρτερός, ἦ, ὄν (ἀπὸ τὸ κάρτος — κράτος = ἡ δύνα-
 μισ) *που* = ἐπίρρ. *σῆς* = κτητ. ἀντων. δοτ. πληθ. θηλυκοῦ ἀττ.
 σαῖς *ἑτάροισι* = δοτ. πληθ. τοῦ ἑταρος καὶ ἑταῖρος *Μυρμιδόνεσ-*
σιν = δοτ. πληθ. ἀττ. Μυρμιδόσιν *ἄνασσε* = προστ. ἐνεστ. τοῦ
 ἀνάσσω παρατ. ἄνασσεσ μέλλ. ἀνάξει ἀπαρ. μέσου ἄορ. ἀνά-
 ξασθαι *σέθεν* = σοῦ *ῥθομαι* = ρῆμα ὀριστ. ἐνεστ. παρατ. ὄθητο
κοτέοντος = μετοχ. ἐνεστ. τοῦ κοτέω μετοχ. παρακ. κεκοτηότι

μέσ. παρατ. κοτέοντο άόρ. κοτέσσατο' (άπό τó κóτος=ή όργή, ή μνησικακία) *ός*=έπίρρ. άναφορ. *έμ*=έμέ *τήν*=ήν *κ'* *άγω*=*κέν άγω*=*άν άγω*=ύποτακτ. *κλισίηνδε*=τοπικόν έπίρρ. (άπό τήν αίτιατ. έν. τοϋ κλισίη (κλίνω) και τó τοπικόν δε ποϋ σημαίνει εις τόπον κίνησιν π.χ. οϊκαδε, Μεγαράδε κλπ.) *έϋ*=εϋ *ειδής*=ύποτ. παρακ. μέ σημασίαν ένεστώτος τοϋ οϊδα *όσον*=άττ. όσον=άντων. άναφ. *φέρτερος*=έπίθ. φέρτερος, φερτέρη, φέρτερον *στυγέη*=γ' έν. ύποτ. ένεστ. τοϋ στυγέω άορ. *α'* εϋκτ. στύξαιμι άορ. β', γ' πληθ. έστυγον *φάσθαι*=άπαρ. ένεσι. μέσης φωνής τοϋ φημι *όμοιωθήμεναι*=άττ. όμοιωθήναι=άπαρ. παθ. άορ. τοϋ όμοιόομαι *άντην*=έπίρρ. (άντα=ένώπιον, άντίκρυ, άντί, άντίος, έναντίον).

Στ. 172—187. **Συντακτικά:** *ημείβετο*=ρήμα *τόν*=άντικ. *εί τοι θυμός επέσσειται*=ύποθ. πρότασις (παρενθετική) *τοι*=δοτ. κτητική *μένειν*=τελ. άπαρέμφ. εις τó λίσσομαι *σέ*=ύποκ. τοϋ μένειν (έτεροπροσ.) *είνεκ' έμεϊτο*=έμπρ. προσδ. τοϋ τελ. αίτιου *κε τιμήσουσι*=ρήμα ό μέλλον μέ τó κε=άν δηλώνει τó πραγματικόν. *έχθιστος*=κατηγορούμενον *βασιλίων*=γεν. διαιρετ. *μοι*=δοτ. άντικ. εις τó έχθιστος (*έστι*)=ρήμα *έρις-πόλεμος μάχαι τε*=ύποκ. *φίλη*=κατηγορ. εις τó έρις πόλεμος μάχαι. *εί μάλα καρτερός έσσι*=ύποθ. πρότασις *έσσι*=ρήμα (*σϋ*)=ύποκ. *καρτερός*=κατηγορ. *έδωκεν*=ρήμα *θεός*=ύποκ. *τό σοι*=άντικείμενα *εί...έσσι-έδωκεν*=*α'* είδος ύποθ. λόγου. *άνασσε*=ρήμα (*σϋ*)=ύποκ. *ίων*=χρον. μετοχή *οϊναδε*=έπίρρ. τοπ. προσδ. *σϋν νησεί και έτάροισι*=έμπροθ. προσδ. συνοδείας *Μυρμιδόνεσσιν*=δοτ. τοπική *σέθεν*=άντικ. τών άλεγίζω και όθομαι *κοτέοντος*=αίτιολ. μετοχή *άπειλήσω*=ρήμα *τοι*=άντικ. *ϋδε*=έπίρρ προσδ. τρόπου *άφαιρείται*=ρήμα *Φοΐβος 'Απόλλων*=ύποκ. *έμέ-Χερσηίδα*=άντικείμενα *αϋτός*=κατηγορημ. προσδιορισμός *ίων*=χρον. μετοχ. *κλισίηνδε*=έπίρρ. προσδ. τόπου *τό γέρας*=παράθεσις εις τó Βρισηίδα *δφρ' έϋ είδής*=τελική πρότασις *όσον φέρτερος είμι*=πλαγ. έρωτημ. πρότασις έξαρτωμένη έκ τοϋ είδής *είμι*=ρήμα *έγώ*=ύποκ. *φέρτερος*=κατηγορ. *σέθεν*=β' όρος συγκρίσεως (*δφρα*) *στυγέη...άντην*=τελική πρότασις *φάσθαι-όμοιωθήμεναι*=τελικά άπαρέμφατα. *ίσον*=κατηγορ. *έμοι*=δοτ. άντικ. τοϋ ίσον.

Στ. 172—187. **Αισθητικά:** *έπειτα άναξ*=Έδω δέν έχομεν χασμωδιαν, διότι τó άναξ είχε F (έπειτα Fάναξ). *έπειτα άναξ άνδρών 'Αγαμέμνων*=παρήχησις τοϋ *α* *φεϋγε μάλα...άνασσε*=Εις τοϋς στίχους αϋτούς έπαναλαμβάνεται ή προτροπή τοϋ 'Αγαμέμνονος πρός τόν 'Αχιλλέα νά άναχωρήσῃ. 'Η έντονος αϋτή προτροπή δεικνύει όλον τó πείσμα τοϋ 'Αγαμέμνονος αλλά και τήν άπάθειαν διά τήν άπόφασιν τοϋ 'Αχιλλέως. *μάλιστα μητίε-*

τα Ζεύς—'Ο 'Αγαμέμνων τονίζει ότι ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς στάσεως αὐτῆς τοῦ 'Αχιλλέως ἔχει μὲ τὸ μέρος του τὸν συνετόν Δία. *αἰεὶ γὰρ τοι... ἄνασσε*—Μὲ τὰ ἀσύνδετα αὐτὰ σχήματα χαρακτηρίζεται ἡ ὄλη ψυχικὴ κατάστασις τοῦ 'Αγαμέμνωνος. *σὺν νηυσὶ τε σῆς καὶ σοῖς ἐτάροισι Μυρμιδόνεσσι ἄνασσε*—ἔχομεν παρήχησιν τοῦ σ μετὴν ὁποῖαν ἐπίσης ἐκδηλώνεται ἡ ψυχικὴ κατάστασις τοῦ 'Αγαμέμνωνος. *Μυρμιδόνεσσι ἄνασσε*—Τὴν φράσιν αὐτὴν ὁ 'Αγαμέμνων τὴν λέγει μὲ κάποιαν περιφρόνησιν διὰ τὸν 'Αχιλλέα ὁ ὁποῖος βασιλεύει ὀλίγων Μυρμιδόνων ἐνῶ αὐτὸς εἶναι ἡγεμῶν ὄλων τῶν 'Αχαιῶν. *ἀλεγίζω—δδομαι*—Τὰ ρήματα εἶναι συνώνυμα. *αὐτὸς*—Χρησιμοποιεῖ τὸ αὐτὸς δι' ἔμφασιν καὶ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι δὲν ὑπολογίζει καθόλου τὸν 'Αχιλλέα. *τὸ σὸν γέρας*—'Επίσης ἐδῶ ἔχομεν ἔμφασιν. *ἴσον... φάσθαι—δμοιωθῆμεναι*—Συνωνυμία. *εἰ μάλᾳ καρτερός ἐσσι—δσσον φέρτερος εἰμι*—φανερὰ ἡ ἀντίθεσις. *μητίετα—ἔχθιστος—διοτρεφέων—καρτερός—καλλιπάρηον—φέρτερος* = Παραστατικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 172—187. **Πραγματικά: μητίετα Ζεύς**—'Ο Ζεύς, ὁ μέγιστος καὶ ἰσχυρότατος ἀπὸ τοὺς θεοὺς κυβερνᾷ τὴν φύσιν ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἔθεωρεῖτο ὅτι ἦτο κάτοχος πάσης σοφίας αὐτὴν τὴν ιδιότητα τὴν ἀποδίδει ὁ 'Ὀμηρος μὲ τὸ ἐπίθετον μητίετα. *διοτρεφέων βασιλῶν*—Εἰς τὴν 'Ὀμηρικὴν ἐποχὴν ὑπῆρχε ἡ ἀντίληψις ὅτι οἱ βασιλεῖς ἦσαν προστατευόμενοι τῶν θεῶν καὶ δὴ τοῦ Διὸς. *Μυρμιδόνεσσι*—Οἱ Μυρμιδόνες ἦσαν Θρακικὸν φύλον καὶ κατῴκουν εἰς τὴν Φθιώτιδα. Αἱ κυριώτεραι πόλεις τῶν Μυρμιδόνων ἦσαν ἡ Φθία καὶ ἡ 'Ελλάς. *Βρισηίδα*—'Η Βρισηὶς ἦτο κόρη τοῦ Βρισέως ὁ ὁποῖος ἦτο ἱερεὺς εἰς τὴν πόλιν Λυρνησσὸν τῆς Μυσίας. Κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως αὐτῆς ὁ 'Αχιλλεὺς ἐφόνευσεν τὸν σύζυγόν της καὶ τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς της τὴν δὲ Βρισηίδα ἐπῆρεν αἰχμάλωτον.

Στ. 172—187. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: κλισίηνδε**—'Η ἀρχικὴ σημασία τῆς λέξεως κλισίη ἦτο ὁ τόπος ὅπου πλαγιαίνει κάποιος, τὸ κατάλυμα, μετὰ ἐσθίμην ξύλινον παράπηγμα στεγασμένον μὲ καλάμια. Τοιοῦτου εἴδους ξύλινα παραπήγματα ἐχρησιμοποιοῦν οἱ βοσκοὶ καὶ κατὰ τὸν πόλεμον οἱ στρατιῶται. Τὰ ξύλινα αὐτὰ παραπήγματα εἶχον τὴν διάταξιν τῆς 'Ὀμηρικῆς οἰκίας.

Στ. 172—187. **Χαρακτηρισμὸς προσώπων:** Διὰ τῶν στίχων αὐτῶν ὁ 'Αγαμέμνων δεικνύει ἀδιαφορίαν διὰ τὴν μελετωμένην φυγὴν τοῦ 'Ἐκτορος ἀλλὰ καὶ ὑπέρμετρον ἐγωϊσμόν.

Στ. 172—187. **Νόημα.** 'Ο 'Αγαμέμνων ἔξω φρενῶν μετὰ τὴς βαρυτάτας ὕβρεις τοῦ 'Αχιλλέως δηλώνει εἰς τὸν 'Αχιλλέα,

ὅτι ἡ ἀπειλή του δι' ἀποχώρησιν τὸν ἀφήνει ἀδιάφορον καὶ ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ ἄλλοι βασιλεῖς πρὸς τὰ σταθοῦν παρὰ τὸ πλευρόν του, ἰδιαίτερα δὲ ὁ ἴδιος ὁ Πάνσοφος Δίας. Τοῦ τονίζει ἀκόμη ὅτι τοῦ εἶναι μισητότατος, διότι πάντοτε εἶναι φιλόνομος. Ἐν συνεχείᾳ τὴν ἀνδρείαν του θέτει ὑπὸ ἀμφισβήτησιν, διότι ἐὰν ὑπάρχη, ἔχει δοθῆ ἀπὸ κάποιον θεόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν θυμὸν του καὶ τὴν ἀπειλήν του ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, τὸν πληροφορεῖ ὅτι μένει ἀδιάφορος καὶ ὅτι ὁ ἴδιος μετὰ τὸ δικὸν του πλοῖον καὶ τοὺς δικούς του συντρόφους θὰ μεταβῆ, εἰς τὴν σκηνὴν του διὰ νὰ πάρῃ τὴν Βρισηίδα, διὰ νὰ μάθῃ ὁ καθένας

Στιχ. 188—205. Ὡς φάτο· | Πηλεΐωνι || δ' ἄ|χος γένετ', |

[ἐν δὲ οἱ | ἦτορ

στήθεσ|σιν λασί|οισι || δι|άνδιχα | μερμή|ριξεν,

ἦ ὁ γε | φάσανον | ὄξυ || ἐ|ρυσσάμε|νος παρὰ | μηροῦ

τοὺς μὲν ἀ|ναστή|σειεν, || ὁ δ' | Ἄτρεϊ|δην ἑνα|ρίζοι,

ἦε χό|λον παύ|σειεν || ἐ|ρητύ|σειέ τε | θυμόν.

ἦρος ὁ | ταῦθ' ὥρ|μαινε || κα|τὰ φρένα | καὶ κατὰ | θυμόν,

ἔλκετο | δ' ἐκ κολε|οῖο μέ|γα ξίφος || . ἦλθε δ' Ἄ|θήνη

οὐρανό|θεν· πρὸ γὰρ | ἦκε θε|ἄ || λευ|κώλενος | Ἥρη,

ἄμφω ὁ|μῶς θυ|μῷ || φιλέ|ουσα τε | κηδομέ|νη τε.

στῆ δ' ὄπι|σθεν, ξαν|θῆς || δὲ κό|μης ἔλε | Πηλεΐωνα

οἴῳ | φαινομέ|νη || τῶν | δ' ἄλλων | οὐ τις ὀ|ρατο.

θάμβη|σεν δ' Ἀχιλ|λεύς || , μετὰ | δ' ἐτρά|πετ', | αὐτίκα |

[δ' ἔγνω

Παλλάδ' Ἄ|θηναί|ην || δει|νώ δὲ οἱ | ὄσσε φά|ανθεν·

καὶ μιν | φωνή|σας || ἔπε|α πτερό|εντα προ|σηύδα·

«τίπτ' αὐτ' | , αἰγίο|χοιο || Δι|ὸς τέκος | , εἰλή|λουθας;

ἦ ἴνα | ὕβριν ἴ|δῃ || Ἄγα|μέμονος | Ἄτρεϊ|δαο ;

ἀλλ' ἐκ | τοι ἐρέ|ω || , τὸ δὲ | καὶ τελέ|εσθαι ὀ|τω·

ἦς ὑπε|ροπλί|ησι || τάχ' | ἂν ποτε | θυμόν ὀ|λέσση».

ὅτι κανείς δέν μπορεί νά τολμᾷ νά ἔξομοιώνεται μέ τόν ἀρχι-
στράτηγον βασιλέα.

Στ. 172—187. **Περίληψις.** Ὁ Ἀγαμέμνων μένει ἀδιάφορος
διά τήν ἐπαπειλουμένην ἀναχώρησιν τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τήν
Φθίαν, θέτει ἐν ἀμφιβόλῳ τήν ἀνδρείαν του καί δηλώνει ἀπειλη-
τικῶς ὅτι αὐτοπροσώπως θά τοῦ ἀφαιρέσῃ τήν Βρισηίδα.

Στ. 172—187. **Ἐπιγραφή:** Ὁ Ἀγαμέμνων ἀδιαφορεῖ διά
τήν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀχιλλέως καί ἐκ νέου ἐκφράζει ἀπειλήν
ὅτι θά ἀφαιρέσῃ τὸ «γέρας του» τήν Βρισηίδα.

Στιχ. 188—205. Ἔτοι εἶπε· τὸν υἱὸν δὲ τοῦ Πηλέως ἀγανάκτη-
[σις κατέλαβε, καί μέσα εἰς
τὰ μαλλιαρά του στήθη ἢ καρδιά του μεταξύ δύο σκέψεων ἔτα-
[λαντεύετο,
ἢ αὐτὸς δηλαδὴ τὸ κοφτερὸν ξίφος ἀφοῦ τραβήξῃ (ἀπὸ τήν θή-
[κην ποῦ εὐρίσκετο) κοντὰ εἰς τὸν μηρόν του
αὐτοῦς μὲν (τοὺς Ἀχαιοὺς) νά τοὺς σηκώσῃ καί νά τοὺς διαλύσῃ,
[αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος τὸν Ἀτρεΐδην νά φονεύσῃ,
ἢ νά παύσῃ τήν ὀργήν του καί νά συγκρατήσῃ τὸν θυμόν του.
Καθ' ὄν χρόνον αὐτὸς αὐτὰ ἀνεκίνει μέ τὸν νοῦν του ταλαν-
[τευόμενος μεταξύ σκέψεως καί πάθους
ἤρχιζε δὲ νά σύρῃ ἀπὸ τήν θήκην μέγα ξίφος, ἦλθεν τότε ἢ
[Ἀθηναῖα
ἀπὸ τὸν οὐρανόν· διότι τήν ἀπέστειλε ἡ θεὰ ἢ ἔχουσα λευκοῦς
[βραχιόνας Ἡρα,
ἢ ὁποῖα καί τοὺς δύο ἐξ ἴσου ἠγάπα μέ τήν καρδιά της καί ἐν-
[διεφέρετο (δι' αὐτούς).
Ἔστάθη δὲ ὀπισθεν (του), ἀπὸ τὰ ξανθὰ δὲ μαλλιά ἔπιασε τὸν
[Πηλεΐδην
μόνον εἰς αὐτὸν φαινομένην· ἀπὸ τοὺς ἄλλους δὲ κανείς δέν τήν
[ἔβλεπεν.
Ἐξεπλάγη τότε ὁ Ἀχιλλεύς καί ἔστρεψεν ὀπίσω, καί ἀμέσως
[ἀνεγνώρισε
τήν Παλλάδα Ἀθηναῖαν· φοβερὰ δὲ τὰ μάτια της ἄστραψαν·
καί μέ δυνατὴν φωνήν εἶπε πρὸς αὐτὴν περωτοῦς λόγους·
«διατί λοιπὸν πάλιν, τέκνον τοῦ κρατοῦντος τήν αἰγίδα Διός,
[ἔχεις ἔλθει;
μήπως διὰ νά ἴδῃς τήν ὑπεροψίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος τοῦ υἱοῦ
[τοῦ Ἀτρείως;
ἀλλὰ θά σοῦ εἶπω καθαρά, αὐτὸ δὲ νομίζω ὅτι καί θά γίνῃ·
ἐξ αἰτίας τῆς θρασύτητός του γρήγορα κάποτε θά χάσῃ τήν ζωὴν
του».

Στ. 188—205. **Ἑρμηνευτικά :** **φάτο**—ἔφη—εἶπε ἄχος, τὸ ἄχος=ἡ ἀγανάκτησις **ἐν**=μέσα **ἦτορ**=ἡ καρδιά **λασίοισι τοῦ λάσιος**=ὁ δασύτριχος, ὁ μαλλιαρὸς **διάνδιχα**=μὲ δύο τρόπους **μερμηήριξεν τοῦ μερμηήριζω**=σκέπτομαι, **διάνδιχα μερμηήριξεν**=έταλαντεύετο μεταξύ δύο σκέψεων **φάσανον τὸ**=τὸ ξίφος **δξὺ**=κοπτερόν **ἐρυσσάμενος τοῦ ἐρύω**=οὔρω, τραβῶ **ἀναστήσειεν τοῦ ἀνίστημι**=σηκώνω **ἐναρίζοι τοῦ ἐναρίζω**=φονεύω **ἦε**=ἡ **χόλον**=ὁ χόλος=ἡ ὀργή **ἐρητύσειε τοῦ ἐρητύω**=συγκρατῶ **θυμόν, ὁ θυμὸς**=ὁ θυμὸς **ἦος**=ἕως=ἐνῶ, καθ' ὃν χρόνον **ὄρμαινε τοῦ ὄρμαινώ**=ἀνακινῶ μὲ τὸν νοῦν **φρῆν καὶ θυμὸς**=σκέψις καὶ πάθος **ἔλκετο τοῦ ἔλκομαι**=ἀρχίζω νὰ σύρω **κολεοῖτο τοῦ κολεῶς**=ἡ θήκη **προῆκε τοῦ προῆμι**=ἀποστέλλω **ἄμφω**=καὶ οἱ δύο **θυμῶ**=μὲ τὴν καρδιά **φιλέουσα τοῦ φιλέω**=ἀγαπῶ **κηδομένη τοῦ κηδομαι**=ἐνδιοφέρομαι **σιτῆ τοῦ ἰσταμαι**=στέκομαι **ἔλε τοῦ αἰρῶ**=πιάνω **οἶω τοῦ οἶος**=μόνος **ὄρατο**=ἑώρα=ἔβλεπε **θάμβησεν τοῦ θαμβέω**=ἐκπλήττομαι **μετὰ δ' ἐτρόπετο**=μετετράπετο τοῦ **μετατρέπομαι**=στρέφω πρὸς τὰ ὀπίσω **αὐτίκα**=ἀμέσως **δεινῶ**=φοβερὰ **ᾄσσε**=τὰ μάτια **φάανθεν τοῦ φαεῖνω**=ἀστράπτω **φωνήσας τοῦ φωνέω**=ἐκβάλλω φωνήν, φωνάζω **δυνατὰ ἔπεα πτερόεντα**=πτερωτοὶ λόγοι **προσηύδα τοῦ προσαυδάω**=λέγω πρὸς τινὰ **τίπτε**=τίποτε=διατί λοιπόν, διατί ἄραγε **αὔτε**=πάλιν **αἰγίοχος**=ὁ κρατῶν τὴν αἰγίδα **τέκος**=τέκνον **εἰλήλουθας**=ἔληλυθας=ἔχεις ἔλθει **ἦ**=μήπως **ὑβρις**=ἡ ὑπερψία **ἐκ**-**ἐρέω**=ἔξερέω=θα εἶπω **καθαρὰ τελέεσθαι τοῦ τελέω**=ἐκτελῶ, πραγματοποιοῖω **οἶω**=οἶομαι=νομίζω **ἦς**=**δαῖς**=ἰδικὰς τοῦ **ὑπεροπλίησι τοῦ ὑπεροπλίη**=ἡ θρασύτης **τάχα**=γρήγορα **ποιε**=κάποτε **ἄλεσση τοῦ ἄλλυμι**=χάνω **θυμὸς**=ζωή.

Στ. 188—205. **Γραμματικά :** **φάτο**=ἐν. μεσ. παρατ. τοῦ φημί **Πηλεῖωνι**=δοτ. ἐν. τοῦ πατρωνυμικοῦ ἐπίθ. Πηλεῖων **ἄχος**=οὔδεν. οὐσιαστ. τὸ ἄχος, ους **ἐν**=ἐπίρρ. **οἱ** δοτ. ἐν. τῆς προσωπικῆς ἀντων. **ἦτορ**=οὐσιαστ. οὔδεν. γένους ἦτορ, (μόνον εἰς ὄνομ. καὶ αἰτ. ἐν.) **λασίοισι**=ἀττ. **λασίοις**=δοτ. πληθ. τοῦ ἐπίθ. **λάσιος**, η, ον, **διάνδιχα**=ἐπίρρ. (παράγεται ἀπὸ τὸ διὰ καὶ ἀνδιχα τὸ δὲ ἀνδιχα ἀπὸ τὸ ἀνά καὶ δίχα). **μερμηήριξεν**=γ' ἐν. ὀριστ. ἄορ. α' τοῦ μερμηήριζω παρατ. μερμηήριξεν. ἄορ. μερμηήριξα **δ**=δεικ. οὗτος. **φάσανον**=οὐσιαστ. οὔδεν. γέν. τὸ φάσανον (ἀπὸ τὸ θέμα σφαγ- τοῦ σφάζω ἄρα ἦτο σφάσανον καὶ κατὰ τὸν νόμον τῆς μεταθέσεως σφάσανον). **ἐρυσσάμενος**=μετοχή μέσ. ἄορ. τοῦ ἐρύω παρατ. ἔρυσον μέλλ. ἐρύουσιν ἄορ. ἔρυσεν μετ. ἄορ. εἰρυσσάμην εὐκτ. ἐρύσσαιο ἀπαρ. ἐρύσσαιο μετοχ. ἐρυσσάμενος **ἀναστήσειεν**=εὐκτ. ἄορ. α' τοῦ ἀνίστημι. **ἐναρίζοι**=εὐκτ. ἐνεστ. τοῦ ἐναρίζω παρατ. ἐνάριζε ἄορ. ἐνάριξα (τὸ ρῆμα σχηματίζεται ἀπὸ τὸ ἔναρα=τὰ ὄπλα μαχητοῦ φονευθέντος). **ἦε**=διοζευκτ.=ἡ **παύσειεν**=εὐκτ. ἄορ. α' τοῦ παύω **ἐρητύσειε**=εὐκτ. ἄορ. τοῦ ἐρητύω παρατ. ἐρήτυε

εὐκτ. ἀορ. ἐρητύσειε ἦος=σύνδεσμος χροιν. ἄλλος τύπος τοῦ ἔως ὄρμαινε=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ὄρμαινώ τὸ ὅποιον εἶναι παράλληλος τύπος τοῦ ὄρμάω παρατ. ὄρμαινε ἀορ. ὄρμηνε. φρένα=αἰτ. ἐν. τοῦ φρήν ἔλκετο=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἔλκομαι. παρατ. ἔλκετο κολεοῖτο οὐσιαστ. γεν. τοῦ ὁ κολεὸς οὐρανόθεν=ἐπίρρ. πρὸ - ἦκε=προῆκε=γ' ἐν. ὄριστ. ἀορ. β' τοῦ προῖημι λευκώλενος=ἐπίθ. ἄμφω=ἀορ. ἀντων. δυϊκοῦ ἀριθ. πτώσ. αἰτιατ. φιλέουσα=μετοχ. τοῦ φιλέω κηδομένη=μετοχ. τοῦ κήδομαι παρατ. κήδετο μέλλ. κεκαδησόμεθα. σιῆ=γ' ἐν. ὄριστ. ἀορ. β' τοῦ ἴσταμαι ἔλε=γ' ἐν. ἀορ. β' τοῦ αἰρῶ ἀναύξητος ἀντὶ εἶλε οἴω=δοτ. ἐν. τοῦ οἶος, η, ον. ὄρατο=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ὄράομαι ἀττ. ἐώρατο ἀντ. ἐώρα θάμβησεν=β' ἐν. ὄριστ. ἀορ. ἀναύξ. τοῦ θαμβέω μετὰ—ἐτράπετο=μετετράπετο=γ' ἐν. ἀορ. β' τοῦ μετατρέπομαι Παλλάδα=αἰτ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. Παλλάς, ἄδος (ἀπὸ τὸ Πάλλας=νέος καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ πάλλω). δεινῶ=ἐπίθ. δυϊκοῦ ἀριθ. ἐδῶ τίθεται ἐπιρρηματικῶς οἱ δοτ. ἐν. τῆς προσωπ. ἀντων. ὅσσε=οὐσιαστ. οὐδέτερ. δυϊκοῦ ἀριθ. φάανθεν=ὄριστ. παθ. ἀορ. γ' πληθ. ἀναύξητος τοῦ φαεῖνω παθ. ἀορ. φάανθη καὶ γ' πληθ. φάανθεν ἀττ.=ἐφάνθησαν μιν=αἰτ. τῆς προσωπ. ἀντων. γ' προσώπου γένους καὶ ἀριθμοῦ κοινοῦ ἀττ.=αὐτὴν φωνήσας=μετοχ. ἀορ. τοῦ φωνέω ἔπεα=αἰτ. πληθ. τοῦ ἔπος ἀττ. ἔπη πτερόεντα=ἐπίθ. οὐδ. γέν. πτερόεις, πτερόεσσα πτερόεν προσηύδα=γ' ἐν. παρατ. τοῦ προσουδάω τίπιτε ἐπίρρ. αὐτε=ἐπίρρ. αἰγιόχοιο=γεν. ἐν. τοῦ ἐπιθ. αἰγίλοχος, ος, ον τέκος=οὐσιαστ. οὐδ. τὸ τέκος (ἀπὸ τὸ τίκτω ἀορ. β' ἔτεκον εἰλήλουθας=παρακ. τοῦ ἔρχομαι ἀττ. ἐλήλυθας ἦ=ἔρωτημ. μόριον ὕβρις=αἰτ. ἐν. τοῦ ὕβρις ἴδη β' ἐν. ὑποτακτ. μέσ. ἀορ. β' τοῦ ὄρω ἐκ ἐρέω=ἐξερέω=μέλλ. τοῦ εἶρω τὸ δεικτικόν=τοῦτο τελέεσθαι=ἀπαρ. παθ. μέλλ. τοῦ τελέω δῖω=ρῆμα. ἀττ. οἶομαι ἦς=κτητική ἀντων. γ' προσώπου ὅς, ἦ, ὅν ἀττ. ἐός, ἐή, ἐόν ἦς=ἀττ. ἐαῖς ὑπεροπλήσι=δοτ. πληθ. τοῦ ὑπεροπλή τάχα=ἐπίρρ. ποιε=ἐπίρρ. ὀλέσση=ὑποτ. ἀορ. τοῦ ὀλλυμι. ἢ ὑποτακτ. ἀορ. με τὸ κεν=ἄν, εἶναι ἰσοδύναμος με ὄριστ. μέλλοντος.

Στ. 188—205. Συνακτικὰ: Πηλεῖωνι=δοτ. κτητική οἱ=δοτ. κτητική ἐν=ἐπίρρ. προσδ. τόπου σιῆθεσσι λαοῖσι=δοτική τοπική ἦ...ἀναστήσειεν...ἐναρξίζοι, ἦε παύσειε ἐρητύσειετε=διμελῆς πλαγ. ἐρωτ. πρότασις· τίθεται κατ' εὐκτικήν, διότι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μερμηρίζεν, τὸ ὅποιον εἶναι ἱστορικοῦ χρόνου· ἦος ὁ ταῦθ' ὄρμαινε...θυμὸν=χρον. πρότασις λευκώλενος Ἡρη=παράθεσις θυμῶ=δοτ. τοπική φιλέουσα—κηδομένη=ἐπιθετ. μετοχαί. ἄμφω=ἀντικ. τοῦ φιλέουσα Πηλεῖωνα—ξανθήης κόμης=ἀντικείμενα τοῦ ἔλε φαινομένη=τροπ. μετοχή οἴω=ἀντικ. τοῦ φαινομένη τῶν ἄλλων=γεν. διαιρετ. ὅσσε=ὑποκ. τοῦ φάανθεν δεινῶ=κατηγορ. τοῦ ὅσσε φωνήσας=χρον. με-

τοχή **μιν**—**ἔπεα**=άντικειμ. τοῦ προσηύδα **τὸ δὲ**=ὑποκ. τοῦ τελέεσθαι **τελέεσθαι**=εἶδ. ἀπαρεμφ. ἀπὸ τοῦ ὄϊω **ὀλέσση**=ρήμα (**Ἄγαμέμνων**)=ὑποκ. **θυμὸν**=άντικ. **ἧς ὑπεροπλήσει**=ροτική τῆς αἰτίας.

Στ. 188—205. **Αἰσθητικά**: **στήθεσιν**=χρησιμοποιεῖται ὁ πληθυντικός ἀριθμὸς ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ δια νὰ παρουσιασθῇ περισσότερον ζωνηρά ἓνα πρᾶγμα. **ὁ γε**—**ὁ δὲ**=ἐπαναλαμβάνεται τὸ ὑποκειμενον χάριν ἐμφάσεως **ἧος ὁ ταῦθ' ὤρμαινε**—**ἔλκετο** ...**ξίφος**=ὠραιοτάτη εἰκὼν **κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν**=συνωνυμία **πρὸ**—**ἦκε** **μετὰ**—**ἐτράπειο**=τμησις **δεινῶ δὲ οἱ ὄσσε φάνθεν**=τὰ μάτια τῆς Ἀθηναίας ἤστραψαν καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἀχιλλεὺς ἀνέκοψε κάθε κίνησιν. Ἀπὸ ἄλλους πιστεύεται ὅτι ἤστραψαν τὰ μάτια τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ὄχι τῆς Ἀθηναίας. **ἔπεα πτερόεντα**=ἔχομεν ἐδῶ μεταφορὰν ἀπὸ τὰ πτηνὰ **ἐκ**—**ἐρέω**=τμησις **λασίοισι**—**ὄξυ**—**λευκώλενος**—**ξανθήης**—**πτερόεντα**—**αἰγιόχοιο**=κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 188—205. **Πραγματικά**: **ἦτορ**=Ἡ λέξις αὐτὴ εἰς τὸν Ὅμηρον σημαίνει τὴν καρδίαν ὑπὸ τὴν ὕλικὴν σημασίαν δηλ. ὡς μέλους τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, τὴν ἔδραν τῆς ψυχῆς, τὴν ἔδραν τῶν συναισθημάτων τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης, τὴν ἔδραν τῶν συναισθημάτων τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης καὶ τὴν ἔδραν τῶν διαλογισμῶν. **στήθεσιν λασίοισι**=Τὰ δασύτριχα στήθη καὶ κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἐποχὴν ἐθεωροῦντο ὡς δείγμα ἀνδρείας **τοὺς μὲν**=Ἐννοοῦνται οἱ περὶ τὸν Ἀγαμέμνονα ἡγεμόνας. **Ἀθήνη**=Πολὺ συχνὰ εἰς τὰ ἔπη οἱ θεοὶ παρουσιάζονται εἰς τοὺς ἥρωας εἴτε ὡς ξένοι εἴτε ὑπὸ τὴν θεϊκὴν τῶν μορφῶν γιγνόμενοι ἀντιληπτοὶ ὑπὸ τῶν ἡρώων μόνον. Ἔτσι καὶ ἐδῶ ἡ Ἀθηναίη γίνεται ἀντιληπτὴ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐνῶ εἰς τοὺς ἄλλους εἶναι ἀόρατος. **οὐρανόθεν**=Ἐννοεῖ ἀπὸ τὸν Ὀλυμπον τοῦ ὁποῦ αἱ κορυφαὶ εἶναι τόσοσ ὕψηλαὶ ὥστε νὰ φαίνωνται ὅτι ἐγγίζουσι τὸν οὐρανόν. **ξανθήης κόμης**=Ἡ κόμη καὶ ἰδίως ἡ ξανθὴ ἐθεωρεῖτο στοιχεῖον κολλονῆς εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους. **αὔτε**=μὲ τὸ ἐπίρρ. αὐτὸ ἐννοεῖται ὅτι ἡ Ἀθηναίη εἶχεν ἐμφανισθῆ καὶ ἄλλας φορὰς εἰς τὸν Ἀχιλλέα. **ἔπεα πτερόεντα**=Ἀποκαλοῦνται

Στ. 206—214. Τὸν δ' αὖτε προσέειπε || θε|ἄ || γλαυ|κῶπις

[Ἀ|θήνη· Π|ἦ Ε

«ἦ|θον ἐ|γῶ παύ|σουσα || τε|λὸν μένος, || αἶ|κε πί|θαι, Π|ἦ Β

οὐραν|όθεν· πρὸ δὲ | μ' ἦ|κε || θε|ἄ || λευ|κῶλενος | Ἥ|ρη, ΤΤ|ἦ Ε

οὕτω οἱ λόγοι, διότι πράγματι, ὅταν ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ στόμα πετοῦν καὶ δὲν ἐπιστρέφουν πλέον (πρβλ. τὸ λατινικὸν γνωμικὸν *verba volant, scripta manent*—τὰ λόγια πετοῦν, τὰ γραπτὰ μένουσιν) **αἰγιόχοιο**—Τὸ ἐπιθετὸν αὐτὸ ἀποδίδεται εἰς τὸν Δία διότι κρατεῖ τὴν αἰγίδα δηλ. τὴν θεῖαν καὶ τρομερὰν ἀσπίδα του, ἢ ὅποια ἐσυμβόλιζε τὴν θύελλαν καὶ τὴν καταιγίδα.

Στιχ. 188—205. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ**: *φάσγανον*—Ἦτο ἐπιθετικὸν ὄπλον τῶν Ὀμηρικῶν χρόνων αἰχμηρὸν ἐμπρὸς καὶ διστομον ἀπὸ χαλκόν. Ἐφέρετο ἐντὸς θήκης καὶ ἀνηρτάτο μὲ τελαμῶνα (λουρί) ἀπὸ τὸν δεξιὸν ὤμον εἰς τὸν ἀριστερὸν μηρὸν.

Στιχ. 188—205. **Νόημα**: Ἐπειτα ἀπὸ τὰ προσβλητικὰ λόγια τοῦ Ἀγαμέμνονος ὁ Ἀχιλλεὺς ἠγανάκτησε σφρόδρα καὶ ἐταλαντεύετο μεταξὺ δύο σκέψεων, ἢ δηλ. νὰ διαλύσῃ τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ νὰ φονεύσῃ τὸν Ἀγαμέμνονα ἢ νὰ συγκρατήσῃ τὴν ὄργην του. Ἐνῶ εὐρίσκετο μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν σκέψεων καὶ ἤρχιζε νὰ σύρῃ τὸ ξίφος ἐμφανίζεται ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ὅποιαν εἶχε στείλει ἢ Ἦρα ποῦ ἠγάπα καὶ τοὺς δύο ἥρωας ἐξ ἴσου. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐστάθη πίσω ἀπὸ τὸν Ἀχιλλεὺς καὶ τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὴν κόμη χωρὶς νὰ εἶναι ὀρατὴ εἰς κανένα ἀπὸ τοὺς Ἀχαιοὺς παρὰ εἰς τὸν ἴδιον τὸν Ἀχιλλεὺς. Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀφοῦ ἐστράφη καὶ ἀνεγνώρισε τὴν θεὸν τὴν ἠρώτησε διὰ ποῖον σκοπὸν ἔχει ἔλθει· ἀκολούθως δηλώνει εἰς αὐτὴν ὅτι ἡ αὐθάδεια καὶ ἡ ὑπεροψία τοῦ Ἀγαμέμνονος θὰ γίνῃ αἰτία νὰ χάσῃ τὴν ζωὴν του.

Στιχ. 188—205. **Περίληψις**: Ὁ Ἀχιλλεὺς σκέπτεται ἢ νὰ διαλύσῃ τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ νὰ φονεύσῃ τὸν Ἀγαμέμνονα ἢ νὰ καταπραῦνῃ τὸν θυμὸν του. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐμφανίζεται εἰς τὸν Ἀχιλλεὺς καὶ τὸν ἐμποδίζει νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν σκοπὸν του. Ὁ Ἀχιλλεὺς δηλώνει ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων θὰ χάσῃ τὴν ζωὴν του διὰ τὴν αὐθαδεῖάν του.

Στιχ. 188—205. **Ἐπιγραφή**: Σκέψις τοῦ Ἀχιλλεὺς, ἐμφάνισις τῆς Ἀθηνᾶς εἰς αὐτὸν καὶ ἀποτροπὴ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεώς του.

Στ. 206—214. Τότε πάλιν πρὸς αὐτὸν εἶπε ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ μὲ τὰ
[σπινθηροβόλα μάτια.

ἤλθον ἐγὼ διὰ νὰ παύσω τὴν ὄργην σου, ἐὰν πεισθῆς (εἰς ἐμέ)
ἀπὸ τὸν οὐρανὸν· μὲ ἀπέστειλε δὲ ἡ μὲ τοὺς λευκοὺς βραχίονας
[θεὰ Ἦρα,

ἄμφω ὀμῶς θυμῷ || φιλέουσα τε | κηδομένη τε. Π

ἀλλ' ἄγε | λήγ' ἔριδος, || μηδὲ ξίφος | ἔλκεο | χειρὶ' Π

ἀλλ' ἦ | τοι ἔπεισιν || μὲν ὀνειδίσον, || ὡς ἔσεται περ' Π ἦ Β

ᾧδε γάρ | ἐξερέω, || τὸ δὲ | καὶ τετελεσμένον | ἔσται. Π

καὶ ποτέ | τοι τρίς | τόσσα || παρέσσειται || ἀγλαὰ | δῶρα ΤΤ ἦ Β

ὑβριος | εἴνεκα | τῆσδε' || σὺ | δ' ἴσχεο, | πείθεο | δ' ἡμῖν». ΤΤ

Στ. 206—214. **Ἑρμηνευτικά:** δὲ=τότε αὔτε=πάλιν γλαυκῶπις=ἡ ἔχουσα σπινθηροβόλα μάτια τεδν=σὸν μένος=ὄργη αἶ=εἰάν προδ—ἦκε=προῆκε τοῦ προῖημι=ἀποστέλλω ἄμφω=καὶ τοὺς δύο ὀμῶς=ἐξ ἴσου θυμῷ=μὲ τὴν καρδιά της κηδομένη τοῦ κήδομαι=ἐνδιαφέρομαι ἄγε λήγε=ἔλα παῦσε ἔλκε τοῦ ἔλκω=τραβῶ, σύρω ἀλλ' ἦ τοι=ἀλλὰ βέβαια ὀνειδίσον τοῦ ὀνειδίζω=ὑβρίζω ἐξερέω τοῦ ἐξείρω=λέγω καθαρὰ, ρηγῶς τὸ=τὸ ὅποσον ποτε=κάποτε, χωρὶς ἄλλο τρίς τόσσα=ἀκόμη καὶ τριπλάσια παρέσσειται τοι=θὰ δοθοῦν εἰς ἐσὲ ἀγλαός=λαμπρὸς ὑβριος τοῦ ὑβριος=προσβολὴ ἴσχεο τοῦ ἴσχομαι=συγκρατοῦμαι πείθεο τοῦ πείθομαι=ὑπακούω.

Στ. 206—214. **Γραμματικά:** τὸν=δεικτ.=τοῦτον αὔτε=ἐπίρρ. προσέειπε=γ' ἐν. ὄριστ. ἀορ. β' τοῦ πρόσφημι γλαυκῶπις=ἐπίθ. γεν. —ιδος (ἀπὸ τὸ γλαυκός καὶ ὠπ ἐξ οὗ πρόσωπον) τεδν=κτητικ. ἀντωνομ. τός, τή, τεδν ἄττ. σός, σή, σὸν αἶ=ὑποθ. εἰ νε=δυνητ. ἄν πίθηται=β' ἐν. ὑποθ. ἀορ. β' μέσης φωνῆς τοῦ πεῖθω ἄττ. πίθη σὺρανόθεν=ἐπίρρ. τοπ. προδ—ἦκε=προῆκε=γ' ἐν. ὄρ. ἀορ. β' τοῦ προῖημι ἄμφω=ἀντων. δυϊκοῦ ἀριθμ. ὀμῶς=ἐπίρρ. λήγε=προστ. ἐνεστ. τοῦ λήγω ἔλκεο=β' ἐν. προστ. ἐνεστ. τοῦ ἔλκομαι ἦ τοι=βεβαιωτ. ὀνειδίσον=β' ἐν. προστ. ἀορ. τοῦ ὀνειδίζω ἔσεται=γ' ἐν. μέλλ. ὄριστ. τοῦ εἰμί ἄττ. ἔσται ἐξερέω=μέλλ. ὄριστ. τοῦ ἐξείρω τὸ=ἀναφορ. ἀγλαὰ=ἐπίθ. ἀγλαός, ἦ, ὄν (ἀπὸ τὸ ἀγα—(ἀγαμαι) καὶ γλαF—γλαυ—γλαυκός) ὑβριος=οὐσιαστ. γεν. ἐν. ἄττ. ὑβρεως ἴσχεο=β' ἐν. προστ. μέσου ἐνεστ. τοῦ ἴσχω πείθεο=β' ἐν. προστ. ἐνεστ. τοῦ πείθομαι.

Στ. 206—214. **Συντακτικά:** τὸν=ἀντικ. τοῦ προσέειπε παύσουσα=τελ. μετοχὴ ἀπὸ τὸ ἦλθον αἶ νε πίθηται=ὑποθετ. πρότασις ἄμφω=ἀντικ. εἰς τὸ φιλέουσα θυμῷ=δοτ. τοπικὴ φιλέουσα—κηδομένη=ἐπίθ. μετοχαὶ ἔριδος=ἀντικ. τοῦ λήγε χειρὶ=δοτ. τοῦ ὄργανου ἔπεισιν=δοτ. τοῦ ὄργανου ὡς ἔσεται περ'=ἀναφορ. πρότασις ᾧδε=συστ. ἀντικ. τοῦ ἐξερέω τὸ=ὑτοκ. τοῦ

ἢ ὅποια καὶ τοὺς δυὸ ἐξ Ἰσου ἀγαπᾶ μὲ τὴν καρδιά της καὶ ἐν-
 [διαφέρεται.
 Λοιπὸν ἔλα παῦσε τὴν φιλονικίαν, καὶ μὴ σύρης τὸ ξίφος μὲ τὸ
 [χέρι σου.
 Ἄλλὰ βέβαια μὲ λόγους ὕβρισε (αὐτόν), ὅπως ἀκριβῶς θὰ τύ-
 [χη (δηλ. ὅπως τὰ λόγια θὰ ἔλθουν εἰς τὸ στόμα σου)·
 διότι ἔτσι καθαρὰ θὰ σοῦ εἶπω, τὸ ὅποῖον χωρὶς ἄλλο θὰ ἐκ-
 [πληρωθῆ.
 Κάποτε σὲ σένα ἀκόμη καὶ τριπλάσια λαμπρὰ δῶρα θὰ δοθοῦν
 ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς προσβολῆς· ἐσὺ ὅμως συγκρατήσου καὶ ὑπά-
 [κουε ἡμᾶς, (δηλ. εἰς ἐμὲ καὶ τὴν Ἡραν)».

ἔσται δῶρα=ὕποκ. τοῦ παρέσεται εἵνεκα ὕβριος=ἐμπροθ.
 προσδ. τοῦ ἀναγκαστ. αἰτίου ἡμῖν=ἀντικ. τοῦ πείθεο.

Στ. 206—214. **Αἰσθητικά:** *πρὸ—ἦκε* ἀντὶ *προσῆκε*=τιμῆ-
 σις. *ἔλκεο χεῖρι*=ἔδω ἔχομεν πλεονασμὸν· αὐτὸ δὲ γίνεται διὰ
 νὰ παρασταθῆ ἡ πράξις ζωηρότερον. *ἔπεισιν ὄνειδισον—μηδὲ*
ξίφος ἔλκεο=ἡ Ἀθηνᾶ ἐπιτρέπει εἰς τὸν Ἀχιλλεῆα τὰς ὕβρεις,
 πράγμα ἠθικῶς ἀπαράδεκτον, διότι ἀποσκοπεῖ νὰ ἀποτρέψῃ
 πολὺ μεγαλύτερον κακὸν ὅπως θὰ ἦτο ὁ φόνος πιθανῶς τοῦ
 Ἀγαμέμνονος. *τρὶς τόσσα*=ἔδω τὸ τριπλὸν δὲν σημαίνει ἀριθμὸν ἀλ-
 λά ἐτέθη χάριν ἐκτάσεως. *ἡμῖν*=ἐτέθη εἰς τὸ τέλος τοῦ στίχου
 διὰ νὰ δηλώσῃ ἔμφασιν ἀλλὰ καὶ ἀντίθεσιν. *γλαυκῶπις—λευκῶ-*
λενος—ἀγλαά=κοσμητικὰ ἐπίθετα· τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον στα-
 θερὰ τῶν θεῶν Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρας.

Στ. 206—214. **Πραγματικά:** *γλαυκῶπις*=σταθερὸν ἐπίθε-
 τον τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἐπειδὴ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν σπινθηροβό-
 λοι. *πρὸ—ἦκε Ἡρα*=ἡ Ἡρα, σύζυγος τοῦ Διός, τοῦ πατρὸς τῶν
 θεῶν, στέλλει τὴν Ἀθηνᾶν νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν φιλονικίαν
 μεταξὺ τῶν δύο ἡγεμόνων Ἀγαμέμνονος καὶ Ἀχιλλέως. *ἡμῖν*=
 ἔδω ἐννοοῦνται αἱ δύο θεαὶ Ἡρα καὶ Ἀθηνᾶ.

Στ. 206—214. **Νόημα:** Εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἀχιλλέως
 ἀπαντᾷ ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, λέγουσα ὅτι ἀπεστάλη ἀπὸ τὴν Ἡραν
 ποῦ καὶ τοὺς δύο ἡρώας ἀγαπᾶ, μὲ σκοπὸν νὰ καταπαύσῃ τὴν
 ὀργὴν του καὶ νὰ μὴ προβῆ εἰς φονικὴν πράξιν. Ἀκολουθῶς τὸν
 συμβουλεύει νὰ περιορισθῆ μόνον εἰς ὕβρεις, τὸν διαβεβαιώνει
 δὲ ὅτι θὰ ἔλθῃ κάποτε ἡ ὥρα ποῦ θὰ τοῦ προσφερθοῦν πολλα-
 πλάσια δῶρα δι' ἰκανοποίησιν τῆς προσβολῆς ποῦ τοῦ ἔγινε.

Στ. 206—214. **Περίληψις:** Ἡ Ἀθηνᾶ δηλώνει τὸν σκοπὸν
 τῆς ἀφίξεώς της εἰς τὸ στρατόπεδον. Συμβουλεύει τὸν Ἀχιλλεῆα
 νὰ περιορισθῆ μόνον εἰς λόγους καὶ τὸν διαβεβαιώνει ὅτι εἰς τὸ
 μέλλον θὰ ἰκανοποιηθῆ.

Στ. 206—214. **Ἐπιγραφή:** Ἡ Ἀθηνᾶ ἐκθέτουσα τὸν σκο-
 πὸν τῆς ἀφίξεώς της συμβουλεύει τὸν Ἀχιλλεῆα καὶ ὑπόσχεται
 μελλοντικὴν ἰκανοποίησιν του.

Στ. 215—222. Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος || προσέφη πόδας |
 [ὠκύς Ἀχιλλεύς] Π
 «χρὴ μὲν | σφωίτερόν γε, || θεῖά, ἔπος | εἰρύσασθαι ΤΤ
 καὶ μάλα | περ θυμῷ κεχολωμένον· || ὧς γὰρ ἄμεινον. Β
 ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθεται, || μάλα | τ' ἔκλυον | αὐτοῦ». Ε
 Ἦ καὶ ἐπ' | ἀργυρέῃ κώπη || σχέθε | χεῖρα βαρείαν, Ε
 ἄψ δ' ἔς | κούλεον | ὧσε μέγα ξίφος, || οὐδ' ἀπίθησε Β
 μύθῳ Ἀθηναίης· || ἢ δ' | Οὐλυμπόνδε βεβήκει Π
 δώματ' ἔς | αἰγιόχοιο Δίος || μετὰ | δαίμονας | ἄλλους. Ε

Στ. 215—222. Ἑρμηνευτικά : μὲν=βέβαια σφωίτερον=ὕμῶν τῶν δύο ἔπος=ὁ λογος, ἢ ἐντολὴ εἰρύσασθαι τοῦ ἐρύσμαι=οφῶ, φυλάττω κεχολωμένον τοῦ χολόσμαι=ὀργίζομαι ὧς=οὕτω, ἔτσι ἐπιπείθεται τοῦ ἐπιπείθομαι=ὕπακούω μάλα=με εὐχαρίστησιν τε=ταῖς ἔκλυον τοῦ κλύω=εἰκούω ἢ τοῦ ἡμί=λέγω κώπη=λοβί, σχέθε τοῦ ἔχω=κρατῶ ἄψ=ὀπίσω κούλεος=θήκη ὧσε τοῦ ὠθέω=εἰσπύχω ἀπίθησε τοῦ ἀπιθέω=παρακούω μῦθος=ἐντολὴ Οὐλυμπιόνδε=εἰς τὸν Ὀλυμπον μετὰ=μεταξὺ δαίμονας=θεοῦς.

Στ. 215—222. Γραμματικά : σφωίτερον=άντων, κτητ. β' προσώπ. σφωίτερος, η, ον εἰρύσασθαι=ἀπαρ. ἀορ. τοῦ ἐρύσμαι μέλλ. εἰρύσομεθα--εἰρύσσονται εὐκτ. ἀορ. εἰρύσσαιτο ἀπαρ. εἰρύσσοσθαι κεχολωμένον=μετοχ. παρακ. τοῦ χολόσμαι ὧς=ἐπίρρ. ἐπιπείθεται=ὕποκ. τοῦ ἐπιπείθομαι ἔκλυον=ἀορ. ὀριστ. τοῦ κλύω ἢ=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἡμί κώπη=ὑσιαστ. (θέμα καπ-λατιν. cario=λαμβάνω) σχέθε=τόρ. β' τοῦ ἔχω (ἐπικός τύπος) ἄψ=ἐπίρρ. (ἔχει συγγένειαν μετὰ τὸ ἀπό) λατιν. abs κούλεος ἀττ. κολεος ὧσε=γ' ἐν. ἀορ. τοῦ ὠθέω παρατ. ὧθει ἀορ. ὧσα ὕποκ. ὧθη μέσ. ἀορ. ὧσατο ἀπίθησε=γ' ἐν. ἀορ. τοῦ ἀπιθέω Οὐλυμπόνδε=ἐπίρρ. βεβήκει=γ' ἐν. ὑπερσυντ. τοῦ βαίνω μετὰ=ἐσὼ ἢ προθεσις τίθεται ἐπίρρηματ αἰγιόχοιο ἀττ. αἰγιόχου δαίμονας=οὕσιαστ. ὁ δαίμων (ἀπο τὸ ρῆμα δαίομαι=μοιράζω).

Στ. 215—222 Συντακτικά : τὴν=άντικ. τοῦ προσέφη πόδας=αἰτιατ. τοῦ καί τι ἢ ἀναφορᾶς εἰς τὸ ὠκύς εἰρύσασθαι=ὕποκ. τοῦ χρὴ κεχολωμένον=ἐναντιωμ. μετοχὴ θυμῷ=δοκ. τοπικὴ ὧς γὰρ ἄμεινόν (ἔστιν) ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθεται=ἀναφορ. ὕποθ. προτασις θεοῖς=άντικ. τοῦ ἐπιπείθεται αὐτοῦ=άντικ. τοῦ ἔκλυον μῦθῳ=άντικ. τοῦ ἀπίθησε δώματα=ἐπεξηγήσεις μετὰ δαίμονας=ἐμπροθ. προσδ. δηλῶν τὸ μεταξὺ.

Στ. 215—222. Πρὸς αὐτὴν τότε ἀπαντῶν εἶπε ὁ ταχὺς εἰς τοὺς
 [πόδας Ἀχιλλεύς.
 «Πρέπει βέβαια, θεά, τὴν ἐντολὴν ὑμῶν τῶν δύο νὰ φυλάξω
 μολονότι εἶμαι πολὺ ὠργισμένος· διότι ἔτσι εἶναι καλύτερον.
 Ἐὰν κανεῖς εἰς τοὺς θεοὺς ὑπακούη, τότε μὲ εὐχαρίστησιν τὸν
 [ἀκούουν».
 Εἶπε καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ἀργυρᾶν λαβὴν ἐκράτησε τὸ βαρὺ του
 [χέρι,
 ὀπίσω δὲ εἰς τὴν θήκην ἔσπρωξε τὸ μέγα ξίφος καὶ δὲν πορή-
 [κουσε
 εἰς τὴν ἐντολὴν τῆς Ἀθηναῖς· ἐκείνη δὲ εἶχε μεταβῆ πλέον εἰς
 [τὸν Ὀλυμπον
 εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ αἰγιόχου Διός, μεταξὺ τῶν ἄλλων θεῶν.

Στ. 215 — 222. Αἰσθητικά: οὐδ' ἀπίθυσεν=ἔδω ἔχομεν
 σχῆμα λιτότητος. Κατὰ τὸ σχῆμα οὗτὸ ἐκφράζεται κάτι μὲ τὸ
 ἐναντίον του ἀποφατικῶς, ὀρνητικῶς (π.χ. ἡ φθορὰ ποῦ ἔπαθε
 δὲν ἦταν μικρὴ ἀντὶ ἦταν μεγάλη). δώματα=ἡ λέξις τίθεται
 ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ δώμα· αὐτὸ γίνεται συχνά εἰς τοὺς ποιητάς, διὰ
 νὰ παρουσιασθῇ ἕνα πρᾶγμα ἐποπτικώτερον. ὠκύς—ἀργυρέη—
 βαρεῖαν—αἰγιόχοιο=κοσμητικὰ ἐπίθετα· τὸ ὠκύς σταθερον τοῦ
 Ἀχιλλέως καὶ τὸ αἰγιόχοιο τοῦ Διός.

Στ. 215—222. Πραγματικά: σφωίτερον ἔπος=μὲ τὸς λέξεις
 αὐτὰς ἐννεεῖ ὁ ποιητὴς τὴν ἐντολὴν τῶν δύο θεῶν, τῆς Ἥρας
 καὶ τῆς Ἀθηναῖς. δώματα Διός=εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Διός,
 ποῦ ὡς γνωστὸν εὐρίσκετο εἰς τὴν ὑψηλοτέραν κορυφὴν τοῦ Ὀ-
 λυμποῦ, συνθηροῦζοντο οἱ θεοὶ καὶ συνεσκεπτόντο. δαίμονες=
 ὁ δαίμων εἰς τὸν Ὅμηρον ἦτο ἀορίστως ὁ θεὸς, ἡ θεοτὴς γε-
 νικῶς ποῦ ἐρρύθμιζε τὰ ἀνθρώπινα.

Στ. 215—222. Στοιχεῖα πολιτισμοῦ: ὅς κε θεοῖς ἐπιπεύθη-
 ται=μὲ τὸς λέξεις οὕτως βλέπομεν τοὺς ἀνθρώπους τῆς Ὀμη-
 ρικῆς ἐποχῆς νὰ ἔχουν τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ὀφείλουν νὰ ὑπα-
 κούουν εἰς τὰς θελήσεις τῶν θεῶν, ἂν θέλουν νὰ ἔχουν τὴν εὐ-
 νοιάν των. ἀργυρέη κώπη=ὅπως βλέπομεν καὶ ἀπὸ τὰ εὐρήματα
 τῆς Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς ποῦ ἐκτίθενται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον
 αἱ λαβαὶ τῶν ξιφῶν εἶχον ποικιλωτάτας διακοσμήσεις.

Στ. 215—222. Γνωμικόν: ὅς κε θεοῖς ἐπιπεύθηται, μάλα τ'
 ἔκλυον αὐτοῦ.

Στ. 215—222. Χαρακτηρισμὸς προσώπων: Εἰς τὸ τμήμα
 αὐτὸ ὁ Ἀχιλλεὺς παρουσιάζεται εὐσεβὴς καὶ εὐπειθὴς εἰς τὰς
 ἐντολάς τῶν θεῶν.

Στ. 215—222. **Νόημα**: Ὁ Ἀχιλλεὺς, ὅταν ἤκουσε τοὺς λόγους τῆς θεᾶς, παρὰ τὴν ὀργὴν του ὑπακούει καὶ βάζει τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην, κάμνει δὲ αὐτό, διότι ἔχει τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἐκεῖνος ποὺ ὑπακούει εἰς τοὺς θεοὺς, αὐτὸς καὶ θὰ εἰσακουσθῆ ἀπ' αὐτοὺς ὅταν τυχὸν τὴν παρακαλέσῃ διὰ κάτι. Ἀκολούθως ἡ Ἀθηνᾶ ἐπιστρέφει εἰς τὸν Ὀλυμπον διὰ νὰ εὐρεθῆ πάλιν ἐν μέσῳ τῶν θεῶν.

Στ. 223—244. Πηλεΐδης δ' ἐξαιτίς ἀταρτηροῖς ἐπέεσιν	ΤΤ
'Ατρεΐδην προσέειπε, καὶ οὐ πω λῆγε χόλοιο·	ΤΤ
«οἴνοβορῆς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο,	Ε
οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῶ θωρηχθῆναι	Π
οὔτε λείχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσιν Ἀχαιῶν	Π
τέτληκας θυμῶ· τὸ δέ τοι κῆρ εἶδεται εἶναι.	Π
ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι κοτὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν	ΤΤ
δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι ὅς τις σέθεν ἀντίον εἶπη·	Π
δημοβόρος βασιλεύς, ἐπεὶ οὔτιδονοῖσιν ἀνάσσεις·	Π
ἦ γὰρ ἄν, Ἀτρεΐδη, νῦν ὕστατα λωβήσαιο·	Π
ἄλλ' ἔκ τοι ἐρέω καὶ ἐπι μέγαν ὄρκον ὀμοῦμαι·	Π
ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὐ ποτε φύλλα καὶ ὄζους	Π
φύσει, ἐπεὶ δὴ πρῶτα τομῆν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,	ΤΤ
οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γὰρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλειψε	Π
φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὐτέ μιν—υἷες Ἀχαιῶν	Π
ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἳ τε θέμιστας	Β
πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὄρκος·	Π
ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἴξεται υἷας Ἀχαιῶν	Π
σύμπαντας· τότε δ' οὐ τι δυνήσεται ἀχνύμενός περ	Β ἢ ΤΤ
χραιομεῖν, εὖτ' ἄν πολλοὶ ὕφ' Ἔκτορος ἀνδροφόνοιο	ΤΤ
θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις	ΤΤ
χῳόμενος, δ' τ' ὄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισσας».	ΤΤ

Στ. 215—222. **Περίληψις**: Ὁ Ἀχιλλεὺς δέχεται τὴν σύστασιν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ θέτει τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐπιστρέφει εἰς τὸν Ὀλυμπον.

Στ. 215—222. **Ἐπιγραφή**: Ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπακούει εἰς τὴν θεᾶν Ἀθηνᾶν, ἣ ὁποία καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸν Ὀλυμπον.

Στιχ. 223—244. Ὁ Πηλεΐδης δὲ ἐκ νέου μὲ προσβλητικούς λόγους ὠμίλησε πρὸς τὸν Ἀτρεΐδην, καὶ δὲν ἔπαυεν ἀκόμη τὸν θυμὸν του. «Μέθυσε, ποῦ ἔχεις μάτια σκύλλου, καὶ καρδιὰν ἐλάφου, οὔτε ποτὲ διὰ μάχην νὰ ὀπλισθῆς μαζὶ μὲ τὸν στρατὸν οὔτε εἰς ἐνέδραν νὰ πᾶς μὲ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Ἀχαιῶν ἐτόλμησες εἰς τὴν καρδιάν σου (σοῦ τόπε ἢ καρδιά σου)· διότι [αὐτὸ σοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι θάνατος. Βέβαια εἶναι πολὺ καλύτερον εἰς τὸ ἐκτεταμένον στρατόπεδον [τῶν Ἀχαιῶν νὰ ἀφαιρῆς τὰ τιμητικὰ δῶρα ἀπὸ ὅποιον μιλήσει ἐναντίον σου· ἀρπακτικὸς βασιλεὺς (εἶσαι), διότι βασιλεύεις μεταξὺ τιποτένιων· διότι ἄλλως βέβαια, υἱὲ τοῦ Ἀτρέως, τώρα διὰ τελευταίαν φο- [ρὰν θὰ διέπραττες ἀτιμίαν· ἀλλὰ θὰ σοῦ μιλήσω καθαρὰ καὶ πρὸς τούτοις μεγάλον ὄρκον [θὰ κάμω· ναί, μὰ αὐτὸ ἐδῶ τὸ σκῆπτρον, τὸ ὅποῖον βέβαια ποτὲ φύλλα καὶ [κλάδους δὲν θὰ φυτρώσῃ, ἄπαξ καὶ εἰς τὰ βουνὰ ἔχει ἀφήσει τὸν κορμὸν, οὔτε θὰ ξαναβλαστήσῃ· διότι φυσικὰ γύρω ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὄρει- [χάλκινον ἐργαλεῖον ἐξεφλούδισε τὰ φύλλα καὶ τὸν φλοιόν· ἀλλὰ τώρα αὐτὸ (τὸ σκῆπτρον) οἱ [υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν τὸ κρατοῦν διαρκῶς εἰς τὸ χέρι, οἱ δικασταί, οἱ ὅποιοι διαφυλάτ- [τουν τοὺς νόμους κατὰ παραχώρησιν τοῦ Διός· αὐτὸς δὲ θὰ εἶναι δι' ἐσὲ μεγάλος [ὄρκος· ἀναμφιβόλως κάποτε θὰ ποθήσουγ τὸν Ἀχιλλέα οἱ υἱοὶ τῶν [Ἀχαιῶν ὄλοι γενικῶς· ἀλλὰ τότε δὲν θὰ μπορῆς μολονότι θὰ λυπηῆσαι [πολὺ νὰ ὠφελῆσῃς (αὐτούς)· ὅταν πολλοὶ ἀπὸ τὸν φονικὸν Ἔκτορα φονευμένοι θὰ πίπτουν· τότε ἐσὺ μέσα σου θὰ ξεσχίζῃς τὴν καρ- [διά σου λυπούμενος διότι τὸν ἄριστον ἀπὸ τοὺς Ἀχαιοὺς καθόλου δὲν [ἐτίμησες».

Στ. 223—244. **Ἑρμηνευτικά:** *ἐξαυτίς*—πάλιν, ἐκ νέου *ἀταρτηροῖς* τοῦ ἀταρτηρός=δριμύς, προσβλητικός *οὐ πω*=ἀκόμη *χόλοιο* τοῦ *χόλος*=ὁ θυμός, ἡ ὄργη *οἰνοβαρῆς* τοῦ *οἰνοβαρῆς*=μέθυσος *λαῶ* τοῦ *λαός*=στρατὸς *θωρηχθῆναι* τοῦ *θωρήσσω*=ὀπλιζῶ *λόχονδε*=εἰς ἐνέδραν *ἀριστήεσιν* τοῦ ἀριστεύς=ὁ ἀρχηγός *τέτληκας* τοῦ *τλάω*=τολμῶ *τὸ*=αὐτὸ *κῆρ*=ὁ θάνατος *εἶδεται* τοῦ *εἶδομαι*=φαίνομαι *ἢ*=βέβαια *λώιον*=καλύπτεται *ἀποιρεῖσθαι* τοῦ *ἀφαιροῦμαι*=ἀφαιρῶ *ἀντίον*=ἐναντίον *δημοβόρος*=ὁ ἀρπακτικός *οὐτιδανοῖσι* τοῦ *οὐτιδανός*=ὁ τιποτένιος *ὑστατα*=διὰ τελευταίαν φοράν *λωθήσαιο* τοῦ *λωβάομαι*=βλάπτω, διαπράττω ἀτιμίαν *ἐπι*=ἐπάνω, πρὸς τούτοις *τὸ*=τὸ ὅποιον *ῥζους* τοῦ *ῥζος*=ὁ κλάδος *φύσει* τοῦ *φύω*=φυτρῶν *ἐπειδὴ* *πρῶτα*=ἅπασι καὶ *ἀναθηλήσει* τοῦ *ἀναθηλέω*=ξαναβλαστάνω *ρα*=φυσικὰ *ἐ*=αὐτὸ (τὸ σκῆπτρον) *χαλκός*=τὸ ὄρειχάλκινον ἔργαλειον *ἔλεψε* τοῦ *λέπω*=ξεφλουδίζω *φορέουσι* τοῦ *φορέω*=κρατῶ διαρκῶς *δικασπόλος*=ὁ ἀπονέμων τὸ δίκαιον, ὁ δικαστής *θέμιστας*=οἱ θέμιστες=οἱ νόμοι *εἰρύεται* τοῦ *εἰρύομαι*=διαφυλάττω *πρὸς Διός*=κατ' ἐντολήν τοῦ Διός, κατὰ παραχώρησιν τοῦ Διός *ἢ ποτε*=ἀνσφιβόλως κάποτε *ποθῆ*=πόθος *Ἀχιλλῆος ποθῆ* ἵξεται *υἱας Ἀχαιῶν*=οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν θά ποθήσουν τὸν Ἀχιλλέα *ἀχνύμενος* τοῦ *ἄχνυμαι*=λυποῦμαι *χραίσμεῖν* τοῦ *χραίσμεω*=ὠφελῶ *εὔτε*=ὅτε, ὅταν *ἀνδροφόνιο* τοῦ *ἀνδροφόνος*=ὁ φονικός, ὁ φονεύων τοὺς ἄνδρας *ἐνδοθι*=μέσα *ἀμύξεις* τοῦ *ἀμύσσω*=σπαράσσω, ξεσχίζω *χωόμενος* τοῦ *χάομαι*=λυποῦμαι *ὅτι*=διότι *οὐδὲν*=καθόλου *ἔκτισας* τοῦ *τίω*=τιμῶ, ἐκτιμῶ.

Στ. 223—244. **Γραμματικά:** *ἐξαυτίς*=ἐπίρρ. *ἀταρτηροῖς*=ἐπίθ. δοτ. πληθ. ἀταρτηρός, ἢ, ὃν *ἐπέεσιν*=δοτ. πληθ. τοῦ ἔπος ἀττ. ἔπεσιν *προσέειπε*=γ' ἐν. ἀορ. β' τοῦ πρόσφημι *λήγε*=γ' ἐν. παρατ. τοῦ λήγω *χόλοιο*=ἄττ. χόλου=οὐσιαστ. ὁ χόλος *οἰνοβαρῆς*=κλητ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. οἰνοβαρῆς, ἦς, ἐς (ἀπὸ τὸ οἶνος καὶ βαρῆς) *κραδίην*=καρδίην κατὰ μετάθεσιν *ἐλάφοιο*=ἄττ. ἐλάφου *θωρηχθῆναι*=ἄπαρ. παθ. ἀορ. τοῦ θωρήσσω ἀορ. θώρηξεν· μεσ. ἔνεστ. θωρήσσεσθον παρατ. θωρήσσετο μελλ. θωρήξομαι ἀορ. θωρήχθησαν ἀπαρ. θωρηχθῆναι (θώρηξ, θωρηκτόν, θώραξ). *λοχόνδε*=ἐπίρρ. τοπικόν *ιέναι*=ἄπαρ. τοῦ εἶμι *ἀριστήεσιν*=δοτ. πληθ. τοῦ ἀριστεύς γεν. ἀριστήης (ἀπὸ τὸ ἄριστος) *τέτληκας*=β' ἐν. παρακ. τοῦ τλάω μεσ. μελλ. τλήσομαι, ἀορ. β' τλή ἀορ. α' ἐτάλασσας παρακ. τέτληκας *τὸ*=δεικτ. *κῆρ*=οὐσιαστ. θηλ. γένους *ἢ κῆρ* *κῆρ* δοτ. *κῆρ* αἰτ. *κῆρα* πληθ. *κῆρες* αἰτιατ. *κῆρας* ἀπὸ τὸ *κῆραίνω*=βλάπτω (ἐνῶ τὸ κῆρ, γεν. κῆρος, δοτ. κῆρι) *εἶδεται*=γ' ἐν. τοῦ εἶδομαι ἀορ. εἶσασ *λώιον*=συγκρ. βαθμὸς τοῦ ἀγαθός, λῶων, λῶστος *ἀποιρεῖσθαι*=ἄπαρ. ἔνεστ. τοῦ ἀποιρέομαι—ἀφαιροῦμαι *σέθεν*=σοῦ=γεν. ἐν. προσ. ἀντωνυμίας *ἀντίον*=ἐπίρρ. *δημοβόρος*=ἐπίθ. δημοβό-

ρος, ος, ον (ἀπό τὸ δῆμος καὶ βορὸς, βορὰ (βιβρώσκω) οὐτιδα-
 νοῖσιν=δοτ. πληθ. τοῦ ἐπιθ. οὐτιδανὸς ἀνάσσεις=β' ἐν. ὄρ.
 ἔνεστ. τοῦ ἀνάσσω ὕστατα=οὐδεν. ἐπιθετ. τοῦ ὕστατος, η, ον
 τὸ οὐδέτερον ὕστατα κεῖται ἐπιρρηματικῶς λωβῆσαι=εὐκτ. ἄορ.
 μεσ. τοῦ λωβάομαι ἀπὸ τὸ λῶβη=προσβολή ἐπι=ἐπίρρ. ὁμοῦ-
 μαι=μέλλ. τοῦ ὁμνυμι τό=ἀναφορ.=ὀ ὄζους=αἰτ. πληθ. τοῦ
 οὐσιαστ. ὄζος (ἀπὸ τὸ ἄθροιστικόν-ὀ-καὶ τὸ θέμα σεδ τοῦ
 ἔζομαι) φύσει=μέλλ. τοῦ φύω πρῶτα=ἐπίρρ. λέλοιπεν=γ' ἐν.
 ὄρ. παρακ. τοῦ λείπω ἀναθῆλῃσει=γ' ἐν. ὄρ. μέλλ. τοῦ ἀναθη-
 λέω ἔχει μόνον μέλλ. ἀναθῆλῃσει ἐ=προσωπ. ἀντων. γ' προ-
 σῶπου αἰτιατ. ἐνικοῦ ἔλεψε=γ' ἐν. ὄρ. ἄορ. α' τοῦ λέπω ἄορ.
 ἔλεψε αὔτε=σύνδεσμος ἀντιθετ. μιν=προσωπ. ἀντων. ἐδῶ οὐδε-
 τέρ. γένους υἴες=οὐσιαστ. γ' κλίσ. φορέουσι=γ' πληθ. ὄριστ.
 ἔνεστ. τοῦ φορέω=θαμιστικόν τοῦ φέρω παρατ. φέροι ἄορ. φέ-
 ρησεν δικασπόςλος=(ἀπὸ τὸ δίκας καὶ πέλομαι) θέμιστας=οὐσ.
 αἰτ. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. θέμις γεν. θέμιστος δοτ. θέμιστι αἰτιατ.
 θέμιστα κλητ. θέμι πληθ. αἱ θέμιστες εἰρῶνται=γ' πληθ. πρόσ.
 παρακ. τοῦ ἐρύομαι ἢ ἔρυμαι παρατ. ἔρυσσο ἄορ. εἰρύσσο παρακ.
 γ. πληθ. εἰρῶνται ὑπερσ. εἴρυτο δ=δεικτ. οὗτος Ἀχιλλῆος=
 ἄττ. Ἀχιλλέως ποδῆ=οὐσιαστ. ἄλλος τύπος τοῦ πόθος ἴξεται
 =γ' ἐν. ὄριστ. μέλλ. τοῦ ἰκνέομαι δυνῆσαι=β' ἐν. ὄριστ. μέλ-
 λοντος τοῦ δύναμαι ἄττ. δυνῆση ἀχνύμενος=μετοχ. ἔνεστ. τοῦ
 ἀχνυμαι χραϊσμεῖν=ἀπαρέμφ. ἄορ. β' τοῦ χραϊσμέω καὶ χραῖ-
 σμω μέλλ. χραϊσμήσει ἄορ. χραϊσμησεν παρατ. ἔχραϊσμε (ὁ τύ-
 πος αὐτὸς τοῦ παρατ. λαμβάνεται ὡς ἄοριστος). εὔτε=σύνδε-
 σμος ἀνδροφόνιο=ἐπίθ. γεν. ἐν. ἄττ. ἀνδροφόνου τοῦ ἀνδρο-
 φόνος, ος, ον ἐνδοθι=ἐπίρρ. ἀμύξεις=β' ἐν. ὄριστ. μέλλ. τοῦ
 ἀμύσσω παρατ. ἀμύσσε μέλλ. ἀμύξεις χῶμένος=μεν. ἔνεστ.
 τοῦ χῶμαι παρατ. χῶετο ἄορ. χῶσατο ἔτισας=β' ἐν. ὄριστ.
 ἄορ. τοῦ τίω παρατ. τίον, μέλλ. τίσω ἄορ. ἔτισας (ἐκ τοῦ αὐτοῦ
 θέματος καὶ ἡ τιμή).

Στ. 223 — 244. Συνακτικὰ: ἐπέειν=δοτ. τοῦ ὄργανου
 Ἀτρεΐδῃ=ἀντικ. τοῦ προσέειπε χόλοιο=ἀντικ. τοῦ λῆγε θωρη-
 χθῆναι-ἰέναι=τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ τέτληκας λόχονδε=ἐπίρρ.
 προσδ. τόπου θυμῷ=δοτ. τοπικὴ εἶδεται=ρῆμα εἶναι=εἰδικ.
 ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ εἶδεται τὸ=ὑποκ. τοῦ εἶναι κῆρ=κατηγορ. τοῦ
 τὸ τοι=δοτ. προσωπικὴ λῳίόν ἐστι=ἀπρόσωπος ἔκφρασις ἀπο-
 αιρεῖσθαι=ὑποκ. τοῦ λῳίόν ἐστι δῶρα=ἀντικ. τοῦ ἀποιρεῖ-
 σθαι ὅς τις σέθεν ἀντίον εἴπη=ἀναφορικὴ ὑποθετικὴ πρότασις
 δημοβόρος βασιλεὺς (εἶ) δημοβόρος=κατηγ. ἐπεὶ... ἀνάσσεις=
 αἰτιολογ. πρότασις ἀν ἠνασσεσ οὐτιδανοῖσι—ἀν
 ἔλωβῆσῶ εἰς τὴν θέσιν τῆς δυνητικῆς ὄριστικῆς ἔχομεν δυνητι-
 κὴν εὐκτικὴν (2ον εἶδος ὑποθ. λόγου ἀπραγματοποιήτων) τοι==

άντικ. τοῦ ἐξερῶ *ὄρκον* = οὐστοιχόν άντικ. τοῦ ὁμοῦμαι *ἐπει δὴ... λέλοιπεν* = χρόν. πρότασις *ἔλεψε* = ρῆμα *χαλκός* = ὑποκ. *ἐ- φύλλα* καὶ *φλοιὸν* = άντικ. τοῦ ἔλεψε *μιν* = άντικ. τοῦ φορέουσι *δικασπόλοι* = κατηγορούμενον εἰς τὸ ὑἔς *Ἀχαιῶν οὔτε... εἰ- ρύονται* = άναφ. πρότασις *ἔσσειται* = ρῆμα *δ'* = ὑποκ. *ὄρκος* = κατηγ. *τοι* = δοτικ. κτητική *ἴξεται* = ρῆμα *ποθῆ* = ὑποκ. *Ἀχιλλῆος* = γεν. άντικ. εἰς τὸ ποθῆ *ἀχνύμενός περ* = έναντιωμ. μετοχή *χραιομεῖν* = τελ. άπαρ. *ἐκ* τοῦ δυνῆσαι *εὐτ' ἄν... πίπιωσι* = χρόν. πρότα- σις *πίπιωσι* = ρῆμα *πολλοί* = ὑποκ. *ὕφ' Ἐκτορος* = ποιητ. αἴτιον *θνήσκοντες* = τροπ. μετοχή *χωόμενος* = τροπ. μετοχή *ὄτ'... ἔτισας* = αίτιολογ. πρότασις *ἔτισας* = ρῆμα *ἄριστον* = άντικ. *Ἀχαιῶν* = γεν. διαίρετ. *οὐδέν* = αίτιατ. τοῦ κατὰ τι.

Στ. 223 - 244. **Αἰσθητικά**: *οἰνοβαρές - κραδίην δ' ἐλάφιο* = ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τὸν θυμόν του χρησιμοποιεῖ βαρυτάτας ὕβρεις έναντίον τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἰδιαιτέρως ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος ὡς δειλοῦ, δέν άνταποκρίνεται εἰς τὴν πρα- γματικότητα, διότι ἦτο γενναιότατος, ὅπως εἰς πολλὰ χωρία άναφέρει ὁ Ὀμηρος. *ἐς πόλεμον* = ἡ φράσις τίθεται κατ' αντί- θεσιν πρὸς τὸ λόχονδε. *θωρηχθῆναι - ἔναι - κατὰ στρατόν* = ζωηρὰ αντίθεσις μεταξύ τῶν δύο άπαρεμφάτων καὶ τῆς φράσεως κατὰ στρατόν. *κῆρ* = ἡ λέξις τίθεται εἰρωνικῶς. *λώϊόν ἐστι* = ἐπί- σης ἐδῶ ἔχομεν εἰρωνείαν. *ὅς τις σέθεν αντίον εἶπη* = τὴν συγκε- κριμένην περίπτωσίν του ὁ Ἀχιλλεὺς ἐδῶ τὴν γενικεῖται τοῦτο δὲ γίνεται διὰ νὰ έμφανισθῆ ἡ προσγενομένη εἰς αὐτὸν άδικία ὡς γενική τοιαύτη. *ἐκ - ρῶ, ἐπι - ὁμοῦμαι* = τμήσεις άντι ἐξερῶ καὶ έπομοῦμαι. *μὰ τότε σκῆπτρον, τδ... φλοιὸν* = παραστατικώ- τατα ὁ ποιητῆς μᾶς παρουσιάζει τὴν ἱστορίαν τοῦ σκῆπτρου. *χαλκός ἔλεψε* = ἡ λέξις *χαλκός* τίθεται συνεκδοχικῶς άντι τοῦ ὄργάνου τοῦ κατεσκευασμένου ἀπὸ χαλκόν (συνεκδοχή εἶναι ὁ λεκτικὸς τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον λαμβάνεται ἡ ὕλη άντι ἐκεί- νου ποῦ εἶναι κατεσκευασμένον ἀπὸ τὴν ὕλην π.χ.: Νὰ τρώει ἡ σκουριά τὸ σίδηρο (τὰ σιδερένια ὅπλα κι' ἡ γῆ τὸν άντρειωμένο) *ὑἔς Ἀχαιῶν* = ἐδῶ ἔχομεν περίφρασιν άντι Ἀχαιοὶ *περὶ - ἔλε- ψε* = τμήσις. *ἐν παλάμης φορέουσι* = πλεονασμὸς. *μέγας ὄρκος* = ἡ λέξις ὄρκος έπανελήφθη καὶ έτέθη εἰς τὸ τέλος τοῦ στίχου χά- ριν έμφάσεως. *σύμπαντας* = ὁμοίως ἡ λέξις αὐτὴ έτέθη εἰς τὸ τέ- λος τῆς προτάσεως καὶ εἰς τὴν άρχὴν τοῦ στίχου χάριν έμφά- σεως. *ἀμύξεις* = τὸ ρῆμα τίθεται μεταφορικῶς ἐδῶ. *ἀταρτηροῖς - οἰνοβαρές - εὐρὺν - μέγαν - άνδροφόνοιο - ἄριστον* = ὠραιότατα κοσμητικά έπίθετα.

Στ. 223 - 244. **Πραγματικά**: *ἐξαῦτις* = χρησιμοποιεῖ τὸ έπίρ- ρημα τοῦτο, διότι ὡς γνωστὸν ἡ φιλονικία μεταξύ Ἀγαμέμνο- νος καὶ Ἀχιλλέως εἶχε διακοπῆ λόγῳ τῆς έμφανίσεως τῆς

°Αθηνᾶς. *οἰνοβαρές*—ὁ Ἀχιλλεὺς χρησιμοποιοῦν τὸ ἐπίθετον αὐτὸ διὰ τὸν Ἀγαμέμνονα ποῦ εἶναι λίαν προσβλητικόν, διότι ἡ μέθη ἔθεωρεῖτο κακόν. *κυνὸς ὄμματ' ἔχων*—ἐπίσης βαρυτάτη ὕβρις, διότι ὁ σκύλλος ἔθεωρεῖτο ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους ὡς συμβολίζων τὴν ἀναίδειαν. *κραδίην δ' ἐλάφοιο*—ἡ ἐλάφος ἐσυμβόλιζε τὴν δειλίαν. Ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος ὡς δειλοῦ εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν πραγματικότητά· *ἐς πόλεμον—λόχονδε*—μὲ τὴν πρώτην φράσιν ἐννοεῖται ἡ μάχη ἐκ παρατάξεως εἰς ἀναπεπταμένον χώρον, μὲ τὸ δεύτερον ἐπίρρημα ἐννοεῖται ἡ μάχη ἐξ ἐνέδρας. *τέτληκας θυμῷ*—ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ ὑπερβάλλει τὰ πράγματα, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων ἦτο γενναϊότατος, ὅπως μᾶς ἀναφέρει ἄλλοι ὁ Ὅμηρος. *μέγαν ὄρκον*—ἐδῶ ἐννοεῖται ὁ ἐπίσημος ὄρκος τὸν ὁποῖον ἔδιδον οἱ βασιλεῖς ὑψώνοντες μὲ τὰς χεῖρας των τὸ σκῆπτρον· *σκῆπτρον*—ἡ λέξις παράγεται ἀπὸ τὸ *σκήπτω*—στηρίζω καὶ ἐσήμαινε ἀρχικῶς τὴν ράβδον ἢ τὴν βακτηρίαν τῶν ὁδοιπόρων ἢ τῶν ζητιάνων· σκῆπτρον ἀκόμη ἔφερον οἱ βασιλεῖς, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ δικασταί. Οἱ βασιλεῖς καὶ γενικῶς οἱ ἄρχοντες ἔφερον σκῆπτρον, τὸ ὁποῖον ἦτο σύμβολον τῆς ἐξουσίας των ἐκράτουν δὲ αὐτό, παραλαμβάνοντες ἀπὸ τοὺς κήρυκας, καθ' ἣν στιγμὴν ἠγόρευον εἰς τὰς δημοσίας συγκεντρώσεις. Τὸ σκῆπτρον αὐτὸ ἦτο πολλὰς φορὰς κεκοσμημένον μὲ πολύτιμα μέταλλα. *Ἔκτωρ*—ὁ Ἔκτωρ ἦτο υἱὸς τοῦ Πριάμου, ὁ προστάτης καὶ τὸ προπύργιον τῶν Τρώων. Ὁ Ἔκτωρ, ὁ ὁποῖος διὰ πρώτην φορὰν παρουσιάζεται ἐδῶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, εἶναι μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας φυσιογνωμίας τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἔκοσμεῖτο δὲ μὲ πολλὰς ἀρετάς· ἦτο φιλόστοργος ὡς πατὴρ καὶ ὡς σύζυγος, ἄριστος πόλιτης καὶ γενναῖος πολεμιστής. *ἀνδροφόνιοι*—τὸ ἐπίθετον αὐτὸ ἀποδίδεται εἰς τὸν Ἔκτορα λόγῳ τῆς γενναϊότητός του.

Στ. 223—244. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ**: *χαλκός*—ὁ χαλκός ἦτο γνωστότατος εἰς τὴν Ὀμηρικὴν ἐποχὴν, ἐχρησιμοποιεῖτο δὲ διὰ τὴν κατασκευὴν ὄπλων καὶ διαφόρων σκευῶν· ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀμιγῆς χαλκός ἦτο εὐμάλακτον μέταλλον διὰ τοῦτο ἀνεμείγνυον αὐτὸν μὲ κασσίτερον καὶ ἀπετέλει τὸν ὀρείχαλκον ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατασκευάζοντο τὰ διάφορα ἀντικείμενα καὶ ἰδίως τὰ ὄπλα. Ὡστε λοιπὸν χαλκός κυρίως εἰς τὰ ὀμηρικὰ ἔπη σημαίνει ὀρείχαλκος. Εἰς τὴν Ὀμηρικὴν ἐποχὴν ἦτο γνωστὸς καὶ ὁ σίδηρος ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται συχνότερα εἰς τὴν Ὀδύσειαν παρά εἰς τὴν Ἰλιάδα. *θέμιστας*—μὲ τὴν λέξιν αὐτὴν ἐννοεῖται τὸ σύνολον τῶν νόμων συνήθως ἀγράφων, ἢ ἀρχῶν ποῦ ἐτηροῦντο μετὰ τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τοὺς ὀμηρικοὺς χρόνους ἐπιστεύετο ὅτι ἡ φύλαξις τῶν νόμων καὶ ἡ ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης ἐδόθη ἀπὸ τοὺς θεοὺς εἰς τοὺς βασιλεῖς· βάσει τῶν νόμων αὐτῶν οἱ βασιλεῖς (ὡς δικάσπολοι) ἐδίκαζον τοὺς ὑπηκόους των. **ἄριστον**

τὸν ἐνθυμηθῶν· ἀλλὰ τότε θὰ εἶναι πλέον ἀργὰ καὶ καμμίαν βοήθειαν δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ ὁ Ἄγαμέμνων, ὁ ὁποῖος θὰ αἰσθάνεται μεγίστην θλίψιν, διότι δὲν ἐτίμησε τὸν ἀνδρειότερον ἀπὸ τοὺς Ἀχαιοὺς.

Στ. 223—244. **Περίληψις:** Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκστομίζει βαρυτάτας ὕβρεις ἐναντίον τοῦ Ἀγαμέμνονος, διαβεβαιώνει ἐνόρκως ὅτι θὰ εἶναι ἀδιάλλακτος πρὸς αὐτὸν, προμαντεύει μελλοντικὰς συμφορὰς διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ ταυτεχρόνως λύπην καὶ μεταμέλειαν τοῦ Ἀγαμέμνονος διὰ τὴν στάσιν αὐτοῦ ἀπέναντί του.

Στ. 223—244. **Ἐπιγραφή:** Ὁ Ἀχιλλεὺς ὑβρίζει τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ δι' ὄρκου διαβεβαιώνει τὴν ἀδιαλλαξίαν του προμαντεύων μελλοντικὴν μεταμέλειαν τοῦ Ἀγαμέμνονος.

Ἐπέμβασις τοῦ Νέστορος

Στ. 245—253. Ἔτσι ὠμίλησεν ὁ υἱὸς τοῦ Πηλέως, καὶ κατὰ γῆς
[ἐπέταξε τὸ σκῆπτρον (του)
μὲ χρυσοῦ καρφία στολισμένον, ὃ δὲ ἴδιος ἐκάθισεν·

Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως ὅμως ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐξηκολούθει νὰ
[εἶναι ὠργισμένος· τότε μεταξὺ αὐτῶν ὁ Νέστωρ

—ὁ γλυκόλογος ἀνεπήδησε, ὁ εὐγλωττός τῶν Πηλίων ρήτωρ,
καὶ ἀπὸ τὴν γλώσσαν τοῦ ὁποῦ ἀπὸ τὸ μέλι γλυκύτερη ἔρρει
[ὀμίλια.

Εἰς τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του ἤδη δύο μὲν γενεαὶ θνητῶν ἀν-
[θρώπων

εἶχον χαθῆ, οἱ ὅποιοι συγχρόνως μὲ αὐτὸν πρότερον ἐγεννήθη-
[σαν καὶ ἀνετράφησαν

εἰς τὴν ἱερωτάτην Πύλον, ἐβασίλευε δὲ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς
[τρίτης γενεᾶς.

Αὐτὸς συνετὰ σκεπτόμενος ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς.

τάτοισιν τοῦ *τρίτατος*—τρίτος *εὖ*=*εἶδ*=συνετὰ *φρονέων* τοῦ *φρονέω*=σκέπτομαι *ἀγορήσατο* τοῦ *ἀγοράομαι*=λαμβάνω τὸν λόγον *μετέειπε*=τοῦ *μετάφημι*=λέγω, ὀμίλω.

Στ. 245—253. **Γραμματικά:** *ὧς*=ἐπίορ. *ποτὶ*=πρόθεσις=πρὸς *βάλε*=*γ'* ἐν. ὄρ. ἀορ. β' τοῦ βάλλω ἄττ. ἔβαλε *γαίῃ*=δοτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. γαῖα. *χρυσείοις*=ἐπίθετ. δοτ. πληθ. ἀρσ. ὁ χρυσεῖος, η, ὄν *ἤλοισι*=ἄττ. ἤλοις (ὁ ἤλος) *πεπαρμένον*=μετοχ. παθητ. παρακ. τοῦ πείρω παρατ. πείρε μετοχ. παθ. παρακ. πε-

παρμένος (ἀπό τὸ ἴδιον θέμα περόνη, πόρπη, πορθμός, πόρος)
ἔζετο—γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἔζομαι παρατ. ἔζετο ἐνεργ. ἄορ. εἶσα
ἐτέρωθεν—ἐπίρρ. *ἐμήνιε*—γ' ἐν. παρατ. τοῦ μηνίω παρατ.
 μήνιε καὶ ἐμήνιε μετ. ἄορ. μηνίσας (ἀπὸ τὸ μηνίς=ὁ θυμός)
ἠδυσπηής—ἐπιθ. ἠδυσπής, ἦς, ἐς *ἀνόρουσε*—γ' ἐν. ἄορ. τοῦ ἀνο-
 ρούω ἄορ. ἀνόρουσε *λιγύς*—ἐπιθ. λιγύς, λιγεια, λιγυ *ἀγορητής*—
 οὐσιαστ. ἄρσεν. ἀπὸ τὸ ἀγοράομαι *τοῦ*—οὐ *γλυκίων*—ἐπιθ.
 συγκριτ. βαθμοῦ τοῦ ἐπιθέτου γλυκύς *ρέεν*—γ' ἐν. παρατ. τοῦ
 ρέω ἄττ. ἔρρει. *μερόπων*—ἐπιθ. μέροψ γεν. μέροπος (τὸ ἐπιθ.
 αὐτὸ συνάπτεται πάντα μὲ τὸ οὐσιαστικὸν ἄνθρωποι· (ἡ λέξις
 ὡς πρῶτον συνθετικὸν ἔχει τὴν ρίζαν μερ ἐξ οὗ μεριμνῶ, μερ-
 μηρίζω=σκέπτομαι τὸ δὲ δεύτερον συνθετικὸν τὸ ὄψ ἐξ οὗ
 αἴθοψ=ὁ στιλπνός). *ἐφθίαθ'*—ἐφθίατο=ἄττ. ἔφθιντο—γ' πληθ.
 ὑπερουντ. τοῦ φθίνω μελλ. φθίσει μεσ. μελλ. φθίσονται ἄορ.
 φθείσαν ἄορ. β' ἔφθινε μεσ. ἄορ. β' ἔφθιτο παρακ. ἔφθιται ὑ-
 περσ. γ' πληθ. ἐφθίατο παθ. ἄορ. γ' πληθ. ἔφθιθεν *οἷ*—ἀναφορ.
 =οἱ ὁποῖοι *οἶ*—προσωπ. ἄντων. γ' προσωπ. =αὐτῷ *τράφεν* (=
 ἐτρέφισαν)—γ' πληθ. ὀριστ. παθ. ἄοριστ. τοῦ τρέφω παρατ.
 τρέφον καὶ ἔτρεφον ἄορ. θρέψα ἄορ. β' τράφ'—τρέφομεν παθ'
 ἐνεστ. τρέφεται παρατ. ἐτρέφόμεν παθ. ἄορ. τράφη καὶ γ' πληθ.
 τράφεν—ἔτραφεν *ἠδὲ*—σύνδεσμος *ἠγαθέη*—θηλ. ἐπιθ. ὁ ἠγά-
 θεος, ἠ, ον (ἀπὸ τὸ ἄγα—θέμα τοῦ ἄγαν καὶ θεός τὸ ἠ ἀντὶ τοῦ
 α κατ' ἐπαύξησιν) *μετὰ*—προθ. μὲ δοτικ.=μετοξὺ καὶ γενικὴν
τριτάτοισιν—ἀριθμ. ἐπιθ. ἀντὶ τρίτος τρίτατος, ἠ, ον (κατ' ἀνα-
 λογίαν πρὸς τὸ ἕνατος, δέκατος) *ἀνασσειν*—γ' ἐν. παρατ. (ἀ-
 ναύζητος) τοῦ ἀνάσσω *σφίν*—σφίσιν *εὐ*—ἐπίρρ.=εὐ *φρονέων*—
 μετοχ. ἐνεστ. τοῦ φρονέω *ἀγορήσατο*—γ' ἐν. ὀριστ. ἄοριστου
 (ἀναύζητος) τοῦ ἀγοράομαι παρατ. ἠγοράσαθε ἄορ. ἠγορήσατο
μετέειπε—γ' ἐν. ὀριστ. ἄορ. τοῦ μετάφημι.

Στ. 245—253. **Συντακτικά:** *ποιὶ γαίῃ*—πρόθεσις συντασ-
 σομένη μὲ τὴν δοτικὴν γαίῃ ἢ ὁποῖα εἶναι τοπικὴ. *ἠλοισι*—δοτ.
 τοῦ ὄργανου *πεπαρμένον*—ἐπιθ. μετοχὴ *τοῖσι*—δοτ. τοπικὴ *λι-
 γύς ἀγορητής*—παράθεσις εἰς τὸ Νέστιωρ. *τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης...*
ρέεν αὐδῆ—ἀναφορικὴ πρότασις, ἢ ὁποῖα διασαφεῖ τὸ ἠδυσπής
μέλιτος—β' ὄρος τῆς συγκρίσεως *γλυκίων*—κατηγορούμενον
 εἰς τὸ αὐδῆ *τῷ*—δοτικ. ἠθικὴ *ἅμα*—πρόθεσις συντασσομ. μὲ δοτ.
 τοπικὴ ἅμα οἶ. *μετὰ τριτάτοισιν*—ἠ πρόθ. μετὰ μὲ δοτ. τοπι-
 κὴν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ μεταξὺ καὶ γενικὴ *σφίν*—ἀντικείμενον εἰς
 τὸ μετέειπε *φρονέων*—τροπικὴ μετοχὴ.

Στ. 245—253. **Αἰσθητικά:** *ποιὶ γαίῃ βάλε σκῆπτρον*—ἡ
 φράσις αὐτὴ δεικνύει τὴν μεγάλην ὀργὴν τοῦ Ἀχιλλέως, ἢ ὁ-
 ποῖα ξεσπᾷ εἰς τὸ σκῆπτρον· *ἐμήνιε*—ἡ μῆνις τοῦ Ἀγαμέμνονος
 ἐκδηλώνεται εἰς τὸ πρόσωπόν του. *τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης γλυκίων*

ρέν μέλιτος αὐδή—Εἰς τὸν στίχον αὐτὸν ἔχομεν α) παρήχησιν τοῦ λ μετὰ τὴν ὁποῖαν ἐμφανίζεται παραστατικώτερον ἢ εὐγλωττία β) ὑπερβολὴν (κατὰ τὸ σχῆμα αὐτὸ κάτι ποῦ λέγεται ὑπερβαίνει πολὺ τὸ πραγματικὸν καὶ τὸ σύνηθες· τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τὰ παρασταθῆ κάτι ζωηρότατα π.χ. «σὰ δύο βουνὰ εἶναι οἱ πλάτες του, σὰν κάστρο ἢ κεφαλὴ του»). **τράφεν ἡδ' ἐγένοντο**—σχῆμα πρωθύστερον (κατὰ τὸ σχῆμα αὐτὸ ἀπὸ δύο πράξεις ἢ ἐννοίας λέγεται πρώτη ἐκείνη ἢ ὁποῖα χρονικῶς καὶ λογικῶς εἶναι δευτέρα π.χ. «ξεντύθη ὁ νιός, ξεζώθηκε καὶ σὺ τῆγαδι μῆκε»)· **χρυσεῖοις, ἡδυεπῆς, λιγύς, ἡγαθέη**—ὠραιότατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 245—253. **Πραγματικά : Νέστωρ**—ἦτο υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος καὶ ἐβασίλευε τῆς Πύλου. Ἦτο ὁ γεροντότερος, συνετώτερος καὶ εὐγλωττότερος ἀπὸ ὄλους τοὺς ἡγεμόνας οἱ ὅποιοι ἐξεστράτευσαν εἰς Τροίαν. **Πυλίων**—οἱ Πύλιοι ἦσαν οἱ κάτοικοι τῆς Πύλου. **δύο γενεαί**—μία γενεὰ κατ' ἄλλους εἶναι 30 ἔτη, κατὰ δὲ τὸν ἱστορικὸν Ἡρόδοτον 33 ἔτη. **μετὰ τριτάτοισιν**—ὁ Νέστωρ ἐβασίλευε τῶν ἀνθρώπων τῆς τρίτης γενεᾶς· ἐξ αὐτοῦ συμπεραίνομεν ὅτι θὰ ἦτο πέραν τῶν ἐβδομήντα ἐτῶν. **Πύλω**—ἦτο ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Νέστωρος. Ἡ πόλις αὐτὴ κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἐποχὴν δὲν εὐρίσκετο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν μετὰ τὴν Πύλον τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἀλλὰ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Τριφυλλίας πρὸς Ν. τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ, ὅπου σήμερον εὐρίσκεται τὸ χωρίον Κακόβατον.

Στ. 245—253. **Παροιμιακαὶ φράσεις : τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ρέν αὐδή**—Ὁ στίχος αὐτὸς κατέστη παροιμιώδης καὶ λέγεται ἐπὶ ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν μεγάλην εὐγλωττίαν. Τὸν Ὀμηρικὸν αὐτὸν στίχον ἐμιμήθησαν καὶ ὁ Ἡσίοδος εἰς τὸ ποίημα αὐτοῦ Θεογονία καὶ ὁ Κικέρων.

Στ. 245—253. **Νόημα** : Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐτελειώσε τὸν λόγον του καὶ μετὰ ὀργὴν ἐπέταξε κατὰ γῆς τὸ σκῆπτρον του, ἐνῶ ὁ Ἀγαμέμνων δὲν ἔπαυε νὰ εἶναι ὠργισμένος. Εἰς αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐγείρεται ὁ Νέστωρ, ὁ εὐγλωττος ρήτωρ τῶν Πηλίων, ὁ ὁποῖος ἐπέζησε δύο γενεῶν καὶ ἐβασίλευε τῆς τρίτης καὶ εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Στ. 245—253. **Περίληψις** : Ὁ Ἀχιλλεὺς ὠργισμένος ἀκόμη πετὰ κατὰ γῆς τὸ σκῆπτρον του ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ ὠργισμένου Ἀγαμέμνονος. Ὁ Νέστωρ ἐγείρεται καὶ ὁμιλεῖ.

Στ. 245—253. **Ἐπιγραφή** : Ὁ Νέστωρ ἐπεμβαίνει.

Στ. 254—284. «ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἄχαιίδα	
	[γαῖαν ἱκάνει·
ἦ κεν γηθή σαι Πριά μος Πριά μοιό τε παῖδες	ΤΥ
ἄλλοι τε Τρῶ ες μέγα κεν κεχο ροῖατο θυμῶ,	Ε
εἰ σφῶ ιν τάδε πάντα πυ θοῖατο μαρναμέ νοιιν,	Π
οἵ περὶ μὲν βου λῆν Δανο ῶν, περὶ δ' ἐστὲ μά χεσθαι.	ΤΥ
Ἄλλὰ π ίθεσθ'· ἄμ φω δὲ νε ώτερω ἐστὸν ἐ μοιο.	Π ἤ Ε
Ἦδη γάρ ποτ' ἐ γῶ καὶ ἀρ εῖοσιν ἠέ περ ὕμῃν	Π
ἀνδράσιν ὠμί λησα, καὶ οὐ ποτέ μ' οἵ γ' ἀθέ ριζον.	ΤΥ
οὐ γάρ πω τοι ους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἴ δωμαι,	Π
οἶον Πειρί θρον τε Δρύ αντά τε, ποιμένα λαῶν,	ΤΥ
Καινέα τ' Ἐξά διόν τε καὶ ἀντιθε ρον Πολύ φημον,	ΤΥ
Θησέα τ' Αἰγεῖ δην, ἐπι είκελον ἀθανά τοισιν.	Π
Κάρτι τοι δὴ κείνοι ἐ πιχθονί ων τράφεν ἀνδρῶν·	ΤΥ
κάρτι στοι μὲν ἐ σαν καὶ καρτι στοις ἐμό χοντο,	Π
φηρσὶν ὀρ εσκῶ ισι, καὶ ἐκπό γλωσ ἀπé λεσσαν.	ΤΥ
καὶ μὲν τοῖσιν ἐ γῶ μεθε μίλεον ἐκ Πύ λου ἐλθῶν,	Π
τηλόθεν ἐξ ἀπé ης γαι ης· καλέ σαντο γορ αὐτοί.	Ε
καὶ μαχέ μην κατ' ἔμ' αὐτὸν ἐ γῶ· κείνοισι δ' ἂν οὐ τις	Ε
τῶν, οἵ νῦν βρο τοὶ εἰσιν ἐ πιχθόνι οι, μαχέ οιτο·	ΤΥ
καὶ μὲν μευ βου λέων ξύ νιεν πε θοντό τε μύθῳ.	Ε
ἀλλὰ πί θεσθε καὶ ὕμμες, ἐ πεὶ πε θεσθαι ὀ μεινον.	ΤΥ
μητε σὺ τόνδ' ἀγο θός περ' ἐ ῶν ἀπε τίρειο κούρην,	Ε
ἀλλ' ἔα, ὡς οἱ πρῶτα δε σαν γέρας οἷες Ἄ χαιῶν·	ΤΥ
μητε σὺ Πηλεῖ δην, ἐθελ'· ἐ ριζέμε ναι βασι λῆι	ΤΥ
ἀντιβ ην, ἐπεὶ οὐ ποθ' ὀ μοίη ἔμμορε τιμῆς	ΤΥ
σκηπτοῖ χος βασι λεύς, ᾗ τε Ζεὺς κῶδος ἔ δωκεν.	Π
εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θε ῶ δέ σε γέλνατο μήτηρ,	ΤΥ
ἀλλ' ὅδε φέρτερός ἐστιν, ἐ πεὶ πλεέ νεσσιιν ὀ νάσσει.	ΤΥ
Ἄτρετῖ δην, σὺ δὲ παθε τε ρον μένος αὐτὸρ ἐ γῶ γε	ΤΥ ἤ Β
λίσοσμ' Ἄ χιλλῆ ι μεθέ μεν χόλον, ὅς μέγα πᾶσιν	Π
ἔρκος Ἄ χαιοῖ σιν πέλε ται πολέ μοιο κα κοῖο·.	Ε

Στ. 254—284 : Πῶ! πῶ! ἀλήθεια μεγάλη λύπη καταλαμβάνει τὴν

Πραγματικά θὰ ἔχαιρε ὁ Πρίαμος καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Πριάμου

καὶ οἱ ἄλλοι Τρῶες πολὺ θὰ ἔχαιρον εἰς τὴν ψυχὴν των,

ἐὰν ἐπληροφοροῦντο αὐτὰ ὅτι δηλ. ἐσεῖς τσακῶνεσθε,

οἱ ὅποιοι ὑπερέχετε κατὰ τὴν πολιτικὴν σύνεσιν τῶν Δαναῶν,

[ὑπερέχετε δὲ εἰς τὰς μάχας.

Ἄλλὰ πεισθῆτε (εἰς ἐμὲ)· διότι καὶ οἱ δύο νεώτεροι εἴσθε ἀπὸ ἐμέ.

Διότι ἤδη κάποτε ἐγὼ καὶ μὲ ἀνδρειότερους ἀπὸ ἐσᾶς

ἄνδρας συνανεστράφην, καὶ οὐδέποτε αὐτοὶ ἐν τούτοις μὲ περι-

[εφρόνου.

Διότι ἐγὼ δὲν εἶδον μέχρι τῶρα τοιοῦτους ἄνδρας οὔτε θὰ ἴδω,

ὅπως τὸν Πειρίθουν καὶ τὸν Δρύαντα, τὸν ἀρχηγὸν τοῦ λαοῦ,

καὶ τὸν Καινέα καὶ τὸν Ἐξάδιον καὶ τὸν Ἰσθεον Πολύφημον,

καὶ τὸν Θησέα τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγέως, τὸν ὅμοιον μὲ τοὺς ἀθα-

[άτους.

Ἄνδρειότατοι πράγματι ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς ἐπὶ γῆς ἀνθρώπους

[ὑπῆρξαν·

ἀνδρειότατοι ἀλήθεια ἦσαν καὶ μὲ ἀνδρειοτάτους ἐπολέμου,

πρὸς ὄρεσιβια θηρία καὶ μὲ ἐκπληκτικὸν τρόπον τὰ ἀφάνισαν.

Καὶ ἀλήθεια ἐγὼ μὲ αὐτοὺς συνανεστρεφόμην, ὅταν ἦλθα ἀπὸ

[τὴν Πύλον,

μακρόθεν ἀπὸ μακρυνῆν χώραν· διότι οἱ ἴδιοι μὲ ἐκάλεσαν.

Καὶ ἐπολέμου ἐγὼ μὲ τὸ ἰδικόν μου στράτευμα· πρὸς ἐκείνους

[δὲ κανεῖς,

ἀπὸ αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι τῶρα εἶναι θνητοὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἠδύνατο

[νὰ πολεμήσῃ.

Καὶ ἐπὶ πλέον τὰς συμβουλὰς μου ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν, καὶ ὑπή-

[κουον εἰς τοὺς λόγους μου.

Λοιπὸν νὰ ὑπακούσετε καὶ ἐσεῖς, διότι τὸ νὰ ὑπακούῃ κανεῖς

[εἶναι καλύτερον.

Οὔτε ἐσὺ (Ἄγαμέμνων) μολονότι εἶσαι γενναῖος, νὰ ἀφαιρέσῃς

[ἀπὸ αὐτὸν τὴν κορῆν,

ἀλλὰ ἀφνέ την, ὅπως κατ' ἀρχὴν εἰς αὐτὸν τὴν ἔδωσαν ὡς

ἱμιμητικὸν βραβεῖον οἱ υἱοὶ τῶν Ἀχαιῶν·

οὔτε ἐσὺ υἱὲ τοῦ Πηλέως, νὰ θέλῃς νὰ φιλονικῆς μὲ τὸν βασιλέα

μὲ πείσμα, διότι οὐδέποτε ἔχει ὅμοιαν τιμὴν

σκηπτοῦχος βασιλεύς, εἰς τὸν ὅποιον ὁ Ζεὺς ἔδωκε δόξαν.

Ἐὰν βέβαια ἐσὺ εἶσαι γενναῖος καὶ σὲ ἐγέννησε θεὰ μητέρα,

αὐτὸς ἐδῶ ὅμως εἶναι ἀνώτερος, διότι βασιλεύει εἰς περισσο-

[τέρους.

Σὺ δέ, υἱὲ τοῦ Ἀτρέως, παῖσε τὴν ὀργὴν σου· ἐγὼ δὲ

σὲ παρακαλῶ νὰ παύσῃς τὴν ὀργὴν σου ἐναντίον τοῦ Ἀχιλ-

[λέως, διότι αὐτὸς μέγα δι' ὄλους

τοὺς Ἀχαιοὺς προπύργιον εἶναι κατὰ τοῦ ὀλεθροῦ πολέμου».

Στ. 254—284. **Ἑρμηνευτικά :** ὦ πόποι=πό! πό! ἦ=ἀλήθεια πένθος=λύπη Ἀχαιίδα γαῖα=τὴν χώραν τῶν Ἀχαιῶν ἰκάνω=ἐπέρχομαι, καταλαμβάνω γηθήσαι τοῦ γηθέω=χαίρω κεχαροίατο τοῦ χαίρω χαίρω θυμῶ=χαίρω εἰς τὴν ψυχὴν μου πυνθόιατο τοῦ πυνθάνομαι=πληροφοροῦμαι μαρναμένοιιν τοῦ μάρναμαι=μάχομαι, φιλονικῶ, τσακῶνομαι περὶ—ἐστὲ τοῦ περιίριμι=ὑπερτερῶ, ὑπερέχω ἀρείοσιν τοῦ ἀγαθός=ἀνδρεῖος ἡέ=ἦ=παρὰ ὠμίλησα τοῦ ὠμίλω=συναναστρέφομαι καὶ οἷ γε=καὶ αὐτοὶ ἐν τούτοις ἀθέρριζον τοῦ ἀθέρριζω=περιφρονῶ ποιμῆν=ἄρχηγός ἀντίθεος=ἰσόθεος ἐπιείκελος=ὅμοιος κάρτιστος=ἀνδρειότατος ἐπιχθόνιος=ὁ ἐπὶ τῆς γῆς φηρσίν τοῦ φῆρ=θηρῖον ὄρεσκάωσι τοῦ ὄρεσκάω=ὄρεσιβιος ἐκπάγλωσ=μέ ἐκπληκτικὸν τρόπον μὲν=ἀλήθεια, βέβαια τηλόθεν=μακρόθεν ἀπίης τοῦ ἀπιος=ὁ μακρυνός μεν=ἐμοῦ βουλέων=ἡ γνώμη, ἡ συμβουλή ξύνιεν τοῦ ξύνιμι=λαμβάνω ὑπ' ὄψιν μύθω τοῦ μύθος=λόγος ὕμμες=ὑμεῖς ἀγαθός=γενναῖος ἕα τοῦ ἕω=ἀφήνω ὡς=ὅπως προῶτα=κατ' ἀρχὴν ἀντιβίην=μέ πείσμα ἔμμορε τοῦ μείρομαι=συμμετέχω κῦδος=δόξα γείνατο τοῦ γείνομαι=γεννῶ φέριερος=ἀνώτερος λίσσομαι=παρακαλῶ μεθέμεν τοῦ μεθίμι=ἀφήνω, παύω ἔρκος=προπύργιον πέλεται=εἶναι.

Στ. 254—284. **Γραμματικά :** πόποι=ἐπιφώνημα ἐκφράζον λύπην καὶ ἐκπληξίν συνοδεύεται πάντοτε μετὰ τὸ ὦ. ἦ=βεβαιωτικὸν μόριον. πένθος=οὐσιαστ. οὐδέτ. (ἀπὸ τοῦ πάσχω θέμα πενθ—μελλ. πένθ)—σομαι πείσομαι) Ἀχαιίδα=αἰτ. ἐν. τοῦ Ἀχαιῖδος—ιδος ἰκάνει=γ' ἐν. ὀρ. ἐνεστ. τοῦ ἰκάνω κεν=ἄν (δυνητ.) γηθήσαι=γ' ἐν. εὐκτ. ἄορ. τοῦ γηθέω παρατ. ἐγήθεον, μέλλ. γηθήσεις ἄορ. γήθησε παρακ. γέγηθε ὑπερσ. γεγήθει (ἀπὸ τὸ γαῖω (γοF—ιω=εὐφραίνομαι. λατιν. gaudeo). κεχαροίατο=γ' πληθ. πρόσ. εὐκτ. μέσ. ἄορ. β' τοῦ χαίρω (μετὰ ἀναδιπλασιασμόν) παρατ. χαίρε ἄπαρ. μέλλ. χαιρήσειν μεσ. ἄορ. α' χήρατο μεσ. ἄορ. β' κεχάροντο, εὐκτ. κεχάροιο γ' πληθ. κεχαροίατο μεσ. μέλλ. κεχαρήσεται ἄορ. β' παθ. χάρη. σφῶιν=γεν. δυνῖκοῦ τῆς προσωπικῆς ἄντων. σὺ (γεν. καὶ δοτ. ἐνικοῦ σφῶϊν, ὄνομαστ. καὶ αἰτιατ. σφῶ—σφῶϊ πυνθόιατο=γ' πληθ. πρόσ. εὐκτ. ἄορ. β' τοῦ πυνθάνομαι παρατ. πυνθανόμην, ἄορ. πυνθόμην εὐκτ. πυνθοίμην, παρακ. πέπυσμαι, ὑπερσ. πέπυστο. μαρναμένοιιν=γεν. δυνῖκοῦ ἀριθ. μετοχ. ἐνεστ. τοῦ μάρναμαι οἷ=ἀναφορ. περὶ—ἐστὲ=περίεστε=ἐνεστ. τοῦ περιίριμι πίθεσθε=β' πρόσ. προστακτ. ἄορ. β' τοῦ πείθομαι. ἄμφω νεωτέρω=δυνῖκοῦ ἀριθμοῦ ἄττ. ἀμφότερος νεώτερος ἐστὶν=δυνῖκός ἀριθ.=ἐστὲ ἔμειτο=γεν. ἐν. τῆς προσ. ἀντωνυμίας ἄττ. ἐμοῦ ἀρείοσιν=δοτ. πληθ. τοῦ ἀρείω τὸ ὅποῖον εἶναι συγκριτ. βαθμός τοῦ ἐπιθέτου ἀγαθός (ἀρείων ἀπὸ ρίζαν ἄρ—ἐξ' οὗ καὶ ἄρσρῖσκω, ἀρετή, ἄριστος, ἀρέσκω) ἡέ=συγκριτ. μόριον=ἡ ἀθέρριζον=γ' πληθ. παρατ. τοῦ ἀθέρριζω ἴδου=α' ἐν. ὀριστ. ἄορ.

β' τοῦ ὄραώ (ἀναύξητος) ἄττ. εἶδον *τολους*=αἰτιατ. πληθ. τοῦ ἄρσεν. τοῖος, τοίη, τοῖον *ἀνέραι*=αἰτ. πληθ. τοῦ ἀνήρ. *ἰδωμαι* α' πρόσ. ὑποτακτ. μεσ. ἄορ. β' τοῦ ὄραώ *οἶον*=ἀναφ. ἀντων. οἶος, οἶη, οἶον. *Πειρίθουον*=αἰτ. ἐν. τοῦ Πειρίθουος, *Δρύαντα*=αἰτ. ἐν. τοῦ Δρύας *Καινέα*=αἰτ. ἐν. τοῦ Καινέυος *Αἰγεῖδης*=πατρων. ἐπίθ. *ἐπιείκελον*=ἐπίθ. ἐπιείκελος *μὲν*=μὴν, βεβαιωτ. μόριον *κάρτιστος*=ὑπερθ. βαθ. τοῦ ἀγαθός (μὲ μετᾶθεσιν ἀντὶ κράτιστος) *τράφεν*=γ' πληθ. προσ. ὀριστ. παθ. ἄορ. β' τοῦ τρέφομαι ἄττ. ἐτράφησαν *ἔσαν*=γ' πληθ. παρατ. τοῦ εἶμι ἄττ. ἦσαν *φηροῖν*=δοτ. πληθ. τοῦ ὀνόματος ὁ φῆρ φηρός, αἰολικός τύπος τοῦ θῆρ (λατιν. *ferre*) *ὄρεσκῶοισι*=δοτ. πληθ. τοῦ ἐπίθ. ὄρεσκῶος, ος, ον (ἀπὸ τὸ ὄρος καὶ τὴν ρίζαν κει—τοῦ κεῖμαι) *ἐκπάγλω*=ἐπίρρ. (ἀπὸ τὸ ἔκπαγλος) *ἀπόλεσαν*=γ' πληθ. ὀριστ. ἄορ. β' τοῦ ἀπόλλυμι (ἀναύξητος) ἄττ. ἀπώλεσαν. *μὲν*=μὴν=βεβαιωτ. *τοῖσιν*=δεικτ.=τοῖς *μεθωμίλεον*=α' προσ. παρατ. τοῦ μεθωμιλέω (ἀναύξητος) ἄττ. μεθωμίλου *τηλόθεν*=ἐπίρρ. *ἀπίης*=ἐπίθ. ἄπιος, η, ον *καλέσαντο*=γ' πληθ. ὀριστ. μέσ. ἄορ. τῆς καλέω (ἀναύξητος) ἄττ. ἐκαλέσαντο *κείνοισι*=δοτ. πληθ. τῆς δεικτ. ἀντωνυμίας ἄττ. ἐκείνοις *μαχέοιτο*=εὐκτ. ἐνεστ. τοῦ μάχομαι. *μευ*=γεν. τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμ. ἄττ. μου *βουλέων*=γεν. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. βουλή ἄττ. βουλῶν *ξύνιεν*=γ' πληθ. παρατ. τοῦ ξυνίημι *πίθεσθε*=προστ. ἄορ. β' τοῦ πείθομαι *ὑμεις*=προσωπικὴ ἀντωνυμ. ἄττ. ὑμεῖς αἰολικός τύπος *ἔων*=ἄττ. ὦν *ἀποαίρεο*=β' ἐν. προστακτ. ἐνεστ. τοῦ ἀφαιροῦμαι ἄττ. ἀφαιροῦ *ἔα*=προστ. ἐνεστ. τοῦ ἔάω *ὡς*=ἐπίρρ. *οἶ*=δοτ. ἐν. τῆς προσ. ἀντων. (οὔ, οἶ, ἔ) *πρῶτα*=ἐπίρρ. *δόσαν*=γ' πληθ. ὀρ. ἄορ. β' τοῦ δίδωμι ἄττ. ἔδοσαν *ἔθελε*=β' προσ. προστ. ἐνεστ. τοῦ ἐθέλω *ἐριζέμεναι*=ἀπαρέμφ. ἐνεστ. τοῦ ἐρίζω ἄττ. ἐρίζειν *ἀντιβίην*=ἐπίρρ. *ὁμοίης*=ἐπίθ. ἄττ. ὁμοίως *ἔμμορε*=γ' ἐν. ὀριστ. παρακειμ. τοῦ μείρομαι προστακτ. μείρο ἐνεργ. παρακ. γ' ἐν. ἔμμορε παθ. ὑπερθ. γ' ἐν. εἴμαρτο *σκηπτοῦχος*=ἐπίθετ. (ἀπὸ τὸ σκῆπτρον καὶ ἔχω). *κῦδος*=οὐδέτ. οὐσιαστ. *καρτερός* ἄττ. κρατερός *ἔσσι*=β' ἐν. ὀριστ. τοῦ εἶμι ἄττ. εἰ *γείνατο*=γ' ἐν. ὀριστ. α' ὀριστ. τοῦ γείνομαι παρατ. γεινόμεθα, ἄορ. α' γείνατο. *πλεόνεσσι*=δοτ. πληθ. τοῦ συγκριτ. βαθμοῦ τοῦ ἐπίθ. πολὺς *τεδὼν*=κτιτ. ἀντων. ἄττ. σὸν *λίσομαι*=ὀριστ. ἐνεστῶτος *μεθέμεν*=ἀπαρέμφ. ἄορ. β' τοῦ μεθίημι ἄττ. μεθεῖναι *ἔρκος*=οὐσ. οὐδέτ. γ' κλισ. (ἀπὸ τὸ εἶργω) *πέλεται*=γ' ἐν. ὀρ. τοῦ πέλομαι παρατ. πέλοντο ἄορ. ἔπλεο, ἔπλετο.

Στ. 254—284. **Συντακτικά:** *κεν γηθήσαι*—*κεν κεχαροῖατο*=δυνητικαὶ εὐκτικά. Προετάχθησαν τῆς ὑποθ. *εἰ πυνθόιατο* (ὑποθ. λόγος γ' εἰδους, ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος). *μέγα*=σύστοιχον ἀντικ. εἰς τὸ κεχαροῖατο (τὸ πλήρες θὰ ἦτο μεγάλην χαρὰν κεχαροῖατο) *θυμῶ*=δοτ. τοπικὴ *σφῶίν*—τάδε=ἀντικ. τοῦ πυθόιατο
Ε. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ : 'Ομήρου Ἰλιάδος Α' καὶ Γ'. 7

τὸ ἔν κατὰ γεν. καὶ τὸ ἄλλο κατ' αἰτιατικὴν (*πινθάνομαι τινός τι*) *πάντα*=κατηγορ. προσδιορισμὸς *βουλήν*=αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι *Δαναῶν*=άντικ. τοῦ περίεστε *μάχεσθαι*=ἀπαρέμφ. τῆς ἀναφορᾶς *ἄμφω*=ὑποκ. τοῦ ἐστὸν *νεωτέρω*=κατηγορ. τοῦ ἄμφω *ἐμεῖο*=β' ὄρος τῆς συγκρίσ. *ἀνδράσιν*=άντικ. τοῦ ὠμίλησα *ἤεπερ ὑμῖν*=β' ὄρος τῆς συγκρίσ. εἰς πτώσιν δοτ. καθ' ἕλξιν πρὸς τὸν α' ὄρον *ποιμένα*=παράθεσις εἰς τὸν Δρύαντα *λαῶν*=γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸν ποιμένα *ἀθανάτοισιν*=δοτ. άντικ. εἰς τὸ ἐπιείκελον *κάρτιστοι*=προληπτικὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ ἐκεῖνοι *ἀνδρῶν*=γεν. διαιρετικὴ *κάρτιστοι*=κατηγορούμενον *καρτίστοις*=*φηρσίν*=ἀντικείμενα τοῦ ἐμάχοντο *τοῖσιν*=άντικ. τοῦ μεθომίλεον *κείνοισι*=άντικ. τοῦ ἂν μαχέοιτο *τῶν*=γεν. διαιρετικ. τοῦ οὐ τις *οἷ*=ὑποκ. τοῦ εἰσιν *βροτοῖ*=κατηγορούμ. *ξύνιεν*=ρῆμα (*οὔτοι*)=ὑποκ. *βουλέων*=άντικ. *μύθῳ*=άντικ. τοῦ πειθοντο. *ἐπει πείθεσθαι ἄμεινόν* (ἐστίν) (*τὸ*) *πείθεσθαι*=ὑποκ. τοῦ (ἐστίν) *ἄμεινον*=κατηγορούμενον *ἔων*=ἐναντιωματ. μετοχὴ *τούδε*—*κούρην*=ἀντικείμενα τοῦ ἀποαίρεο (ἀφαιροῦμαι τινά τι) *οἷ*=άντικ. τοῦ δόσαν *γέρας*=κατηγορούμενον τοῦ ἐννοουμένου *κούρην* τὸ ὁποῖον εἶναι ἄμεσον άντικ. τοῦ δόσαν *ἐριζέμεναι*=τελ. ἀπαρέμ. ἐκ τοῦ θέλε *βασιλῆι*=άντικ. τοῦ ἐριζέμεναι. *ἐπει...ἔμμορε...βασιλεὺς*=αἰτιολογ. πρότασις *τιμῆς*=άντικ. τοῦ ἔμμορε *ῶ*—*κῦδος*=άντικ. τοῦ ἔδωκεν. *εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι (καὶ εἰ)* *θεὰ δὲ σε γείνατο μήτηρ*=ὑποθετικαὶ πρότασις *ἀλλ' ὅδε φέρετός ἐστιν*=ἀπόδοσις (α' εἶδος πραγματικόν) *καρτερός*=κατηγορούμενον τοῦ σὺ *φέρετος*=κατηγορ. τοῦ ὅδε *ἐπει πλεόνεσσιν ἀνάσσει*=δευτερεύουσα αἰτιολογικὴ *πλεόνεσσιν*=άντικ. τοῦ ἀνάσσει. *λίσσομαι*=ρῆμα *ἐγὼ*=ὑποκ. (*σὲ*)=άντικ. *μεθέμεν*=τελικὸν ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ λίσσομαι (*σὲ*)=ὑποκ. τοῦ μεθέμεν, *χόλον*=άντικ. τοῦ μεθέμεν. *ὄς μέγα... πέλειται... κατοῖο*=ἀναφορ. πρότασις *πέλειται*=ρῆμα (*Ἀχιλλεύς*)=ὑποκ. *ἔρκος*=κατηγορούμ. *Ἀχαιοῖσιν*=δοτικὴ προσωπικὴ *πολέμοιο*=γεν. άντικ. εἰς τὸ ἔρκος.

Στ. 254—284. **Αἰσθητικά:** *Ἀχαιίδα γαῖαν*=μετωνυμία ἀντὶ Ἀχαιοὺς. *γαῖαν*=Ἄ Νέστωρ ὀμιλεῖ ἔτσι, διότι πιστεύει ὅτι κάθε ἀτυχία τοῦ στρατοῦ εἶναι καὶ ἀτυχία διὰ τὴν Ἀχαιίδα γαῖαν δηλ. διὰ τὴν πατρίδα. *πένθος ἰκάνει*=προσωποποίησης. *ἢ κεν γηθήσαι Πριάμος—ἄλλοι τε Τρῶες*=Ἄ συνετὸς Νέστωρ τονίζει εἰς τοὺς δύο ἀρχηγούς ὅτι ἢ φιλονικία των θά ἔχη ὡς ἐπακόλουθον τὴν χαρὰν τῶν ἐχθρῶν των καὶ ἐπομένως καὶ τὸ μέγα ὄφελος αὐτῶν.

*ἢ κεν γηθήσαι
ἄλλοι τε Τρῶες*

*Πριάμος Πριάμοιό τε παῖδες
μέγα κεν κεχαροῖατο θυμῷ*

=σχῆμα χιαστόν. *οἱ περὶ μὲν βουλήν... περὶ δ' ἐστὲ*=σχῆμα ἐπαναφορᾶς. *περὶ*—*ἐστε* τμήσις *κάρτιστοι*—*κάρτιστοι*—*καρτί-*

στοις=ή επανάληψις τῆς λέξεως τρεῖς φορές γίνεται χάριν ἐμφάσεως. **βουλέων**=ἐδῶ ἔχομεν συνίζησιν· **πίθεσθε**—**πειθεσθαι**=ή επανάληψις γίνεται χάριν ἐμφάσεως. **μήτε σὺ ἀγαθός περ ἔων**—**μήτε σὺ Πηλεΐδῃ**=Μὲ τὸς φράσεις αὐτὰς δεικνύεται διὶ ὁ Νέστωρ εἶναι ἀμεροληπτος. **υἱες Ἀχαιῶν** = περίφρασις. **Πηλεΐδῃ ἔθελε**=ἐδῶ ἔχομεν συνίζησιν· **πλεόνεσσι ἀνάσσει**=δὲν ἔχομεν χασμωδίαν, διότι τὸ ἀνάσσει εἶχεν ἐμπρὸς F ἦτο δηλ. **Ἐνάσσει, ἔρκος**=ή λέξις ἐδῶ τίθεται μεταφορικῶς **ἀντίθεον**—**ἐπιείκελον**—**δρεσκόφοισι**=ὠραιότατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 254—284. **Πραγματικά: Πειρίθου—Δρύαντα—Καινέα**
—**Ἐξάδιον—Πολύφημον**=“Ολοὶ αὐτοὶ ἦσαν ἥρωες καὶ ἀνῆκον εἰς τοὺς Λαπίθας ποῦ ἦσαν Θεσσαλικὸς λαός. Οἱ Λαπίθαι αὐτοὶ κατέστησαν περίφημοι μὲ τὸν πόλεμον αὐτῶν ἐναντίον τῶν Κενταύρων. **Θησέα τ' Αἰγείδῃ**=Πρόκειται περὶ τοῦ γνωστοῦ ἥρωος τῶν Ἀθηνῶν Θησέως τοῦ υἱοῦ τοῦ Αἰγέως. Ὁ Θησεὺς κατὰ τὴν παράδοσιν ἦτο φίλος τοῦ Πειρίθου καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν μάχην τῶν Λαπιθῶν ἐναντίον τῶν Κενταύρων. **φηρσὶν δρεσκόφοισιν**=Ὁ Ὀμηρὸς ἐδῶ ἐννοεῖ πιθανῶς τοὺς Κενταύρους, οἱ ὅποιοι ἦσαν λαὸς ἄγριος καὶ κατῶκουν μεταξὺ Πηλίου καὶ Ὀσσης. Οἱ Κένταυροι κατὰ τὴν παράδοσιν ἦσαν διφυεῖς δηλ. μέχρι τὴν μέσσην ἄνθρωποι καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν σῶμα ἵπποι. Ἡ μάχη μεταξὺ Λαπιθῶν καὶ Κενταύρων ἐγίνε διὰ τὸν ἐξῆς λόγον: Κατὰ τοὺς γάμους τοῦ Λαπίθου Πειρίθου μὲ τὴν Ἴπποδάμειαν προσεκληθήσαν καὶ οἱ Κένταυροι, οἱ ὅποιοι κατόπιν μέθης ἤρπασαν καὶ τὴν Ἴπποδάμειαν καὶ τὰς γυναῖκας τῶν ἄλλων Λαπιθῶν. Ἡ Κενταυρομαχία αὐτὴ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἐγίνεν ἓνα ἀπὸ τὰ προσφιλέστατα θέματα τῆς γλυπτικῆς τέχνης. Ἐστὶ εἰς πλεῖστους ναοὺς τῆς ἀρχαιότητος (π.χ. εἰς τὴν ζυφόρον τοῦ Θησείου, εἰς τὰς μετόπας τοῦ Παρθενῶνος, εἰς τὸ ἀέτωμα τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς εἰς τὴν Ὀλυμπίαν καὶ ἄλλοι) βλέπομεν νὰ ἀπαθανατίζονται σκηναὶ ἀπὸ τὴν Κενταυρομαχίαν. **τοῖσιν**=Ἐννοεῖ τοὺς Λαπίθας. **ἀπόλεσαν**=δηλ. οἱ Λαπίθαι κατέβαλον τοὺς Κενταύρους. **αὐτοὶ γὰρ καλέσαντο**=δηλ. οἱ Λαπίθαι μὲ προσεκάλεσαν. Αὐτὸ δεικνύει ἐπὶ πλέον ὅτι ὁ Νέστωρ ἤδη ἀπὸ νεαρῆς ἡλικίας ἦτο ἐξαιρετὸς ἥρωος. **κατ' ἔμ' αὐτὸν**=Ἐννοεῖται ἢ μόνος ἢ ὡς ἀρχηγὸς καὶ ἡγεμῶν τοῦ στρατοῦ του. **κεῖνοισι**=Ἐννοεῖ ἐδῶ τοὺς Κενταύρους. **ἔα**=Ἐννοεῖ τὴν κόρην τὴν Βρισηΐδα. **ἔμμορεν ὁμολῆς τιμῆς**=Ὁ Ἀγαμέμνων, ἐπειδὴ ἦτο ὁ ἀνώτατος ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Τρόϊαν, ἔπρεπε δικαίως νὰ τυγχάνει ἰδιαιτέρας διακρίσεως καὶ τιμῆς. **πρῶτα δόσαν**=Ἐννοεῖ κατ' ἀρχὰς δηλ. ὅτε ἐγένετο ἡ διανομὴ τῶν τιμητικῶν δώρων, τὰ ὅποια ἐδίδοντο ἀπὸ τὸν λαὸν εἰς τοὺς ἀνωτέρους, τὰ δὲ ὑπόλοιπα διενέμοντο εἰς ἴσα μερίδια εἰς τὸν στρατόν. **ἔ Ζεὺς κῦδον ἔδωκεν**=Τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκστρατείας εἶ-

χεν παραχωρηθῆ ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ ἄλλοι ἄρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων εἶχον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑπακούουν εἰς αὐτόν. *θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ*—Ἐννοεῖται ἡ Θέτις, μιὰ ἀπὸ τὰς πενήντα θυγατέρας τοῦ Νηρέως.

Στ. 254—284. **Χαρακτηρισμὸς προσώπων** : Ὁρθῶς χαρακτηρίζεται ὁ Νέστωρ ἀπὸ τὸν Ὅμηρον ὡς ἠδυεπιῆς καὶ λιγυρὸς ἀγορητῆς. Ὁ σεβαστὸς αὐτὸς ἥρωας τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου μὲ τοὺς πειστικὸς τοῦ λόγου προσπαθεῖ νὰ συνδιαλλάξῃ τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ τὸν Ἀχιλλεῖα, τονίζων ὅτι ἡ ἔρις αὐτῆ μόνον συμφορὰς θὰ φέρῃ εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ χαρὰν εἰς τοὺς Τρῶας. Λόγω τῆς μακροχρονίου πείρας του εἶναι συνετὸς, ψύχραιμος καὶ ἀμερόληπτος. Ἐπιπροσθέτως ὁ Ὅμηρος μᾶς τὸν παρουσιάζει καὶ γενναῖον μαχητὴν.

Στ. 254—284. **Νόημα** : Ὁ Νέστωρ, ὁ συνετὸς καὶ πεπειραμένος ὁμιλητῆς ἔλαβε τὸν λόγον καὶ ἐτόνισεν ὅτι ἡ φιλονικία τῶν δύο ἡγεμόνων τῶν Ἀχαιῶν θὰ ἔχῃ ὡς ἐπακόλουθον βαρὺ πένθος ἀφ' ἑνὸς διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς, μεγάλην χαρὰν ἀφ' ἑτέρου διὰ τοὺς ἐχθροὺς τους, τοὺς Τρῶας. Ὡς ἐκ τούτου τοὺς προτρέ-

Στ. 285—291. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος || προσέφη κρείων

[Ἀγαμέμνων] Π

«ναὶ δὴ | ταῦτά γε | πάντα, || γέρον, κατὰ | μοῖραν ἔειπες, ΤΤ

ἀλλ' ὄδ' ἀνὴρ ἐθέλει || περὶ | πάντων | ἔμμεναι | ἄλλων, Π

πάντων | μὲν κρατέειν ἐθέλει, || πᾶν|τεσσι δ' ἀνάσσειν, Ε

πᾶσι δὲ | σημαίνειν, || ἅ τιν' | οὐ πείσασθαι οἴω. Π

εἰ δέ μιν | αἰχμητὴν || ἔθεσαν θεοὶ | αἰὲν ἐόντες, Π

τοῦνεκά | οἱ προθέουσιν || ὀνειδέα | μυθήσασθαι ;» ΤΤ

Στ. 285—291. **Ἑρμηνευτικά** : δὲ=τότε *κρείων*=ὁ ἄρχων *ναὶ δὴ γε*=ναὶ βέβαια *κατὰ μοῖραν*=ὀρθὰ *περὶ—ἔμμεναι* τοῦ *περίεμι*=ὑπερτερῶ *κρατέειν* τοῦ *κρατέω*=ἐπικρατῶ *ἀνάσσω*=βασιλεύω, ἐξουσιάζω, ἀσκῶ βασιλικὴν ἐξουσίαν *σημαίνω*=δίδω διαταγὰς *οἴω* τοῦ *οἴομαι*=νομίζω *μιν*=αὐτὸν *αἰχμητῆς*=πολεμιστῆς *ἔθεσαν* τοῦ *τίθημι*=κάμνω *αἰὲν*=ἀεὶ *τοῦνεκα*=διὰ τοῦτο *προθέουσιν* τοῦ *προτίθημι*=ἐπιτρέπω *ονειδέα*=ὑβρεις *μυθήσασθαι* τοῦ *μυθέομαι*=λέγω, ἐκτοξεύω (μεταφορικῶς).

Στ. 285—291. **Γραμματικά** : *κρείων* = μετοχ. οὐσιαστικο-

πει νὰ πεισθοῦν εἰς τοὺς λόγους του διότι 1) εἶναι νεώτεροί του καὶ 2) ἄλλοι ἀνώτεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἥρωες ὅπως ὁ Πειρίθους, ὁ Δρύας, ὁ Καινεύς, ὁ Ἐξάδιος, ὁ Πολύφημος καὶ ὁ Θησεύς μὲ τοὺς ὁποίους συναεστράφη κατὰ τὴν νεανικὴν του ἡλικίαν τὸν ἐσέβοντο καὶ ἤκουον τὴν γνώμην του. Ἀκολούθως συνιστᾷ εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα μὲν νὰ μὴ ἀφαιρέσῃ τὸ γέρας τοῦ Ἀχιλλέως, εἰς δὲ τὸν Ἀχιλλέα νὰ ἀποδίδῃ τὴν ὀφειλομένην τιμὴν εἰς τὸν βασιλέα καὶ νὰ μὴ θέλῃ νὰ ἐξομοιώνεται μὲ αὐτόν. Τέλος ζητεῖ ἀπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ παύσῃ τὸν θυμὸν του ἐναντίον τοῦ Ἀχιλλέως, διότι αὐτὸς ἀποτελεῖ τὸ προπύργιον τῶν Ἀχαιῶν.

Στ. 254—284. **Περίληψις** : Ὁ Νέστωρ τονίζων τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τῆς φιλονικίας ἐκθέτει τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ὑπακούσουν εἰς αὐτόν καὶ προτρέπει νὰ ὑποχωρήσουν ἀμοιβαίως οἱ δύο κράτιστοι τῶν Ἀχαιῶν.

Στ. 254—284. **Ἐπιγραφή** : Ὁ Νέστωρ διὰ τοῦ λόγου του προτρέπει τοὺς Ἀγαμέμνονα καὶ Ἀχιλλέα νὰ κάμουν ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις καὶ νὰ συμφιλιωθοῦν.

Στ. 285—291. Πρὸς αὐτόν τότε ἀπαντῶν εἶπε ὁ ἄρχων Ἀγαμέμνων
 «ναὶ βέβαια ὅλα αὐτὰ, γέροντα, ὀρθὰ τὰ εἶπες,
 ἀλλ' αὐτὸς ἐδῶ ὁ ἄνθρωπος θέλει νὰ ὑπερέχῃ ὅλων τῶν ἄλλων,
 ἐπὶ ὅλων δηλ. νὰ ἐπικρατῇ, ἐπὶ ὅλων νὰ ἀσκήῃ βασιλικὴν ἐξου-
 σίαν,
 εἰς ὅλους δὲ νὰ διδῇ διαταγὰς, εἰς τὰ ὁποῖα κανένας δὲν θὰ τὸν
 [ὑπακούσῃ νομίζω.
 Ἐὰν δὲ αὐτόν πολεμιστὴν ἔκαμαν οἱ θεοὶ οἱ αἰωνίως ὑπάρ-
 χοντες,
 διὰ τοῦτο τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἐκτοξεύῃ ὕβρεις ;»

ποιημένη κρείων, κρείουσα **μοῖραν**—οὐσιαστ. (ἀπὸ τὸ μείρομαι)
ἔειπες—ἀόρ. β' ἄττ. εἶπες **ἔμμεναι**—ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ εἰμί **περὶ**
—ἔμμεναι—περιεῖναι **κρατέειν**—ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ κρατέω (κρά-
 τος) ἀπαρ. κρατέειν μετοχ. κρατέων **πάντεσσι**—πᾶσι **σημαίνειν**—
 ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ σημαίνω παρατ. σήμαινε μέλλ. σημανέω ἀόρ.
 σήμηγε μέσ. ἀόρ. ἐσημήναντο **τινά**—ἀντων. ἀοριστ. γένους ἀρ-
 σεν. αἰτιατ. ἐνικοῦ **πέισσθαι**—ἀπαρ. μέλλ. τοῦ πειθομαι **μιν**—
 προσ. ἀντων. γ' προσώπου κοινοῦ γένους· ἐδῶ ἀρσενικοῦ **αἰχμη-
 τήν**—οὐσιαστ. ὁ αἰχμητῆς **ἔθεσαν**—γ' πληθ. ὀριστ. ἀόρ. τοῦ τί-
 θημι **αἰὲν ἐόντες**—ἀττ. αἰεὶ ὄντες **τούνεκα**—τοῦ ἔνεκα **οἱ**—προσ.

άντων. γ' προσώπου δοτ. έν. *προθέουσιν=γ' πληθ. πρόσωπον όριστικῆς ένεστ. τοῦ προτίθημι άντι προτιθέασι *δνειδεα*=ούσ. γ' κλισ. οὐδέτερον άττ. δνειδη *μυθήσασθαι*=άπαρ. μέσ. άορ. ά' τοῦ μυθέομαι.

Στ. 285—291. **Συντακτικά:** *τόν*=άντικ. τοῦ προσέφη *άπαμειβόμενος*=τροπ. μετοχή *περι—ξμμεναι*=τελ. άπαρ. έκ τοῦ έθέλει *πάντων άλλων*=άντικ. τοῦ περιέμμεναι (περλειμί τινος) *πάντων*=άντικ. τοῦ κρατέειν *πάντεσσι*=άντικ. τοῦ άνάσσειν *πάσι*=άντικ. τοῦ σημαίνειν *δ*=αίτιατ. τοῦ κατά τι ἢ τῆς άναφοράς *τινά*=ύποκ. τοῦ πείσσεσθαι *πείσσεσθαι*=ειδικόν άπαρέμφ. έκ τοῦ ότω *μιν*=άντικ. τοῦ έθεσαν *αίχημητήν*=κατηγορούμενον τοῦ μιν *έόντες*=έπιθ. μετοχή *οί*=άντικ. τοῦ προθέουσι *μυθήσασθαι*=τελικόν άπαρέμφ. άπό τό προθέουσι *δνειδεα*=άντικ. τοῦ μυθήσασθαι.

Στ. 285—291. **Αίσθητικά:** *όδ' άνήρ*=Τήν φράσιν αύτήν ό 'Αγαμέμνων λέγει περιφρονητικῶς πρὸς τό πρόσωπον τοῦ 'Αχιλλέως' *περι ξμμεναι*=τμησις· *πάντων—πάντων—πάντεσσι—πάσι*=άσύνδετον σχῆμα και έπανάληψις, ἢ όποια δεικνύει και έξαιρεί τās ύπερβολικās άξιώσεις τοῦ 'Αχιλλέως' *κρατέειν—άνάσσειν—σημαίνειν*=Τά συνώνυμα αύτά ρήματα δεικνύουν έπίσης

Στ. 292—305. Τόν δ' άρ' ύ|ποβλή|δη ν || ή|μειβετο | διος 'Α|χιλ-
[λεύς· Π
«ἦ γάρ | κεν δει|λός τε || και | οὔτιδο|νός καλε|οίμην, ΤΤ
εί δη | σοί πάν | έργον ύ|πειξομαι, || όττικεν | εἴπησ. Β
άλλοι|σιν δη | ταυτ' έπι|τέλλεο, || μη γάρ ε|μοιγε Β
σήμαιν' | οὐ γάρ έ|γώ || γ' έτι | σοί πει|σσεσθαι ό|τω. Π
άλλο δέ | τοι έρέ|ω, || σύ δ' έ|νι φρεσι | βάλλεο | σῆσι· Π
χερσί μὲν | οὐ τοι έ|γώ γε || μα|χήσομαι || εἵνεκα | κούρης ΤΤ ἢ Β
οὔτε σοί | οὔτε τω | άλλω, || έ|πει μ' άφέ|λεσθέ γε | δόντες· ΤΤ
των δ' άλλων, ά μοί | έστι || θο|ἦ παρὰ | νηί με|λαίνη, ΤΤ
των οὐκ | αν τι φέ|ροις άνε|λών || άέ|κοντος έ|μετο. Ε
εί δ' άγε | μήν πει|ρησαι, || ἴ|να γνώ|ωσι και | οἴδε· ΤΤ
αἴψά τοι | αἴμα κε|λαινόν || έ|ρωή|σει περι | δουρ|ε». ΤΤ
“Ως τώ | γ' άντιβι|οισι || μα|χεσσοαμέ|νω έπέ|εσσιν ΤΤ
άνστη|την, λθ|σαν δ' άγο|ρήν || παρὰ | νηυσίν 'Α|χαιών. Ε

τὴν φιλαρχίαν τοῦ Ἀχιλλέως. ἔθεσαν—προθέουσιν=λογοπαίγνιον.

Στ. 285—291. **Πραγματικά: γέρον**=Ἡ λέξις ἀποδίδεται εἰς τὸν Νέστορα ἀπὸ σεβασμὸν πρὸς αὐτὸν ἐξ αἰτίας τῆς ἡλικίας τοῦ ἤδη ὅπως εἶδομεν ἀνωτέρω ἢ τοῦ ὑπερβδομηκοντούτης & ἢ ἀναφορικῆ αὐτῆ ἀντωνυμία ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐπαναληφθεῖσας λέξεις πάντων—πάντων—πάντεσσι—πᾶσι. **τινὰ**=ἔδω ὁ Ἀγαμέμνων ὑπονοεῖ τὸν ἑαυτὸν τοῦ.

Στ. 285—291. **Νόημα**: ὁ Ἀγαμέμνων ἀπαντῶν εἰς τὸν Νέστορα παραδέχεται ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα ποῦ ἀνέφερον εἶναι ὀρθὰ παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ὑποχώρησις εἰς ἄνδρα ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἐξουσιάσῃ ὄλων, νὰ διδῆ διαταγὰς εἰς ὄλους. Ἐπιπροσθέτως λέγει ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν, ἐπειδὴ οἱ θεοὶ τὸν ἔκαμαν νὰ ὑπερέχῃ εἰς γενναιότητα, νὰ ἐκτοξεύῃ ὑβριστικὸς λόγους ἐναντίον τῶν ἄλλων.

Στ. 285—291. **Περὶ λήψις**: Ὁ Ἀγαμέμνων παραδέχεται τὴν ὀρθότητα τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ Νέστορος λόγῳ ὅμως τοῦ ὑπερβολικοῦ ἐγωΐσμοῦ τοῦ Ἀχιλλέως δὲν δύναται νὰ συνεννοηθῆ μὲ αὐτόν.

Στ. 285—291. **Ἐπιγραφή**: Ἀπάντησις τοῦ Ἀγαμέμνονος εἰς τὸν λόγον τοῦ Νέστορος.

Στ. 292—305. Εἰς αὐτὸν τότε διακόπτων ἀπήντησε ὁ εὐγενῆς
[Ἀχιλλεύς:

«Ἀλήθεια (ὕβριζω), διότι δειλὸς καὶ τιποτένιος θὰ ἦμουν,
ἐάν πράγματι εἰς ἐσὲ εἰς κάθε πρᾶγμα ὑπεχώρουν, τὸ ὁποῖον θὰ
[ἔλεγεσ.

Εἰς ἄλλους οἰουσδήποτε πρόσταζε αὐτά, εἰς ἐμὲ βέβαια νὰ μὴ
διδῆς διαταγὰς· διότι ἐγὼ βέβαια δὲν σκέπτομαι νὰ ὑπακούσω
[εἰς ἐσὲ πλέον.

Κατὶ ἄλλο ὅμως θὰ σοῦ εἶπω, ἐσὺ δὲ βάλε αὐτὸ εἰς τὸν νοῦν
[σου·

εἰς τὰ χέρια μὲν ἐγὼ δὲν θὰ ἔλθω μαζί σου ἐξ αἰτίας τῆς κόρης
οὔτε μὲ σὲ οὔτε μὲ κάποιον ἄλλον, ἐπειδὴ μοῦ τὴν ἐπήρατε ἂν
[καὶ μοῦ τὴν δώσατε·

ἀπὸ τὰ ἄλλα ὅμως, τὰ ὁποῖα ἔχω εἰς τὸ ταχὺ μαῦρον (μου)
[πλοῖον,
ἀπὸ αὐτὰ δὲν θὰ σηκώσῃς τίποτε διὰ νὰ τὸ πάρῃς παρὰ τὴν θέ-
[λησίν μου.

Καὶ ἂν (δὲ θέλῃς) ἐμπρὸς δοκίμασε, διὰ νὰ μάθουν καὶ αὐτοὶ ἐδῶ
ἀμέσως τὸ μαῦρον σου αἷμα θὰ ρεῦσῃ γύρω ἀπὸ τὸ δόρυ μου».

Ἔτσι αὐτοὶ (οἱ δύο) ἀφοῦ ἐμάλωσαν μὲ ἐχθρικά λόγια
ἐσηκώθησαν, διέλυσαν δὲ τὴν συνέλευσιν (ἢ ὁποῖα ἔγινε) κοντὰ
[εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἀχαιῶν.

Στ. 292—305. **Ἑρμηνευτικά:** δέ=τότε *ὑποβλήδην*=διακόπτων *ἡμείβετο* τοῦ *ἀμείβομαι*=ἀπαντῶ *ἢ*=ἀλήθεια *οὐτιδανός*=τιποτένιος *καλεοίμην* τοῦ *καλέομαι*=εἶμαι *ὑπείξομαι* τοῦ *ὑπέικω*=ὑποχωρῶ *πᾶν ἔργον*=κάθε πρᾶγμα *ἐπιτέλλω* τοῦ *ἐπιτέλλω*=προστάζω *σήμαινε* τοῦ *σημαίνω*=δίδω διαταγὰς *δῖω*=σκέπτομαι *τῷ*=τινὶ *ἀφέλεσθε* τοῦ *ἀφαιροῦμαι*=ἀφαιρῶ *ἀνελών* τοῦ *ἀναιροῦμαι*=σηκώνω διὰ τὰ πάρω *ἀέκοντος ἐμεῖο*=ἄκοντος ἐμοῦ=παρὰ τὴν θέλησίν μου *εἰ δὲ ἄγε*=*εἰ δὲ βούλει ἄγε*=ἂν θέλης ἐμπρὸς *πειρῆσαι* τοῦ *πειρῶμαι*=δοκιμάζω *αἴψα*=ἀμέσως *τοί*=σοι *κελαινός*=μαῦρος *ἐρωήσει* τοῦ *ἐρωέω*=ρέω *δοῦρι*=δορὶ *τῷ*=αὐτοὶ οἱ δύο *μαχεσσαμένω* τοῦ *μάχομαι*=φιλονικῶ, μαλώνω· *ἀντιβίοισι* τοῦ *ἀντίβιος*=ἐχθρικός *ἀνστήτην* τοῦ *ἀνίσταμαι*=σηκώνομαι *λύσας* τοῦ *λύω*=διαλύω *ἀγορῇ*=ἡ συνέλευσις.

Στ. 292—305. **Γραμματικά:** *ὑποβλήδην*=ἐπίρρ. (ἀπὸ τὸ ὑποβάλλω) τὸ ἐπίρρ. αὐτὸ εὐρίσκεται μόνον μαζὶ μὲ τὸ *ἡμείβετο ἢ*=βεβαιωτικὸν *καλεοίμην*=εὐκτ. ἐνεστ. α' ἐν. προσ. τοῦ *καλέομαι* *κην*=δυνητ. ἂν *ὑπείξομαι*=ὄριστ. μέλλ. τοῦ *ὑπέικω* καὶ *ὑπέικω* παρατ. ὑπόεικον μέσ. μέλλ. ὑπέιξομαι ἄορ. ὑπέιξε ὑποτακτ. ὑποείξω *ὄντι*=ἀναφ. ἀντων. οὐδεγ. γένους αἰτιατ. ἐνικου. ἄττ.=ὄ, τι. *ἐπιτέλλω*=προστ. ἐνεστ. τοῦ *ἐπιτέλλομαι*· παρατ. ἐπιτέλλετο ἄορ. ἐτείλατο παθ. ὑπερσυν. ἐτέταλτο *σήμαινε*=β' ἐν. προστ. ἐνεστ. τοῦ *σημαίνω* παρατ. *σήμαινε* μέλλ. *σημανέω* ἄορ. *σήμηνε* μέσ. ἄορ. ἐσημήνατο· *δῖω*=οἶω=οἶομαι *τοί*=σοι *ἐρώω*=ὄριστ. μέλλ. τοῦ εἶρω *ἐνὶ*=ἐν *βάλλω*=β' ἐν. προστακτ. ἐνεστ. τοῦ *βάλλω* *σῆσι*=δοτ. πληθ. τῆς κητ. ἀντωνυμ. θηλ. γένους ἄττ.=σαῖς *τῷ*=ἀντων. ἄοριστ. δοτικ. ἄττ.=τινὶ *ἀφέλεσθε*=β' πληθ. ὄριστ. ἄορ. β' τοῦ *ἀφαιροῦμαι* *δόντες*=μετοχ. ἄορ. β' τοῦ *δίδωμι* *τῶν*=ἄρθρον *θοῆ*=ἐπίθ. δοτ. ἐν. θηλ. γένους θοός, ἢ, ὄν *τῶν*=δεικτικ. *ἀνελών*=μετοχ. ἄορ. β' τοῦ ἀναιρέω *ἀέκοντος ἐμεῖο*=ἄττ.=ἄκοντος ἐμοῦ *πειρῆσαι*=β' ἐν. προστ. ἄορ. τοῦ *πειρῶμαι* παρατ. *πειρῶντο* μέλλ. *πειρήσομαι* ἄορ. *πειρήσατο* παθ. ἄορ. *πειρήθη* παρακ. *πεπειρήμαι* *γνώσι* ἄττ.=γνώσι=ὑποτ. ἄορ. β', γ' πληθ. τοῦ *γιγνώσκω* *αἴψα*=ἐπίρρ. (ἀπὸ τὸ ἴδιον θέμα μὲ τὸ αἴφνης καὶ τὸ ἰάπτω) *κελαινόν*=ἐπίθ. *κελαινός*, ἢ, ὄν (ἀπὸ θέμα καλ.—ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ τὸ κηλις) *ἐρωήσει*=γ' ἐν. ὄριστ. μέλλ. τοῦ *ἐρωέω* μέλλ. *ἐρωήσει* ἄορ. ἠρώησαν ἀπαρέμφ. *ἐρωῆσαι ὄς*=ἐπίρρ. *τῷ*=δυσικός ἀριθμοῦ *ἀντιβίοισι*=ἐπίθ. δοτ. πληθ. τοῦ *ἀντίβιος*, ἢ, ον (β' συνθετ. βία) *μαχεσσαμένω*=μετοχ. ἄορ. τοῦ *μάχομαι* (δυσικός ἀριθμός) *ἐπέσιν* ἄττ.=ἔπεσιν *ἀνστήτην*=ρῆμα ἄορ. β' ὄριστικ. *δυσικός ἀριθ.* τοῦ *ἀνίσταμαι* *λύσαν*=ὄριστ. ἄορ. α' ἀναύξητ. ἄττ.=ἔλυσαν.

Στ. 292—305. **Συντακτικά:** *τόν*=ἀντικ. τοῦ *ἡμείβετο* *κην* *καλεοίμην*=ρῆμα (*ἐγὼ*)=ὑποκ. *δειλός*-*οὐτιδανός*=κατηγορούμενα (*εἰ ὑπείξομαι*=ὑπόθεσις ἀντὶ εἰ ὑπέιξαίμην) *κην* *καλεοίμην*

=ἀπόδοσις=ὑποθ. λόγος γ' εἴδους ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος σοί=ἀντικ. τοῦ ὑπέξομαι *πάν ἔργον*=αἰτία, τοῦ κατὰ τι *ὅτι κεν εἴπης*=ἀναφορική πρότασις β' ἀντικ. τοῦ ὑπέξομαι *ἄλλοισι—ταῦτα*=ἀντικ. τοῦ ἐπιτέλλομαι *ἐμοί*=ἀντικ. τοῦ σήμαινε *ὄλω*=ρῆμα *πείσεσθαι*=εἰδικόν ἀπαρέμφ. ἀπὸ τὸ ὄλω σοί=ἀντικ. τοῦ πείσεσθαι *τοί*=ἀντικ. τοῦ ἐρέω *χερσί*=δοτ. τοῦ ὄργανου *εἵνεκα κούρης*=ἐμπρόθ. προσδ. ἀναγκαστ. αἰτίου σοί=ἀντικ. τοῦ μαχήσομαι *τῷ ἄλλῳ*=ἀντικ. τοῦ μαχήσομαι *μὲ*=ἀντικ. τοῦ ἀφέλεσθε *δόντες*=ἐναντιωματ. μετοχή *τῶν ἄλλων*=γεν. διαιρετική *ἄ*=ὑποκ. τοῦ ἐστι *μοί*=δοτ. προσ. κτητική *τῶν*=γεν. διαιρετική *οὐκ ἂν φέροις*=δυνητική εὐκτ. ἰσοδυναμοῦσα μὲ μέλλοντα χρόνον *ἀνελών*=τροπική μετοχή *ἀέκοντος ἐμεῖο*=γεν. ἀπόλυτος τροπική μετοχή *εἰ δὲ (βούλει)*=ὑποθ. πρότασις *πείρησαι*=ἀπόδοσις (α' εἶδος) *αἴψα... δουρὶ*=ὁ στίχος ἐπεξηγήσις τοῦ ἐννοουμένου ἀντικ. τοῦ γνώωσι: *τόδε ἢ τὸ γενησόμενον τοί*=δοτ. κτητική ἀντὶ σοῦ *μαχεσσαμένω*=χρον. μετοχή *ἐπέειπιν*=δοτ. τοῦ ὄργανου.

Στ. 292—305. **Αἰσθητικά:** *ἄλλοισι δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλομαι*=Τὸ ἄλλοισι τίθεται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ στίχου χάριν ἐμφάσεως. Ἐπίσης ὁ στίχος αὐτὸς ἔχει καὶ δύο εἰρωνείας. *σήμαινε*=ἐδῶ βλέπομεν τὸν Ἀχιλλεῦς νὰ ἐπαναλασμβάνῃ τὸ ἴδιον ρῆμα ποῦ ἐχρησιμοποίησεν προηγουμένως ὁ Ἀγαμέμνων, *χερσί*=ἡ λέξις προετάχθη χάριν ἐμφάσεως. *αἴψα τοί... περὶ δουρὶ*=ὁ στίχος αὐτὸς δὲν συνδέεται μὲ τὰ προηγούμενα καὶ τοῦτο γίνεται διὰ νὰ παρασταθῇ ἡ ταχύτης μὲ τὴν ὅποιαν θὰ γίνῃ ἡ πράξις. Ἐπίσης ὠραιότατα καὶ ποιητικώτατα παρουσιάζεται ἡ ἀφηρημένη ἔννοια τοῦ φόνου μὲ τὴν ἐκροὴν τοῦ αἵματος περίξ τοῦ δόρατος.

Στ. 292—305. **Πραγματικά:** *εἵνεκα κούρης*=Ἐννοεῖται ἡ Βρισηῖς. *ἀφέλεσθε*=1) ὁ Ἀχιλλεὺς, μολοντί ἀκόμη δὲν ἔχει πραγματοποιηθῆ ἡ ἀπειλή τοῦ Ἀγαμέμνωνος ὡς πρὸς τὴν Βρισηῖδα, θεωρεῖ τοῦτο ὡς τετελεσμένον καὶ διὰ τοῦτο χρησιμοποιεῖ ἀόριστον χρόνον καὶ 2) μεταχειρίζεται πληθυντικὸν ἀριθμόν, διότι κατὰ κάποιον τρόπον θεωρεῖ ὅτι καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἀχαιοὶ εἶναι συνυπεύθυνοι διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς Βρισηῖδος, διότι οὐδεμία φωνὴ διαμαρτυρίας ἠκούσθη ἀπ' αὐτούς: *τῶν δ' ἄλλων*=πρόκειται περὶ τῶν λαφύρων τὰ ὅποια ἀπεκόμισεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπὸ τὰς πόλεις ποῦ ἐκυρίευσεν ὁ ἴδιος. *ἵνα γνώωσι καὶ οἶδε*=καὶ ἡ φράσις αὐτὴ δεικνύει ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς θεωρεῖ ὡς συνενόχους καὶ τοὺς ἄλλους Ἀχαιοὺς, διότι οὐδεμία φωνὴ διαμαρτυρίας ἠκούσθη καταδικάζουσα τὴν ἀδικίαν τοῦ Ἀγαμέμνωνος. *τῷ γε*=ἐννοοῦνται οἱ Ἀγαμέμνων καὶ Ἀχιλλεὺς. *ἀνστήτην*=φαίνεται ἀπὸ τὸ ρῆμα αὐτὸ ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς εἶπον τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια καθήμενοι, πρᾶγμα ποῦ δὲν ἦτο σύμφωνον μὲ τὴν συνήθειαν τῆς τότε ἐποχῆς.

Στ. 292—305. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ** : *μελαίνη νηι*—Αἱ νῆες κατὰ τὴν ὀμηρικὴν ἐποχὴν ἐβάφοντο μὲ βαθὺ χρῶμα ἢ ἠλείφοντο μὲ πίσσαν διὰ νὰ μὴ σήπωνται εἰς τὴν θάλασσαν· διὰ τοῦτο καλοῦνται μέλαιναί. Ἔλλα ἐπίθετα ποῦ δεικνύουν ὅτι αἱ νῆες ἐβάφοντο ἦσαν τὰ κυανόπρωροι δηλ. μὲ βαμμένην τὴν πρῶραν κυανῆν, μιλτοπάρηοι καὶ φοινικοπάρηοι δηλ. μὲ βαμμένην τὴν πρῶραν μὲ κόκκινον χρῶμα.

Στ. 292—305. **Νόημα** : Διακόπτων ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Ἀγαμέμνονα λέγει ὅτι θὰ ἦτο εἰς τὸ ἐξῆς δειλὸς καὶ τιποτένιος, ἂν ὑπήκουε πλέον εἰς αὐτὸν εἰς κάθε ζήτημα. Ἀκολουθῶς κάμνει τὴν δῆλωσιν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ συγκρουσθῇ ἐξ αἰτίας τῆς Βρισηΐδος. Ἐὰν ὅμως ὁ Ἀγαμέμνων ἐτόλμα νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Γ'.

Ἐμφάνιαις τῆς Ἑλένης εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἰλίου.

Στ. 121—129. Ἰρις | δ' αἰθ' Ἑλένη || λευ|κωλένω | ἄγγε-
[λος | ἦλθεν, Π
 εἰδομέ|νη γαλό|φω, || Ἄν|τηνορί|δασ δά|μαρτι, Π
 τὴν Ἄν|τηνορί|δης || εἶ|χε κρείων Ἑλι|κῶων, Π
 Λαοδί|κην, Πριά|μοιο θυ|γατρῶν || εἶδος ἀ|ρίστην. Β
 τὴν δ' εὖρ' ἐν μεγά|ρω' || ἦ | δὲ μέγαν | Ἰστὸν ὕ|φαινε, Π
 δίπλακα | πορφυρέ|ην, || πολέ|ας δὲ ἐνέ|πασσεν ἀ|έθλους Π
 Τρώων | θ' ἰπποδά|μων || καὶ Ἄ|χαιῶν | χαλκοχι|τῶνων, Π
 οὖς ἔθεν | εἵνεκ' ἔ|πασχον || ὑπ' | Ἄρη|ος παλα|μάων. ΤΤ
 ἀγχοῦ | δ' ἰσταμέ|νη || προσέ|φη πόδας | ὠκέα | Ἰρις· Π

Στ. 121—129. **Ἑρμηνευτικά** : δὲ=τότε αὐτε=ἐξ ἄλλου λευκωλένω τοῦ λευκώλενος=ἡ ἔχουσα λευκοὺς βραχιόνας, ὠραῖος ἄγγελος=ἀγγελιαφόρος εἰδομένη=φαινομένη γαλόφω τοῦ γαλόφω=ἀνδραδέλφη δάμαρτι τοῦ δάμαρ=ἡ σύζυγος τὴν=ἦν=τὴν ὁποῖαν κρείων=ὁ ἄρχων εἶδος=ἡ μορφή μέγαρον=θάλαμος

κάτι ἀπὸ τὰ ἄλλα λάφυρα τοῦ εὐρίσκονται εἰς τὸ πλοῖον του, τότε θὰ ἐπλήρωνε μὲ τὴν ζωὴν του τὸ τόλμημά του αὐτό. Τελικῶς ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐσηκώθησαν καὶ τοιοῦτο-τρόπως διελύθη ἡ συνέλευσις τῶν Ἀχαιῶν.

Στ. 292—305. **Περίληψις** : Ὁ Ἀχιλλεὺς δηλώνει ὅτι δὲν θὰ ὑπακούσῃ πλέον εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα ἀλλὰ καὶ οὔτε θὰ συγκρουσθῇ μαζὶ του διὰ τὴν Βρισηίδα. Ἀπειλεῖ αὐτὸν μὲ φόνον, ἐὰν τολμήσῃ νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ ἄλλα ἀγαθὰ. Ἡ συνέλευσις διαλύεται.

Στ. 292—305. **Ἐπιγραφή** : Τελευταῖαι δηλώσεις τοῦ Ἀχιλλεὺς καὶ διάλυσις τῆς συνελεύσεως.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Γ'.

Ἐμφάνισις τῆς Ἑλένης εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἰλίου.

Στιχ. 121—129 : Ἡ Ἴρις τότε ἐξ ἄλλου εἰς τὴν ὠραίαν Ἑλένην
 [ὡς ἀγγελιαφόρος ἦλθεν
 φαινομένη σὰν τὴν ἀνδραδέλφην της, τὴν σύζυγον τοῦ υἱοῦ τοῦ
 [Ἀντήνορος
 τὴν ὅποίαν ὁ υἱὸς τοῦ Ἀντήνορος εἶχεν ὁ ἄρχων Ἑλικῶν,
 μὲ τὴν Λαοδίκην δηλ. τὴν ὠραιότατην κατὰ τὴν μορφήν ἀπὸ τὰς
 [θυγατέρας τοῦ Πριάμου.
 Αὐτὴν λοιπὸν (δηλ. τὴν Ἑλένην) εὗρηκεν εἰς τὸν θάλαμόν (της)
 [ὑφαίνε δὲ αὐτὴ μέγα ὕφασμα,
 χλαίνην μὲ δύο ἐπιφανείας κόκκινην, ἔκεντοῦσε δὲ ἐδῶ κι' ἐκεῖ
 [πολλοὺς ἀγῶνας
 καὶ τῶν γενναίων πολεμιστῶν Τρώων καὶ τῶν ἐχόντων χαλ-
 [κοὺς θώρακας Ἀχαιῶν,
 τοὺς ὁποίους (ἀγῶνας) ἐξ αἰτίας αὐτῆς ὑπέφερον κάτω ἀπὸ τὰ
 [κτυπήματα τῶν χειρῶν τοῦ Ἄρεως.
 Κοντὰ δὲ ἀφοῦ ἐστάθη εἶπεν ἢ ταχεῖα κατὰ τοὺς πόδας Ἴρις.

(ἐδῶ). *ἰαυδς* = ὕφασμα (ἐδῶ) *διπλανα* τοῦ *δίπλαξ* = χλαίνη μὲ δύο ἐπιφανείας *πορφυρέη* = κόκκινη *πολέας* = πολλοὺς *ἐνέπασσεν* τοῦ *ἐμπάσσω* = κεντῶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ *ἀέθλους* τοῦ *ἄεθλος* = ἀγὼν *ἰπποδάμων* τοῦ *ἰππόδαμος* = γενναῖος πολεμιστῆς (ἀρχικῶς ὁ δαμάζων τοὺς ἵππους) *χαλκοχιτώνων* τοῦ *χαλκοχίτων* = ὁ ἔχων χάλ-

κινον θώρακα *ἔθεν*=αὐτῆς *παλαμάων* τοῦ *παλάμη*=τὸ χέρι
ἀγχοῦ=κοντὰ *ὠκέα* τοῦ *ὠκύς*=ταχύς.

Στ. 121—129. **Γραμματικά:** *Ἴρις*=οὐσιαστ. γεν. Ἴριδος. *αὔτε*
=ἐπίρρ. *λευκωλένω*= ἐπίθ. δοτ. ἐν. τοῦ θηλυκ. λευκώλενος,
ος, ον (ἀπὸ τὸ λευκός καὶ ὠλένη=ὁ πῆχυς τοῦ χερσιοῦ). *εἰδομένη*
=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ εἶδομαι ἄορ. εἴσασο (ἀπὸ θ. Φειδ. λατιν.
video) *γαλόω*=δοτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. ἡ γαλώως *Ἀντηνογίδαο*
=ἀττ. *Ἀντηνογίδου*=γεν. οὐσ. πατρωνυμικοῦ *δάμαρτι*=οὐσια-
αστ. δοτ. ἐν. τοῦ ἡ δάμαρ-δάμαρτος *τῆν*=ἦν *κρείων*=οὐσιαστι-
κοποιημένη μετοχὴ *εὔρε*=γ' ἐν. ὀριστ. ἄορ. β' τοῦ εὐρίσκω
μεγάρω=δοτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. τὸ μέγαρον (μὲ ἀπλολογία ἀπὸ
τὸ μέγαρον ὅπου εἰς τὸ β' συνθετικὸν ἡ λέξις σημαίνει δωμά-
τιον). *δίπλακα*=αἰτιατ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. *δίπλαξ*, *δίπλακος*. τὸ
ἐπιθ. διγενὲς καὶ μονοκατάληκτον' *πολέας*=αἰτ. πληθ. τοῦ πο-
λὺς γεν. πολέος αἰτιατ. πολὺν πληθ. ὄνομ. πολέες καὶ πολεῖς
γεν. πολέων δοτ. πολέεσι καὶ πολέσιν αἰτιατ. πολέας. *ἐνέ-
πασσεν*=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἐμπάσσω παρατ. ἐνέπασσεν (ἀπὸ τὸ
ἐν καὶ πάσσω=σκορπίζω) *ἀέθλους*=αἰτ. πληθ. τοῦ οὐσιαστ., ὁ
ἀέθλος ἀττ. ἀθλος (παίρνει εἰς τοὺς ἀττικοὺς περισπωμένην, διό-
τι τὸ α προέρχεται ἀπὸ συναίρεσιν καὶ ὄχι διότι εἶναι θέσει μα-
κρόν) *θ'*=τε *ἱπποδάμων*=γεν. πληθ. τοῦ ἄρσεν. τοῦ ἐπιθ. ἱπ-
πόδαμος, ος, ον (ἀπὸ τὸ ἵππος καὶ δάμνημι ἢ δαμάω) *χαλκοχι-
τῶνων*=γεν. πληθ. τοῦ ἐπιθ. χαλκοχίτων τὸ ὅποιον ἀπαντὰ μό-
νον εἰς τὸν πληθυντικὸν χαλκοχίτωνες *ἔθεν*=ἀντων. γ' προ-
σώπου γενικῆς πτώσεως *Ἄρηος* ἀττ. Ἄρεως *παλαμάων*=γεν.
πληθ. τοῦ οὐσιαστ. παλάμη *ἀγχοῦ*=ἐπίρρ. *προσέφη*=γ' ἐν.
παρατ. τοῦ πρόσφημι *ὠκέα*=ἐπίθ. θηλ. γένους τοῦ ὠκύς, ὠκεῖα,
ὠκύ' ὠκέα ἀντὶ ὠκεῖα (χάριν τοῦ μέτρου).

Στ. 121—129. **Συντακτικά:** *ἦλθεν*=ρῆμα *Ἴρις*=ὑποκ. *ἄγ-
γελος*=κατηγοροῦμ. *εἰδομένη*=μετοχ. τροπικὴ *γαλόω*=ἀντικ.
τοῦ εἰδομένη *δάμαρτι*=παράθεσις *Ἀντηνογίδαο*=γεν. κτητικὴ
Δαοδίκην=ἐπεξηγήσις (ἐτέθη εἰς αἰτιατικὴν ἀπὸ τὴν πλησιεστέ-
ραν λέξιν τὴν, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἶναι εἰς δοτικὴν ἀπὸ τὸ γαλόω)
θυγατρῶν=γεν. διαιρετ. *Πριάμοιο*=γεν. κτητικὴ *εἶδος*=αἰτιατ.
τοῦ κατὰ τι. *τῆν*=ἀντικ. τοῦ εὔρε *δίπλακα*=παράθεσις εἰς τὸ
ἰστόν *ἀέθλους*=ἀντικ. τοῦ ἐνέπασσεν' *Τρώων*—*Ἀχαιοῶν*=γεν.
ὑποκ. εἰς τὸ ἀέθλους. *ἔπασχεν*=ρῆμα (*Τρώες καὶ Ἀχαιοί*)=
ὑποκ. οὖς=ἀντικ. *εἴνεκα ἔθεν*=ἐμπρόθ. προσδ. τοῦ ἀναγκαστ.
αἰτίου *ὑπὸ παλαμάων*=ποιητικὸν αἴτιον *Ἄρηος*=γεν. κτητικὴ
Ἰσαμένη=χρον. μετοχὴ *ἀγχοῦ*=ἐπίρρ. προσδ. τόπου *πόδας*=
αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι εἰς τὸ ὠκέα.

Στ. 121—129. **Αἰσθητικά:** *ἔθεν*=ἡ λέξις αὐτὴ ἔπαθεν ἔγ.

κλισιν τόνου χάριν ἐμφάσεως. *ὑπ' Ἄρης παλαμάων*—ἐδῶ ἔχομεν προσωποποίησιν τοῦ θεοῦ, ὁ ὅποιος μὲ τὰς παλάμας του καταφέρει κτυπήματα ἐναντίον καὶ τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν Τρώων. *λευκολένω—πορφυρέην—ἵπποδάμων—χαλκοχιτώνων—ὠκέα*—ὠραῖα καὶ λίαν ἐκφραστικά κοσμητικά ἐπίθετα.

Στ. 121—129. **Πραγματικά:** Ἴρις=Ἦτο θεά, θυγάτηρ τοῦ Θαύμαντος καὶ τῆς Ἥλέκτρας. Ἡ θεά Ἴρις ἐξετέλει καθήκοντα ἀγγελιαφόρου τῶν θεῶν κυρίως τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας. Ἡ Ἴρις μεταφέρει τὰ παραγγελίας των ὑπὸ ἄλλην μορφήν καὶ μὲ μεγάλην ταχύτητα· διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἀποδίδονται εἰς αὐτὴν ἐπίθετα δηλοῦντα μεγάλην ταχύτητα ὅπως ὠκέα, ποδήνεμος (=ταχεῖα ὡς ἄνεμος) ἀελλόπους (=ταχεῖα ὡς θύελλα) *εἰδομένη γαλόω*—Οἱ θεοὶ παρουσιάζονται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἢ ὅπως εἶναι δηλ. μὲ τὴν θεϊκὴν των μορφήν καὶ εἶναι ὄρατοὶ μόνον ἀπὸ τοὺς εὐνοουμένους των ἢ μεταμορφωμένοι. *Δαοδίκη*—Ἦτο θυγάτηρ τοῦ Πριάμου ὠραιότατη. *ἐνέπασσεν ἀέθλους*—Ἡ Ἑλένη ἔκεντοῦσε εἰς τὸ ὕφασμα διαφόρους ἀγῶνας καὶ πολεμικὰς σκηνὰς ἀπὸ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον. *χαλκοχιτώνων*—Τὸ ἐπίθετον αὐτὸ ὁ Ὀμηρος ἀποδίδει εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς, τοὺς Ἐπειοὺς (=κατοίκους Ἡλιδος) τοὺς Βοιωτοὺς, τοὺς Κρήτας, τοὺς Ἀργεῖους καὶ τοὺς Τρώας· ἐσήμαινε κυρίως τοὺς ὠπλισμένους μὲ χαλκόν. Ἦτο δὲ ὁ χαλκὸς αὐτὸς χάλκινα ἐλάσματα μὲ τὰ ὁποῖα ἐκαλύπτετο ὁ θώραξ διὰ νὰ ἀντέχη περισσότερον. *Ἄρης*—Ὁ Ἄρης ἦτο υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, θεὸς τοῦ Πολέμου.

Στιχ. 121—129. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ:** *ἐν μεγάρῳ*—Τὸ μέγαρον ἦτο ἓνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα μέρη τοῦ ἀνακτόρου τῆς μυκηναϊκῆς ἐποχῆς. Ἦτο μιὰ μεγάλη αἴθουσα ἔχουσα ὀρθογώνιον σχῆμα ὅπου ἐγένοντο αἱ συγκεντρώσεις τῶν ἀνδρῶν κυρίως, ἀλλὰ δὲν ἀπεκλείετο νὰ μὲνῃ εἰς αὐτὸ καὶ ἡ οἰκοδόσποινα. Εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης αὐτῆς ὑπῆρχαν κίονες ἴσως τέσσαρες καὶ ἡ ἐσχάρη δηλ. ἡ Ἔστια, ἡ ὁποία εἶχε σχῆμα κυκλωτερές. Τὸ μέγαρον φαίνεται ὅτι ἐφωτίζετο μὲ φεγγίτην, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔφευγε καὶ ὁ καπνὸς τῆς Ἐστίας. Ἴσως ἐδῶ νὰ ἐννοεῖται ἡ οἰκία τοῦ Πάριδος ὅπου εἰς ἓνα θάλαμόν του ἡ Ἑλένη ὕφαινε. *ἰσθὸν ὕφαινε*—Ἡ ὕφανσις ἦτο λίαν εὐγενῆς ἐνασχόλησις τῶν γυναικῶν τῆς Ὀμηρικῆς ἐποχῆς. (*δίπλανα χλαῖναν*)—Ἡ χλαῖνη ἦτο ἐξωτερικὸν ἔνδυμα ἀνδρικόν, τὸ ὁποῖον ἐφέρετο ἐπάνω ἀπὸ τὸν χιτῶνα, μὲ μιαν δὲ περόνην (πόρπη) συνεκρατεῖτο εἰς τὸ σῶμα. Ὁ Ὀμηρος ἀναφέρει δύο εἶδη χλαῖνων τὰς ἀπλοῖδας, τὰς μονὰς δηλ. καὶ τὰς διπλὰς. Χλαῖνη ἀκόμη κατὰ τὴν ὀμηρι-

πόλεμον. Ἡ Ἴρις ἀφοῦ ἐστάθη κοντά εἰς τὴν Ἑλένην τῆς λέγει τὰ ἑξῆς.

Στιχ. 121—129. **Περίληψις:** Ἡ Ἴρις ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς Λαοδίκης ἐμφανίζεται εἰς τὴν Ἑλένην ποῦ ὑφαίνει εἰς τὸν θάλαμον τῆς διπλὴν χλαίνην.

Στιχ. 121—124. **Ἐπιγραφή:** Ἡ Ἴρις ἐμφανίζεται εἰς τὴν Ἑλένην.

Στ. 130—138. Ἐμπρὸς ἔλα, ἀγαπητὴ νόμφη, διὰ νὰ δῆς θαυμά-
 [σια ἔργα
 καὶ τῶν πολεμικῶν Τρώων καὶ τῶν ἐχόντων χαλκίνους θώρα-
 [κας Ἀχαιῶν]
 αὐτοὶ ποῦ πρωτύτερα ἐκινούσαν ἐναντίον ἀλλήλων πολυδάκρυ-
 [τον πόλεμον
 εἰς τὴν πεδιάδα, ἐπιθυμοῦντες σφοδρῶς τὸν δλέθριον πόλεμον,
 αὐτοὶ λοιπὸν τώρα κάθονται σιωπηλοὶ, ἐπειδὴ ὁ πόλεμος ἔχει
 [σταματήσει,
 στηριγμένοι εἰς τὰς ἀσπίδας των, κοντά (τους) δὲ ἔχουν ἐμπη-
 [χθῆ τὰ μακρὰ δόρατα (τους).
 Ὁ Ἀλέξανδρος ὁμοίως καὶ ὁ ἀνδρεῖος Μενέλαος
 μὲ τὰ μακρὰ (τους) δόρατα θὰ πολεμήσουν διὰ σέ
 εἰς ὅποιον δὲ τύχη νὰ νικήσῃ θὰ εἶσαι ἀγαπητὴ σύζυγος».

δράω οἷ=ἀναφορικὴ ἀντωνυμία *πρὶν*=ἐπίρρ. *φέρων*=γ' πληθ. παρατατ. τοῦ φέρω (ἀναύξητος) *πολύδακρυν*=αἰτ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. πολύδακρυς, υν *Ἄρηα*=αἰτιατ. ἐν. τοῦ κυρ. ὄνομ. Ἄρης γεν. Ἄρης δοτ. Ἄρηι αἰτιατ. Ἄρηα *ὀλοοῖτο*=γεν. ἐν. τοῦ ἐπιθέτου ὀλόος, ἡ, ὄν (ἀπὸ θέμα ὄλε- (ὄλεθρος) *οἷ*=δεικτ. ἀντωνυμία *δὴ*=βεβαιωτ. μόριον *ἔσται*=γ' πληθ. παρακ. τοῦ ἦμαι *πέπνυται*=γ' ἐν. παρακ. τοῦ παύομαι *κεκλιμένοι*=μετοχ. παθ. παρακ. τοῦ κλίνω *παρὰ*=ἐπίρρ. *ἔγχεα*=οὐσιαστ. οὐδετ. γένους ὄνομ. πληθ. τὸ ἔγχος αἰτ. ἔγχη *πέπνηγεν*=γ' ἐν. ὄριστ. παρακ. τοῦ πῆγνυμι μέλλ. πῆξεις ἄορ. πῆξεν παρακ. πέπνηγεν ὑπερσ. πεπήγει *ἀρηί-φίλος*=ἐπιθ. ἀρηίφιλος, ος, ον (ἀπὸ τὸ ἄρηι- καὶ φίλος) *μακροῦς ἔγχειν*=αἰτ. μακρῆς ἔγχεις *ἔγχειν*=δοτ. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. ἡ ἔγχειν *σεῖο*=ἀντωνυμ. αἰτ. σοῦ *κὲ*=ἀν (ἀοριστολογικὸς) *κεκλήση*=β' ἐν. πρόσ. ὄριστ. τετελεσμ. μέλλοντος τοῦ καλέομαι *ἄκοιτις*=οὐσιαστ. γέν. θηλυκοῦ ἡ ἄκοιτις (ἀπὸ τὸ ἄ(ἀθροιστικόν) καὶ κλίτη=κλίνη).

Στ. 130—138. **Συντακτικά:** *νόμφη φίλη*=κλητικὴ προσφώ-

νησις ἵνα... ἴδῃαι=τελική πρότασις *Τρωῶν*—*Ἀχαιῶν*=γενικαί τοῦ δημιουργοῦ οἷ... *φέρον*... *πολέμοιο*=ἀναφορ. πρότασις οἷ= ὑποκ. τοῦ φέρον *Ἄρηα*=ἀντικ. τοῦ φέρον *ἐπ' ἀλλήλοισι*=ἐμπροθ. προσδ. ἐχθρικήσ κατευθ. *ἐν πεδίῳ*=ἐμπροθ. προσδ. τόπου *λιλαιόμενοι*=τροπ. μετοχή *πολέμοιο*=ἀντικ. τοῦ λιλαιόμενοι *οἱ δὴ*... *ἔσται σιγῆ*=κυρία πρότασις οἱ=ὑποκ. τοῦ ἔσται *κεκλιμένοι*=τροπική μετοχή *ἀσπίσι*=ἀντικ. *πέπηγεν*=ρῆμα *ἐγχεα*=ὑποκ. *παρὰ*=ἐπιπρ. προσδ. τόπου *ἐγχείησι*=δοτ. ὄργανου *τῷ νικήσαντι*=δοτ. κτητική ἐπιθετ. μετοχή *κεκλήση*=ρῆμα (σὺ)=ὑποκ. *ἄκοιτις*=κατηγορ.

Στ. 130—138. **Αἰσθητικά**: *θέσκελα ἔργα*=Ἡ ἴρις χρησιμοποιεῖ τὴν λέξιν θέσκελα δηλ. θαυμάσια διὰ τὴν κινήσῃ τὴν περιέργειαν τῆς Ἑλένης, *πολύδακρυν Ἄρηα*=Ἡ λέξις πολύδακρυς δηλώνει τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πολέμου. *λιλαιόμενοι ὄλοιο πολέμοιο*=Ζωηρὰ ἀντίθεσις μεταξὺ τῶν ἐνοιῶν τῶν λέξεων λιλαιόμενοι καὶ ὄλοιο. ὁ στίχος 135 *ἀσπίσι... πέπηγεν* παριστάνει ὠραιότατα τοὺς ἥρωας ποῦ ἡσυχάζουσι, εἶναι δὲ ζωηρὰ ἀντίθεσις μὲ τὴν φράσιν φέρον πολύδακρυν Ἄρηα.

Στ. 130—138. **Πραγματικά**: *Ἀλέξανδρος*=Ἄνομα τοῦ Πάριδος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πριάμου, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἀπαγωγὴν τῆς Ἑλένης ἔγινεν αἷτιος τῆς ἐκστρατείας εἰς τὴν Τροίαν *Μενέλαος*=ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀτρέως καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ ἐβασίλευεν εἰς τὴν Σπάρτην.

Στ. 130—138. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ**: *ἀσπίσι κεκλιμένοι*=Αἱ ἀσπίδες ἦσαν ἀμυντικά ὄπλα τῶν πολεμιστῶν τῆς ἀρχαιότητος. Ἀπὸ περιγραφῆς ποῦ ἔχομεν εἰς τὴν Ἰλιάδα φαίνεται ὅτι ἦτο πολὺ μεγάλη ἡ ἀσπίς τῆς Ὀμηρικῆς ἐποχῆς καὶ ἐκάλυπτε ὀλόκληρον τὸ σῶμα ἀπὸ τὸν λαιμὸν μέχρι τὰ πόδια. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἀσπίδες στρογγύλαι, ὅπως εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Ἡ μεγάλη μυκηναϊκὴ ἀσπίς κατεσκευάζετο ἀπὸ

Στ. 139—145. Ὡς εἰ|ποῦσα θεῖα || γλυκὺν | ἴμερον | ἐμβαλε |
|θυμῷ Π
 ἀνδρός | τε προτέ|ρου || καὶ | ἄστεος | ἦδὲ το|κῆων· Π
 αὐτίκα | δ' ἄργεν|νῆσι || κα|λυψαμέ|νη ὀθό|νησιν ΤΤ
 ὀρμάτ' | ἐκ θαλά|μοιο || τέ|ρεν κατὰ | δάκρυ χέ|ουσα, ΤΤ
 οὐκ οἴ|η, ἄμα | τῆ γε || καὶ | ἀμφί|πο|λοι δὺ' ἐ|ποντο, ΤΤ
 Αἴθρη, | Πιτθῆ|ος θυγά|τηρ, || Κλυμέ|νη τε βο|ῶπις Ε
 αἴψα δ' ἐ|πειθ' ἴ|κανον || ὀ|θι Σκαί|αι πύ|λαι | ἦσαν. ΤΤ

δέρμα βοός εἰς ἀλλεπαλλήλους πτυχᾶς τὸ ὅποιον ἐκάλυπτε καμπύλον ξύλινον σκελετόν. Ἐπάνω εἰς τὰ δέρματα ἐτίθετο συνήθως μεταλλινὴ πλάξ. Ἡ στοργγύλη ἄσπις ἦτο κατεσκευασμένη ἀπὸ μέταλλον καὶ πολλὰς φορές ἔφερε παραστάσεις. Ἡ ἄσπις ἔφερον ἱμάντα τὸν ὀνομαζόμενον τελαμῶνα καὶ ὅταν μετέβαιεν ὁ πολεμιστὴς εἰς τὴν μάχην τὴν εἶχεν ἀνηρτημένην εἰς τὰ νῶτα, κατὰ τὴν ὥραν δὲ τῆς μάχης τὴν ἔφερε πρὸς τὰ ἔμπρῳς καὶ ἐκαλύπτετο σχεδὸν ὀλόκληρος. Εἰς τὸ κέντρον τῆς ἀσπίδος καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πλευρὰν αὐτῆς ἐσχηματίζετο μίᾳ προεξοχῇ ποῦ ὀνομάζετο ὀμφαλός. Ἐγχεα—τὸ ἔγχος ἢ ἐγγείη ἦτο ἐπιθετικὸν ὄπλον καὶ ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἓνα μακρὸν ξύλον καὶ ἀπὸ τὴν χαλκίνην αἰχμὴν. Ἡ αἰχμὴ εἰς τὴν βάσιν τῆς ἦτο κοίλη, ἐμπήγετο εἰς τὸ ξύλον καὶ συνεκρατεῖτο μὲ ἓνα κρίκον. Εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ ξύλου, τὸ ἀντίθετον πρὸς τὴν αἰχμὴν ὑπῆρχεν ὁ σαυρωτῆρ μὲ μορφὴν αἰχμῆς διὰ νὰ μπήγεται εἰς τὸ ἔδαφος κατὰ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ πολεμιστοῦ. Τὸ μῆκος τοῦ ἔγχους ἦτο περίπου 2—5 μέτρα.

Στ. 130—138. **Νόημα**: Ἡ θεὰ Ἴρις μὲ τὴν μορφὴν τῆς Λαοδίκης λέγει εἰς τὴν Ἑλένην τὰ ἑξῆς. Ἀγαπητῇ μου νύμφη, ἔλα νὰ δῆς τοὺς Τρῶας καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς, ποῦ πρωτύτερα πολεμοῦσαν μὲ μανία μεταξύ τους, νὰ κάθωνται τώρα σιωπηλοὶ στηριγμένοι εἰς τὰς ἀσπίδας των καὶ μὲ μπηγμένα τὰ δόρατα εἰς τὴν γῆν καὶ νὰ περιμένουν νὰ μονομαχήσουν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Μενέλαος γιὰ σένα. Εἰς αὐτὴν τὴν μονομαχίαν ὅποιος θὰ εἶναι νικητὴς αὐτὸς καὶ θὰ σὲ κερδίῃ ὡς σύζυγον.

Στ. 130—138. **Περίληψις**: Ἡ Ἴρις ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς Λαοδίκης καλεῖ τὴν Ἑλένην νὰ ἴδῃ τοὺς ἡσυχάζοντας Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς καθὼς καὶ τὴν ἐπικειμένην μονομαχίαν Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου τῆς ὁποίας βραβεῖον θὰ εἶναι αὐτὴ.

Στ. 130—138. **Ἐπιγραφή**: Λόγος τῆς Ἴριδος πρὸς τὴν Ἑλένην.

Στ. 139—145. Ἐτοι ἀφοῦ εἶπεν ἡ θεὰ γλυκὸν πόθον ἐνέβαλε εἰς
[τὴν ψυχὴν (τῆς Ἑλένης)]
καὶ τοῦ πρώτου τῆς συζύγου καὶ τῆς πατρίδος καὶ τῶν γονέων
(τῆς)

ἀμέσως τότε μὲ λαμπρὰν ἀφοῦ ἐκαλύφθη καλύπτραν ὥρμησεν ἀπὸ τὸν θάλαμόν τῆς τρυφερὰ δάκρυα χύνουσα, ὄχι μόνη, μαζὶ μὲ αὐτὴν καὶ δύο θεραπαινίδες ἠκολούθουν ἢ Αἴθρα, ἢ κόρη τοῦ Πιτθέως, καὶ ἢ Κλυμένη ἢ μεγαλόφθαλμη [(ἢ βοῖδομάτα).
Ἀμέσως δὲ ἔπειτα ἔφθασαν ἐκεῖ ὅπου ἦσαν αἱ Σκαιαὶ Πύλαι.

Ε. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ὁμήρου Ἰλιάδος Α' καὶ Γ'.

Στ. 139—145. **Ἑρμηνευτικά:** ὡς=ἔτσι *ἡμερος*=πόθος *ἔμβαλε*=ἐνέβαλε, ἔβαλε μέσα *ἀνδρὸς*=συζύγου *ἄστεος τὸ ἄστν*=ἡ πατρίς *ἠδὲ*=καὶ *τοκῆων* τοῦ *τοκεύς*=ὁ γονεὺς *αὐτίκα*=ἀμέσως *ἀργεννήσι τοῦ ἀργεννός*=ὁ λαμπρὸς *ὀθόνησιν* τοῦ *ὀθόνη*=τὸ λιγόν ὕφασμα, ἡ καλύπτρα *τέρεν* τοῦ *τέρην*=ὁ τρυφερός *χέουσα*=χόνουσα *οἷη τοῦ οἶος*=μόνος *ἄμα*=μαζὶ *ἀμφίπολοι*=θεραπειαινίδες *ἔποντο* τοῦ *ἐπομαι*=ἀκολουθῶ *βοῶπις*=μεγαλόφθαλμος ἢ βοῖδομάτα *αἶψα*=ἀμέσως *ἱκανον* τοῦ *ἱκάνω*=φθάνω *ὄθι*=ἐκεῖ ὄπου.

Στ. 139—145. **Γραμματικά:** ὡς=ἐπίρρ. τροπικὸν *ἡμερον*=οὐσιαστ. αἰτ. ἐν. ὁ ἡμερος (ἀπὸ τὸ ἡμερομαι) *ἔμβαλε*=γ' ἐν. ὄρ. ἄορ. β' τοῦ ἐμβάλλω *ἄστεος*=γεν. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. τὸ ἄστν *ἠδὲ*=σύνδεσμος *τοκῆων*=γεν. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. ὁ τοκεύς (ἀπὸ τὸ θέμα τεκ—ἔτεκ—ον τοῦ τίκτω) *αὐτίκα*=ἐπίρρ. *ἀργεννήσι*=δοτ. πληθ. τοῦ ἐπιθ. ἀργεννός, ἡ, ὄν. ἀττ. ἀργενναῖς (ἀπὸ θέμα ἀργεῦ— τοῦ οὐδέτερ. ἄργος=λάμπρις) *ὀθόνησιν*=δοτ. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. ὀθόνη ἀττ. ὀθόνηαις *ὀρμάτω*=γ' ἐν. παρατατ. τοῦ ὀρμάομαι (ἀναύξητος) *τέρεν*=ἐπίθ. αἰτ. ἐνικ τοῦ ἐπιθέτ. *τέρην, τέρεινα, τέρεν* (ἀπὸ τὸ θέμα τέρω=κατατρίβω) τοῦ ἐπιθέτου αὐτοῦ εὐχρηστῆ ἢ αἰτιατ. τοῦ ἄρσεν. τέρενα καὶ τὸ οὐδέτερον τέρεν *κατὰ—χέουσα*=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ καταχέω ἄορ. κατέχευας μεσ. ἄορ. κατέχυντο *οἷη*=ἐπίθ. οἶος, οἷη, οἷον *ἄμα*=ἐπίρρ. *ἀμφίπολος*=οὐσιαστ. θηλ. ἀμφίπολος (ἀπὸ τὸ ἀμφὶ καὶ πέλομαι =κινουμαι γύρω ἀπὸ κάτι, ἀσχολουμαι μὲ κάτι· τὸ πέλομαι ἔχουν ὡς β' συνθετ. καὶ αἱ λέξεις θαλαμηπόλος αἰπόλος, βουκόλος) *ἔποντο*=γ' πληθ. παρατ. τοῦ ἐπομαι (ἀναύξητος) *βοῶπις*=ἐπίθ. (ἀπὸ τὸ βοῶς καὶ ὦπ—) *αἶψα*=ἐπίρρ. *ἱκανον*=γ' πληθ. παρατ. τοῦ ἱκάνω *ὄθι*=τοπικὸν ἐπίρρ.

Στ. 139—145. **Συντακτικά:** *εἰποῦσα*=χρον. μετοχὴ *ἔμβαλε*=ρῆμα (*ἴρις*)=ὕποκ. *ἡμερον*—*θυμῶ*=ἀντικείμενα. *ἀνδρὸς—ἄστεος—τοκῆων*=γενικαὶ ἀντικ. εἰς τὸ ἡμερον *καλυψαμένη*=χρον. μετοχὴ *ὀθόνησιν*=δοτ. ὀργάνου *χέουσα*=τροπ. μετοχὴ *τῆ*=δοτ. ἐξαρτωμ. ἐκ τοῦ ἄμα *Αἴθρη—Κλυμένη*=ἐπεξηγησις εἰς τὸ ἀμφίπολοι *θυγάτηρ*=παράθεσις εἰς τὸ Αἴθρη *ὄθι Σκαίαι Πύλαι* ἦσαν=ἀναφορ. πρότασις.

Στ. 139—145. **Αἰσθητικά:** *γλυκὴν ἡμερον*=Ἡ λέξις γλυκὴν ἀποδίδεται εἰς τὸ οὐσιαστικὸν ἡμερον μεταφορικῶς. *ἡμερον ἀνδρὸς—ἄστεος—τοκῆων*=μαζὶ μὲ τὸν πόθον νὰ ἴδῃ τὸν πρῶτον τῆς ἀνδρα βάσει τοῦ νόμου τοῦ συνειρμοῦ τῆς ψυχολογίας ποθεῖ καὶ τὴν πατρίδα τῆς τὴν Σπάρτην καὶ τοὺς γονεῖς τῆς. *ὀρμάτω*=Ἡ Ἑλένη δὲταν ἤκουσεν ἀπὸ τὴν Ἴριδα διτι πρόκειται νὰ μονομαχήσουν ὁ πρῶτος τῆς σύζυγος, ὁ Μενέλαος, μὲ τὸν δεύτερον, τὸν Ἀλέξανδρον, συγκινεῖται, πρᾶγμα ποὺ δεικνύει ἡ ταχύτης μὲ τὴν ὅποιαν ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν θάλαμον. *ὀθόνησι*=οἱ ποιηταὶ

συνήθως, όπως είδαμεν και εις τὸ Α τῆς Ἰλιάδος, χρησιμοποιοῦν τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ διὰ δύο λόγους 1) διὰ νὰ παρουσιάσουν παραστατικώτερον μίαν πράξιν καὶ 2) διὰ λόγους μετρικῆς ἀνάγκης. **τέρειν δάκρυ**—τὸ ἐπίθετον τέρειν τίθεται μεταφορικῶς. **κατὰ—χέουσα**—ἐδῶ ἔχομεν τμησιν. **οὐκ οἶη, ἀμα τῆγε**—τὸ ἀμα τῆγε εἶναι διασάφησις ἀσύνδετος εἰς τὸ οὐκ οἶκ. **γλυκὺν ἀργεννήσιν—τέρειν—βοῶπις**—ἐκφραστικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 139—145. **Πραγματικά**: **ἀνδρὸς προτέρον**—ἐννοεῖ τὸν Μενέλαον. **ἄστειος**—ἐννοεῖ τὴν Σπάρτην. **τοκῆων**—οἱ γονεῖς τῆς Ἑλένης ἦσαν ἡ Λήδα καὶ ὁ Τυνδάρεωσ οἱ ὅποιοι καὶ θὰ ἔζων ἀκόμη, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸν Ὅμηρον. **Αἶθρη**—ἦτο μήτηρ τοῦ Θηρέως, θυγάτηρ δὲ τοῦ Πιθθέως τοῦ βασιλέως τῆς Τροϊζήνης. Τὴν Ἑλένην εἶχεν ἀπαγάγει ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν Θησεύς, ὅταν δὲ οἱ διόσκουροι Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης τὴν ἀπελευθέρωσαν ἐπῆραν μαζί τους καὶ τὴν Αἶθραν ὡς δούλην εἰς τὴν Σπάρτην. Ἡ Αἶθρα ἀργότερον συνώδευσε τὴν Ἑλένην εἰς τὴν Τροίαν μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν τῆς ἀπὸ τὸν Πάριν. **Κλυμένη**—ἦτο καὶ αὐτὴ δούλη. **Σκαιαὶ πύλαι**—Τοιοιτοτρόπως ὠνομάζετο μία ἀπὸ τὰς πύλας τοῦ Ἰλίου, ἡ πρὸς δυσμὰς εὐρισκομένη καὶ ἡ ὁποία ὠδηγοῦσε εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὸ ἑλληνικὸν στρατόπεδον.

Στ. 139—145. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ**: **καλυψαμένη δθόνησιν**—Κατὰ τὴν ὁμηρικὴν ἐποχὴν αἱ γυναῖκες, ὅταν ἔβγαλλον ἐκ τῆς οἰκίας των, ἐκάλυπτον τὴν κεφαλὴν των μὲ τὸ κάλυμμα ἢ καλύπτραν ἢ κρύδεμον· ἦτο δὲ ἡ καλύπτρα τεμάχιον λινοῦ ὑφάσματος μὲ τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτον τὴν κεφαλὴν. Ἡ καλύπτρα ἔπιπτεν εἰς τὰ νῶτια καὶ ἐμπρὸς ἐκρατεῖτο μὲ τὰ χέρια. Τὴν συνήθειαν αὐτὴν εὐρισκομεν ἀκόμη εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ὅπου ἔχουν τὸν φερειζέν. **οὐκ οἶη**—Κατὰ τὴν ὁμηρικὴν ἐποχὴν ποτὲ αἱ βασίλισσαι καὶ αἱ εὐγενεῖς γυναῖκες δὲν ἔβγαλλον ἔξω τῆς οἰκίας μόναι, ἀλλὰ πάντοτε συνωδεῖοντο ἀπὸ τὰς θεραπαινίδας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν συνήθως δύο.

Στ. 139—145. **Νόημα**: Μετὰ τοὺς λόγους τῆς Ἴριδος ἡ Ἑλένη, ἀφοῦ ἀναπόληρε τὸν πρῶτον τῆς ἀνδρα, τὴν Πατρίδα τῆς καὶ τοὺς γονεῖς τῆς, ἐκάλυψε τὴν κεφαλὴν τῆς μὲ καλύπτραν καὶ ὤρμησεν ἀπὸ τὸν θάλαμόν τῆς δακρῦζουσα, ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὰς Αἶθραν καὶ Κλυμένην, τὰς δύο θεραπαινίδας τῆς. Ἔτσι ἔφθασαν εἰς τὰς Σκαιὰς Πύλας.

Στ. 139—145. **Περίληψις**: Ἡ Ἑλένη φέρουσα καλύπτραν καὶ δακρῦουσα ὄρμησεν ἀπὸ τὸν θάλαμόν τῆς καὶ ἔρχεται εἰς τὰς Σκαιὰς Πύλας ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὰς θεραπαινίδας τῆς.

Στ. 139—145. **Ἐπιγραφή**: Ἡ Ἑλένη φθάνει εἰς τὰς Σκαιὰς Πύλας.

Στ. 146—160. Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον ἠδὲ	
	[Θυ]μοίτην ΤΤ
Λάμπον τε Κλυτί ον θ' Ἴκε τάονά τ', ὄζον Ἄ ρηος,	Π
Οὐκαλέ γων τε καὶ Ἄντή νωρ, πε πνυμένω ἄμφω,	Ε
ἦατο δημογέ ροντες ἐ πὶ Σκαι ῆσι πύ λῃσι,	ΤΤ
γῆραῖ δὴ πολέ μοιο πε παυμένοι, ἄλλ' ἀγο ρηταὶ	Β
ἔσθλοί, τεττί γεσσιν ἐ οικότες, οἷ τε καθ' ὕλην	ΤΤ
δενδρέω ἐ φεζόμε νοι ὅπα λειριό εσσαν ἰ εῖσιν·	Π
τοῖοι ἀ ρα Τρώων ἠ γῆτορες ἦντ' ἐπὶ πύργω.	Π
οἱ δ' ὡς οὖν εἶ δονθ' Ἐ λένην ἐπὶ πύργον ἰ οῦσαν,	Π
ἦκα πρὸς ἀλλή λους ἔπε α πετερό εντ' ἀγό ρευον·	Ε
«οὐ νέμε σις Τρώας καὶ ἐ ϋκνή μιδας Ἄ χαιοῦς	Π
τοιῆδ' ἀμφὶ γυ ναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.	ΤΤ
αἰνῶς ἀθανά τησι θε ῆς εἰς ὧπα ἔ οικεν.	ΤΤ
ἀλλὰ καὶ ὡς τοί η περ ἐ οῦσ' ἐν νηυσὶ νε έσθω,	Π
μηδ' ἠ μῖν τεκέ εσσί τ' ὀ πίσσω πῆμα λί ποιτο».	Β

Στ. 146—160. Ἑρμηνευτικά: οἱ ἀμφὶ Πρίαμον=οἱ περὶ τὸν Πρίαμον, ὁ Πρίαμος καὶ ἡ ἀκολουθία του ἠδὲ=καὶ ὄζον=βλαστάρι πεπνυμένω τοῦ πεπνυμένος=συνετὸς ἄμφω=καὶ οἱ δύο ἦατο τοῦ ἦμαι=κάθομαι δημογέροντες τοῦ δημογέρων=τὸ μέλος τῆς βουλῆς τῶν γερόντων δῆ=πλέον ἀγορηταὶ=ρήτορες ἔσθλοὶ τοῦ ἐσθλός=σπουδαῖος τεττίγεσσιν τοῦ τέτιξ=τὸ τζι-τζικὶ ὕλην τοῦ ὕλη=δάσος ἐφεζόμενος τοῦ ἐφέξομαι=κάθομαι ὅπα τοῦ ὄψ=ἡ φωνὴ λειριόεσσαν τοῦ λειριόεις=γλυκὸς ἰεῖσιν τοῦ ἦμι=βγάζω, ἀφήνω τοῖοι=αὐτοὶ ἄρα=λοιπὸν ἦντο τοῦ ἦμαι=κάθομαι ὡς=ὅταν ἦκα=σιγανά, χαμηλοφῶνως οὐ νέμεσις (ἔστιν)=δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτον ἐϋκνήμιδας τοῦ ἐϋκνήμις=ὁ ἔχων ὠραίας περικνημίδας ἄλγεα τοῦ ἄλγος=θλίψις αἰνῶς=καταπληκτικὰ ὧπα τοῦ ὦψ=τὸ πρόσωπον ἔοικεν τοῦ ἔοικα=μοιάζω νεέσθω τοῦ νέομαι=ἐπιστρέφω εἰς τὸν τόπον μου, εἰς τὴν πατρίδα μου τεκέεσσι τοῦ τέκος=τὸ τέκνον ὀπίσσω=ὑστερα, κατόπιν πῆμα=συμφορὰ.

Στ. 146—160. Γραμματικά: ἠδὲ=σύνδεσμος ὄζον=οὐσιασ.

Στ. 146—160. Τότε ὁ Πρίαμος καὶ ἡ ἀκολουθία του δηλ. ὁ Πάν-
 [θους καὶ ὁ Θυμοίτης
 καὶ ὁ Λάμπρος καὶ ὁ Κλυτίος καὶ ὁ Ἴκετάων, τὸ βλαστάρι τοῦ
 [Ἰ] Ἄρεως
 καὶ ὁ Οὐκαλέγων καὶ ὁ Ἀντήνωρ, συνετοὶ καὶ οἱ δύο,
 μέλη τῆς βουλῆς τῶν γερόντων ἐκάθηντο κοντὰ εἰς τὰς Σκαιὰς
 [Πύλας
 ἔνεκα τοῦ γήρατος μὴ λαμβάνοντες πλέον μέρος εἰς τὰς μάχας,
 [ἀλλὰ ῥήτορες
 σπουδαῖοι, ὁμοιάζοντες μὲ τζιτζίκια, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ δάσος
 καθήμενα ἐπάνω εἰς δένδρον γλυκεῖαν φωνὴν βγάζουν.
 Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ ἡγεμόνες τῶν Τρώων ἐκάθηντο ἐπάνω εἰς τὸν
 [πύργον.
 Αὐτοὶ λοιπὸν τότε, ὅταν εἶδον τὴν Ἑλένην πρὸς τὸν πύργον νὰ
 [ἔρχεται,
 χαμηλοφώνως μεταξύ τους λόγους πτερωτοὺς ἔλεγον·
 «δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτον οἱ Τρῶες καὶ οἱ Ἀχαιοὶ μὲ τὰς ὠ-
 [ραίας περικνημίδας
 διὰ μίαν τέτοιαν γυναῖκα ἐπὶ πολὺν χρόνον θλίψεις νὰ ὑποφέ-
 [ρουν
 καταπληκτικὰ μὲ ἀθανάτους θεὰς εἰς τὸ πρόσωπον μοιάζει.
 ἀλλὰ καὶ ἔτσι (παρὰ τὴν καλλονὴν της) ἂν καὶ εἶναι τέτοια
 [(ὠραία) ἄς ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα της μὲ τὰ πλοῖα,
 καὶ ἄς μὴ ἀφήσῃ συμφορὰς εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὰ τέκνα μας ὅστε-
 [ρα δηλ. εἰς τὸ μέλλον).

αἰτ. ἐν. τοῦ ὄζος (ὁ), *πεπνυμένω* μετοχὴ παρακ. δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τοῦ πέπνυμαι ἀπαρέμφ. παρακ. πεπνυσθαι μετοχ. πεπνυμένος ὑπερσυν. πέπνυσο. *ἄμφω*=άντων. δυϊκοῦ ἀριθμοῦ *ἦατο*=γ' πληθ. ὑπερσυντ. τοῦ ἦμαι (ἦντο) *δημογέροντες*=οὐσιαστ. γεν. ἀρσεν. ὁ δημογέρων *γῆραϊ*=δοτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. τὸ γῆρας τοῦ γήραος τῷ γῆραϊ *τετίγεσσιν*=δοτ. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. ὁ τέτιξ (ἀτ. τέτιξιν) *ῥλην*=αἰτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. ἡ ῥλη (ὑλοτόμος) *δενδρέω*=δοτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. τὸ δένδρον *ἐφεζόμενοι*=μετοχὴ ἐνεστ. τοῦ ἐφέζομαι *ῥπα*=αἰτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. ὅψ γεν. ὀπός (λατιν. νοx=φωνή) *λειριόεσαν*=αἰτ. ἐνικοῦ θηλ. τοῦ ἐπιθ. λειριόεις, λειριόεσσα λειριόεν (ἀπὸ τὸ λειριον=κρίνον) *λεῖσιν*=γ' πληθ. ὀριστ. ἐνεστῶτος τοῦ ἦμι (ἀττ=ἰᾶσι) *τοῖσι*=δεικτ. ἄντων. γεν. ἀρσ. τοῖος, τοῖη, τοῖον *ἦντο*=γ' πληθ. προσ. ὑπερσυν. τοῦ ἦμαι *ὡς*=σύνδεσμος χρόν. *εἶδοντο*=γ' πληθ. ὀριστ. μέσ. ἀορ. β' τοῦ δράω *λοῦσαν*=μετοχ. τοῦ εἶμι *ἦκα*=ἐπίρρ. *ἔπεα*=ἀττ. ἔπη *πτεροῦντα*=ἐπιθ. οὐδεν. γένους τοῦ πτερόεις, πτερόεσσα, πτερόεν *ἀγορευον*=γ' πληθ. παρατ. τοῦ ἀγορεύω (ἀναύξητος) *νέμεσις*=οὐσιαστ. ἡ νέμεσις δοτ. νεμέσει *ἐνκνήμιδας*=αἰτ. πληθ. τοῦ ἐπιθ.

εὐκνήμις, ὁ, ἡ (διγενές καὶ μονοκατάληκτον) *τοιγῆδε* = δοτ. ἐν. τῆς δεικτ. ἄντων. τοιόσδε, τοιήδε, τοιόνδε *αἰνῶς* = ἐπίρρ. (ἀπὸ τὸ ἐπίθ. αἰνός, ἡ, ὄν = ὁ φρεβρός) *ἀθανάτησι θεῆς* = ἀττ. ἀθανάτοις θεαῖς *ᾧπα* = οὐσιαστ. εὐρισκόμενον μόνον εἰς τὴν αἰτιατ. τοῦ ἐνικοῦ *ὡς* ἐπίρρ. *νεέσθω* = προστακτ. ἐνεστ. τοῦ νέομαι παρατ. νεόμην *τεκέεσσι* = δοτ. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. τῆς γ' κλίσι. τὸ τέκος, οὐς *ὀπίσσω* = ἐπίρρ. *πῆμα* = οὐσιαστ. οὐδ. γ' κλίσεως *λίποιο* = γ' ἐν. εὐκτ. μέσ. ἄορ. β' τοῦ λείπομαι.

Στ. 146—160. **Συντακτικά:** *ἀμφὶ Πρίαμον* = ἐμπροθ. προσδιορ. τοῦ πέριξ. *Πάνθοον—Θυμοίην—Δάμπον—Κλητίον—Ἴκετάονα Οὐκαλέγων—Ἀντήνωρ* = ἐπεξηγήσεις εἰς τὸ οἱ ἀμφὶ Πρίαμον. *ᾄζον Ἄρηος* = παράθεσις εἰς τὸ Ἴκετάονα. *πεπνυμένω ἄμφω* = παράθεσις εἰς τὸ Οὐκαλέγων—Ἀντήνωρ *δημογέροντες* = παράθεσις εἰς ὅλα τὰ προηγούμενα ὀνόματα. *γῆραῖ* = δοτ. τῆς αἰτίας *πολέμοιο* = ἀντικ. τοῦ πεπαυμένοι *πεπαυμένοι* = τροπ. μετοχή. *ἔσθλοι* = ἐπίθ. προσδιορισμὸς *τετίγεσσι* = ἀντικ. τοῦ ἐοικότες *τοῖοι* = κατηγορούμενον εἰς τὸ ἡγήτορες *Τρώων* = γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ἡγήτορες. *ὡς οὖν εἶδονθ' Ἑλένην ἐπὶ πύργον ἰούσαν* = χρον. πρότασις *Ἑλένην* = ἀντικ. τοῦ εἶδοντο *ἰούσαν* = κατηγορ. μετοχή τοῦ Ἑλένην. *οὐ νέμεσίς (ἔστιν)* = ἄπροσ. ἔκφρασις *πάσχειν* = ὑποκ. τῆς ἀπροσώπου ἔκφράσεως *Τρώας* — *Ἀχαιοὺς* = ὑποκ. τοῦ πάσχειν *πολὺν χρόνον* = αἰτιατ. τοῦ χρόνου *ἄλγεα* = ἀντικ. τοῦ πάσχειν. *ἔοικεν* = ρῆμα (*Ἑλένη*) = ὑποκ. *θεῆς* = ἀντικ. *εἰς ᾧπα* = ἐμπρόθ. προσδ. δηλῶν ἀναφορὰν *περ' ἐοῦσα* = ἐναντιωματικὴ μετοχή (*Ἑλένη*) = ὑποκ. *τοιή* = κατηγορούμενον *λίποιο* ρῆμα (*Ἑλένη*) = ὑποκ. *πῆμα* — *ἡμῖν* — *τεκέεσσι* = ἀντικ. τοῦ λίποιο.

Στ. 146—160. **Αἰσθητικά:** *ᾄζον Ἄρηος* = ἡ φράσις τίθεται μεταφορικῶς διὰ νὰ δεῖξη τὴν ἀνδρείαν τοῦ Ἴκετάονος. *Οὐκαλέγων—Ἀντήνωρ* = τὰ ὀνόματα αὐτά, ἂν καὶ εἶναι ἐπεξηγήσεις καὶ αὐτὰ ὅπως τὰ προηγούμενα δὲν τίθενται εἰς πτώσιν αἰτιατικὴν ἀλλὰ εἰς ὀνομαστικὴν· αὐτὸ γίνεται διὰ νὰ ἀποφευχθῆ ἡ μονοτονία τῶν πολλῶν αἰτιατικῶν. *τετίγεσσι* ἐοικότες = ἐδῶ ἔχομεν παρομοίωσιν· παρομοιάζονται δηλ. οἱ δημογέροντες πρὸς τοὺς τέτιγας· τὸ κύριον σημεῖον τῆς ὁμοιότητος εἶναι ἡ λεπτή καὶ ἄπαιστος φωνὴ καθὼς καὶ ἡ μονότονος ἡσυχία. *δενδρέω* = ἔχομεν συνίζησιν, *λειριόεσσαν* = τὸ ἐπίθετον τίθεται μεταφορικῶς, ἡ κυρία δηλ. σημασία τοῦ ἐπιθέτου ἦτο τὸ καθαρὸν καὶ λευκὸν χρῶμα τοῦ κρίνου ἔρα ἐξέφραζε αἴσθημα ὀράσεως· ἐδῶ μεταφέρεται εἰς ἀκουστικὴν ἐντύπωσιν καὶ δηλώνει τὴν λεπτὴν καὶ καθαράν φωνὴν τῶν τζιτζικιδίων. *ἦκα* = χαμηλοφῶνως· προφανῶς ἠσθάνετο κάποιαν ἐντροπὴν διότι, ἐνῶ ἦσαν γέροντες «ἐκουτσομπόλευσαν» τὴν ὁμορφίαν τῆς Ἑλένης, *ἔπεα πτερόεντα* = ἡ φρά-

σις ἐτέθη μεταφορικῶς ἀπὸ τὰ πτηνά. *οὗ νέμεις... ἔοικεν*—Μὲ τοὺς στίχους 156—159 ὁ Ὅμηρος μᾶς δίδει μιαν θαυμασίαν εἰκόνα τοῦ κάλλους τῆς Ἑλένης· δὲν εἰσέρχεται εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ κάλλους ἀλλὰ μᾶς δίδει τὴν ἐντύπωσιν ποῦ κάνει εἰς τοὺς ψυχροὺς γέροντας ἢ ὠραιότης τῆς γυναικός. Ἔτσι τὸ γῆρας συγχωρεῖ ἀκόμη καὶ τὸν πόλεμον χάριν τῆς ὠραιότητός της. *αἰνῶς*—τὸ ἐπίρρημα αὐτὸ αἰτιολογεῖ μὲ ἀσύνδετον σχῆμα τὸ προηγούμενον τοιῆδε, *ἀλλὰ καὶ ὡς... ἐν νηυσὶ νεέσθω... μῆδέ λιποῖτο*—μὲ τοὺς στίχους αὐτοὺς οἱ γέροντες παρὰ τὸν θαυμασμόν των πρὸς τὸ κάλλος τῆς Ἑλένης δικαίως λέγουσιν· διότι ἄλλως θὰ μπορούσαν νὰ παρεξηγηθοῦν. *ἔσθλοι—λειριόεσσαν—πιερόεντα—ἐϋνήμιδας—ἀθανάτησι*—κοσμητικὰ ἐπιθέτα.

Στ. 146—160. **Πραγματικά :** *Πάνθοος*—Ἦτο πατὴρ τοῦ Πολυδάμαντος, τοῦ Εὐφόρβου καὶ τοῦ Ὑπερήνορος. *Δάμπων—Κλυτεῖον—Ἰκετάονα*—Καὶ οἱ τρεῖς αὐτοὶ εἶναι ἀδελφοὶ τοῦ Πριάμου. *Θυμοίτης—Οὐκαλέγων*—Οἱ δύο αὐτοὶ μόνον ἐδῶ ἀναφέρονται ἀπὸ τὸν Ὅμηρον. *Ἀντήνωρ*—Αὐτὸς ἦτο ἓνας ἀπὸ τοὺς ἐπισημοτάτους καὶ φρονιμωτάτους ἡγεμόνας τῶν Τρώων καὶ συχνὰ ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Ὅμηρον. Ὁ γέρον αὐτὸς τοῦ ὁποῦο ἔνδεκα υἱοὶ ἐμάχοντο εἰς τὸν στρατὸν τῶν Τρώων, εἶχε συμβουλεύσει τοὺς Τρώας νὰ ἀποδώσουν τὴν Ἑλένην. *δημογέροντες*—αὐτοὶ ἦσαν τὰ μέλη τῆς βουλῆς τῶν γερόντων. *τετιγέσιν εὐκίετες*—Οἱ ἀρχαῖοι εὕρισκον τὴν φωνὴν τῶν τζιτζικιδῶν πολὺ ὠραίαν καὶ πολλοὶ ποιηταὶ ὕμνουσιν αὐτήν. *ἐπὶ πύργων*—ἐδῶ ἐννοεῖται ὁ πύργος τῶν Σκαιῶν Πυλῶν ἀπὸ οὗο οἱ γέροντες καὶ αἱ γυναῖκες ἔβλεπον τὰς διεξαγομένας εἰς τὴν πεδιάδα μάχας. *ἔπεα πιερόεντα*—Ἀποκαλοῦνται ἔτσι τὰ ἔπεα ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, διότι πράγματι ὅταν βγοῦν ἀπὸ τὸ στόμα δὲν ἐπιστρέφουν πιά (ὅπως τὸ λατινικὸν ρητὸν *verba volant, scripta manent*). *εἰς ὧπα ἀθανάτησι θεῆς ἔοικεν*—Συχνὰ εἰς τὸν Ὅμηρον ὠραῖαι γυναῖκες παρομοιάζονται μὲ θεὰς ἰδίως τὴν Ἄρτεμιν καὶ τὴν Ἀφροδίτην.

Στ. 146—160. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ :** *ἐπὶ πύργων*—Ὅπως γνωρίζομεν καὶ ἀπὸ τὰ Πλαταϊκὰ τοῦ Θουκυδίδου τὰ τελεῖα τῶν ἀρχαίων πόλεων ἐνισχύοντο μὲ πύργους.

Στ. 146—160. **Νόημα :** Οἱ περὶ τὸν Πριάμον δημογέροντες, οἱ ὁποῖοι λόγῳ τῆς ἡλικίας των δὲν ἐλάμβανον πλέον μέρος εἰς τὸν πόλεμον, ἦσαν ὅμως ἰκανώτατοι ρήτορες, ἐκάθηντο ἐπὶ τοῦ πύργου τῶν Σκαιῶν Πυλῶν. Ὅταν εἶδον τὴν Ἑλένην νὰ ἀνεβαίνειν καὶ αὐτὴ εἰς τὸν πύργον ἐθαύμασαν τὴν ὠραιότητά της καὶ χαμηλοφῶνως ἔλεγον ὅτι δὲν πρέπει νὰ κατακρίνη κανεὶς τοὺς Τρώας καὶ τοὺς Ἕλληνας ποῦ ὑπέφερον τόσα ἐξ αἰτίας

μιάς τόσον ωραίας γυναικός. "Όμως παρά τὴν ωραιότητά της καλὰ θὰ κἀνη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα της διὰ νὰ μὴ φέρῃ τὴν δυστυχίαν εἰς αὐτοὺς καὶ τὰ παιδιά τους.

Στ. 146—160. **Περίληψις** : Οἱ περὶ τὸν Πρίαμον δημογέροντες, ἀπόμαχοι πλέον, ἐνῶ κἀθονται ἐπὶ τοῦ πύργου τῶν Σκαιῶν Πυλῶν, βλέπουν τὴν Ἑλένην, θαυμάζουν τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ

Ὁ θαυμασμός τῶν Τρώων διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς ἡγεμόνας

Στ. 161—170. "Ὡς ἄρ' ἔβαν, Πρίαμος | δ' Ἑλένην ἐκαλῆσ-

	[σατο φωνῆ]	Π
«δεῦρο πάροιθ' ἔλθοῦσα, φίλλον τέκος, ἴζευ ἐμειτο,		ΤΤ
ἄφρα ἴδῃ πρότερόν τε πόσιν πηλούς τε φίλους τε—		Ε
οὐ τι μοι αἰτίη ἐσσί, θεοὶ νύ μοι αἰτίος εἰσιν,		ΤΤ
οἷ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολύδακρυν Ἀχαιῶν—		Π
ὥς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνης,		ΤΤ
ὅς τις ὄδ' ἐστὶν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε.		ΤΤ
ἦ τοι μὲν κεφαλῇ καὶ μειζονες ἄλλοι ἔασι,		Π
καλὸν δ' οὕτω ἐγών οὐ πω ἴδον ὄφθαλμοῖσιν,		Π
οὐδ' οὕτω γεραρόν' βασιλῆι γάρ ἀνδρὶ ἔοικε».		Π

Στ. 161—170. **Ἑρμηνευτικά** : ἄρα=λοιπὸν ἔφαν=ἔφασαν =εἶπαν φωνῆ =μεγαλοφώνως δεῦρο=ἐδῶ πάροιθε=ἐμπρὸς ἴζευ τοῦ ἴζω=κἀθομαι πόσιν τοῦ πόσις=σύζυγος πηούς τοῦ πηός =συγγενῆς αἰτίη τοῦ αἰτίος=ἔνοχος ἐσσί=εἶ=εἶσαι ἐφώρμησαν τοῦ ἐφορμῶ=κινῶ ἐναντίον κάποιου πελώριον τοῦ πελώριος =πανύψηλος ἐξονομήνης τοῦ ἐξονομαίνω=λέγω τὸ ὄνομα ἠὲς=ὁ ὑπέροχος ἦ τοι=βέβαια κεφαλῇ=κατὰ τὸ ἀνάστημα οὕτω=τόσον γεραρός=μεγαλοπρεπῆς γὰρ=πράγματι.

Στ. 161—170. **Γραμματικά** : ὄς=ἐπίρρ. ἔφαν=γ' πληθ. πα-
ρατ. τοῦ φημί ἐκαλέσατο=γ' ἐν. ὄριστ. μέσ. ἀορ. τοῦ καλέομαι
δεῦρο=ἐπίρρ. πάροιθε=πρόθεσις ἴζευ=προστ. μεσ. ἐνεστ. β'
ἐν. προσώπου τοῦ ἴζω (ἀττ. ἴζου) ἐμειτο=ἐμοῦ ἄφρα=τελ. σύν-
δεσμος ἴδῃ=β' ἐν. ὑποτ. μέσ. ἀορ. β' τοῦ ὄρῶ πόσιν=αἰτ. ἐν.
τοῦ οὐσιαστ. ὁ πόσις (ἀντὶ πότις=κύριος δεσπότης λατιν. potem,
potior) πηούς=οὐσιαστ. αἰτ. πληθ. τοῦ πηός αἰτίη=ἐπίθ. θηλ.

δικαιολογοῦν τὰ βάσανα ποῦ ὑποφέρουν οἱ ἀντίπαλοι. Παρὰ ταῦτα ἐπιθυμοῦν τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν πατρίδα τῆς πρὸς ἀποφυγὴν μεγαλυτέρων συμφορῶν.

Στ. 146—160. **Ἐπιγραφή:** Οἱ περὶ τὸν Πρίαμον δημογέροντες ἐπάνω εἰς τὸν πύργον τῶν Σκαιῶν Πυλῶν. Συζήτησις μεταξὺ αὐτῶν μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῆς Ἑλένης.

Ὁ θαυμασμός τῶν Τρώων διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς ἡγεμόνας.

Στ. 161—170. Ἔτσι λοιπὸν εἶπαν, ὁ δὲ Πρίαμος τὴν Ἑλένην
 | ἐκάλεσε κοντὰ του μεγαλοφῶνως
 «ἐδῶ ἐμπρὸς μου ἔλα, ἀγαπητὸ παιδί καὶ κάθισε,
 διὰ νὰ ἴδῃς καὶ τὸν προηγούμενον σύζυγον (σου) καὶ τοὺς συγ-
 | γενεῖς καὶ τοὺς φίλους—
 καθόλου κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν εἶσαι ἔνοχος, οἱ θεοὶ βέβαια
 | κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ἔνοχοι,
 οἱ ὅποιοι ἐκίνησαν ἐναντίον μου τὸν πολυδάκρυτον πόλεμον
 | τῶν Ἀχαιῶν—
 καὶ διὰ νὰ μοῦ πῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ τοῦ πανύψηλου ἀνδρα,
 δηλ. ποῖος εἶναι αὐτὸς ἐκεῖ ὁ Ἀχαιὸς ἀνὴρ ὁ ὑπέροχος καὶ
 | ὑψηλός.

Βέβαια κατὰ τὸ ἀνάστημα μὲν καὶ ἄλλος μεγαλύτερος εἶναι, ἀλλὰ τόσον ὠραῖον ἐγὼ δὲν εἶδα ἀκόμη μὲ τὰ μάτια μου, οὔτε τόσον μεγαλοπρεπῆ. Πράγματι μοιάζει μὲ βασιλιά».

γένους αἴτιος, ἢ, ὄν *ἑσσι* = β' ἐν. ὄριστ. τοῦ εἰμί *νυ* = ἐγκλιτ. μόριον = βέβαια *ἐφώρμησαν* = γ' πληθ. ὄριστ. ἀορ. τοῦ ἐφορμάω *πολύδακρυν* = ἐπίθ. αἰτ. ἐν. τοῦ ἀρσεν. ὁ πολυδάκρυς, υς, ὁ *πελώριον* = αἰτ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. πελώριος, ἢ, ὄν *ἐξονομήνης* = β' ἐν. ὑποτ. ἀορ. τοῦ ἐξονομαίνω *ἦνς* = ἐπίθ. ἦς, ὅς, ὅ, γεν. ἔηος καὶ ἔηος *ἔασι* = γ' πληθ. ὄριστ. ἐνεστ. τοῦ εἰμί (ἀττ. εἰσί) *ἴδον* = α' ἐν. ὄριστ. ἀορ. β' τοῦ ὄράω (ἀναύξητος) *γεραρόν* = αἰτ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. γεραρός, ἢ, ὄν *γάρ* = βεβαιωτ. μόριον.

Στ. 161—170. **Συντακτικά:** *ἐκάλεσσατο* = ρῆμα *Πρίαμος* = ὑποκ. *Ἑλένην* = ἀντικ. *φωνῆ* = δοτ. τοῦ τρόπου *ἐλθοῦσα* = χρον. μετοχὴ *πάρουθεν ἐμεῖο* = ἐμπροθ. προσδιορ. δηλῶν τὸ ἐνώπιον *ἄφρα ἴδῃ* = τελικὴ πρότασις *ἑσσι* = ρῆμα (*σύ*) = ὑποκ. *αἰτίη* = κατηγορ. *μοι* = δοτ. τῆς κρίσεως *ὡς μὴ...* *ἐξονομήνης* = τελικὴ πρότασις *μοι* — *ἀνδρα* = ἀντικ. τοῦ ἐξονομήνης *ὅς τις...* *ἔστιν...* *μέγας τε* = πλαγία ἐρωτημ. πρότασις *ἔστιν* = ρῆμα *ὃδ' ἀνῆρ* = ὑποκ.

δς τις = κατηγορούμενον *κεφαλῆ* = δοτ. τοῦ κατά τι εἰς τὸ μείζονες *ἔασι* = ῥήμα *ἄλλοι* = ὑποκ. *καὶ μείζονες* = κατηγορούμενον *βασιλῆι* = ἴντικ. τοῦ ἔοικεν.

Στ. 161—170. **Αἰσθητικά:** *φωνῆ* = ἡ λέξις εὐρίσκεται εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὸ προηγούμενον *ἦκα* = χαμηλοφώνως. *δεῦρο πάροιθε ἐλθούσα, φίλον τέκος, ἔξεν ἐμεῖο* = ὁ στίχος αὐτὸς δεικνύει τὰ καλὰ συναισθήματα τοῦ Πριάμου ἔναντι τῆς Ἑλένης καθὼς καὶ τὴν ἀγαθότητά του. Ἀντιθέτως ἀπὸ ἄλλα χωρία τοῦ Ὀμήρου γνωρίζομεν ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι στενοὶ συγγενεῖς τῆς πλῆν τοῦ Ἑκτορος τὴν ὕβριζον. *οὐ τι μοι αἰτίη ἔσσι* = τοὺς λόγους αὐτοὺς φαίνεται ὅτι τοὺς λέγει ὁ Πρίαμος διὰ τὰ ἐνθαρρύνει τὴν Ἑλένην, ἢ ὁποῖα ἴσως προσήρχετο μὲ κάποιαν δειλίαν. *τόνδε ἄνδρα πελώριον* = ὁ Πρίαμος δεικνύει μὲ τὸ χέρι τὸν ἄνδρα. *ἴδον ὀφθαλμοῖσι* = ἐδῶ ἔχομεν πλεονασμὸν. *πολύδακρυν* — *πελώριον* — *γεραρόν* = κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 161—170. **Πραγματικά:** *πάροιθε ἐμεῖο* = φαίνεται μὲ τὰς λέξεις αὐτὰς, ὅτι ὁ Πρίαμος βλέπει ἄνωθεν τοῦ ὤμου τῆς Ἑλένης.

Στ. 171—180. Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισιν ἀμείβετο, || δια γυ-

[ναϊκῶν. B

«αἰδοῖός τε μοι | ἔσσι, || φί|λε ἔκυ|ρέ, δει|νός τε. TT
 ὡς ὄφε|λεν θάνα|τός μοι ἀ|δεῖν κακός, || ὀπ|πότε | δευρο B
 υἱέ|ι | σφ' ἐπό|μην, || θάλα|μον γνω|τούς τε λι|ποῦσα Π
 παῖ|δα τε | τηλυ|γέ|την || καὶ ὀ|μηλικί|ην ἐρα|τεινήν. Π
 ἀλλὰ τὰ | γ' οὐκ ἐγέ|νοντο' || τὸ | καὶ κλαί|ουσα τέ|τηκα. TT
 τοῦτο δέ | τοι ἐρέ|ω, ὃ μ' ἀ|νεῖραι || ἠδέ με|ταλλᾶς. B
 οὗτός | γ' Ἀτρεΐ|δης, || εὐ|ρὺ κρεῖ|ων Ἀγα|μέμωνων, Π
 ἀμφοτέ|ρον βασι|λευς || τ' ἀγα|θός κρο|τερὸς τ' αἰ|χμητής. Π
 δαῖ|ρ | αὖτ' ἐμός | ἔσκε || κυ|νώπιδος, || εἴ ποτ' ἔ|ην γε». B ἢ TT

Στ. 171—180. **Ἑρμηνευτικά:** *μύθοισιν ἀμείβετο* = ἀπήνησε *δια* = ὑπέροχος *αἰδοῖός* = σεβαστὸς *ἔκυρῆ* τοῦ *ἔκυρδς* = πενθερὸς *ὡς ὄφελεν ἀδεῖν* = εἶθε νὰ προτιμοῦσα *ἐπόμην* = εἰπόμην = ἠκολούθησα *θάλαμος* = τὸ σπῆτι *γνωτοὺς* τοῦ *γνωτὸς* = ὁ συγγενῆς

Στ. 161—170. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ**: *θεοὶ νύ μοι αἴτιοι εἰσιν*
 =Μὲ τὴν φράσιν αὐτὴν βλέπομεν ὅτι κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν
 ἀνθρώπων τῆς ὀμηρικῆς ἐποχῆς κύριος ὑπεύθυνος μιᾶς πρά-
 ξεως κακῆς εἶναι ὁ θεὸς καὶ ὄχι ὁ δρᾶστης.

Στ. 161—170. **Νόημα**: Ὁ Πρίαμος μεγαλοφώνως ἐκάλεσε
 κοντὰ τοῦ τὴν Ἑλένην καὶ τῆς εἶπε. «Ἐλα κάθισε νὰ δῆς τὸν
 προηγούμενον σύζυγόν σου καθὼς καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ φί-
 λους. Μὴ διστάξεις, διότι δὲν εἶσαι σὺ ἔνοχος, ἀλλὰ οἱ θεοί· ἐπί-
 σης θέλω νὰ μοῦ πῆς τὸ ὄνομα ἐκείνου ἐκεῖ τοῦ πανύψηλου
 ἀνδρα ποῦ τόσον ὠραῖον καὶ τόσον μεγαλοπρεπῆ δὲν ἔχω ξανα-
 δεῖ καὶ ποῦ μοιάζει μὲ βασιλεᾶς»

Στ. 161—170. **Περίληψις**: Ὁ Πρίαμος μὲ ἐνθαρρυντικούς
 λόγους καλεῖ πλησίον τοῦ τὴν Ἑλένην καὶ ζητεῖ νὰ μάθῃ τὴν
 ταυτότητα ἑνὸς ὑπερόχου καὶ πανηψύλου Ἀχαιοῦ.

Στ. 161—170. **Ἐπιγραφή**: Ὁ Πρίαμος ὁμιλεῖ πρὸς τὴν Ἑ-
 λένην.

Στ. 171—180. Πρὸς αὐτὸν τότε ἡ Ἑλένη ἀπήντησε ἡ ὑπέροχος
 [ἀπὸ τῶν γυναῖκας.
 «Προκαλεῖς εἰς ἐμὲ σεβασμόν, ἀγαπητὲ πεθερὲ, καὶ εὐλάβειαν»
 εἶθε νὰ προτιμοῦσα κακὸν θάνατον, ὅταν ἐδῶ
 τὸν υἱόν σου ἠκολούθησα, τὸ σπῆτι μου καὶ τοὺς συγγενεῖς μου
 [ἀφοῦ ἐγκατέλειψα
 καὶ ἀγαπητὴν κόρην καὶ συνομηλικούς ἀγαπητούς·
 ἀλλὰ αὐτὰ βέβαια δὲν ἔγιναν· διὰ τοῦτο καὶ ἔχω λυώσει στὸ
 [κλάμα·
 αὐτὸ ὅμως θὰ σοῦ πῶ, διὰ τὸ ὅποιον μὲ ἐρωτᾶς καὶ ἐνδιαφέ-
 [ρεσαι νὰ μάθης·
 αὐτὸς βέβαια (εἶναι) ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως, ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ ἔχων
 [μέγα κράτος,
 καὶ τὰ δύο συγχρόνως καὶ ἔξοχος βασιλεὺς καὶ γενναῖος πολε-
 [μιστῆς·
 καὶ μάλιστα ἀνδράδελφος ἦτο ἐμοῦ τῆς ἀδιάντροπης ἂν κάποτε
 [ἦτο βέβαια».

τηλυέτην τοῦ *τηλύγετος* = ἀγαπητὸς *δηλικιῆ* = οἱ συνομηλικοί.
ἐρατεινὸς = ἀγαπητὸς *τὰ* = ταῦτα *τὸ* = δι' αὐτό· *τέττηκα* τοῦ *τήκω* =
 λυώνω *τοι* = σοί = εἰς ἐσέ *ἐρῶ* τοῦ *εἶρω* = λέγω *ἀνείρεαι* τοῦ *ἀνεί-*
ρομαι = ἐρωτῶ *μεταλλᾶς* τοῦ *μεταλλάω* = ἐνδιαφέρομαι νὰ μάθω

κρατερός=γενναῖος **δαήρ**=ἀνδράδελφος **αὔτε**=ἀφ' ἑτέρου **ἔσκε**
=**ἦν**=ἦτο **κυνώπιδος** τοῦ **κυνῶπις**=ἀναιδής, ἀδιάντροπος.

Στ. 171—180. **Γραμματικά**: **μύθοισιν**=ἀττ. μύθοις **ἀμείβετο**=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἀμείβομαι (ἀναύξητος) **δια**=ἐπίθ. γέν. θηλ. δῖος, α, ον (λατ. *dīvus*) **αἰδοῖος**=ἐπίθ. αἰδοῖος, η, ον (ἀπὸ τὸ αἰδῶς) **ἔσσι**=β' ἐν. ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ εἶμι (ἀττ. εἶ) **ἔκυρῆ**=κλιτ. ἐν. τοῦ οὔσιαστ. ὁ ἔκυρὸς (λατ. *socer*) **ᾔφελεν**=γ' ἐν. ὀριστ. ἀορ. β' τοῦ ᾔφέλλω παρατ. ᾔφελλον ἀορ. ᾔφελον **ἀδεῖν**=ἀπαρ. ἀορ. τοῦ ἀνδάνω (θέμα σFαδ- ἤδὺς λατ. *suavis*) **ὄπλοτε**=σύνδ. χρον. **υἰεῖ**=δοτ. ἐν. τοῦ υἰεὺς **σῶ**=δοτ. ἐν. τῆς κτητ. ἀντων. σός, ἦ, ὄν **ἐπόμην**=παρατ. τοῦ ἔπομαι (ἀναύξητος) ἀττ. εἰλόμην **γνωτοῦς**=αἰτ. πληθ. τοῦ γνωτός, ἦ, ὄν **τηλυγέτην**=αἰτ. ἐν. τοῦ θηλ. τοῦ ἐπίθ. τηλύγετος, η, ον **ὀμηλικίην**=αἰτ. ἐν. τοῦ ὀμηλικίη **ἐρατεινήν**=ἐπίθ. θηλ. ἐρατεινός, ἦ, ὄν **τὰ**=ταῦτα **τὸ**=αἰτ. οὐδετ. δεικτικῆς ἀντωνυμίας· ἐδῶ λαμβάνεται ὡς ἐπίρρημα **τέτηκα**=ὀριστ. παρακ. τοῦ τήκω **τοῖ**=σοι **ἔρῳ**=ὀριστ. μέλλ. τοῦ εἶρω **ἀνείρῃαι**=β' ἐν. πρόσ. ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ ἀνείρομαι **ἠδὲ**=σύνδ. **μεταλλᾶς**=β' ἐν. ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ μεταλλάω προστακτ. μετάλλα ἀορ. μετάλλησαν **ἀμφοτέρων**=ἀντων. οὐδ. γέν. αἰτ. ἐν. τῆς ἀντων. ἀμφοτέρος, η, ον **κρατερός** καὶ **καρτερός**=ἐπίθ. κρατερός, ἦ, ὄν (ἀπὸ τὸ κράτος) **αἰχμητῆς**=οὔσιαστ. ἀ' κλισ. **δαήρ**=οὔσιαστ. ἄρσεν. ὁ δαήρ, δαέρος **ἔσκε**=γ' ἐν. παρατ. τοῦ εἶμι (ὁ τύπος εἶναι θαμιστικός) **κυνώπιδος**=οὔσιαστ. θηλ. γένους κυνώπις, ἴδος ἄρσεν. κυνώπις **ἔην**=γ' πρόσ. παρατ. τοῦ εἶμι ἀττ. ἦν.

Στ. 171—180. **Συντακτικά**: **τὸν**=ἀντικ. τοῦ ἀμείβετο **μύθοισιν**=δοτ. τοῦ τρόπου **δια**=παραθέσις εἰς τὸ 'Ἐλένη **γυναικῶν**=γέν. διαιρετικὴ **ᾔφελεν**=ρῆμα **ἀδεῖν**=τελ. ἀπαρ. **θάνατος**=ὑποκ. καὶ τοῦ ᾔφελεν καὶ τοῦ ἀδεῖν=ταυτοπροσωπία **μοι**=δοτ. τοπικὴ **ὄπλοτε**... **ἐπόμην**=χρον. πρότασις **υἰεῖ**=ἀντικ. τοῦ ἐπόμην **λιποῦσα**=χρον. μετοχὴ **τὰ**=ὑποκ. τοῦ ἐγένοντο **τέτηκα**=ρῆμα **κλαίουσα**=τροπικὴ μετοχὴ **τὸ**=αἰτιατ. τῆς αἰτίας **τοῦτο** **τοῖ**=ἀντικ. τοῦ ἐρέω **δμ' ἀνείρῃαι ἠδὲ μεταλλᾶς**=ἀναφορ. προτάσεις **δ—με**=ἀντικ. τοῦ ἀνείρῃαι **οὗτος γ' Ἀτρεΐδης (ἔστι) οὗτος**=ὑποκ. **Ἀτρεΐδης**=κατηγοροῦμ. **Ἀγαμέμνων**=ἐπεξηγησις **ἀμφοτέρων**=προεξαγγελτικὴ παράθεσις **ἔσκε**=ρῆμα (**Ἀγαμέμνων**)=ὑποκ. **δαήρ**=κατηγοροῦμ. **κυνώπιδος**=παραθέσις εἰς τὸ ἔμδς.

Στ. 171—180. **Αἰσθητικά**: **αἰδοῖος—δεινός**=Τὸ μὲν πρῶτον ἐπίθετον τὸ χρησιμοποιεῖ ἡ 'Ἐλένη διὰ τὴν τρυφερότητα ποῦ ἔδειξε προηγουμένως εἰς αὐτὴν ὁ Πρίαμος, τὸ δὲ δεύτερον, διότι συναισθάνεται τὸ παράπτωμά της καὶ ὡς ἐκ τούτου αἰσθάνεται

φόβον. Κατ' άλλους τὸ ἐπίθετον δεινὸς ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ αἰδοῦτος καὶ ἐρμηνεύουν ὅτι ὁ σεβασμὸς τῆς Ἑλένης πρὸς τὸν πεθερὸν τῆς ἦτο τόσοσ μεγάλος ὥστε ἠγγιζε τὰ ὄρια τοῦ φόβου. *φίλε ἐκυρὲ δεινὸς τε* = τὸ ε τοῦ φίλε εἶναι μακρὸν, διότι ἀρχικῶς τὸ ἐκυρὲ ἦτο σφεκυρε, ἐπομένως τὸ ε τοῦ φίλε ἦτο θέσει μακρὸν, ὁμοίως τὸ ε τῆς καταλήξεως τοῦ ἐκυρὲ εἶναι καὶ αὐτὸ θέσει μακρὸν, διότι τὸ δεινὸς εἶχε τὴν μορφήν δφεινός. *ἀδειν* = τὸ ἀπαρέμφατον αὐτὸ εὐρίσκεται εἰς ἰσχυρὰν ἀντίθεσιν μὲ τὸ ἐπόμενον ἐπίθετον κακός. *δηλικίην* = ἀντὶ ὁμήλικας· ἐδῶ ἔχομεν μετωνυμίαν (κατὰ τὸν λεκτικὸν αὐτὸν τρόπον χρησιμοποιεῖται τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου. π.χ. ντροπὴ στὰ νιάτα (= στοὺς νέους). *εἴ ποτε ἔην γε* = Οἱ λόγοι αὐτοὶ βγαίνουν ἀπὸ τῆ βάθῃ τῆς ψυχῆς τῆς Ἑλένης, διότι θυμᾶται τὸ εὐτυχές παρελθόν τῆς, τὸ ὁποῖον τῆς φαίνεται ὡσάν ὄνειρον. *δια—κακός—τηλυγέτην—ἐρατεινήν—εὐρυκρείων—ἀγαθός—κρατερός* = λίαν χαρακτηριστικὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 171—180. **Πραγματικά:** *θάλαμον* = πρόκειται περὶ τοῦ συζυγικοῦ θαλάμου ὁ ὁποῖος, ἦτο κοινὸς καὶ τοῦ συζύγου· διὰ τοῦτο καὶ δὲν τὸν ἀναφέρει. *παῖδα τηλυγέτην* = ἐννοεῖται ἡ Ἑρμιόνη, ἡ ὁποία ἦτο εἰς τρυφερὰν ἡλικίαν. *ἀμφοτέρων βασιλεὺς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής* = ὁ Μ. Ἀλέξανδρος, ὁ ὁποῖος ἐδιάβαζε πολὺ τὴν Ἰλιάδα, συχνὰ ἐπανελάμβανε τὸν στίχον αὐτόν, διότι τοῦ ἤρесе πολὺ.

Στ. 171—180. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ:** *ἀμφοτέρων βασιλεὺς τ' ἀγαθὸς κρατερός αἰχμητής* = δύο στοιχεῖα ἔπρεπε νὰ ἔχη ὁ βασιλεὺς τῆς ὁμηρικῆς ἐποχῆς, διὰ νὰ εἶναι ἰδεώδης 1) εὐγενικὴν ψυχὴν καὶ 2) ἀνδρείαν κατὰ τοὺς πολέμους.

Στ. 171—180. **Χαρακτηρισμὸς προσώπων:** Ὁ Ὅμηρος εἰς τοὺς στίχους αὐτοὺς ἀφ' ἑνὸς παριστάνει τὴν Ἑλένην νὰ ἔχη ἐξευγενισμένον χαρακτήρα καὶ νὰ μετανοῇ δι' ὅσα ἔγιναν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ θυμᾶται μὲ συγκίνησιν τὴν παρελθοῦσαν εὐτυχίαν ποὺ τὴν φαντάζεται ὡσάν ὄνειρον.

Στ. 171—180. **Παροιμιακαὶ ἐκφράσεις:** *ὁ στ. 179 ἔχει καταστῆ παροιμιώδης.*

Στ. 171—180. **Νόημα:** Ἡ ὑπέροχος Ἑλένη ἀπήντησε πρὸς τὸν Πρίαμον καὶ τοῦ εἶπε: Σεβαστέ μου πεθερέ, μακάρι νὰ εὐρισκα ἔδοξον θάνατον, τὴν στιγμὴν ποὺ ἠκολούθουν τὸν υἱὸν σου ἐδῶ, ἐγκαταλείπουσα σπίτι, μικρὰν κόρην καὶ συνομηλίκοις. Δυστυχῶς ὅμως δὲν ἔγινε αὐτὸ καὶ ἔτσι τῶρα λυώνω εἰς τὸ κλάμα. Πάντως σ' ὅτι μὲ ἐρωτᾶς θὰ σοὶ ἀπαντήσω. Αὐτὸς γιὰ τὸν

ὅποιον με ἐρώτησες πρωτότερα εἶναι ὁ Ἄγαμέμνων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἄτρείως, ποῦ ἐξουσιάζει εἰς μέγα κράτος· αὐτὸς εἶναι ἀδελφὸς τοῦ πρώην συζύγου μου.

Στ. 171—180. **Περίληψις:** Ἡ Ἑλένη με σεβασμὸν καὶ φόβον πρὸς τὸν πεθερὸν τῆς καταρᾶται τὴν ὥραν ποῦ ἐγκατέλειψε

Στ. 181—190. Ὡς φάτο, | τὸν δ' ὁ γέ|ρων || ἠ|γάσσατο | φώ-
 | νη|σέν τε· Π
 «ὦ μάκαρ | Ἄτρε|ῖδῃ, || μοι|ρηγενές, || ὀλβιό|δαιμον,
 Π
 ἦ ῥά νύ | τοι πολ|λοι || δε|δμήατο | κοῦροι Ἄ|χαιῶν. Π
 ἦδη | καὶ Φρυγ|ῖην || εἰσ|ήλυθον | ἀμπελό|εσσαν, Π
 ἔνθα ἴ|δον πλει|στους || Φρύγας | ἀνέρας | αἰολο|πῶλους,
 Π
 λαοὺς | Ὀτρῆ|ος || καὶ | Μύδονος | ἀντιθέ|ιοι, Π
 οἳ ρα τό|τ' ἐστρατό|οντο || παρ' | ὄχθας | Σαγγαρί|οιο· ΤΤ
 καὶ γὰρ ἐ|γὼν ἐπί|κουρος || ἐ|ὼν μετὰ | τοῖσιν ἐ|λέχθην ΤΤ
 ἤματι | τῷ, ὅτε | τ' ἦλθον, || Ἄ|μαζόνες | ἀντιά|νειραι· ΤΤ
 ἀλλ' οὐδ' | οἳ τόσοι | ἦσαν, || ὅ|σοι ἐλί|κωπες Ἄ|χαιοί». ΤΤ

Στ. 181—190. **Ἑρμηνευτικά:** ὡς=ἔτσι φάτο=ἔφη=εἶπε τὸν=αὐτὸν ἠγάσσατο τοῦ ἀγαμαι=θαυμάζω φώνησεν τοῦ φωνέω =φωνάζω, λέγω με δυνατὴν φωνήν. μάκαρ=εὐτυχισμένε μοι-ρηγενές τοῦ μοιρηγενής=ὁ καλότυχος ὀλβιόδαιμον τοῦ ὀλβιο-δαίμων=ὁ εὐλογημένος ἀπὸ τὸν θεὸν ἦ ρά νυ=ἀλήθεια λοιπὸν τοι=σοι δεδμήατο τοῦ δάμνημι=ὑποτάσσω κοῦροι τοῦ κοῦρος =υἱὸς ἦδη=κάποτε, ἦδη ἀμπελόεσσαν τοῦ ἀμπελόεις=ἀμπελό-φυτος αἰολοπῶλους τοῦ αἰολόπῶλος=ὁ ἔχων ταχέα καὶ ζωηρὰ ἄλογα λαοὺς τοῦ λαοί=ὑπήκοοι ἀντιθέοιο τοῦ ἀντίθεος=ἰσό-θεος ῥα=ὡς γνωστὸν ἐστρατόοντο τοῦ στρατόομαι=στρατοπε-δεύω ἐπίκουρος=σύμμαχος ἐλέχθην τοῦ λέγομαι=συγκαταλέ-γομαι ἤματι τοῦ ἡμαρ=ἡ ἡμέρα τῷ=τούτῳ ἀντιάνειραι τοῦ ἀν-τιάνειρα=ἡ ἴση με ἄνδρα οἳ=αὐτοὶ ἐλίκωπες τοῦ ἐλίκωψ=ὁ ἔχων εὐστροφα, εὐκίνητα καὶ ζωηρὰ μάτια, ὁ ἔχων ὠραῖα μάτια.

Στ. 181—190. **Γραμματικά:** ὡς=ἐπίρρ. φάτο=γ' ἐν. παρατ. τοῦ φημί ἠγάσσατο=γ' ἐν. ὀριστ. μέσ. ἄορ. α' τοῦ ἀγαμαι μέλλ. ἀπαρέμ. ἀγάσσεσθαι ἄορ. ἀγάσσατο καὶ ἠγάσσατο· φώνησεν=γ' ἐν. ὀριστ. ἄορ. α' τοῦ φωνέω (ἀνασύητος) μάκαρ=ἐπίθ. ὑπερθ.

τά προσφιλή της πρόσωπα και ήκολούθησε τὸν Πάριν καὶ ἀπαν-
τῶσα εἰς τὴν ἐρώτησιν του λέγει ὅτι αὐτὸς διὰ τὸν ὅποιον τὴν
ἠρώτησεν εἶναι ὁ μέγας βασιλεὺς Ἄγαμέμνων ὁ ἀνδράδελ-
φός της.

Στ. 171—180. Ἐπιγραφή: Ἡ Ἑλένη ἀπαντᾷ εἰς τὸν Πρίαμον.

Στ. 181—190. Ἔτοι εἶπεν, ὁ δὲ γέρων ἐθαύμασε αὐτὸν καὶ μὲ
[δυνατὴ φωνὴ εἶπε]
κευτυχισμένε υἱὲ τοῦ Ἀτρέως, καλότυχε, εὐλογημένη ἀπὸ τὸν
[θεὸν]

ἀλήθεια λοιπὸν πολλοὶ Ἀχαιοὶ εἶχον ὑποταχθῆ εἰς ἐσέ.
Κάποτε ἤδη καὶ εἰς τὴν Φρυγίαν εἶχον πάει τὴν ἀμπελόφυτον
ἔπου εἶδα πάρα πολλοὺς Φρύγας ἀνδρας μὲ γοργὰ ζῆρὰ ἄλογα,
ὑπηκόους τοῦ Ὀτρέως καὶ τοῦ Μύγδονος τοῦ Ἰσοθέου,
οἱ ὅποιοι ὡς γνωστὸν τότε ἐστρατοπέδευον κοντὰ εἰς τὰς ὄχθας
[τοῦ Σαγγαρίου]

διότι καὶ ἐγὼ ὡς σύμμαχος συγκατελέχθην μεταξὺ αὐτῶν
κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὅταν ἤλθαν οἱ Ἀμαζόνες αἱ Ἰσαι πρὸς
[ἄνδρας]
ἄλλ' οὔτε αὐτοὶ ἦσαν τόσοι, ὅσοι οἱ ὠραίους ὀφθαλμοὺς ἔχοντες
[Ἀχαιοί].

μακάρτατος μοιρηγενὲς=κλητ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. μοιρηγενής, ἤς, ἐς
(ἀπὸ τὸ μοῖρα καὶ γίγνομαι) δλβιδάιμων=κλητ. ἐν. τοῦ ἐπιθ.
δλβιδοαίμων (ἀπὸ τὸ δλβιος καὶ δαίμων) τοί=σοι δεδμηάτο=γ'
πληθ. παθ. ὑπερσυντ. τοῦ δάμνημι μέλλ. δαμᾶ ἄορ. δάμασεν μέσ.
ἐνεστ. δαμνᾶ παρατ. δάμνατο μέσ. ἄορ. ἐδαμάσσατο παθ. ἄορ.
δαμάσθη παθ. ἄορ. β' ἐδάμνη παθ. παρακ. μετοχ. δεδμημένος
ὑπερσυντ. δεμνήμην πληθ. δέδμητο καὶ δεδμηάτο κοῦροι=οὐ-
σιαστ. (ὁ κοῦρος) εἰσήλυθον=α' προσ. ὀριστ. ἄορ. β' τοῦ εἰσέρ-
χομαι ἀμπελόεσσαν=αἰτ. πληθ. τοῦ θηλ. τοῦ ἐπιθ. ἀμπελόεις,
εσσα, οεν ἐνθα=ἐπίρρ. ἴδον=α' προσ. ὀριστ. ἄορ. β' τοῦ ὀράω
(ἀναύξητος) αἰολοπῶλους=αἰτ. πληθ. τοῦ ὀρσεν. τοῦ ἐπιθ. αἰ-
λόπωλος, ος, ον (ἀπὸ τὸ αἰολος=ταχύς καὶ πῶλος=τὸ που-
λάρι) ἀντιθέοιο=γεν. ἐν. τοῦ ἐπιθ. ἀντίθεος, ος, ον (ἄτ. ἀντι-
θέου) ἐστρατόοντο γ' πληθ. παρατατ. τοῦ στρατάομαι ἢ στρατόο-
μαι τὸ ρῆμα ἔχει μόνον παρατ. ἐστρατόοντο Σαγγαρίοιο=αἰτ.
Σαγγαρίου ἐπίκουρος=οὐσιαστ. (ἀπὸ τὸ β' συνθετ. εἶναι τὸ
κοῦρος ὅπερ προέρχεται ἀπὸ τὸ κόρσος ἀντιστοιχοῦν λατιν. corso
=currere=τρέχω) ἐὼν=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ εἶμι ἐλέχθην=α' ἐν.
ὀριστ. παθ. ἄορ. τοῦ λέγω ἡματι=δοτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστικοῦ τὸ

ἡμαρ τῶ=δεικτ. τούτῳ ἀντιάνειραι=ἐπίθ. θηλ. γένους (ἀπό ἀρσεν. ἀντιάνηρ ἀπό τὸ ἀντί καὶ ἀνήρ) ἐλίκωπες=ἐπίθ. ἀρσεν. γένους ὁ ἐλίκωψ θηλ. ἐλικῶπις (ἀπό τὸ ἐλίσσω καὶ ὦψ).

Στ. 181—190. **Συντακτικά:** τὸν=ἀντικ. τοῦ ἡγάσαστο· δεδμήατο=ρῆμα. κοῦροι Ἄχαιῶν=ὑποκ. τοι=ποιητικὸν αἷτιον. Φρυγίην=αἷτιατ. δηλοῦσα τόπον. ἐνθα=ἐπίρρ. τοιπ. προσδ. ἴδον=ρῆμα. Φρύγας=ἀντικ. λαοὺς=παράθεσις. Ὀτρῆος—Μύγδονος=γεν. κτητικαὶ οἱ... ἐστρατόοντο... Σαγγαρίοιο=ἀναφορικὴ πρότασις. παρ ὄχθας=ἐμπροθ. προσδ. τοπικῆς ἐκτάσεως Σαγγαρίοιο=γεν. κτητικὴ ἐπίκουρος=κατηγοροῦμ. ἐὼν=ἐπίθ. μετοχὴ μετὰ τοῖσιν=ἐμπροθ. προσδ. δηλῶν τὸ μεταξὺ ἡματι=δοτ. τοῦ χρόνου ὅτε ἦλθον=χρον. πρότασις ἦσαν=ρῆμα οἱ=ὑποκ. τόσοι=κατηγορ. ὅσοι ἐλίκωπες Ἄχαιοι εἰσὶν=ἀναφ. πρότασις.

Στ. 181—190. **Αἰσθητικά:** μάκαρ—μοιρηνεὲς—ὀλβιόδαιμον=Κάθε λέξις τοῦ στίχου αὐτοῦ ἔχει καὶ μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν τῆς προηγουμένης· αὐτὸ γίνεται διότι ἐπιτείνεται ὁ θαυμασμός τοῦ Πριάμου μὲ τὴν βαθμηδὸν ὕψωσιν τοῦ τόνου τῆς φωνῆς. Ἄξιον παρατηρήσεως ἐπίσης εἰς τὸν στίχον αὐτὸν εἶναι ὅτι ὑπὸ τοῦ Πριάμου ἐξαίρεται ἡ εὐτυχία τοῦ βασιλέως ἀντιπάλου του. Τὰ ἐπίθετα μοιρηνεὲς καὶ ὀλβιόδαιμον εἶναι συνώνυμα κοῦροι Ἄχαιῶν δηλ. Ἄχαιοι=περίφρασις· ἀντιάνειραι=παρατηρούμεν ἐδῶ ὅτι ἡ πρόθεσις ἀντί ἔχει τὴν σημασίαν τῆς συγκρίσεως καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως· τὴν σημασίαν τῆς ἐναντιότητος ἡ λέξις ἔλαβε ἀργότερον. μάκαρ—μοιρηνεὲς—ὀλβιόδαιμον—ἀμπελόεσσαν—αἰολοπόλους—ἀντιάνειραι—ἐλίκωπες=ἐκφραστικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Στ. 181—190. **Πραγματικά:** ἦ ῥά νύ τοι δεδμήατο=μὲ τὴν φράσιν αὐτὴν ἐπιβεβαιώνεται ἡ πληροφορία τοῦ Πριάμου, ὅτι πολλοὶ Ἄχαιοι εἶχον ὑποταχθῆ εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα. καὶ Φρυγίην=τὸ καὶ δηλώνει ὅτι ὄχι μόνον εἰς τὴν Φρυγίαν εἶχε πάει ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας χώρας. Φρυγίην=Ἡ Φρυγία ἦτο χώρα ἣ ὁποῖα ἐξετείνετο παρὰ τὸν Ἑλλησπόντον καὶ τὸν Σαγγάριον. Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἡ Φρυγία ἡ κειμένη πρὸς Α. τῆς

Στ. 191—202. Δεύτερον | αὐτ' Ὀδυσῆα || ἰδὼν ἐρέειν' ὁ
| γειραῖός· ΤΤ
«εἶπ' ἄγε | μοι καὶ | τόνδε, || φίλον τέκος, | ὅς τις ὀδῆστί. ΤΤ
μείων | μὲν κεφαλῇ || Ἀγαμέμνωνος | Ἄτρεϊ | δαο, Π

Τροίας καὶ διαρρεομένη ἀπὸ τὸν Σαγγάριον ὠνομάζετο Μεγάλη Φρυγία, ἢ δὲ κειμένη εἰς τὰ ΒΔ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας ἐλέγετο Μικρὰ Φρυγία. Ἐδῶ πρόκειται περὶ τῆς Μ. Φρυγίας. **Ἵστρατός**—**Μυγδῶν**=Αὐτοὶ ἦσαν υἱοὶ τοῦ Δύμαντος, βασιλεῖς τῆς Φρυγίας καὶ ἀδελφοὶ τῆς συζύγου τοῦ Πριάμου τῆς Ἐκάβης. **οἱ ἄρα τότε ἔστρατόντο**=μὲ τὴν λέξιν ρα ὡς ἄγνωστον ὁ ποιητὴς ὑποθέτει ὅτι ὁ μῦθος τοῦ πολέμου τῶν Ἀμαζόνων πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἦτο γνωστός. **Σαγγάριος** = ὁ Σαγγάριος εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· πηγάζει ἀπὸ τὸ Δίδυμον ὄρος καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον. **μετὰ τοῖσιν**=έννοεῖ τοὺς Φρύγας **ἦλθον**=εἰς τὴν Φρυγίαν **Ἀμαζόνες**=αἱ Ἀμαζόνες ἦσαν γυναικεῖον πολεμικὸν ἔθνος τῶν μυθικῶν χρόνων κατῴκουν δὲ εἰς τὸν Πόντον ὅπου εἶχον ἴδιον κράτος, κοντὰ εἰς τὸν Θερμῶδοντα ποταμόν. Κατὰ τὸν μῦθον αἱ Ἀμαζόνες διεξήγαγον πλείστους πολέμους ἐναντίον τῶν γειτονικῶν λαῶν καθὼς ἐπίσης καὶ ἐκστρατεῖαν ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων ὅπου ὁμοῦς ἐνίκηθησαν ὑπὸ τοῦ Θησεῦς. Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ τέχνη τὰς μυθικὰς αὐτὰς γυναικὰς τὰς ἀπθανάτισε εἰς ἀγάλματα, εἰς ἀγγειογραφίας καὶ εἰς τὰ γλυπτὰ τῶν ναῶν.

Στ. 181—190. **Νόημα** : Μετὰ τὴν Ἑλένην ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πρίαμος καὶ δυνατὰ εἶπεν : «Εὐτυχισμένε υἱὲ τοῦ Ἀτρέως διότι βασιλεύεις τόσων Ἀχαιῶν. Καὶ ἐγὼ κάποτε ἐπῆγα εἰς τὴν ἀμπελόφυτον Φρυγίαν ὡς σύμμαχος τῶν Φρυγῶν ποὺ διεξήγαγον πόλεμον ἐναντίον τῶν Ἀμαζόνων. Ἐκεῖ εἶδα πάρα πολλοὺς Φρύγες, ἀλλὰ τόσον πολλοὺς, ὅσοι εἶναι οἱ Ἀχαιοί, δὲν εἶδα».

Στ. 181—190. **Περίληψις** : Ὁ Πρίαμος καλοτυχίζει τὸν υἱὸν τοῦ Ἀτρέως διὰ τοὺς ἀναριθμήτους Ἀχαιοὺς ποὺ ἐξουσιάζει καὶ λέγει ὅτι οὔτε Φρύγας δὲν συνήνητσε τόσον πολλοὺς κατὰ τὸν πόλεμόν των ἐναντίον τῶν Ἀμαζόνων.

Στ. 181—190. **Ἐπιγραφή** : Ὁ Πρίαμος καλοτυχίζει τὸν Ἀγαμέμνονα διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὑπηκόων του.

Στ. 191—202. Διὰ δευτέραν φοράν πάλιν, τὸν Ὀδυσσεῖα ἀφοῦ [εἶδε, ἠρώτησεν ὁ γέρον·
«ἔλα πές μου καὶ δι' αὐτὸν ἐκεῖ, ἀγαπητόν μου παιδί, ποῖος εἶναι;
μικρότερος μὲν κατὰ τὸ ἀνάστημα ἀπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα τὸν
[υἱὸν τοῦ Ἀτρέως,

εὐρύτερος δ' ὤμοισιν ἰδέ στέρνοισιν ἰδέσθαι.	ΤΤ
τεύχεα μὲν οἱ κεῖται ἐπί χθονί πουλυβοτείρῃ,	ΤΤ
αὐτὸ δὲ κτίλος ὡς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν	Π
ἀρνεῖω μὲν ἴγωγε ἔϊσκω πηγεσιμάλλω,	ΤΤ
δς τ' ὄτων μέγα πῶϋ διέρχεται ἀργεννάων».	ΤΤ
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειθ' Ἐλένη Δίος ἐκγεγαυῖα'	Π
«οὔτος δ' αὖ Λαερτιάδης πολύμητις Ὀδυσσεύς,	Π
ὅς τράφη ἐν δήμῳ Ἰθάκης κραναῆς περ ἐούσης	Ε
εἰδῶς παντοίους τε δόλους καὶ μήδεα πυκνά».	Ε

Στ. 191—202. **Ἑρμηνευτικά:** δεύτερον=διά δευτέραν φoρὰν ἐρέεινε τοῦ ἐρεείνω=ἐρωτῶ ὁ γεραῖος=ὁ γέρον εἶπ' ἄγε μοι=ἔλα πές μου μείων=μικρότερος κεφαλή=τὸ ἀνάστημα ἰδὲ καὶ στέρνοισιν τοῦ στέρνου=στῆθος τεύχεα=τεύχη=δίπλα οἱ=αὐτῷ χθονί τοῦ χθῆν=γῆ πουλυβοτείρῃ τοῦ πουλυβότειρα=εὐφορος κτίλος=κρίος δς=ὡσάν ἐπιπωλεῖται τοῦ ἐπιπωλέομαι=περιέρχομαι, πηγαῖω ἐδῶ κι' ἐκεῖ, περιφέρομαι στόχας τοῦ στίχας=τάξεις ἀρνεῖω τοῦ ἀρνεῖος=κρίος εἶσκω=παρομοιάζω πηγεσιμάλλω τοῦ πηγεσίμαλλος=ουκνόμαλλος ὄτων τοῦ ὄως=πρόβατον πῶν=κοπάδι ἀργεννάων τοῦ ἀργεννός=λευκός ἐκγεγαυῖα τοῦ ἐκγίγνομαι=γεννώμαι πολύμητις=πανοῦργος τράφη τοῦ τρέφω=ἀνατρέφω δήμῳ τοῦ δήμος=χώρα κραναῆς τοῦ κραναός=πετρῶδης, βραχώδης μήδεα τοῦ μῆδος=σκεψίς πυκνά τοῦ πυκνός=συνετός.

Στ. 191—202. **Γραμματικά:** δεύτερον=ἐπίρρ. αὔτε=ἐπίρρ. Ὀδυσῆα αἰτ. Ὀδυσσεά ἐρέεινε=γ' ἐν. προστακτ. τοῦ ἐρεείνω γεραῖος=ἐπίθ. γεραῖός, ἦ, ον (ἐδῶ εἶναι οὐσιαστικόν). εἶπ' =β' ἐν. προστ. ἄοριστ. τοῦ λέγω ἄγε=β' ἐν. προστ. ἐνεστ. τοῦ ἄγω μείων=ἐπίθ. συγκριτ. βαθμοῦ τοῦ μικρός ὤμοισιν=ἀττ. ὤμοις ἰδὲ=αὐνδέσμος στέρνοισιν=δοτ. πληθ. τοῦ στέρνου τεύχεα=οὐσιαστ. οὐδέτ. γένους ἀττ. τεύχη οἱ=αὐτῷ χθονί=δοτ. ἐν. τοῦ χθῶν, χθονός πουλυβοτείρῃ=δοτ. ἐν. τοῦ πουλυβότειρα (α' συνθετ. πολὺς καὶ β' συνθ. βο ἀπὸ τὸ βόσκω). κτίλος=ἐπίθετον κυρίως ἐδῶ οὐσιαστικόν. δς=ἐπίρρ. ἐπιπωλεῖται=γ' ἐν. ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ ἐπιπωλέομαι παρατ. ἐπεπωλεῖτο στίχας=αἰτ. πληθ. τοῦ ἀχρήστου στίξ—στιχός ὄν. πληθ. στίχες (ἀπὸ θέμα στίχ τοῦ στείχω) ἀρνεῖω=δοτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. ἀρνεῖος μιν=αὐτὸν εἶσκω

ἀλλά πλατύτερος εἰς τοὺς ὤμους καὶ εἰς τὸ στήθος ὅπως τὸν
 [βλέπει (κανείς)]
 τὰ μὲν ὄπλα του κεῖτονται ἐπάνω εἰς τὴν εὐφορον γῆν,
 ἐνῶ αὐτὸς ὡσάν κριάρι πηγαίνει ἐδῶ κι' ἐκεῖ εἰς τὰς τάξεις τῶν
 [στρατιωτῶν]
 ἐγὼ τοῦλάχιστον παρομοιάζω αὐτὸν μὲ κριάρι πυκνόμαλλον,
 τὸ ὅποιον τὸ μεγάλο κοπάδι τῶν λευκῶν προβάτων διασχίζει».
 Πρὸς αὐτὸν δὲ ἀπήντησεν ἔπειτα ἡ Ἑλένη ἡ γεννηθεῖσα ἀπὸ
 [τὸν Δία.
 «Αὐτὸς πάλιν (εἶναι) ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου ὁ πανοῦργος Ὀδυσ-
 [σεύς,
 ὁ ὅποιος ἀνετράφη εἰς τὴν χώραν τῆς Ἰθάκης, ἅν καὶ εἶναι
 [βραχῶδες,
 ὁ ὅποιος γνωρίζει καὶ κάθε λογῆς πανουργίας καὶ (ἔχει) φρονι-
 [μοὺς σκέψεις».

—α' ἐν. ὀριστ. ἐνεστ. (θέμ. Fe—Fik—σκω ἐξ οὗ ἵκελος=ἄμοιος)
 παρατ. ἤσκει *πηγεσιμάλλω*=δοτ. ἐν. τοῦ ἐπιθ. πηγεσιμαλλος,
 ος, ον (α' συνθ. πηγ—τοῦ πήγνυμι β' συνθετ. μαλλός=τὸ μαλλί)
δίῳ=οὐσιαστ. γεν. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. δις ἄρσεν. καὶ θηλ. ἀτ-
 τικῶς οἷς (λατιν. ovīs) *πῶῦ*=οὐσιαστ. οὐδεν. γένους γεν. πῶεος
 ὄν. πληθ. πῶεα δοτ. πῶεσι (ἀπὸ τοῦ ἴδιον θέμα μὲ τὸ ποιμῆν).
ἀργεννάων=γεν. πληθ. θηλ. γένους τοῦ ἐπιθ. ἀργεννός, ἡ, ὄν.
ἐγκεγαυῖα=μετοχ. παρακ. τοῦ ἐκγίγνομαι *Δαετριάδης*=οὐσιαστ.
 πατρωνυμικόν α' κλίσι. *πολύμητις*=ἐπίθ. ἄρσεν. καὶ θηλ. (α'
 συνθ. πολὺς β' συνθ. μῆτις=σκέψις) *τράφη*=γ' ἐν. ὀριστ. παθ.
 ἄορ. τοῦ τρέφω (ἀναύξητον) ἀττ. ἐτράφη *κρاناῆς*=γεν. ἐν. τοῦ
 θηλ. ἐπίθ. κραναός, ἡ, ὄν (κράνος, κάρυον, κρανίον, κέρας) *μή-
 δεα*=οὐσιαστ. αἰτ. πληθ. τοῦ μῆδος, γεν. μῆδεος τὸ οὐσιαστ. εὐ-
 ρίσκεται μόνον εἰς τὸν πληθυντικόν πυκνά=ἐπίθ. πυκνός, ἡ, ὄν.

Στ. 191—202. **Συντακτικά:** *δεύτερον*=ἐπίρρ. προσδ. χρόνου
Ὀδυσῆα=ἀντικ. τοῦ ἰδῶν, *ιδῶν*=μετοχ. χρόν. *ὅς τις ὄδ' ἐστὶ*=
 πλαγία ἔρωτ. πρότασις *ἐστὶ*=ρῆμα *ὄδε*=ὑποκ. *ὅς τις*=κατηγορ.
κεφαλῇ—*ὤμοισιν*—*σιτέροισιν*=δοτικαὶ τῆς ἀναφορᾶς *ιδέσθαι*=
 ἀπαρ. τῆς ἀναφορᾶς ἐκ τοῦ εὐρύτερος *τεύχεα*=ὑποκ. τοῦ κεῖται
ἀνδρῶν=γεν. τοῦ περιεχομένου *ἀργεῖῳ*=ἀντικ. τοῦ ἔσχω *περ
 εἰσῆς*=ἐναντιωμ. μετοχὴ *κρاناῆς*=κατηγορούμενον εἰς τὸ Ἰθά-
 κης *εἰδῶς*=ἐπίθ. μετοχῆ.

Στ. 191—202. **Αἰσθητικά:** *εἶπ' ἄγε*=ἀντι ἄγε εἶπέ, διότι
 συνήθως τὸ ρῆμα ποὺ πηγαίνει μαζί μὲ τὸ ἄγε ἐπιτάσσεται *τόν-
 δε*=ἡ λέξις αὐτὴ ἐτέθη κατὰ πρόληψιν. (Κατὰ τὸ σχῆμα τῆς
 προλήψεως τὸ ὑποκείμενον μιᾶς ἐξηρητημένης προτάσεως προλη-

πτικῶς λαμβάνει τὴν θέσιν ἀντικειμένου τῆς κυρίας προτάσεως π.χ. Μὴν ἄκοῦς τοῦς ἄλλους τί σοῦ λένε (=τί σοῦ λένε οἱ ἄλλοι) **σιτέργοισι**=Οἱ ποιηταὶ χρησιμοποιοῦν συνήθως τὸν πληθυντικὸν ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, διὰ νὰ παρουσιάσουν μίαν πράξιν περισσότερον ἐποπτικῶς. **κίλλος ὤς**=παρομοίωσις **πῶῦ ὄτων**=ἐδῶ ἔχομεν πλεονασμὸν, διότι ἡ λέξις πῶῦ λέγεται πάντοτε διὰ πρόβατα. **πουλυβοτείρη**—**πηγεσιμᾶλλω**=**ἀργεννῶν**—**πολύμητις**—**κραναῆς**—**πυκνά**=ὠραιότατα καὶ παραστατικώτατα κοσμητικὰ ἐπίθετα.

Σν. 191—202. **Πραγματικά**: **Διὸς ἐγκεγαυῖα**=Κατὰ τὴν παράδοσιν ἡ Ἐλένη ἦτο θυγάτηρ τῆς Λύδας, ἡ ὁποία ἦτο σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Τυνδάρεω καὶ τοῦ Διὸς. **Κραναῆς περ' εἰσῆς**=καὶ ἄλλοῦ ὁ Ὅμηρος τονίζει ὅτι ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεὺς κατήγετο ἀπὸ τόπον ἀσήμαντον.

Στ. 191—202. **Νόημα**: Ὅταν ὁ Πρίαμος εἶδε τὸν Ὀδυσσεῆα

Στ. 203—224. Τὴν δ' αὖτ' | Ἀντή|νωρ || πε|πνυμένος | ἀντίον|
 | ηῦδα' | Π
 «ὦ γύναι, | ἦ μάλα | τοῦτο || ἔ|πος νη|μερτῆς ἔ|ειπες' | ΤΤ
 ἦδη | γὰρ καὶ | δεῦρό || ποτ' | ἦλυθε | διὸς Ὀ|δυσσεύς | ΤΤ
 σεῦ ἔνεκ' | ἀγγελί|ης || σὺν ἀ|ρηφι|λω Μενε|λάω' | Π
 τοὺς δ' ἐγὼ | ἐξεί|νισα || καὶ | ἐν μεγά|ροισι φί|λησα, | ΤΤ
 ἀμφοτέ|ρων δὲ φυ|ήν || ἐδά|ην καὶ | μήδεα | πυκνά. | Π
 ἀλλ' ὅτε | δὴ Τρώ|εσσιν || ἐν | ἀγρομέ|νοισιν ἔ|μιχθεν, | ΤΤ
 στάντων | μὲν Μενέ|λαος || ὑ|πείρεχεν | εὐρέας | ὤμους, | ΤΤ
 ἄμφω | δὲ ἐζομέ|νω || γερα|ρώτερος | ἦεν Ὀ|δυσσεύς. | Π
 ἀλλ' ὅτε | δὴ μύ|θους || καὶ | μήδεα | πᾶσιν ὕ|φαινον, | Π
 ἦ τοι | μὲν Μενέ|λαος || ἐ|πιτροχά|δην ἀγό|ρευε, | ΤΤ
 παῦρα μὲν, | ἀλλὰ μά|λα λιγέ|ως, || ἐπει | οὐ πολὺ|μυθος | Ε
 οὐδ' ἀφα|μαρτοε|πήξ, || εἰ | καὶ γένει | ὕστερος | ἦεν. | Π
 ἀλλ' ὅτε | δὴ πολὺ|μητις || ἀ|νατ' |ξεγενεῖν Ὀ|δυσσεύς, | ΤΤ
 στάσκειν, ὑ|παὶ δὲ ἴ|δεσκε || κατὰ χθονὸς | ὄμματα | πήξας, | ΤΤ
 σκῆπτρον | δ' οὗτ' ὀ|πίσω || οὔ|τε προ|πρηνὲς ἐ|νώμα, | ΤΤ
 ἀλλ' ἀ|στεμφὲς ἔ|χεσκεν, || ἀ|ἶδρεῖ | φωτὶ ἐ|οικῶς' | ΤΤ

ἤρώτησε διὰ δευτέραν φοράν τὴν Ἑλένην ποῖος ἦτο αὐτὸς ποῦ ἦτο κοντύτερος ἀπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀλλὰ μὲ πλατυτέρους ὤμους καὶ στήθος, μὲ τὰ ὄπλα κατὰ γῆς καὶ ποῦ σὰν κριάρι πυκνόμαλλον περιφέρετο εἰς τὰς τάξεις τῶν στρατιωτῶν. Ἡ Ἑλένη τοῦ ἀπήντησεν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ πανούργος Ὀδυσσεύς, ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου ποῦ μολοντί κατήγετο ἀπὸ πτωχῆν, ἀσήμαντον καὶ βραχῶδη χώραν ἐντούτοις ἐγνώριζε κάθε λογιῆς πανουργίας καὶ πάντοτε εἶχε συνετὰς σκέψεις.

Στ. 191—202. **Περίληψις:** Ὁ Πρίαμος ζητεῖ νὰ μάθῃ τὴν ταυτότητα ἐνὸς ἥρωος μικροτέρου κατὰ τὸ ἀνάστημα τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἀλλὰ μὲ πλατυτέρους ὤμους καὶ στήθος, ποῦ περιεφέρετο εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Ἡ Ἑλένη τὸν πληροφορεῖ ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ πανούργου Ὀδυσσεῶς.

Στ. 191—202. **Ἐπιγραφή:** Ὁ Πρίαμος ἐρωτᾷ διὰ δευτέραν φοράν τὴν Ἑλένην. Ἀπάντησις αὐτῆς.

Στ. 203 — 224. Πρὸς αὐτὴν τότε πάλιν ὁ Ἀντήνωρ ὁ συνετὸς ἀπήντησεν·
 «γυναῖκα, πράγματι αὐτὸς ὁ λόγος ποῦ εἶπες εἶναι ἀκριβής·
 διότι ἤδη κάποτε καὶ ἐδῶ ἦλθε ὁ εὐγενὴς Ὀδυσσεύς
 διὰ νὰ φέρῃ μήνυμα διὰ σὲ μαζί μὲ τὸν ἀνδρεῖον Μενέλαον·
 καὶ αὐτοὺς ἐγὼ ἐφιλοξένησα καὶ τοὺς ἐφίλευσα εἰς τὸ σπίτι μου,
 καὶ τῶν δύο τότε τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν ἐγνώρισα καὶ τὰς
 [συνετὰς σκέψεις·
 ἀλλ' ὅταν πλέον εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν Τρώων παρουσιάσθη-
 [σαν,
 ὅσάκις μὲν ἐστέκοντο ὄρθιοι ὁ Μενέλαος ὑπερεῖχεν κατὰ τοὺς
 [πλατεῖς ὤμους
 ὅσάκις ὅμως ἐκάθοντο καὶ οἱ δύο μεγαλοπρεπέστερος ἦτο ὁ
 [Ὀδυσσεύς.
 ἀλλ' ὅτε πλέον ἐμπρὸς εἰς ὄλους ὠμίλουν καὶ ἐξέφραζον τὰς
 [σκέψεις των,
 πράγματι ὁ μὲν Μενέλαος σύντομα ὠμίλει,
 ὀλίγα μὲν, ἀλλὰ πολὺ καθαρά, διότι δὲν ἦταν φλύαρος
 οὔτε ἀνόητος, ἂν καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν ἦτο νεώτερος.
 ἀλλ' ὅσάκις ὅμως ὁ συνετὸς Ὀδυσσεύς ἐσηκῶνετο,
 ἐστέκετο ἐπ' ἀρκετὸν καὶ ἐκοίταζε πρὸς τὰ κάτω μὲ καρφωμένα
 [τὰ μάτια εἰς τὴν γῆν,
 τὸ δὲ σκῆπτρον οὔτε ὀπίσω οὔτε ἐμπρὸς ἐκίνει,
 ἀλλὰ ἀκίνητο τὸ ἐκράτει συνεχῶς, ὁμοιάζων μὲ ἀμαθῆ ἀνθρω-
 [πον·

φαίης | κε ζάκο|τόν τε τιν' | ἔμμεναι || ἄφροναι | τ' αὐτως. Ε
 ἀλλ' ὅτε | δὴ ὄπα | τε μεγά|λην || ἐκ | στήθεος | εἶη Ε
 καὶ ἔπε|α νιφά|δεσσιν || ἐ|οικότα || χειμερ|ῖησιν, ΤΤ
 οὐκ ἄν ἐ|πειτ' Ὀδυ|σῆϊ || γ' ἐ|ρίσσει|ε βροτὸς | ἄλλος. ΤΤ
 οὐ τότε | γ' ᾧδ' Ὀδυ|σῆος || ἀ|γασσάμεθ' || εἶδος |ιδόντες>. ΤΤ

Στ. 203—224. **Ἑρμηνευτικά:** δὲ=τότε αὖτε=πάλιν πεπνυ-
 μένος=συνετὸς ἀντίον ἠὺδα=ἀπήνησεν ἢ μάλα=πράγματι νη-
 μερτὲς τοῦ νημερτῆς=ἀκριβῆς σεῦ ἔνεκ' ἀγγελίης=διὰ τὴν φέρῃ
 μήνυμα διὰ σέ, ἀρηϊφίλω τοῦ ἀρηϊφίλος=ἀνδρείος ἐξείνισσα
 τοῦ ξεινίζω=φιλοξενῶ φίλησα τοῦ φιλέω=φιλεύω φνῆ=ἡ ἐξω-
 τερικὴ ἐμφάνισις ἐδάην=ἐγνώρισα. μῆδεα τοῦ μῆδος=σκέψις
 ἀγρομένῃσιν τοῦ ἀγείρω=συναθροίζω ἔμιχθεν τοῦ μελίννυμαι=
 ἐπικοινωνῶ, παρουσιάζομαι ὑπείρεχεν τοῦ ὑπερέχω=ὑπερέχω
 γεραρῶτερος τοῦ γεραρὸς=μεγαλοπρεπῆς ὑφαινον τοῦ ὑφαίνω=
 ἀναπτύσσω ὑφαίνω μύθους=ὀμιλῶ ἢ τοι=πράγματι ἐπιτρο-
 χάδην=σύντομα παῦρα τοῦ παῦρος=ὀλίγος μάλα λιγέως=πο-
 λὺ καθαρὰ πολὺμυθος=φλύαρος ἀφαρματοεπῆς=ἀνόητος γένει
 τοῦ γένος=ἡλικία ὕστερος=νεώτερος ἀναΐξειεν τοῦ ἀναΐσσω=
 σηκῶνομαι σιάσκεν=ἔστέκετο ἐπ' ὄρκετόν ὑπαι=κάτω πῆξας
 τοῦ πῆγγυμι=καρφῶν προορηγνὲς=πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐνώμα τοῦ
 νομάω=κινῶ ἀστεμφὲς τοῦ ἀστεμφῆς=ἀκίνητος ἔχεσκεν=ἐκρά-
 τει. αἰδρεῖ τοῦ αἰδρις=ἀμαθῆς φωιλ τοῦ φῶς=ἄνδρας ζάκοτος
 =ὄργιλος αὐτως=ἔτσι ἀκριβῶς, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ ὄπα τοῦ
 ὄψ=ἡ φωνὴ εἶη τοῦ ἴημι=βγάζω νιφάδεσσιν τοῦ νιφάς=ἡ νι-
 φάδα χειμερῖησιν τοῦ χειμέριος=χειμερινὸς ἐρίσσειε τοῦ ἐρίζω
 =παραβγαίνω βροτὸς=θνητὸς ἀγασσάμεθα τοῦ ἀγαμαι=ἐκ-
 πλήττομαι εἶδος=ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις.

Στ. 203—224. **Γραμματικά:** αὖτε=ἐπίρρ. πεπνυμένος=με-
 τοχ. παρακ. ἀντίον=ἐπίρρ. ἠὺδα=γ' ἐν. παρατ. τοῦ αὐδάω ἢ=
 βεβαιωτικὸν μόριον νημερτὲς=ἐπίθ. οὐδετ. γένους τοῦ νημερτῆς,
 ῆς, ἐς (ἀπὸ τὸ στερητ. νη—καὶ τὸ ἀμαρτάνω). ἔειπες=β' ἐν. ὄρ.
 ἀορίστ. τοῦ λέγω σεῦ=σοῦ ἀγγελίης=οὐσ. γεν. πτώσις τοῦ ἀγ-
 γελίη ἀρηϊφίλω=δοτ. ἐν. τοῦ ἄρσ. τοῦ ἐπιθ. ἀρηϊφίλος, ος, ον
 (ἀπὸ τὴν δοτικὴν ἄρηι καὶ φίλος). ἐξείνισσα=ὄριστ. ἀορ. τοῦ
 ξεινίζω φίλησα=ὄριστ. ἀορ. τοῦ φιλέω (ἀναύζητος) φνῆ=οὐ-
 σιαστ. (ἀπὸ θέμα φυ—τοῦ φύομαι) ἐδάην=ὄριστ. παθητ. ἀορίστ.
 μέσ. ὑποτ. δαείω—δαῶμεν μέσ. ἀορ. δεδάσθαι μέλλ. δαήσεται
 ἐνεργ. ἀορ. δέδαε παρακ. δεδάηκας (δαήμων, ἀδαῆς). ἀγρομένοι-

θά ἔλεγες ὅτι ἦτο κάποιος ὄργιλος καὶ ἀνόητος οὔτε λίγο οὔτε [πολύ.

Ἄλλ' ὅτε πλέον ἤχηρὰν φωνὴν ἀπὸ τὸ σιῆθος ἔβγαζε
καὶ λόγια ποῦ ἔμοιαζαν μὲ χειμερινὰς νιφάδας,
τότε βέβαια δὲν θὰ παράβγαине μὲ τὸν Ὀδυσσεά ἄλλος ἄνθρω-

πας
τότε βέβαια δὲν ἐξεπλάγημεν πλέον ἔτσι διὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐμ-
|φάνισιν τοῦ Ὀδυσσεως, ὅταν εἶδομεν (αὐτόν).

σιν=δοτ. πληθ. μετοχ. μέσ. ἀορ. β' τοῦ ἀγείρω ἀορ. ἀγείρω πα-
ρατ. ἀγείρω παθ. ἀορ. ἀγέρθη μέσ. ἀορ. β' ἤγρητο ἀπαρέμφ.
ἀγερῆσθαι μετοχ. ἀγρόμενος *ἔμιχθεν*=ὄριστ. παθ. ἀορ. τοῦ μεί-
γνυμαι. *σιάντων*=μετοχ. ἀορ. β' τοῦ ἴσταμαι. *ὑπέβραχεν*=γ' ἐν.
παρατ. τοῦ ὑπερέχω. *ἐξομένω*=μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ἔζομαι (δουικοῦ
ἀριθμοῦ) *ἦεν*=ἦν *ὑφαινον*=παρατ. τοῦ ὑφαίνω *ἐπιπροχάδην*=
ἐπίρρ. *παῦρα*=ἐπίθ. οὐδ. γένους παῦρος, ον (λατ. paulus) *λιγῶς*
ἐπίρρ. (ἀπὸ τὸ λιγύς) *πολύμυθος*=ἐπίθ. πολύμυθος, ος, ον *ἀφα-*
μαρτοεπής=ἐπίθ. (ἀπὸ τὴν πρόθεσιν ἀπὸ τὸ ἀμαρτάνω καὶ τὸ
ἔπος) *ἀναίξειεν*=εὐκτ. ἀορ. α' τοῦ ἀναίσσω (ἀνά καὶ αἴσσω
(διάττοντες) *στάσκεν*=ὄριστ. ἀορ. β' γ' ἐν. τοῦ ἴσταμαι (θαμιστι-
κὸς τύπος) *ὑπαί*=ἐπίρρ. *ἴδεσκε*=ὄριστ. ἀορ. β' γ' ἐν. τοῦ ὀράω
(θαμιστικὸς τύπος) *πήξας*=μετοχ. ἀορ. α' τοῦ πήγνυμι *προσρη-*
νές=ἐπίρρ. *ἐνώμα*=γ' ἐν. παρατ. τοῦ νώμα (νέμα-νομός) γ'
ἐν. παρατ. ἐνώμα ἀορ. νώμησεν *ἀστεμφές*=ἐπίθ. οὐδ. γένους
τοῦ ἀστεμφής, ἦς, ἐς *ἔχεσκεν*=γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἔχω (θαμιστι-
κὸς τύπος) *αἰδρεῖ*=δοτ. ἐν. τοῦ αἰδρῆσθαι γέν. ιος καὶ εὐς δοτ.
αἰδρεῖ. *φωτὶ*=δοτ. ἐν. τοῦ οὐσιαστ. φῶς, φωτός (ἀπὸ τὸ θέμα
φω-τοῦ φύω) *ζάκοτον*=ἐπίθ. (ἀπὸ τὸ ζα (ἐπιτατικὸν μόριον=
πολὺ καὶ τὸ κότος) *ἔμμεναι*=ἀπαρ. ἐνεστ. τοῦ εἶμι *αὐτως*=ἐπίρρ.
δπα=αἰτ. ἐν. τοῦ οὐσ. ὄψ-οπὸς *εἴη*=γ' ἐν. εὐκτ. ἀορ. β' τοῦ
ἴημι *νιφάδεσιν*=δοτ. πληθ. τοῦ οὐσιαστ. νιφάς-δος *χειμερίσιν*
ἀττ. χειμερῖαις=δοτ. πληθ. θηλ. τοῦ ἐπίθ. χειμέριος, η, ον. *ἐρίσ-*
σειε=γ' ἐν. εὐκτ. ἀορ. α' τοῦ ἐρίζω *ᾧδε*=ἐπίρρ. *ἀγασσάμεθα*=
ὄριστ. μέσ. ἀορ. τοῦ ἀγαμαι *εἶδος*=οὐσιαστ. οὐδ. γένους.

Στ. 203—224. **Συντακτικά :** *τὴν*=ἀντικ. τοῦ ἡῦδα *πεπνυμέ-*
νος=τροπ. μετοχὴ *ἔειπες*=ρῆμα (σὺ)=ὕποκ. *ἔπος*=ἀντικ. *νη-*
μερῖτες=κατηγορ. *ἐνεκ' ἀγγελίης*=ἐμπροθ. προσδ. σκοποῦ *σεῦ*=
γεν. ἀντικ. εἰς τὸ ἀγγελίης *τοὺς*=ἀντικ. τῶν ρημάτων ἐξείνισσα
καὶ φίλησα *ἐν ἀγρομένοισι Τρώεσσιν*=ἐμπροθ. προσδ. τόπου
(δηλοῖ τὸ μεταξὺ) *σιάντων*=γεν. ἀπόλυτος χρόν. μετοχὴ ἢ γεν.
μεριστικὴ *ᾧμος*=αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι *ἀμφω δ' ἐξομένω*=ὄνο-
μαστ. ἀπόλυτος ἀντί γεν. ἀπολ. ἀμφῶν ἐξομένοιων *γεραρότερος*

=κατηγορούμενον *πᾶσιν*=δοτ. τοπική *πολύμυθος*—*ἀφαιμαρτοεπιής*—*ὑστερος*—κατηγορούμενα *εἰ καὶ γένει ὑστερος ἦεν*=παραχωρητική πρότασις *ὅτε ἀναΐξειεν*=χρον. πρότασις δηλοῦσα ἀόρ. ἐπανάληψιν εἰς τὸ παρελθόν *κατὰ χθονός*=ἐμπροθ. προσδ. τόπου *φωτὶ*=άντικ. τοῦ ἑοικώς *φαίης κε*=ρήμα (ἂν φαίης) *ἔμμεναι*=εἶδ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ φαίης *κε τινὰ*=ὑποκ. τοῦ ἔμμεναι *ζάκοτον*—*ἄφρονα*=κατηγορ. *ὄπα*—*ἔπεα*=άντικ. τοῦ εἶη *Ἵδουση*=άντικ. τοῦ ἐρίσσειε *ὅτε...* *εἶη*=οὐκ ἂν ἐρίσσειε=ἡ χρονική πρότασις ἰσοδυναμεῖ μὲ ὑποθετικὴν ὁπότε θὰ ἔχωμεν ὑποθ. λόγον γ' εἶδους (ἀπλήν σκέψιν τοῦ ὁμιλοῦντος) (*εἰ... εἶη* — *οὐκ ἂν ἐρίσσειε*).

Στ. 203—224. **Αἰσθητικά** : *ἐξείνισσα*—*φίλησα*=τὰ δύο ρήματα εἶναι συνώνυμα *πᾶσιν*=ἐδῶ ἐτέθη ἀπλή δοτική ἀντὶ ἐμπρόθετος ἐν *πᾶσιν ὕφαινον*=τὸ ρῆμα κεῖται μεταφορικῶς *ἐπιτροχάδην*=τὸ ἐπίρρημα τίθεται διὰ νὰ δείξῃ τὴν ἀντίθεσιν μὲ τὸν περιεσκεμμένον τρόπον τοῦ Ἵδουσέως *ἄλλ' ὅτε ἀναΐξειεν...* =οἱ στίχοι μέχρι τέλους μᾶς δίδουν μίαν ὠραιότατην περιγραφὴν τοῦ Ἵδουσέως *ὑπαὶ ἴδεσκε*=ὁ τρόπος αὐτὸς δεικνύει τὴν βαθεῖαν σκέψιν τοῦ ρήτορος *ἄλλ' ὅτε δὴ*=ἡ φράσις αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται τέσσαρας φορές εἰς τὴν προκειμένην ἐνόητα *δὴ ὄπα*=ἐδῶ δὲν ἔχομεν χασμωδίαν, διότι τὸ ὄπα εἶχεν F (δὴ Φοκα) *νιφάδεσσιν εἰοικῶτα*=παρομοίωσις· βασικὸν στοιχεῖον τῆς ὁμοιότητος εἶναι τὸ πλήθος καὶ ἡ πυκνότης. *Ἵδουση γε*=τὸ γε ἐτέθη χάριν ἐμφάσεως *Ἵδουση*—*Ἵδουῆος*=ἐπανάληψις χάριν ἐμφάσεως *δῖος*—*ἀρητῆφιλω*—*πολύμητις*—*ἀστεμφές*—*ζάκοτον*—*χειμερήσιον*=κοσμητικὰ ἐπιθέτα.

Στ. 203—224. **Πραγματικά** : *ἤδη ἤλυθε*=Κατὰ τὴν παράδοσιν προτοῦ νὰ ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων εἶχον ἀποσταλῆ ὡς πρεσβευταὶ εἰς τὴν Τροίαν ὁ Ἵδουσεὺς καὶ ὁ Μενέλαος διὰ νὰ ζητήσουν τὴν Ἑλένην καὶ τοὺς θησαυροὺς τῆς καὶ νὰ λυθῇ οὕτως ἡ διαφορά εἰρηνικῶς. Ἡ πρεσβεῖα ὁμως αὐτὴ ἀπέτυχε, διότι ἀντέδρασεν ὁ Ἀντίμαχος δωροδοκηθεὶς ἀπὸ τὸν Πάριν. Ὁ Ἀντίμαχος αὐτὸς ἐπρότεινε ὄχι μόνον νὰ ἀπορρίψουν τὰς προτάσεις τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ νὰ φονεύσουν τοὺς πρέσβεις. Ἔτσι μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς πρεσβείας οἱ Ἕλληνες ἐξεστράτευσαν κατὰ τῶν Τρώων. *στάντων*—*ἐξομένω*=Ὡς ρήτορες ἴσταντο ὄρθιοι, ὡς ἀκροαταὶ ἐκάθηντο *ὑπείρεχε*=ἐννοεῖ ἀπὸ τὸν Ἵδουσέα. *πᾶσιν*=ἐννοεῖ ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς συγκεντρωμένους εἰς τὴν συνέλευσιν Τρώας *ὑστερος*=ἐννοεῖ τοῦ Ἵδουσέως. *σκῆπτρον*=ὄπως εἶδομεν καὶ εἰς τὸ A τῆς Ἰλιάδος τὸ σκῆπτρον ἦτο ράβδος, συμβολίζουσα τὸ ἀξίωμα, καὶ ἔφερον αὐτὸ οἱ βασιλεῖς, οἱ ἱερεῖς, οἱ δικασταί, οἱ κήρυκες· σκῆπτρον ἐπίσης ἐκράτουν καὶ ὄσοι ἠγόρευον εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ λαοῦ, διότι

καὶ ἡ ἀγόρευσις ἦτο δημοσία ὑπηρεσία. Οἱ ἀγορεύοντες, τὸ σκῆπτρον τὸ ἔπαιρνον ἀπὸ τὸν κήρυκα. *οὐ τότε γ' ᾤδει. ἰδόντες*—Τὸ νόημα τοῦ στίχου εἶναι ὅτι τόσον πολὺ ἐγοητεύθημεν ἀπὸ τὴν ὀμιλίαν τοῦ Ὀδυσσεῶς ὥστε ἐλησμονήσαμεν τὴν ἐξωτερικὴν του ἐμφάνισιν.

Στ. 203—224. **Στοιχεῖα πολιτισμοῦ**: *ἐξείνισσα—φίλησα*—Αἱ πρεσβεῖαι, ὅπως βλέπομεν, κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἐποχὴν, ἐτύγχανον φιλοξενίας. *Τρώεσσι ἐν ἀγορμένοισιν*—Τὰ αἰτήματα τῶν πρέσβων συνεζητοῦντο κατὰ τὴν συνέλευσιν τοῦ λαοῦ.

Στ. 203—224. **Νόημα**: Εἰς τὴν Ἑλένην ἀπήντησεν ὁ συνάτος Ἀντήνωρ λέγων ὅτι πράγματι ὅσα εἶπε αὐτὴ διὰ τὸν Ὀδυσσεῖα εἶναι ἀπολύτως ἀληθῆ, διότι καὶ εἰς τὸν ἴδιον ἐδόθη ἡ εὐκαιρία κάποτε νὰ γνωρίσῃ καὶ τὴν σωματικὴν ἐμφάνισιν καὶ τὴν πνευματικὴν εὐφυῖαν τοῦ Ὀδυσσεῶς καθὼς καὶ τοῦ Μενελάου, ὅταν οἱ δύο αὐτοὶ ἦρωες τῶν Ἀχαιῶν ἦλθον ὡς ἀπεσταλμένοι εἰς τὴν Τροίαν πρὸς χάριν τῆς ἰδίας τῆς Ἑλένης. Τότε, συνέχισε ὁ Ἀντήνωρ, εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν Τρώων ποὺ παρουσιάσθησαν οἱ δύο Ἀχαιοί, ὅταν ἦσαν ὄρθιοι ὑπερεῖχεν ὁ Μενέλαος, ὅταν ὅμως ἐκάθητο καὶ οἱ δύο, τότε ὁ Ὀδυσσεὺς ἦτο ἐπιβλητικώτερος τοῦ Μενελάου. Ὄταν ὠμίλουν, ὁ Μενέλαος, ἔλεγεν ὀλίγα ἀλλὰ μὲ δυνατὴν φωνὴν καὶ ὀρθά, ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ τὰ βλέμματα καρφωμένα εἰς τὴν γῆν κρατῶν τὸ σκῆπτρον ἀκίνητον, ὠμοίαζε μὲ ἀδαῆ ἄνθρωπον. Ὄταν ὅμως ἐβγαίνεν ἀπὸ τὸ στήθος του δυνατὴ φωνὴ καὶ λόγοι ὅμοιοι μὲ χειμερινὰς νιφάδας, τότε κανένας θνητὸς δὲν ἠμποροῦσε νὰ διαγωνισθῇ μὲ τὸν Ὀδυσσεῖα καὶ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ὑπεροχὴν του.

Στ. 203—224. **Περίληψις**: Ὁ Ἀντήνωρ ἀπαντῶν εἰς τὴν Ἑλένην λέγει ὅτι καὶ αὐτὸς ἐγνώρισε τὴν σωματικὴν ἐμφάνισιν καὶ πνευματικὴν εὐφυῖαν τοῦ Ὀδυσσεῶς καὶ Μενελάου, ὅταν ἦλθον πρέσβεις εἰς τὴν Τροίαν. Διαφορὰ τῶν δύο ἡρώων ὡς πρὸς τὴν σωματικὴν ἐμφάνισιν καὶ τὴν ρητορικὴν ἱκανότητα. Ἄναμφισβήτητος ὑπεροχὴ Ὀδυσσεῶς.

Στ. 203—224. **Ἐπιγραφή**: Ὁ Ἀντήνωρ ἀπαντᾷ εἰς τὴν Ἑλένην καὶ σκιαγραφεῖ τοὺς δύο ἡρώας Ὀδυσσεῖα καὶ Μενέλαον.

Στ. 225—244. Τὸ τρίτον αὐτ' Αἴ αντα ἰ δὼν ἐρέ ειν' ὁ	
	[γειραίος· TT
«τίς τ' ἄρ' ὄδ' ἄλλος 'Α χαιὸς ἀ νὴρ ἠ ῦς τε μέ γας τε,	TT
ἔξοχος 'Αργε ίων κεφα λήν τε καὶ εὐρέας ὤμους ;»	Π
Τὸν δ' 'Ελέ νη τανύ πεπλος ἀ μείβετο, διὰ γυ ναικῶν·	TT
«οὔτος δ' Αἴ ας ἐστὶ πε λώριος, ἔρκος 'Α χαιῶν·	B.
'Ἰδομ ενεὺς δ' ἐτέ ρωθεν ἐ νὶ Κρή τεσσι θε ὸς ὧς	TT
ἔστηκ', ἀμφὶ δέ μιν Κρη τῶν ἀγοὶ ἠγερέ θονται.	Π
πολλάκι μιν ξε ίνισεν ἀ ρηφιλος Μενέ λαος	TT
οἴκῳ ἐν ἡμετέ ρω, ὀπό τε Κρή τηθεν ἴ κοιτο.	Π
νῦν δ' ἄλ λους μὲν πάντας ὀ ρω ἐλί κωπας 'Α χαιούς,	TT
οὓς κεν ἐ ῦ γνοι ην καὶ τ' οὔνομα μυθη σαίμην·	Π
δοιῶ δ' οὐ δύν σμαι ἰδέ ειν κο σμήτορε λαῶν,	Π
Κάστορα θ' ἰππόδα μον καὶ πύξ ἀγα θὸν Πολυ δεύκεα,	Π
αὐτοκα σιγνή τω, τῷ μοι μία γείνατο μήτηρ.	Π
ἢ οὐχ ἐσπέ σθην Λακε δαίμονος ἐξ ἐρα τεινῆς,	Π
ἢ δεύ ρω μὲν ἐ ποντο νέ εσσ' ἐνι ποντοπό ροισι,	TT
νῦν αὐτ' οὐκ ἐθέ λουσι μά χην κατα δύμεναι ἀνδρῶν,	TT
αἴσχα δειδιό τες καὶ ὀ νειδεα πόλλ', ἅ μοι ἐστιν».	Π
'Ὡς φάτο, τοὺς δ' ἤ δη κάτε χεν φυ σίζοος αἶα	Π
ἐν Λακε δαίμονι αἴθι, φι λη ἐν πατρίδι γαίῃ.	TT

Στ. 225—244. **Ἑρμηνευτικά:** τὸ τρίτον=τρίτην φοράν ἐρέεινε=ἠρώτησεν ἄρα=λοιπὸν ἠῦς=ῶραιος μέγας=ὑψηλὸς ἔξοχος=ὑπερέχων τανύπεπλος=ἡ ἔχουσα μακρὸν πέπλον διὰ=ἡ ὑπεροχος ἔρκος=προπύργιον ἐτέρωθεν=εἰς τὸ ἄλλο μέρος ὧς=ὡσάν ἀγοὶ=ἠγεμόνες ἠγερέθονται τοῦ ἠγερέθομαι=συναθροίζομαι πολλάκι=πολλὰς φοράς μιν=αὐτὸν ξείνισεν τοῦ ξεινίζω=φιλοξενῶ ἀρηφιλος=ἀνδρείος οἴκῳ τοῦ οἶκος=σπίτι, ἐδῶ ἀνάκτορον ἴκοιτο τοῦ ἰκνέομαι=ἔρχομαι ἐλίκωπας τοῦ ἐλίκωψ=ῶραιος μυθησαίμην τοῦ μυθέομαι=λέγω δοιῶ=δύο κοσμήτορε τοῦ κοσμήτωρ=ἠγεμών, ἀρχηγὸς ἰππόδαμος=ἰπποδαμαστής πύξ=εἰς τὴν πυγμὴν αὐτοκασιγνήτω τοῦ αὐτοκασιγνητος=ὁ αὐτάδελφος γείνατο τοῦ γείνομαι=γεννῶ ἐσπέσθην τοῦ ἐπομαι=ἀκο-

Στ. 225 — 244. Τρίτην φοράν πάλιν, ὅταν εἶδε τὸν Αἴαντα, ἠρώ-
 [τησεν ὁ γέρων :
 Καὶ ποιὸς λοιπὸν (εἶναι) αὐτὸς ἐκεῖ ὁ ἄλλος Ἀχαιοὺς ἀνὴρ ὁ
 [ῥαῖος καὶ ὑψηλὸς
 ὁ ὑπερέχων ἀπὸ τοὺς Ἀργεῖους καὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς
 [εὐρεῖς ὤμους;»
 Πρὸς αὐτὸν τότε ἡ Ἑλένη ἢ ἔχουσα μακρὸν πέπλον ἀπήντησεν
 [ἢ ὑπέροχος μεταξὺ τῶν γυναικῶν
 «αὐτὸς εἶναι ὁ πελώριος Αἴας, τὸ προπύργιον τῶν Ἀχαιῶν»
 ὁ Ἴδομενεὺς δὲ εἰς τὸ ἄλλο μέρος μεταξὺ τῶν Κρητῶν ὡσάν
 [θεὸς
 στέκεται, πέριξ δὲ αὐτοῦ οἱ ἡγεμόνες τῶν Κρητῶν συναθορίζον-
 [νται.

Πολλὰς φοράς αὐτὸν ἐφιλοξένησε ὁ ἀνδρεῖος Μενέλαος·
 εἰς τὸ ἀνάκτορόν μας, ὡσάκις ἀπὸ τὴν Κρήτην ἤρχετο·
 τώρα δὲ ὄλους μὲν τοὺς ἄλλους ῥαῖους Ἀχαιοὺς βλέπω
 τοὺς ὁποίους θὰ ἤμποροῦσα καλὰ νὰ τοὺς ἀναγνωρίσω καὶ τῶν
 [ὁποίων τὸ ὄνομα (θὰ ἤμποροῦσα) νὰ εἶπω·
 τοὺς δύο ὅμως δὲν μπορῶ νὰ ἰδῶ τοὺς ἀρχηγούς τοῦ στρατοῦ,
 δηλ. τὸν ἵπποδαμαστὴν Κάστορα καὶ τὸν ἱκανὸν εἰς τὴν πυγμὴν
 [Πολυδεύκην,
 τοὺς αὐταδέλφους (μου), τοὺς ὁποίους ἐγέννησε ἡ ἰδία μητέρα
 [ποῦ ἐγέννησε καὶ ἐμέ.
 ἢ δὲν ἠκολούθησαν (τὸν στρατὸν) ἀπὸ τὴν θελκτικὴν Λακεδαίμονα
 ἢ ἕως ἐδῶ μὲν ἠκολούθησαν μὲ τὰ ποντοπόρα πλοῖα,
 τώρα ὅμως δὲν θέλουν νὰ κατέβουν εἰς τὴν μάχην τῶν ἀνδρῶν
 ἐπειδὴ φοβοῦνται τὴν κατασχύνην καὶ τὰς πολλὰς ὕβρεις αἰ
 [ὁποῖαι εἶναι εἰς βᾶρος μου».
 Ἔτσι ὠμιλοῦσε, ἀλλ' αὐτοὺς τώρα πλέον ἐσκέπαζε ἡ γεννήτρια γῆ
 εἰς τὴν Λακεδαίμονα ἐκεῖ, εἰς τὴν προσφιλεῖ πατρικὴν γῆν.

λουθῶ *ἐρατεινῆς* τοῦ *ἐρατεινός* = θελκτικὸς *δεῦρω* = ἐδῶ *νέεσι* =
 ναυσὶ *ἐνι* = ἐν *καταδύμεναι* τοῦ *καταδύομαι* = κατεβαίνω *αἴσχεα*
 τοῦ *αἴσχος* = κατασχύνη *ὄνειδεα* τοῦ *ὄνειδος* = ὕβρις *κάτεχεν* τοῦ
κατέχω = σκεπάζω *φυσίζοος* = ἡ γεννήτρια *αἶα* = γῆ *αὔθι* = ἐκεῖ.

Στ. 225—244. **Γραμματικά:** τὸ *τρίτον* = ἐπίρρ. *αὔτε* = ἐπίρρ.
ἐρέεινε = γ' ἐν. παρατ. τοῦ ἐρεείνω *ἤϋς* = ἐπιθ. ἤϋς, ἡϋ γεν. ἕηος ἢ
 ἕηος *τανύπεπλος*, ος, ον = ἐπιθ. (ἀπὸ τὸ θέμ. τανυ τοῦ τανύω καὶ
 πέπλος) *ἐρκος* = οὔσιασ. οὔδ. (ἀπὸ τὸ εἶργω) *ἐτέρωθεν* = ἐπίρρ. *ἐνὶ*
 πρόθ. ἐν *ὡς* = ἐπίρρ. *μιν* = αὐτὸν *ἀγολ* = οὔσιαστ. ὁ ἀγὸς *ἡγερέ-*
θονται = γ' πληθ. ἔνεστ. ὀριστ. τοῦ ἡγερέθομαι (ἀπὸ τὸ θέμα
 ἀγερ — τοῦ ἀγείρω) παρατ. ἡγερέθοντο *πολλάκι καὶ πολλάκις* =

ἐπίρρ. *ξείνισεν*—γ' ἐν. ὄριστ. ἄορ. τοῦ *ξεινίζω* μέλλ. *ξείνισσο-*
μεν ἄορ. *ξείνισα* καὶ *ἐξείνισα*. *ἀρηίφιλος*—ἐπίθ. *κρητήθην*—ἐπίρρ.
 τοπ. *ἴκοιτο*—γ' ἐν. εὐκτ. ἄορ. β' τοῦ *ἰκνέομαι*. *ἐϋ*—ἐπίρρ. ἄττ.
 εὔ *γνώην*—εὐκτ. ἄορ. β' τοῦ *γιννώσκω* *μυθησαίμην*—εὐκτ. ἄορ.
 α' τοῦ *μυθέομαι* *δοιῶ*—δουϊκός ἀριθ. τοῦ *δοιός*, ἢ, ὄν (ἀπὸ θέμα
 δφοι τοῦ δύο). *κοσμήτορε*—δουϊκός ἀριθ. τοῦ *κοσμήτωρ* *ἱππόδα-*
μον—ἐπίθ. *ἱππόδαμος* (ἀπὸ τὸ θέμα *δαμ.* τοῦ *δάμνημι* ἢ *δαμάω*)
πῦξ—ἐπίρρ. *αὐτοκασιγνύτω*—δουϊκός ἀριθ. τοῦ *αὐτοκασιγνητος*
γείνατο—γ' ἐν. ὄριστ. ἄορ. α' τοῦ *γείνομαι* *ἐσπέσθην*—ὄριστικ.
 ἄορ. β' *δουϊκοῦ* ἀριθ. τοῦ *ἔπομαι* *ἐρατεινῆς*—γεν. θηλ. τοῦ ἐπίθ.
ἐρατεινός *δεύρω*—ἐπίρρ. *νέεσσι*—δοτ. πληθ. ἄττ. *ναυσί ἐνι*—
 πρόθ. ἐν *ποντοπόροισι*—δοτ. πληθ. τοῦ θηλ. τοῦ ἐπίθ. *ποντοπό-*
ρος, ος, ὄν *καταδύμεναι*—ἀπαρ. ἄορ. β' τοῦ *καταδύομαι* *αἴσχεα*
 —ἄττ.—ἀἴσχη *δειδιότες*—μετοχ. παρακ. τοῦ *δειδω* *ὄνελδεα* ἄττ.—
 ὄνελθη *κάτεχεν*—γ' ἐν. παρατ. τοῦ *κατέχω* (ἀναύξητος) *φυσίζοος*
 —ἐπίθ. *φυσίζοος*, ος, ὄν (α' *συνθ.* τὸ *φυ* τοῦ *φύω* β' *συνθ.* τὸ
ζειαί (=τὸ *λιανοκαλάμποκο*) καὶ κατ' ἄλλους τὸ *ζωή*) *αἶα*—οὐ-
 σιαστ. γεν. αἴης *αὔθι*—ἐπίρρ. *πατριδί*—ἐπίθ. δοτ. ἐν. *γαίη*—δοτ.
 τοῦ *γαῖα*.

Στ. 225—244. **Συντακτικά:** *τὸ τρίτον*—ἐπίρρ. προσδ. *ἰδὼν*
 —χρον. μετοχ. *τις*—κατηγορ. *Ἀργείων*—γεν. διαιρ. *κεφαλὴν*—
ῶμους—αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι *τόν*—ἀντικ. τοῦ ἀμείβετο *γυναικῶν*
 —γεν. διαιρετ. *Αἴας*—κατηγορ. *ἔρκος*—παραθ. εἰς τὸ *Αἴας* *Ἀ-*
χαιῶν—γεν. ἀντικ. τοῦ ἔρκος *θεός*—κατηγοροῦμ. *ἀμφί μιν*—
 ἐμπρόθ. προσδ. τόπου *Κρητῶν*—γεν. ἀντικ. ἐκ τοῦ ἀγοί *μιν*—
 ἀντικ. τοῦ *ξείνισεν* *ὁπότε*... *ἴκοιτο*—δευτερ. χρον. πρότασις ἐκ-
 φερομένη κατ' εὐκτ. διότι δηλώνει ἀόριστον ἐπανάληψιν εἰς τὸ
 παρελθόν *κὲν γνώην καὶ (κην) μυθησαίμην*—δυνητικά εὐκτικαὶ
Κάστορα—Πολυδέυκα—ἐπεξηγήσις τοῦ *δοιῶ* *πῦξ*—δηλοῖ ἀνα-
 φορὰν *μοι*—προσδιορισμὸς τοῦ μία *δειδιότες*—αἰτιολ. μετοχὴ *ἃ*
μοι ἐστίν—δευτερ. ἀναφορ. *μοι*—δοτικὴ ἀντιχαριστικὴ

Στ. 225—244. **Αἰσθητικά:** *Ἰδομενεὺς*—ἐδῶ βλέπομεν ὅτι ἡ
 Ἑλένη ἀναφέρει τὸν Ἰδομενεά χωρὶς νὰ ἐρωτηθῇ αὐτὸ γίνεται,
 διότι ἐνθυμεῖται τὸ εὐτυχισμένον παρελθόν της εἰς τὴν Σπάρ-
 την. Ἐπομένως ὑπάρχει πλήρης συμφωνία μὲ τὴν ψυχικὴν της
 διάθεσιν. *θεὸς ὧς*—ἀντὶ ὧς θεός—ἀναστροφή *Πολυδέυκα*—συ-
 νίζησις *αὐτοκασιγνήτω*, *τῷ μοι*—τὸ τῷ ἀναπτύσσει τὸ αὐτοκα-
 σιγνήτω *ἢ οὐχ ἐσπέσθην—ἢ δεύρω ἐποντο*—εἶναι εἰκασία τῆς
 Ἑλένης *δεύρω* ἀντὶ *δεῦρο* χάριν τοῦ μέτρου *τοὺς δ' ἤδη κάτεχεν*
 —βλέπομεν ἐδῶ *ζωηρὰν ἀντίθεσιν* μὲ τὰς προηγουμένας εἰκα-
 σίας τῆς Ἑλένης δηλ. ἐνῶ νομίζει ὅτι ζοῦν αὐτοὶ ἔχουν πεθάν-
 νει καὶ ταφῇ *φυσίζοος*—ἡ λέξις σημαίνει γεννήτριαν ἀλλὰ συγ-
 χρόνως ἐδῶ εἶναι καὶ τάφος τῶν νεκρῶν ἀδελφῶν της. *ἡὺς*—

μέγας—ἔξοχος—τανύπεπλος—πελώριος—ἀρηίφιλος—ἐλίκωπας—ἱππόδαμον—ἐρατεινῆς—παντοπόροισι—φυσίζοος= ὠραιότατα κοσμητικά ἐπίθετα.

Στ. 225—244. **Πραγματικά** : **Αἴαντα**=τὸν υἱὸν τοῦ Τελαμῶνος ἀπὸ τὴν Σαλαμίνα. **Ἰδομενεὺς**=ἦτο ἕγγονος τοῦ Μίνωος καὶ βασιλεὺς τῆς Κρήτης. Τὰ ταξίδια τοῦ Ἰδομενέως εἰς Λακεδαίμονα εἶναι ἀπήχησις τῆς ἐπικοινωνίας τῶν Κρητῶν καὶ Λακῶνων πρᾶγμα ποῦ ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα καὶ ἡ ἀρχαιολογία π.χ. εἰς τὰ ποτήρια τοῦ Βαφιοῦ παριστάνονται ταῦροι ὅπως ἀκριβῶς εἰς τὴν Κρητικὴν τέχνην· **Κρητῶν ἀγοὶ**=ἀγοὶ δηλ. ἡγεμόνες τῶν Κρητῶν ἐκτὸς τοῦ Ἰδομενέως ἦσαν ὁ Μηριόνης, ὁ Σαρπηδῶν, ὁ Γλαῦκος **μία μῆτηρ**=ἐννοεῖται ἡ Λήδα **κατέχεν φυσίζοος αἶα**=ὁ Ὀμηρος πιστεύει ὅτι οἱ Διόσκουροι Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης ἀπέθανον· ὅμως σύμφωνα μὲ μεταγενέστερον μῦθον ὁ μὲν Πολυδεύκης ἐγεννήθη ἀθάνατος ὁ δὲ Κάστωρ θνητός· ὅταν δὲ ἀπέθανεν ὁ Κάστωρ ὁ Πολυδεύκης παρεκάλεσε τὸν Δία νὰ μοιράσῃ τὴν ἀθανασία μὲ τὸν ἀδελφόν του καὶ ἔτσι ἐναλλάξ ἡμέραν παρ' ἡμέραν μετεῖχον τῆς ζωῆς. Ἀργότερον τοὺς ἐλάτρευον ὡς θεοὺς καὶ ἐθεώρουν αὐτοὺς προστάτας τῶν ναυτιλλομένων. **αὔθι**=εἰς τὰς Θεραπείας τῆς Λακωνίας ἐδεικνύετο ὁ τάφος τῶν Διοσκούρων ὅπου ὅπως μᾶς λέγει ὁ Πausανίας ἐτάφησαν καὶ ὁ Μενέλαος καὶ ἡ Ἑλένη.

Στ. 225—244. **Χαρακτηρισμὸς προσώπων** : Ἡ Ἑλένη παρουσιάζεται ἐδῶ νὰ ἔχη πλήρη συναίσθησιν τοῦ παραπτώματός της, διὰ τοῦτο καὶ χαρακτηρίζει τὸν ἑαυτὸν της μὲ βαρείας ἐκφράσεις.

Στ. 225—244. **Νόημα** : Εἰς τρίτην ἐρώτησιν τοῦ Πριάμου περὶ τῆς ταυτότητος ἐνὸς ὠραίου καὶ ὑψηλοῦ ἀνδρός ὑπερέχοντος κατὰ τὴν σωματικὴν διάπλασιν ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἀχαιοὺς ἡ Ἑλένη ἀπήντησεν ὅτι ἦτο ὁ Αἴας ὁ Τελαμώνιος τὸ βέβαιον προπύργιον τῶν Ἀχαιῶν. Ἀκόμη εἶπεν ὅτι διέκρινε μεταξὺ τῶν Κρητῶν τὸν Ἰδομενεά ποῦ εἶχε φιλοξενήσει κατ' ἐπανάληψιν ὁ Μενέλαος εἰς τὰ ἀνάκτορά του, ὡσάκις ἤρχετο ἀπὸ τὴν Κρήτην. Ἐξέφρασεν ὅμως τὴν ἀπορίαν, διότι δὲν διέκρινε μεταξὺ τῶν Ἀχαιῶν τοὺς δύο τῆς ἀδελφούς, Κάστορα καὶ Πολυδεύκην οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν εἰκασίαν τῆς ἡ δὲν θὰ ἦλθον καθόλου ἀπὸ τὴν Λακεδαίμονα ἢ θὰ ἦλθον ἀλλὰ θὰ ντρέπωνται νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς μάχας ἀπὸ φόβον μήπως ἀκούσουν βαρείας κατηγορίας ἐξ αἰτίας της. Ἡ Ἑλένη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὠμίλει πλὴν ὅμως ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης εὕρισκοντο ἀπὸ πολλοῦ κάτω ἀπὸ τὴν γῆν.

Στ. 225—244. **Περίληψις** : Ἡ Ἑλένη ἀπαντῶσα εἰς τρίτην

ἐρώτησιν τοῦ Πριάμου δίδει τὴν ταυτότητα τοῦ Αἴαντος καὶ τοῦ Κρητὸς Ἰδομενέως. Εἰκασίαι αὐτῆς περὶ τῆς μὴ ἐμφανίσεως τῶν ἀδελφῶν τῆς Κάστορος καὶ Πολυδεύκου. Θάνατος αὐτῶν.

Στ. 225—244. **Ἐπιγραφή:** Ἀπάντησις τῆς Ἑλένης εἰς τὴν τρίτην ἐρώτησιν τοῦ Πριάμου. Οἱ ἀδελφοὶ τῆς Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης εἶναι πρὸ πολλοῦ νεκροί.

ΧΑΡ. ΝΙΝΤΑ
Γυμνασιάρχου

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Καθηγητοῦ Φιλολογίας

ΚΩΝ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΥ
Καθηγητοῦ Φιλολόγου

ΓΕΩΡ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ
Καθηγητοῦ Φιλολόγου

ΕΙΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ
Καθηγητρίας Φιλολόγου

ΚΑΛ. ΣΦΑΕΛΛΟΥ
Δημοσιογράφου

333

ΝΕΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

ΜΕΤΑ 1200 ΘΕΜΑΤΩΝ

Διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Ε' καὶ ΣΤ' τάξεων Γυμνασίου
καὶ ὑποψηφίων Ἀνωτάτων Σχολῶν

Τὸ βιβλίον τοῦτο, γνωστὸν εἰς ὅλους, κυκλοφορεῖ ἀπὸ ὀκταετίας. Τώρα κυκλοφορεῖ εἰς τὴν ἐνάτην ἔκδοσιν. Εἶναι ἄλλωστε φυσικὴ συνέπεια ἢ καταπληκτικὴ αὕτη κυκλοφορία του, καθ' ὅτι εἶναι καρπὸς τῆς πνευματικῆς συνεργασίας ἐξ εἰδικῶν εἰς τὸ μάθημα τῶν ἐκθέσεων ἐκπαιδευτικῶν καὶ συγγραφέων. Εἰς κάθε ἐξεταστικὴν περίοδον εἶναι ἀδύνατον οἱ ἐξετασταὶ νὰ μὴ θέσουν δύο ἢ τρεῖς θέματα ἐξ αὐτοῦ.

Συμπεριλαμβάνει ἀναπτυσσόμενα τὰ κάτωθι θέματα :

**Ἐθνικὰ - Ἠθικὰ - Πολιτιστικὰ - Κοινωνικὰ - Νομικὰ
Θεολογικὰ - Ἐκπαιδευτικὰ - Ἱατρικὰ - Φυσικομαθηματικὰ
Οἰκονομικὰ - Τεχνικὰ - Γεωπονικὰ - Στρατιωτικὰ - Ναυτικὰ κ.ἄ.**

Ὅ,τι ὅμως καθιστᾷ πρότυπον εἰς τὸ εἶδος του τὸ βιβλίον τοῦτο, εἶναι ἡ προσθήκη τῶν σχεδιαγραμμάτων, τὰ ὁποῖα προτάσσονται ἐκάστου θέματος καὶ ἀποτελοῦν εὐμνημόνευτον σκελετὸν τῆς ὅλης ἐκθέσεως.

119

Α Ν Ε Π Τ Υ Γ Μ Ε Ν Α Θ Ε Μ Α Τ Α

Γ Ν Ω Μ Ι Κ Ω Ν - Ρ Η Τ Ω Ν - Π Α Ρ Ο Ι Μ Ι Ω Ν

Μ Ε Τ Α Θ Ε Ω Ρ Ι Α Σ Κ Α Ι Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ε Ω Ν

Κ Α Ι Σ Υ Λ Λ Ο Γ Η Σ 600 Γ Ν Ω Μ Ι Κ Ω Ν - Π Α Ρ Ο Ι Μ Ι Ω Ν

Διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων, Οἰκονομικῶν
Γυμνασίων, ὑποψηφίους Ἀνωτέρων
καὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι **ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ** εἰς τὸ εἶδος του, ἐπειδὴ
περιορίζεται εἰς τὴν ὑποδειγματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ
διασάφησιν ΓΝΩΜΙΚΩΝ, ΡΗΤΩΝ καὶ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ,
ἀποκλειστικῶς.

Τὰ ΡΗΤΑ, τὰ ΓΝΩΜΙΚΑ, τὰ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ καὶ αἱ ΠΑΡΟΙ-
ΜΙΑΙ εἶναι συμπετυκνωμένον ἀπόσταγμα τῆς λαϊκῆς πείρας
τῆς κτηθείσης διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Πλὴν τούτου, τὰ θέματα τῶν ἐκθέσεων, τῶν διδομένων εἰς τὰ
σχολεῖα καὶ κατὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις τῶν Ἀνωτάτων
Σχολῶν συνίστανται συχνάκις εἰς ΡΗΤΟΝ τι, ΓΝΩΜΙΚΟΝ ἢ
ΠΑΡΟΙΜΙΑΝ.

Εἶναι συνεπῶς ἀπαραίτητον, ὅπως οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ὑποψήφιοι
τῶν διαγωνισμῶν κατέχουν καλῶς τὸν τρόπον τῆς ἀναπτύξεως
δοθέντος ΓΝΩΜΙΚΟΥ, ΡΗΤΟΥ ἢ ΠΑΡΟΙΜΙΑΣ.

Τὸν σπουδαῖον τοῦτον σκοπὸν ἀκριβῶς ἐξυπηρετεῖ τὸ βιβλίον
κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον.

30

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΥΘ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 76 - ΤΗΛΕΦ. 632.894

ΑΘΗΝΑΙ

- 1) Γ. Α. Βασδέκη: 80 ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ
Για την Ε' και την ΣΤ' τάξη του Δημοτικού Σχολείου.
- 2) Γ. Α. Βασδέκη: ΑΠΑΝΤΩ ΣΩΣΤΑ ΚΑΙ ΜΠΑΙΝΩ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ, πλήρης
μεθοδικός οδηγός για τις εισιτήριες εξετάσεις στο γυμνάσιο και στα
Σχολεία Μέσης Παιδείας όλων των τύπων.
- 3) Γ. Παπανδρεοπούλου: 51 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ δια την Α' και
Β' τάξιν των εξαταξίων γυμνασίων.
- 4) Κ. Σφαέλλου: 99 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ δια την Γ' Δ' και Ε'
τάξιν των εξαταξίων γυμνασίων.
- 5) Κ. Καμαρινού: 222 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑ 1000 ΘΕΜΑΤΩΝ δια τους τελειοφοίτους των Γυμνασίων
και τους υποψηφίους μαθητάς των Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών
όλων των τύπων.
- 6) Νίντα Χ. - Παπαγεωργίου Άλεξ. - Παπανδρεοπούλου Γ. - Καμαρινού Κ.
Βασιλειάδου Είρ. - Σφαέλλου Κ.: «333 ΝΕΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕ-
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑ 1200 ΘΕΜΑΤΩΝ δια Ε' και ΣΤ' τάξιν
των Έξαταξίων Γυμνασίων και Ανωτάτων Σχολών, έκδ. 9η ΕΠΗΥΣΗΜΕΝΗ
και ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ.
- 7) Κ. Σφαέλλου: 119 ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΝΩΜΙΚΩΝ — ΡΗΤΩΝ —
ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ, μετά συλλογής και περιλήψεως 1000 γνωμικών και παροιμιών
- 8) Γ. Α. Βασδέκη: ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΝ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΝ
ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ (Καθαρευούσης και Δημοτικῆς).
- 9) Χ. Καζαντζή: ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΣΤΙΒΕΩΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.
- 10) Β. Αναγνωστοπούλου - Ν. Ασωνίτη: ΤΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΣΕ 55 ΑΠΛΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ.
- 11) Γ. Παπανδρεοπούλου: ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΚΜΑΘΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΗΣ ΑΝΕΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ,
- 12) ΝΕΩΤΑΤΑΙ ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ υπό Εὐθ. Χριστοπούλου, Ἐπιμέ-
λεια Εὐσ. Δ. Δημοπούλου Γυμνασιάρχου.
- 13) Ν. Ασωνίτη - Β. Αναγνωστοπούλου — ΛΕΞΙΚΟΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ -
ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.